

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 6114/28. — В справі „місяця Доброї Преси“.

Пророчі слова незабутнього Папи Пія X: **Надармо будувати будете церкви, надармо устроювати місій, надармо основовати школи; всі ваші благородні почини на мало згадуться, всі ваші зусилля пропадуть марно, якщо не потрафите створити вірної й совісної преси, которая була бі оруженем до оборони й до наступу — спонукали католицькі народи всіх країв до спасенної застанови над грозою небезпеки, що єї несе віруючим душам ворожа книжка та преса як рівно ж до відповідного протиліання ції небезпеці.** Появляються чимраз більше католицькі видання та часописи, яких метою є не тільки паралізувати вплив трійливої літератури але також позитивно ширити Христове Царство на землі, ідеї Правди й Добра. Католицька преса сповнює в ниніших часах серед новітніх поган велике апостольське діло.

Про погубний вплив ворожої преси серед наших вірних особливож в останніх часах Всечесні Огці самі найкрасше знають, бо відчувають його безпосередно. Невірство, секти, схизма а вслід за тим деморалізація є ділом переважно трійливої літератури, масово розкидуваної між народ. Годиться піднести, що ця ворожа преса не паде а зростає застрашуючи, що виправді поодинокі органи ведуть між собою нераз завзяту борбу за політично-партийні напрямки

то однак вони чудово сходяться в одному — а саме в поборуванні св. католицької віри та Церкви.

Відрадним явищем є факт, що Боже Провидіннє також у нашім народі покликало одиниці, які розуміючи вагу й потребу хвилі віддали своє знання й сили на розбудову католицької преси та видавництв. В останніх часах повстала окрема організація »Центральний Комітет Доброї Преси« з осідком у Львові (скр. почт. 108), складений з відпоручників католицьких стоваришень та видавництв, який проголосив місяць січень »місяцем Доброї Преси«. Ціллю повисшої акції є розбудити свідомість важності католицької преси й причинитися до поширення католицьких видань та періодиків серед найширших верств населення.

Зрозуміла річ що обовязок цей тяжить передовсім на духовенстві, яке повинно не тільки радо повітати того рода акцію але з уряду піти на руку й служити помічю працям названого комітету на місцях.

Щоби однак цей благородний почин міг увінчатися як найбільшим успіхом заряджуємо слідуєче:

1) В останню неділю місяця січня б. р. при кінці співаної Служби Божої по отпусті належить відмовити спільно з вірними з коліноприклоненням три рази »Отче Наш« і три рази »Богородице Діво« на інтенцію розвитку католицької преси;

2) в часі Служби Божої тоїж неділі виголосити проповідь про значінне і потребу католицької преси та про обовязок католиків попирати добру пресу;

3) в часі Служби Божої урядити збірку на ціли католицької преси а зібрані гроші вислати відтак до Еп. Консисторії.

Для влекшення цеї спасенної акції булоб вказане — де на це зізволяють обставини — поширити передтим між вірними брошури та летючки про католицьку пресу, які саме тепер випустив Центральний Комітет та вивісити заклики (афіші) запрошуєчі до відкупуття місяця доброї преси.

О скільки переведення цеї акції не булоб можливе ізза браку часу або інших обставин; в січні, тоді можна її продовжити на першу половину лютого.

Повисше заряджене відноситься до ОО, парохів, за- віцателів і самост. - сотрудників.

До кінця лютого б. р. предложить Вс. ОО. Душпастирі
тотиний звіг з переведеної на місцях акції та перешлють
зібрані складки до Еп. Консисторії.

**Ч. 6414/28. — Заборона користати з помочі суспендованих
священиків.**

Пригадується Всеч. Отцям, Парохам і Завідателям,
що суспендований священик не може виконувати ніяких
душпастирських функцій так довго, поки кара не буде
з него знята й се не буде оголошено прилюдно Еп. Ор-
динаріатом.

Користати з помочі такого священика забороняється
під строгою особистою відповіальністю дотичних ОО. На-
стоятелів парохій.

Ч. 6302/28. — Збірка на „Петрів гріш“ у 1928. р.

Подається до відома Всеч. Духовенства, що в 1928. р.
зібрано на »Петрів гріш« суму 4800 золотих. Квоту пе-
реслано по призначенню.

Ч. 11/с. — В справі подружніх такс.

Пригадується Всеч. Парохіальним Урядам, що при
висиланню прохань о диспензи від подружніх перепон на-
лежить рівночасно надсилати до канцелярії Еп. Консисторії
приписані такси. Злеглі такси поручається безпроволочно
вирівнати.

Ч. 5847/28. — Товариство „Карпатія“.

Еп. Ординаріят поручає зглядам Всч. Духовенства, то-
вариство обезпечень на життя і ренти „Карпатія“ (Львів, ул.
Руська 18. I. пов.)

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.

(даліше).

Скопів 10 зл. Білина велика 5, Речичани 6, Коровиня
7·50, Доброгостів 45, Гошани 32, Паляни 5, Всч. о. Да-
цишин Олекса 5, Яворів 20·50, Всч. о. Васильчак Єздоким
5, Татарин 2·36, Тартакіз 10, Мединичі 10·60, Krakiv
37·50, Всч. о. Уруський Іван 5·20, Варяж 12, Старий Сам-
бір — школільна дітвора 10, Поворозник 10, Хоробрів 3·04,

Царинське 3'66, Карів 5, Бобятин 5'50, Крехів 25, Бахія 6'87, Татари 15, Поздяч 5, Ременів 18'50, Лосинець 20, Вс. о. Кобрин Олекса 2, Порохник 13'46, Впр. о. міграг Др. Василь Пинило 20, Смереків 15'09, Всч. о. Боднар Евген 2, Сосниця 10, Радошиці 20, Михновець 18, Липе 3, Всч. о. Канда Григорій 5, Чорна 5'70, Полонна 7'80, Ви-
слок долішній 10, Новиця 5, Жерниця вижна 6, Тісна 15'80, Присліп 15, Барич 20'84, Головсько 11, Жужель 40.76, Радванці 12, Волосянка велика 5, Лімна 12'62, Па-
портно 4'35, Старасіль 18, Мацьковичі 9'50, Клоковичі 9, Всч. о. Височанський Іван 2, Березка бірч. 10, Диниска 22'32, Белз 17'65, Подемщина 6, Радруж 11, Самбір 25, Грушів 5, Рогізно 10, Мостицька 16'20, Махнів 30, Лежайск 11'66, Опарівка 13, Тинів 4, Жовква 14, Розсохи 5'45, Млини 6, Старява сяніцька 10, Карликів 7, Опільсько 5, Будинин 10, Корчин 5'83, Більцарева 5, Чертеж 5, Воля мігрова 3, Лівча 2, Яворець 12'50, Ульвівок 10, Сяні-
чок 3, Впр. о. Крилошанин Гриник Василь 10, Дубецько 7'59, Всч. о. Бак Михайло 3, Радиничі 7, Бєянець з Ку-
пичволею 5, Лінина мала 5, Макова 6, Шляхтова 5, Яблінка вижна 4, Ляшки гостинні 10, Дахнів 15, Ролів 10, Ванівка 11, Плоске 4'30, Цівків 5, Яврник 10, Гребенці, 10, Мокряни 3, Яблониця руська 1, Смерековець 2, Стрілки 5, Орове 12, Лабова 25, Черхава 4'30, Міжинець 38'50, Горуцько 7'50, Дубрівка 15, Перемишль 20'26, Ка-
мінка старе село 5, Нове село 10, Звір 7'95, Всч. о. Оме-
лян Білинський 2, Тростянець 18'40, Гусне вижне 10, Мо-
крані малі 10, Міротин 5, Всч. о. Ілля Ткачук 2, Жовтанці 18, Шкло 4'30, Устє руське 5.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч. 2/Орд. Всч. о. Перхач Андрій — Віцепректором духовної Семінарії.

Ч. 5921/28. Всч. о. Менцінський Юрій, парох в Кар-
ликові, деканом Буківським.

Крилошанські відзнаки одержали:

ч. 6102/28. о. Мартинович Орест, парох в Яблінці
жній.

Померли:

Всч. о. Яросевич Петро, парох в Звертоні 22/12 1928.

Душу його поручається молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 15. січня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп. — Пом.

II. Часть

Рождество Христове.

»Родися вам днесь Спас, іже есть Христос Господь, во граді Давідові«. (Лк. 2, 11).

Коли вийду до фабрики, не можу чути свого власного слова задля галасу. В млині все лопотить, шумить. А Божі колеса кружать без стуку. Божа машинерія працює тихо. Так передусім у святу ніч Різдва Господнього — а тепер в кивоті. Бо Євхаристія є Вифлеемом. Вона є продовженням тайни тої святої ночі.

Спасення Боже прийшло нам тихої ночі. Свята нощ! Ти мерехтяча Царице серед безчисленних своїх подруг! Хто зважиться відсунути твій пречистий, непорочний серпантин, що його тобі накинула Божа Ейтцівська рука. Хто може говорити, коли ангели закривають свої лиця? Очисти Господи мое серце і мої уста, щоби мое слово в сей святій день Різдва, було для моїх пастви дорогою до вертепу Твого Сина!...

Заапелюю до моїх парохіян, щоби дали мені своє серце таке, яким воно було колись в блаженних днях їх дитинства, так віруюче, широко побожне, чуже сумнівови, так готове віддатись Богу. Ниві співаємо що Рождество Христове »возся мірови світ разум« Ниві ніяке серце не може відійти з церкви невеселим. Стану я і скажу як пастирям: »Се благоістюю вам радость велию, яка будет всім людям... родися вам днесь Спас, іже есть Христос Господь...“

О чудесна ноще, в якій: »Діва пресущественного рождаєт і земля вертеп неприступному приносит, ангели с пастирми славословлят... нас бо ради родися отроча младо предвічний Бог«. Так співає і молиться віра і не дається обманути, тому що око її оповіщає. Бо око надармо шукає блеску, що окружает Бога, оглядаєсь надармо за місцем, гідним Бога. Ско находит лиши убожество до крайности. Убоге се Диття, так убоге, що вже в перших днях не має де свої головки приклонити. Убога його Мати і св. Опікун, бо для всіх найшлось місце в господі, лиши для них не було, найубощих зі всіх. Убогий крайно і сей вертеп, що з ним земля, так богато вивінована золотом, сріблом, дс-

рогими каміннями, важилася підступити до Неприступного. Брак там усого найпотрібнішого, навіть такого примітивного, як огонь серед острої пори року. *Quanto pro te vilior, tanto mihi carior...*

Через шпари вертепу тиснеться радість... Благовістує радість велику, що буде всім людям..., бо родився Спаситель світа, Христос і здоровить нас правдиво Божим радісним усміхом не зважаючи на крайність свого убожества ані на студінь, якою ми його приймаємо.

Гляньте! через це убоге Дитя, повите пеленами, що лежить в яслах, прийшла радість всім людям — Його Рождеством усі ущасливені і спасені.

Коли старий, тужний сон-мрія людства про нове, совершенне життя, про блаженство і вдовolenня і спокій совісти мав бути сповнений, то мусів прийти сей, що був сильніший як всі сили тьми — Сонце правди. Лиш цей що вивів нас з нічого, лиш цей міг нас на ново побудувати з безодні нашої нужди.

Стоймо перед сим Дитятем у свідомості нашого спасення. Бо наше відкуплення у Вефлеємі має свою основу а не щойно на Голготі. Родися вам Спас — каже Ангел. То правда, що мені здається, що історія нашого спасення списана лиш кровю. Щойно коли кровавий піт зросив землю, коли Він впав під стовпом бичовання в калюжу власної крові, коли о мури Єрусалиму відбивався відгомін стукоту Розпяття, щойно коли Він по кілька годинній агонії віддав душу в руки Отця... але щойно тої звичайно отвіраються нам очі і ми кличемо: Воістину Син Божій бі сей! Ми дійсно спасені! І ще щастя, коли бодай тоді прийде пізнання цего. Але знаймо, що в глибини тайни відкуплення не ввійшли ми. Бо перед Голготою і Гетсеманією був Вефлеєм. І можна сказати: І ти Вефлеєме, ніяк не є менший від інших стацій нашого відкуплення — бо в тобі народилось наше відкуплення. Чи ж інших людій не бичовано, не розпинано? Винних і невинних, злочинців і святих? Але щож нам помогли сі муки їх? Лиш через муки одного, Христа ми спасені, бо лиши Він оден родився Божий Син. Най усхне мій язик, колиб я пробував, понижати страсти і смерть Ісуса. Але мушу сказати, що колиб не було Вефлеєму, не було Гетсеманії ані Голготи.

Вефлеєм це перше торжество нашого відкуплення.

Не крові, мук благали праведники старозавітні, а ми
з Богом. Що Бог приставав з людьми в раю, се було їх
щастья, що Бог віступив від них, було їх нещастья — а
щоби Він знова до них прийшов, цебуло їх тугово і надію
день і ніч. Але ось Він прийшов дійсно, блище як коли-
небудь. Не в Божім маєстаті і віддалі, а в людськім спо-
рідненню з нами, як оден з нас. Еммануїл, с нами Бог!
Чи може Отець, ще на нас гніватись, коли з нами Син?
Уступайте завіте страху і рабства, твій час минув, час
віддалення від Бога! Ми знайшли нашого Бога! Радуйтесь,
ми спасені... Се отроча родися нам, Син і даде ся ним.

В сій Дитині справдились слова св. Йоана, „Елици же
пріяша Єго, даде Ім область чадом Божім бити“. Хто вірить
в це Дитя і йому служить, сей „от Бога родися“.

З повноти Божого Єства, що мешкає в цій Дитині
віде луч в його грудь і Божий Син зготовить собі у нього
Вефлеєм. Хто вірить в це Боже Дитя, цей повірить і в сю
чудесну Тайну, що в ній наново родиться Божий Син
день в день. Хто може сказати про це Боже Дитя Quanto
pro te vilior, tanto mihi carior, сей поможе Церкві — дальше
живучому Христові — що його репрезентують Папа-Епи-
скоп, вести се діло обожествлення, усовершення, що його
започаткувало Воплощення Бога. Сей не дасть йому застос-
ятись, цофатись у своїй власній душі, ані в душах близких,
сей поможе в підвидненню культури духовної українського
народу. Боже Дитя є початок і кінець, і Я нашого від-
куплення, усовершення нашого єства і всім для нас. „Ема-
нуїл“, с нами Бог так прийшов до нас! „Емануїл“ с нами
Бог так пращається з нами: „Отче!.. о сих молю, да вси
єдино будуть, якоже ти Огче во мні, і аз в тобі“.

На місяць доброї преси.

Про вагу й потребу доброї преси не станемо тут роз-
писуватися. На ці теми говориться й пишеться у нас аж
надто богато в останні часи. Як додатний вислід цих писань
належить занотувати відрадне явище, що й у нас
з дня на день більшає число людей, які розуміють вели-
тенське значіння друкованого слова й боліють над убо-
гістю католицької преси та книжки серед української сус-

цільності. За мало однак бачити нужду й боліти над нею — треба по силам старатись їй зарадити. На жаль до нині хиба одиниці пішли консеквентно далі й взялися за мозольну працю над розбудовою й поширенням католицьких видавництв і преси. Широкий загал віруючої інтелігенції а навіть духовенства оказує розмірно слабе заінтересоване для цеї акції.

Коли у світських інтелігентів рівнодушність для справ католицької преси дається ще як так пояснити, то ніяк не може її виправдати, колиходить о особи духовні. Бо прецінні такий «Місіонар», «Бескид» •Правда» й другі, або книжки католицьких видавництв сповнюють велике апостольське діло, облекшуючи на половину душпастирську працю священикови в парохії. Нині такі часи, що моральну силу парохії та працю душпастиря міряти треба головно скількістю католицької преси та книжок, що їх читають вірні. Бо вірних, які нічого не читають що раз то менше. До найдальших гірських закутин ідуть стало якісь книжки та газети. Ще й кілько їх насилують! навіть даром. І читають їх наші вірні, нераз дуже сквапливо, несвідомі того, що знайдуть небезпечну для себе отрую. Бо й мусить щось читати а в браку іншої лектури беруть за ту, яка є під рукою. І діявольська робота йде швидко вперед. Начитавшись всяких побереженьок як прим., що наша правдіна віра була православна в значенню схиматицька, що св. Володимир ісповідував схизму, що українці еретики бо вірять у римського Папу й т. п. безпросвітний лемко а навіть подоляк становить матеріал, який при першій ліпшій нагоді переходить на схизму, й що гірше робить се часто в добрій вірі. Подібний є вплив большевизуючої й т. зв. безфарбної, арелігійної преси, яка своїм писанням підготовляє кадри ворогів усякої віри. І хто тут завинив? Коли сказати правду то вина в багатьох випадках по стороні священика, який у свій час занедбав дати вірним в руки католицьку книжку чи часопис або що гірше сам подав помічну руку до скріплення ворога підpirаючи ворожу пресу й видавництва. Без обиняків сказати треба, що в нас під тим оглядом панує ще нині не хаос ані анархія а просто дивогляди, для пересічного католика заходу невмістимі. Чи ж не знайдете навіть у повоєнних роках між нами передплатників русофільської преси як «Голос Народа»,

»Воля Народа« й др. які прямо пропагують а що найменше підготовляють ґрунт під схизму й большевизм?

Один наш священик, який в 1915 і 1916. роках перебував на еміграції в Долішній Австрії розказував таке: «Майже два роки проживав я з родиною та одним світським інтелігентом з Галичини на еміграції недалеко Лінцу. Кожного дня бігав один з нас до міста за газетою й новинками. Очевидно купували ми газети, які подавали якнайбільше відомостей з боєвої лінії та з окупованої частини Галичини не зважаючи зовсім на напрямок, що його даний часопис заступав. До таких належала незвичайно поширенна, ліберально-жидівська „*Neue freie Presse*“ й єї читали ми найчастіше.

Будучи раз у місті заходжу до бюро дневників, купую примірник „*N. fr. Presse*“ й читаю таки по дорозі вийшовши за поріг. За мною виходить якийсь молодий чоловік рівно ж з газетою в руці але іншою. Приступає до мене й питає по німецьки:

»Отче якже ви католицький священик не стидається купувати жидівську газету? Самі на себе ніж гострите. Цеж злочин!«

З початку не знова я, що відповісти. Кажу що я з Галичини, хочу знати якнайбільше новин з фронту, що не розбираюсь у тому, котра газета тут добра. Але він небогато слухаючи кинув різко: »Хибаж у вас в Галичині інакша віра? Чому не купуєте *Reichspost*?« і віддалився швидко.

Мені стало соромно як віколи. Світський чоловік звертає увагу на таку річ — це перший раз в життю таке мені притrafилось.

Пішов я поволі до своїх роздумуючи по дорозі над тим, що сталося а слова »це злочин!« довго шуміли мені в увах. Газету кинув я геть від себе а в хаті скав, що вже розібрали й я не міг її дістати. Про пригоду довгий час нікому не загадував. З того часу, коли на мене випала черга купити газету, купував я „*Reichspost*“.

Відтак бачив я ще кілька разів того чоловіка на вулиці, як кудись швидко бігав. Чи пізнавав він мене, не знаю, але я добре його затягив. Нераз збирала мене охота розвідати, хто він, що за один, та я стидалася стрінутись з ним на віч.

Аж раз літом заходжу до фризієра при головній улиці. Перший раз зайшов я туди. Малий хлопчина, помічник просить сідати, каже що сейчас прийде челядник. Хвилину

ще стою, розглядаюся, аж тут розхиляється параван, виходить мужчина в білім фартусі й кланяєсь вічлиро:

„Grüß' Gott Hochwürden! Bitte, nehmen Sie Platz!“

Мені аж кров спливла в пяти. Це він, той сам що закинув мені злочин. Челядник фризієрський...

Чи пізнав він мене?

Цілої пів години сидів я мовчкі. Хвилі минали ліниво, тревали невиносимо довго. На запити відповідав я як лиш можна коротко, виминаючи. Врешті встав і розплатився. По дорозі ставив я собі заєдно питання: чи пізнав він мене?

Сумнів і непевність остали нерішені до ниві. З того часу лишилось меві одно: я ніколи дотепер не видав ніжे сотика на ворожу газету“.

Цікаво, що сказавби цей фризієрський челядник, коли побачив нашого священика, як він ревно заходиться коло засновування читальні, де обожають відступників як Наумовича, плекають духа зрадництва, або коли дізвався, що наш католицький священик передплачує ворожі св. Церкві часописи? І що сказавби цему челядникови наш священик на оправданні власного злочину?

Та хоч як великі наші занедбання в цім згляді, хоч зло розпаношилось на добре, все таки в нас є доволі сили, щоб його успішно поборювати. Мимо всяких противних струй священик має нині таки найбільший вплив на вірних. Він найчастіше з ними стикається, до него відносяться вони з найбільшим довірем. Якщо бодай десяту частину цього впливу використавби він сейчас у місяці доброї преси, в недовгім часі оглядавби чуда доброго посіву. А це сьогодні наше очередне завдання, обовязок совісти, який випливає прямо з уряду душпастиря, необхідністю обставин займаючи начальне місце.

Пора, найвисока пора закинути пусті балочки про таку чи сяку орєнтацію української католицької преси. Не буде з того хісна ні Церкві, ні народові. Крайна пора взятися поважно за діло пропаганди католицької преси, щоби запевнити йому якнайкрасший успіх на місцях. Праця не тяжка до переведення, вказівки подані в розпорядку Епі. Ординарія а точніші пояснення в окремих летючках та в пресі.

Центральний комітет доброї преси подає такі акти місяця:

- 1) молитва о розвиток катол. преси;
- 2) проповідь згл. коротке слово про вагу й потребу доброї преси та книжки;

3) вивішенне афіша на видному місці (біля церкви) й роздача летючок;

4) нарада з довіреними особами на тему, як належить перевести акцію;

5) продажа брошурки »Нове Апостольство« (ціна 20 сot.) коло церкви в неділі й свята місяця січня а в разі потреби також в лютім;

6) визначення колекторів (2—4 осіб), які з олівцем в руці малиб збирати замовлення й гроші на передплату;

7) індивідуальна розмова на пресові теми в парох. канцелярії, захристії, читальні й т. п.;

8) виголошення відповідного реферату в читальні;

9) збірка грошей на фонд катол. преси. (Пирше про це гляди »Нова Зоря« ч. 100 за 27/XII. 1928 в статті п. з. »Великий обовязок«).

Акти ці можуть бути переведені всяко, залежно від місцевих обставин; може їх бути більше а також менше.

Найкрасше починати роботу від церковних брацтв. Є вони в кождій царохії та майже при кождій дочерній церкві й числять десятки а подекуди сотки членів. Члени брацтв це переважно люди грамотні й цікаві до книжки та газети. При нагоді брацької Служби Божої згл. місячних сходин зарекомендовати католицькі часописи й візвати, щоб кождий став передплатником бодай одної з них а відтак по скінченій відправі самому списати передплатників зібралиши від кожного бодай частинку пренумерати. Без сумніву відгукнеться більшість коли не всі грамотні а відпадуть хиба виїмки. Надто вказане запренумерувати »Місіонаря«, »Правду«, »Нову Зорю«, »Бескід« та видання »Доброї Книжки« для брацької бібліотеки. Брацтво хиба має якісь фонди а коли ні, тоді зарядити збірку тацою на повисшу ціль в часі місячних, брацьких богослужень. Зовсім певно призирається стільки, що можна буде заплатити часописи та купити кілька цінніших книжок до бібліотеки.

Чи душпастир як учитель релігії в школі не міг би дітям поручити »Нашого Приятеля« а відтак роздати кілька примірників з тим, що гроші мають принести на найближчий раз. Певна річ що ні один розумний і добрий батько не відмовить дитині 25 сотиків раз у місяць, особливо коли побачить і прочитає сам хоч одно число. Многі дадуть радо

на таку ціль а неодин широ подякує о. душпастиреви за те, що так гарно провадить дітвору. На висших степенях сільських і міських шкіл «Наш Приятель» повинен знайтися в руках кожної дитини. А яка молодь вирастала з таємністю дітвори? Не чули би так часто нарікань на невдячних синів, зіпсовані доночки, бандитизм, розпусту й т. п.

Чи богато маєте передплатників „Нашого Приятеля“ в школі, Всич. Отці? А прецінь у вас сотки шкільної молоді!

(Адреси католицьких часописів та видавництв гляди при кінці в огodoшеннях). *П.*

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

I. За кого можна правити Службу Божу?

З правила може священик правити Службу Божу за всіх живих і мертвих вийнявши спеціальні випадки про котрі низше. І так коли ходить о живих:

1) Не можна правити прилюдно Літургії за звичайного екскомунікованого, хиба аплікувати інтенцію приватно й то *remoto scandalo*; за екскомунікованого вищого степеня т. зв. *vitandus* навіть приватно не можна правити, хиба що інтенцію є його наверненне. Тесаме відноситься до єретиків і схизматиків, які „*pro foro externo*“ вважаються екскомунікованими. Державні богуслуження в краях, які мають акатолицьких володарів, правляться на інтенцію *pro felice regime*.

Приватно аплікувати інтенцію, значить іправити за когось з власного почину не будучи о це від нікого прошешним. Деякі автори допускають лагіднішу інтерпретацію, вважаючи аплікацію намірення лиш тоді прилюдною, коли воно як така була публично розголошена передтим.

За живих нехристиян (жидів, турків і т. д.) можна правити Службу Божу з тим однак застереженем, що не сміє відсі вийти ніяке згіршене. Під цим оглядом як також у інших випадках католицька моральна трактує строгіше єретиків чим нехрешчених. Замітне тут рішення Конгрег. Інквіз. з 12. червня 1866: „*Utrum liceat sacerdotibus missam celebrare pro turcarum aliorumque infidelium*

intentione, et ab iis eleemosynam pro missae applicatione accipere? Resp. Affirmative — dummodo non adsit scandalum ac nihil in missa specialiter addatur et quoad intentionem constet nihil mali aut erroris aut superstitionis in infidelibus eleemosynam offerentibus subesse.

2) Якщо ходить о померших:

Не можна прилюдно правити Служби Божої за усопших схизматиків, еретиків, апостатів і загалом за тих, котрі були позбавлені церковного похорону, хочби се були пануючі володарі. Чи приватно (у висше наведенім розумінні) можна за них правити, на це годі рішучо відповісти. Новий кодекс у каноні 1241 заборонює лише *publica officia* — виходилоби отже, що приватна аплікація за помершого акатолика є дозволена.

Правити за літей, що померли без хрещення не має змислу, бо вони не йдуть до чистилища тай їх стан не може улягти ніякій зміні. Катехуменів се є тих, що приготовлячися до св. Хрещення але передтим померли, належить брати на рівні з хрещеними.

II. Обовязок священика правити Службу Божу у замовлений день.

Священик Павло приємно від партії Н. стипендію на читану Службу Божу за усопших членів родини давших і зобовязується відправити єї у назначений партією день. Невдовзі являється друга партія з проханнем відправити Службу Божу за усопших в річницю смерті їх сина, яка сходилася якраз з днем, на котрий о. Павло вже мав інтенцію. Не раздумуючи довго о. Павло приємно стипендію. Бачить се його товариш, о. Петро й звертає йому увагу, що так негодиться. О. Павло виправдується тим, що відправить обі Служби Божі в двох безпосередно по собі слідуючих днях, обі Служби є за усопших тай партії про це нічо знати не будуть.

Розвязка: О. Павло відправив дійсно обі Служби Божі, одну в назначений, другу в слідуючий день. Тим самим сповнив зобовязання що до відправи, що його затягнув привимаючи стипендії. Однак поступок о. Павла в данім випадку є що найменші невідповідний, бо обі партії бажали собі Служби Божої у назначений день і були певні, що

так сталося. О. Павло повинен був справу обоюм партіям точно пояснити й спитати, чи погоджуються на його пропозицію, під час коли він впровадив їх в блуд. Через те показав себе хитрим і нещирим а надто виявив одну велику й небезпечно хибу — захланність.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Католицькі часописи:

Місіонар. Місячник, орган Апостольства Молитви. Передплата річно 2 зол. Адреса: Місіонар — Жовква.

Наш Приятель. Місячник. Ілюстрований часопис для молодіжи. Передплата річно 2'50 зол. Адреса: Наш Приятель — Львів почт. скр. 108 (ул. Сикстуска 39а).

Нова Зоря. Два рази в тижні. Часопис для інтелігенції. Передплата 6 зол. квартально. Адреса: Львів — Кльоновича 8/II.

Правда. Часопис для народу. Що тижня. Передплата на пів року 5 зол. Адреса: Львів — Кльоновича 8/II.

Бескид. Виходить два рази на місяць. Передплата на $\frac{1}{2}$ року 2'50 зол. Часопис для поборювання схизми й більшовизму по наших селах. Адреса як — „Правда“.

Поступ. Місячник для образованих людей. Передплата річно 10 зол. Адреса як — Нова Зоря.

Католицькі видавництва:

- 1) Видавництво ОО. Василіян — Жовква.
 - 2) Видавництво Марійського То-ва — Львів почт. скр. 108.
 - 3) Видавництво „Добра Книжка“ — Львів почт. скр. 11.
-

ВІДОЗВА!

Остання конференція Священиків, членів П. Е. П., висказала бажаннє, щоби в другій часті Епарх. Відомостій були поміщувані проповіди. Це можливе до здійснення, бо в нас є готові проповіди, які можуть бути напечатані кождої хвилі. Однаке друга частина Епарх. Відом. надто скупа обємом, щоби змістити в ній ще одну-две проповіди. На те требаби збільшити обєм Еп. Від. о якого пів аркуша друку а це є сполучене з коштами. Після приблизного розрахунку мавби кождий о. Настоятель парохії, не вчисляючи оплати за Епарх. Відомости, яку покриває з церковної скарбони, додати від себе з власних фондів 2 зол. річно на повищу ціль. Тоді одержить кождий окремо додаток на 8. сторінок з проповідями кожного місяця, так що по році буде їх можна зложити разом в книжку й опратити.

В тій цілі зволять Всеч. Отці уповажнити від себе канцелярію Еп. Консисторії до відтягнення їм з дотації 2 зол. раз на рік. І це мусить заявити більшість бодай 500 священиків, бо інакше справа не оплатиться. Два золоті на рік це несповна 17. грошів на місяць, видаток мінімальний. Найкрасіше буде, коли ОО. Декани заінтерпелюють в цій справі своїх священиків а вітак перешлють списи тих, що дали згоду, до канцелярії Еп. Консисторії. Поспіх вказаний!

Видавнича Секція П. Е. П.

ОПОВІСТКА.

Найближча Конференція членів П. Е. П. відбудеться вівторок дня 19. лютого б. р. у великій салі Духовної Семінарії в Перемишлі. На порядку дня реферати:

- 1) о. Кат. Осип Лещук: Священик як душпастир дітей.
 - 2) о. Кат. Юліян Шуплат: Перепони, що їх стрічає катехіт у праці над дітворою,
- та інші актуальні справи.

Проситься о численну участі,

Управа V-ої Секції.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 614. — В справі святковання семої річниці коронації Святійшого Отця Папи Пія XI.

В піли достойного звеличення семирічної річниці коронації Святійшого Отця Пія XI-го Папи Римського заряджуємо ось що:

В найбличу неділю відправити співану Службу Божу в наміреню Святійшого Оця Папи Пія XI, причім до звичайної служби долучити ще службу благодарення.

По Евангелії належить виголосити проповідь о первенстві Римського Папи, по заамвонній молитві відспівати благодарну пісню »Тебе Бога хвалим« при виставленіх Найсв. Тайнах, а по Службі Божій внести многолігство Святійшому Вітцеві.

На це торжество належить нарід приготувати і захотити до приняття св. Таїн в наміренні св. Отця. Коли вороги Церкви всіми силами стараються відрівати наших вірних від послуху Голови Церкви, доложім всіх зусиль, щоби запіпити в наших вірних сердечне привязання до Вітца всіх християн, особливо в сім році, де св. Отець обходить п'ятидесятилітній ювілей Свого священства.

**Ч. 540. — Реченець іспитів конкурсних о душпастирській
бенефіції в р. 1929.**

Іспити конкурсні о душпастирській бенефіції відбудуться цього року в днях 14 і 15 мая і 15 і 16 жовтня.

До іспиту конкурсного належить зголоситися на пів місяця перед речинцем іспиту.

Священики, що перший раз здають іспити, обовязані зазначити в поданню чи і коли зложили іспит з догматики, моральної і церковного права, а перед самим іспитом предложить письменно вироблені проповіди згл. егзорти.

Ч. 541. — Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1929.

Іспити з догматики, моральної і церковного права відбудуться цього року в днях 28 мая і 22 жовтня.

До іспиту з догматики приступають священики висвячені в р. 1928, до іспиту з моральної священики висвячені в р. 1927, а до іспиту з церковного права священики висвячені в р. 1926. В тих самих речинцях є обовязані приступити до іспитів зі згаданих предметів ті священики, що були до цього покликані в попередніх роках, а ще досі їх не зложили.

В кінці пригадується, що священики, які не зложили повисших іспитів, не будуть допущені до іспиту конкурсного, хиба що предложилиби умотивоване оправдання, для яких причин до згаданих іспитів не приступили.

Ч. 615. — Такси подружі і канцелярійні.

Подається до відома Всч. Духовенства такси полружі і канцелярійні: I. ст. посвячення і II. споріднення 20 зол.; II. ст. посвячення 10 зл.; III. ст. споріднення або посвячення 8 зл.; IV. ст. споріднення або посвячення 2 зл., *impedimentum criminis neutro mach.* 20 зол., нелітність 20 зол., звільненне від одної оповіди 2 зол., — від освяченого часу 5 зол., грамота на пароха 10 зол., на завідателя 5 зол., на сотрудника 3 зол., грамота відпустительна з дієцеї (означиться в кождім поодинокім случаю) найменше 50 зол., грамота на благословлення церков, олтарів, дзвонів, кладовищ 7 зол., грамота похвальна 5 зол., на відзнаки

10 зол., Антмінс 15 зол., видача копій метрикальних 4 зл.
 Іспити конкурсові: Парохи 10 зол., завідателі 6 зол., со-
 трудники 4 зол., грамота на сталого катехита шкіл сере-
 дніх 20 зол., шкіл виділових і народних 10 зол., тимча-
 сового 5 зол., таксу на звільнення від іспиту конкурсо-
 вого означиться в кождім поодинокім случаю; поданне на
 парохію 2 зол.

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.

(дальше).

Всч. о. Ілля Тикачук 2 зл., Жковтанці 18, Шкло 4·30,
 Устє руське 5, Терло 1·75, Мишлятичі 5, Конів 7·28,
 Баниця 6·50, Попелі 3, Тулиголови 3, Батятичі 10, Уйко-
 вичі 5, Нагірці 5, Баранчиці 7, Ліщовате 6, Рибник 9·50,
 Вірхомля 10, Глудно 5, Терка 5·68, Буців 15, Княжпіль
 10, Сокола 3, Граб 4, Литовець 3·65, Солинка 5, Зіболки
 4, Дроздовичі 5, Команьча 15, Улазів 10, Острів радим.
 5, Пулави 5, Новий Санч 5, Гребенне 6, Яворівське мале
 передмістє 10, Якубова воля 6, Мохначка нижна 2·36,
 Комарники 8·85, Вс. о. Тустанович Орест 2, Руданці 5,
 Кіньське 2·50.

Померли:

о. Дамян Гура, парох в Камінці Старе село 3/2 1929.

Душу его поручаєся молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 9. лютого 1929.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ГРИГОРІЙ
 Епп. — Пом.

ІІ. ЧАСТЬ.

ПАСТИР І ВІВЦІ

(Святойорданські міркування душпастиря)

I.

Свято Йордану. На дворі тріскучий мороз. Дороги завалені снігами що й сліду не знати. Сірі постаті бродять снігами, одна за одною з усіх сторін села прямують до церковці на узгірю. Година четверта ранку, церква повна розмоленого народу мужчин, жінок, дітей. Шепчути молитви, колядують дождаючи духовного Отця.

Вже й почалось Повечеріє Велике. Поволи минають години серед невиносимого холоду а народу прибуває чимраз більше, Вже церква всіх помістити не може. Половина стоїть на дворі під голим небом тупцюючи ногами від зими.

Врешті скінчилася Служба Божа, виряджується похід на ріку. Кусень дороги а тут ще зірвалася страшна сніговія, що один одного не бачить. Але всі йдуть бодро вперед борючись з вітром, так як минулими роками ходили, так як се робили їхні батьки споконвіку, тою самою дорогою, у те саме місце на ріку. Та ще й співають по дорозі, з глибини грудей добуваючи голосу. Прийшли над ріку. З усіх боків окружили святе місце, щоб захистити перед вітром священика, який звершає величавий обряд водосвяття. Жлуту терпеливо подзвенівлючи всякою посудою, з пістизмом волять кожде слово, кождий рух душпастиря.

Аж осъгляди! Все покінчене, вода посвячена, серед вірних велика радість. Кождий черпає запопадливо воду, бо вона посвячена в рокове свято й має цілющу силу. Це знають усі, в це вірять свято, в цьому пересвідчені. Єї путь дома усі члени рідні по черзі, нею кроплять хату та обійсте, єї переховують цілий рік Божий, аж до нової.

II.

Аж серце в росте в груди коли мені, душпастиреві глянути в таку хвилю на вірних. Скільки в них чувства

надприродної віри й побожності! Скільки духа саможертуві! Та чи лише тепер на Йордан? Ні! Тесаме бачив я на Різдво, тесаме в неділі й свята на богослужбеннях, тесаме в часі інших процесійних ходів, похоронів і кожного разу, як тільки заголошу з проповідниці яке торжество чи відправу. Вони завсіє слухають покірно моєго голосу як вівці доброго пастыря. На кождий зазив приходять до Божого Дому, слухають проповіди, дають датки на Боже, на церков, на сироти, на школи, на що іх тільки попрошу, дають тяжко запрацюваний гріш.

Добрі ці мої овечки, побожні, покірні, служняні...

А я їхній пастир?

III.

Як чудово устроїв Ти Господи діло нашого спасення! При розділюванні ласк послу́гуючися як знаряддям людьми, що часто негідні бути посередниками між Тобою а Твоїм насліддем. Бо справді як далека моя віра від віри моїх овечок, моя побожність від їхньої побожності, моя щедрість від їхньої, мій дух молитви й саможертуві від духа молитви й саможертуві моїх вірних!

Бо я хоч священик радо оставби дома в часі йорданського водосвяття, якщо булоби кому мене заступити...

...у мене не переховується йорданська вода, бо мені незнана єї цілюща сила;

...йорданським холодом віде від моєї молитви, бо в богослужбах чи молитвослові я спішу чимскоріше до кінця;

....я рідко правлю Службу Божу на власну інтенцію а ще рідше прошу других о наміренні;

....я дуже рідко кидаю гріш на тацу для церкви, хоч з неї живу;

....я в многому недорівнюю моїм вірним із того, в чому як духовний отець повинен би їх перевиснити.

Господи, пошили мені силу віри, духа побожності й саможертуві цих моїх добрих, овечок.

П:

„Перемиські Епархіяльні Відомості“.

(Кілька дат з нагоди сорокліття істновання).

Дня 24. лютого ц. р. минає сорок літ від часу, коли Перемиська гр.-кат. Еп. Консисторія почала видавати другом власний офіційний орган п. з. »Вестникъ Перемышской Епархії«. З того часу виходить він кожного місяця з деякими перервами в часі воєнних подій, опісля в р. 1914—1927 як квартальник, а від 1928 р. знова як місячник. Зовнішня форма весь час одинакова, формат великої чвірки змінюється у 1919 р. на вісімку. Від тогож року зміняє назву на »Перемиські Епархіяльні Відомості«.

Симпатично представляється перше число »Вістника«. На першому місці читаемо розпорядок Консисторії в справі асекурації церковних і парохіяльних будинків згідно з проголощеним тоді анальгічним краєвим законом. Далі йде передрук латинською мовою розпорядку св. Конгрегації Уряду в справі мішаних подруж, зарядження Еп. Ординарія на час Великого Посту, персональні зміни на душпастирських становисках, а на кінці п'ять слухаїв з пасторського богословія, яких розвязка в слідуючому числі. Ці душпастирські слухаї подибуємо хиба в декотрих числах двох перших річників.

В ч. IV. Ординаріят пригадує парохам декрет конгрегації о розширенні віри т. зв. „Конкордію“. Декрет напечатаний в тексті латинськім з поясненнями в український мові.

Богато місця присвятив „П. Е. В.“ справам Інституту для відв і сиріт по священиках печатаючи звідомлення зі зборів, стан каси, поіменні списи членів, хто, коли, кілько гроша зложив, кілько завинив і т. п.

В р. 1890. тодішній Ординарій епископ Ступницький одержав помічника, о чім повідомляє духовенство пасторським листом в ч. X.: „....Щоби з причини Нашого подійшого віку і ослаблення через довготревалу, тяжку непугу фізичних сил утрудняючого Нам точно заниматися всіми справами Нашого архієрейського званія, духовне добро сей численної Епархії не терпіло, упросилисъмо у Найяснішого нашого Цісаря і Короля Францішка Йосифа і у Іх Святости Папи Льва XIII придате Нам до помочи Епіс-

копа Суфрагана в особі Високопреподобного і Всеесвітлійшого Архіпрезвітера при Нашом Соборі Крилошан Юліяна Куйловского....“.

Ч. V. за рік 1891. приносить осуджене русофільської газети „Червона Русь“ за єї симпатії до схизми, а ч. VI. Енцикліку Папи Льва XIII. „Rerum novarum“ але на жаль лише у латинськім тексті.

Рік 1914 приніс зміну правопису. В тім році вийшло аж 15 чисел „Вістника“, з того п'ять в одній місяці серпні розпорядки та оголошення в звязку з воєнними подіями. Останнє число вийшло 8. грудня в часі облоги кріпости Москалиами. В часі російської інвазії „Вістник“ не появився ні разу. Почав наново виходити щойно 12. червня 1915 р.

В четвертому числі річника 1916 знаходимо звідомлення Ординарія „про дар св. Отця П. Венедикта XV. на запомоги для потерпівших від війни серед україн. народу“.

Найбільше бо аж 18 чисел мав „Вістник“ у 1917 р. разом на 152 сторін друку. 1918 р. появилося вісім чисел, останнє 18 жовтня. Читаемо тут про нове то-во священиків „Перемиська Епархіяльна Поміч“, яке сейчас почине видавати друком як прилогу до „Вістника“ свої „Оповіщення“.

Від 1919 р. епархіяльний орган зміняє назву і формат. В цім році „П. Е. Відомості“ вийшли всього три рази. В роках 1920—27 виходять чотири рази на рік.

Ч. III. за 1921 р. приносить розпорядок Ординарія про новий поділ епархії на 53 деканати — досі було їх лише 40. Зарядження в спрагі прилюдних молитв у церкві та Служб Божих за український народ повторяються кількома наворотами у повоєнних роках.

В ч. III. за 1925 р. поміщений текст Конкордату між Апост. Престолом а Польщею.

В ч. III. за 1927 р. читаемо в українській та італійській мовах рішення св. Конгрегації для Східної Церкви в справі жалоби деяких перемиських громадян на епха Ординарія.

Від 1928 р. „П. Е. Відомості“ виходять знова раз у місяць та обнимаютъ кромі урядової, також другу, неофіційальну частину з рефератами на актуальні теми, звідомленнями з католицького світу й т. п.

Годі нам в кількох словах вичерпати усе, що про значіння „П. Е. Від.“ можна би сказати. Лишаємо це гря-

дучому літописцеви дієцезії. Від себе замітимо, що до піз-
нання історії розвою рел.-морального життя епархії протя-
гом останнього сорокліття та судьби нашої Церкви —
страдалиші, що ділила долю й недолю враз зі своїми вір-
ними в найтяжких часах, „Перемиські Епархіальні Відо-
мості“ становити муть завсіди першорядне джерело.

П.

З ДІЄЦЕЗІЇ.

Місії на Лемківщині. В цій році відбулось на Лемків-
щині 6 св. місій з того 5 під проводом оо. Редемтористів
(В Боднарці і Новиці горлицького деканату рівночасно від
9—19. VI. 1928., в Ростоці великий від 14—24. VII. 1928,
мушинського деканату, в Злоцькім, мушинського деканату
від 30. XI. — 9. XII. і від 9. XII. — 19. XII. в Кри-
ниці мушинського деканату.

Належить піднести сюди подиву гідну посвяту Всч. о.
Ігумена де Вікта і о. Породка зі Станиславова, що скін-
чивши місію в Злоцькім сейчас того самого дня без ніякого
відпочинку розпочали місію з Криниці. На закінчення місії
в Злоцькім і на отворенню в Криниці був Преосв. Григор-
рій, що під час своїх поїздок на Лемківщині в маю
сего року здобув собі великі симпатії у Лемків. Проповідь
Преосв. Григорія на закінчення місії в Злоцькім ще за-
тіснила привязаннє збаламученого народу до Достойної
Особи Епископа — Помічника. Нарід на всі місії горнувся
масово з доокеличних і дальших сіл, а масове принятіє св.
Тайн доказом, що не з пустої цікавости, але з потреби
душі зголодніло до Божої Правди.

Перед Рождеством Матери Божої відбулась св. місія
під проводом оо. Василіян в Маластові, де святковано пер-
ший раз відпуст, наділений Апост. Столицею за старанням
Іх Преосв. Йосафата. На закінчення св. місії в Маластові
були Преосв. Йосафат. Своєю горячою проповідю на за-
кінчене місії загріли присутніх до витревання при св. ка-
толицькій Церкві.

Належить ще згадати при кінці також про реколекції
в Полянах, дек. дуклянського під проводом свіцьких свя-

щеників. В Полянах навернулось 30 осіб, що попередно апостазували до схизми.

Конференція членів П. Е. П. Заходом V-тої секції То-ва відбулася дня 11. грудня 1928 р. у великій салі духовної Семинарії в Перемишлі. Явилось близько 70. членів з найдальших закутин епархії. Інтересний реферат ви-голосив о. декан Йосиф Маринович провідник V-тої секції на тему: „О важності й потребі контакту душпастиря з парохіянами“. Розвинулася незвичайно жива інтересна дискусія, в якій забирали голос: Іх Преосв. Кир Йосафат, Впр о. Крил. Венгринович, о. дек. Борисевич, о. Гашак, о. Войтович, о. дек. Мухнацький, о. Бр. Гоцький, о. Стеранка, о. Канда, о. Артимишин й др. оо. Референт давав пояснення а в кінці поставив слідуючі резолюції, які прийнято одноголосно:

1) Зібрані взивають усіх членів П. Е. П. подбати о се, щоби на деканальних зборах обговорювано нові методи душпастирської праці;

2) ...просять управу VI-тої секції оголосити підручників добрих проповідей і печатанне проповідей в IIй часті Епарх. Відомостей;

3) ...взывають Духовенство до поширення То-ва Апостольства Молитви, до праці по читальннях і кооперативах, піддержування живого контакту з вірними, притягнення інтелігенції до згідливої співпраці для добра Церкви й народу.

На прохання учасників реферат о. Мариновича буде поміщений друком в IIй часті Епарх. Від.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

50 літній ювілей священства Папи Пія XI.

Минає пів століття від часу як Ахиль Ратті прийнявши Тайну Священства став у праці у Христовому винограді. Тяжкі були се часи для Церкви й він не передчував навіть, що по кількох десятках літ серед оскільки тяжких обставин стане Єї Головою як „Слуга Божих Слуг“. А в межичасі багато змінилося. Протицерковні закони в по-

одиноких державах, світова війна з усіма єї страхіттями та ще гіршими наслідками, революції, політичні й суспільні перевороти, над міру вибуялий націоналізм і взаємна ненависть народів а всюди удари о Петрову Скалу, чим раз тяжкі й більш небезпечні. А серед того Ахиль Ратті перейшов по черзі усі ступені Церковної Епархії, кожний крок зазначуючи розумною й ідейною працею, аж вкінці з волі Божого Провидіння обняв найвисший уряд Христового Намісника.

Але як усе так і тепер, у важкі хвили посилає Христос своїй Церкві великих провідників. Ахиль Ратті се муж широкого світогляду, глибокого знання а надівсе великого серця. Відзначений трома докторськими дипломами римських академій працював він довгі часи як професор теології, опісля був префектом Амвrozіянської а відтак Ватиканської бібліотеки. Писав фахові учені праці. Як чоловік високого образовання і бистрого ума кидає у своїй програмовій Енцикліці опанованим ненавистю народам і державам як одинокий лік, спасений клич „Мир Христа у Христовому Царстві“. Відтак звертає увагу на скріплення внутрішнього життя Церкви, означає ціли Католицької Акції а екцилікою „Quas Primas“ впроваджує свято „Христа Царя“ з метою переобразувати світ в Христовім дусі. — Енцилікою „Rerum Ecclesiae“ з 1926 р. започатковує нову добу в історії католицьких місій, через що зєднує собі титул Місійного Папи.

З особливою дбайливістю занимається Пій XI. справою зєдинення Церков. В тій цілі організує спеціальну комісію для церковних справ в Собітах, покликує до життя російський кат. духовний семінар, несе матеріальну поміч голодним на Україні й у Росії. Врешті Енциліка „Mortalium animos“ з 6. січня 1928, в якій подає основи зєдинення усіх християн, доказує, як дуже ці справи лежать йому на серці. Коли надто взяти на увагу його щиру любов, вирозумілість для заблудниих, жертвенність та милосердє як прикмети його великолодушного серця, тоді мусимо сказати, що теперішній Папа це муж Провидіння на Апостольськім Престолі.

Ювілейні торжества з нагоди 50-ліття священства св. Отця зачалися в дни 20. грудня 1928 Службою Божою, яку

відправив Папа Пій XI. в базиліці св. Петра. В часі Служби Божої прийняло около 50 дітвори св. Причастє з рук Папи.

Брацтво „Апостольства Праці.“ — По звідомленням французької католицької преси потвердив єпископ з Бурж новоосноване брацтво під назвою »Апостольство Праці«. Між обовязками цього створищення, яке віддалося під покров Пресвятої Богородиці, находитися на першому місці молитва на інтенцію позискання назад для Церкви робітників, які покинули релігію. Обовязки членів є такі: відмовити кожного дня якусь молитву до Матері Божої, св. Йосифа, св. Марії Магдалини й св. Марти, жертвувати раз в тиждень в дусі молитви ѹ апостольства один день праці, врешті призначити раз на рік бодай одногодинний зарібок в користь тих інституцій, що розвели опіку над робітниками і в міру можности співділати в практиці над приєднуваннem робітників для Церкви.

Поступи католицької акції у Вильні. — З нагоди вступлення на архиєпископський престол у Вильні Пр. Ялбжиковського польські католицькі діячі покликали до життя Т-во Християнського Народного Дому. Завдяки невисипущій праці одиниць товариство придбало протягом року просторий дім на власність, в якому сейчас міститься 16. католицьких інституцій та організацій.

„Osservatore Romano“ про необхідність доброї, католицької преси. — В одному числі з половини грудня 1928. стверджує цей орган Ватикану, що завдяки впливам Каго-лицької Акції майже всюди дасеться завважити поважний розріст католицького дневникарського руху. »Від п'ятьдесятіох літ — пише автор статті — Папи, єпископи та інші міродайні особи голосять безнастанно про необхідність христоносного походу в користь доброї преси. Коли однак приглянутися результатам тих закликів, тоді дійшемо до мелянхолійного заключення, що ці зусилля не знайшли належного відгуку, бо справа ще й тепер не розвязана вповні й більше наглить нині чим колинебудь. Будьмо щирі: оскільки католицька преса може ще далі вести кампанію в обороні добра, то завдячує се тільки жертвенності нечисленних, здібних до посвяти одиниць. Загал на жаль все ще рівнодушний до тої степени, що не можемо говорити о нічім іншім як тільки о проганії війні. І такий

стан річей буде тревати дальше, о скільки в будущності католики були будуть далі легковажити ці безнастанині пригадки про конечність добраї преси та про вагу завдань, які вона має сповнити. Мусимо собі сказати рішучо: католицька преса мусить одержати спромогу виконати своє завдання і сповнити місію; мусить раз на все стратити в наших очах дотеперішну опінію бідного й погорджуваного покидка. Доволі вже були кидані слова на ہітер і тому ми від чого не скористали.

Якщо сотки тисячів осіб зеднаних у католицькій акції зрозуміють то й побачать, що розвязка проблеми саме їм зісталася доручена й якщо рішаться згідно співпрацювати, тоді перестанемо виливати чорнило на писаннє о нашій добрій пресі. Але тому що чудо се ще не здійснене — мусимо накликувати».

Далі покликується „Oss. Rom.“ на пастирські послання трох Льомбардських єпископів і наводить з них довші виїмки. Ці послання, це заклики в справі католицької преси кардинала Тосі з Медіолану та єпископів з Кремони й Павії, що були проголошені в звязку з »пресовою неділею« та відчитані в усіх церквах згаданих дієцезій.

Страхіття большевицької катарги на Соловецьких островах. — Єпископ d' Herbigny T. I. ректор Орієнタルного Інституту в Римі, який має точні відомості про кроваве переслідування християн у Совітській Росії, уділив пресі кілька інтересних подробиць про страхіття большевицької катарги на островах Білого Моря.

В Європі не може ніяк уявити собі того насильства, на яке там наражене вірне християнській релігії населення. Сейчас зимию священики терплять голод у тюрмі та дрожать від зимна в одінню, що навіть не заслугує на цю назву. Одіж, що єї рідня та добре люди присилають арештованим до тюрми не надається навіть до розділу між найбіднішими. Частина священиків, які в вогких келіях набавивши ревматизму повніть примусово службу вартівників при складах дерева. Є тюрми, де в одну темну підземну комнату зіпхано більше чим 70 священиків. Такі келії посідають всього одно мале віконце, яке отворяють раз в день на 20 хвиль, щоби впустити трохи свіжого воздуху.

Совітська влада тягає многих духовних, які даремно вичікують на судову розправу, з одної тюрми до другої,

Один з таких нещасних священиків писав до єпископа д'Herbigny: »Довше як місяць мушу спати на твердій підлозі, бо постелі тут нема. Давніше був тут зі мною ще один священик і ми оба ділилися одною спільною постеллю; я клався о год. 7. вечер і спав до півночі а відтак користав з ліжка мій товариш, а я відпочивав до бої рано. Прочих шість годин у ночі був я приневолений сидіти на коші ви-вернені горі дном. Опісля перевезено мене до тюрми сюди на Сибір. В часі транспорту одержав я покривало, пару чобіг і трохи білля. Через три дні усе те мені відобрало.«

Вже в XVII. століттю писав монах Дамасценос до Москви о монастирі на Соловецьких островах такими словами: »Тут є країна, що пригадує всі страхіття пекла. Зимові ночі тут довгі, ледово холодні й майже без кінця. Коротке літо не дає випочинку а надто дошкають людям цілі рої мурашок та ос. На Соловецьких островах живе безмірне множество мев, які день і ніч наповнюють воздух вереском не до перенесення, так що люди не мають тут хвилини спочинку.«

Нині Совітська влада перемінила острови на карну колонію. Між одинадцятьма тисячами вязнів, які на цих жахливих островах стогнуть у нужді, є богато злочинців, але попри них є тут 12. єпископів, богато духовних православної Церкви а навіть митрополит, пальше 18. католицьких священиків і сотки католиків світських. Зіслано сюди рівно ж богато католицьких монахинь. В останньому році померло тут не менше як 3.214 засланців. —

Почтові значки з портретом Папи. — Ніколи ще не посідав ніякий поштовий значок портрету папи. Відколи вицофано з обігу монети Пія IX., портрет папи стратив офіційний характер в усіх державних урядах. Однак тепер у найближчій булуччині мають бути випущені поштові значки з портретом Папи в Толедо й Компостелі під назвою катакумбових значків. Побіч портрету папи буде на них уміщений портрет еспанського короля а дохід з них призначений на відбудову катакумб св. Дамазія та на докінченне розкопок.

Письмо Папи в справі переведення Католицької Акції. — Св. Отець у відповідь на проханнє кардинала Бертрама переслав йому письмо, в котрім начеркнув напрямні що до

переведення Католицької акції в Німеччині. Завданнєм Католицької акції є »прискорити Царство Господа нашого Христа. Як що прискорюємо його, тоді осягаємо те добро, яке для суспільності є добром найвищим і позискуємо такі добра, котрі випливають з тамтого; се є ті, котрі належать до обсягу благ горожанської суспільності й мають назву політичних благ... Все те католицька акція може й повинна осягнути, о скільки належно зберігатиме послух Божим і Церковним законам та цілковито здергиться від світських, партійних горожанських стремлінь.«

Папа підчеркає наново, що Католицька акція »в ніякім випадку не мішается в стремління партій, хочби ці партії складалися з католиків«, лише оказує послух епископам, »навіт тоді, коли їхні вказівки не відповідають вимогам управи партії чи їх інтересам«.

Відозва до Всч. Духовенства.

Доволі знакою є незавидна судьба священичих родин по смерті батька. Ісли дотепер дуже немногим священикам удавалося хоть в часті забезпечити будучість своїх родин, то в сучасних тяжких обставинах а до того по утраті значної часті ерекц. поля, буде вже се зовсім неможливе. Тут одиноким чинником зарадчим є забезпечити собі старість а родині будучість через обезпеченне свого життя.

Правда що через лихе передвоєнне законодавство, передвоєнні цоліси стратили значну частину своєї вартості і через се захіталося було довіре до обезпеченів. Однак від 1924. р. всі держави змінили обезпеченеве законодавство, товариства асекураційні ульоковали свої капітали і премійні і гваранційні фонди в золоті, твердих валютах і гіпотеках і через то зробилися зовсім независимі від судьбі держави навіть на слуцай нових воєн а до того злучилися в оден безпереривний ланцуз гваранцій. Завдяки сему стала асекурація життя найліпшою льокатою ощадності і найпевнішим забезпеченнем родини, бо для кожного доступним. В Америці нині кождий другий батько родини обез-

печений, в зах. Європі майже кождий п'ятий — так шалено розвинулися там життєві обезпечення.

Ми маємо своє рідне Товариство обезпечення на життя і ренти »Карпатія«, котре на Перемиській Землі переводить обезпечення в ріжних комбінаціях і на дуже улегших і догідних услівях через свою **Повітову Агенцію в Перемишлі, при ул. Грунвальській ч. 1. II. п.** сейчас за мостом, де кождий батько родини повинен чим скорше зголосити своє та своїх дітей обезпечене, бо не знати нині чи завтра вже не буде за пізно!

Додати треба, що »Карпатія« вальоризує старі поліси а тих, котрі обезпечуються а стають відтак через нещасливий випадок чи недугу нездібними до праці, звільняє зовсім від плачення премій а обезпечений капітал мимо того в своїм часі цілий виплачує!

Між іншими були слідуючі реферати на деканальних Соборчиках в р. 1928.

- 1) Як провадити Апостольство Молитви?; 2) Загальні приписи що до проповідей; 3) Які користі має священик по відбутій місії?; 4) Як має відноситися священик до Товариств?; 5) Як повести душпастирську працю серед молодого покоління?; 6) О сповіді дітей і молодіжі; 7) О поступованню душпастиря з вірними; 8) про Католицьку Церков — яко творчу силу народа; 9) Сповідь священика; 10) Успішні середники проти схизми; 11) Яка була первісна наша віра?; 12) Апостольство Молитви успішним чинником у скріпленню духовного життя в парохії; 13) Вороги катол. церкви і оборона перед ними; 14) Середники до морального піднесення вірних і охорони їх від протирелігійних агітацій; 15) Значіння св. Перелання; 16) О церковнім правилі; 17) Националізм в світлі Христіянства; 18) Завдання духовенства в теперішньому часі; 19) Обовязки католицького душпастиря; 20) Через часте і щоденне св. Причастіє — піднесення віри; 21) Ісус Христос — взірцем священика; 22) Культ Найсв. Серця заборолом проти засад сучасного світу; 23) О участі з невірними жидами і еретиками; 24) Як викорінити нечистоту піянства; 25) Яким способом під-

несті почитання Пресв. Євхаристії? 26) Завдання духовенства під теперішній час; 27) Реліг.-моральний занепад доростаючої сільської молоді, його причини і зарада; 28) Про що і як проповідати в теперішніх часах? 29) О занедбанях і обовязках в душпастирстві; 30) »І я хочу вам дати душпастирів по серці і вони будуть вас пасти зі знанем і мудростю (Ерем. 3.15)«; 31) Священик в громаді; 32) О потребі святості дня кожного священика; 33) Христос Пророк, Священик і Цар.

Оповістка.

Чергова конференція священиків, членів П. Е. П. відбудеться вівторок дня 19. лютого с. м. в Духовній Семінарії о гол. 10. рано. Після Конференції Загальні Збори Кружка Катихитів. Проситься о численну участі,

Управа V-тої Секції.

Новість.

Появився „Катихизм до першого св. Причастя“ автора о. Льва Ваня, катихита в Самборі. Ціна 50 сот.

Для оо. Душпастирів та Катихитів річ необхідна. Замовляти у автора по адресі Самбір, площа церковна.

РІК 1929.

Березень.

Ч. III.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

АПОСТОЛЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ Й. С. ПАПИ ПІЯ XI.
про загальний ювілей надзвичайний в 1929 р.

ПІЙ ЕПІСКОП
СЛУГА БОЖИХ СЛУГ

НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ!

За особливою ласкою Божою розпочинаємо п'ятьдесятій рік священства та як Отець всіх єрніх нічого не бажаємо і не могли бажати більш цього, щоби враз з Нами всі сини злучені серцем і молитвою, дякували Господеві та благали у Него помочі як для Нас самих так і для повіrenoї Нам Церкви, що окружена стільки злом і так многими небезпеками; а бажаємо щоби всі скріплені цею помічю змогли причинитися до поширення і збільшення віри та більшого усвічення життя — за чим глядимо особливе у духовенства.

А з цим лучиться дуже мила, неповздержна та ревна, ця чудова однодушність в складанню Нам з цого приводу побажань, в приватних і прилюдних молитвах до Бога на початку цього року, та в радісних обявах, що дійшли до Нас зі всіх сторін. Так велике і так негайне порушення

душ доказує як найвимовніше, що добрі діти беруть участь не тільки в журбах і тяготах але і в радості та веселості Вітця із за цеї якоїсь мовби конечності, що є основою і ладом родинно-сусільного життя. Бо головним законом любови є її виява не так словами як ділами і то такими ділами що виявляються в якійсь взаємній участі в добрах.

Цей самий закон вяже і нас так тісно, що ділимося по можности з Нашими найдорожчими синами Нашим добром і закликуємо їх до участі в Нашій радості через це, що подаємо скарби небесних ласк, що їх роздача в Наших руках, щоб збогатити особисту втіху Вітця спільною радістю та хіном синів.

Томуто слідуючи за Нашими попередниками перш за все за Львом XIII рішили Ми проголосити всьому християнському світові другий надзвичайний святий рік в виді загального ювілея, що треватиме через цілий рік аж до кінця місяця грудня.

Надіємося сильно, що по отворені вітцівською щедрістю жерел Церкви на протязі цілого цего часу, всі вірні вже тепер так ревно і охотно будуть користати з цих спасенних засобів, що поправляться приватні і прилюдні обичаї, що скріпиться сила віри, що викрешеться огонь побожності. Бо якщо в християнськім народі загорить яркіше ревність в молитві, що то Ми її часто, тай недавно поручали, то осягнемо Ми і Церков найсильнішу опору в цих, особливо для християнської сусільності дуже важких часах. Переняті цею самою думкою і ведені цею самою надією що і щ. п. Наш попередник Лев XIII, оголосивши також і Ми святий Ювілей і »напоминаємо та заохочуємо всіх, що їм лежить на серці справа спасення, щоб дещо скупилися та свої думки затоплені в дочасності взнесли до лучшого; це буде в спасення не тільки одиницям але цілій сусільності, бо скільки душевного поступу в одиницях стільки й праведності і чеснот в прилюднім житті і обичаях.« А що ціллю святого року є звіст віри у вірних, належне уложення по євангельським законам обичаїв, то згадка на цей день, в якім доступили Ми священичої влади усильно напоминає також всіх тих, що удостоюються цеї влади, щоби все життя своє уладнювали з дня на день побожніще і святіще відповідно до гідності такого чину. Надіємося вкінци, що з цих многократних

плодів Ювилея, що сплине на поодиноких горожан і всю людську суспільність вийде і цей, що його шукаємо, а саме повна і безумовна обнова Христового міра в Христовім Царстві.

Тож з огляду на Боже милосердя і силою поваги благенних Апостолів Петра і Павла, та цеї власти вязати і розрішати, що нею, хоч негідних, наділив Нас Господь, для скріплення зросту віри, направи обичаїв, а перш за все усвячення духовенства, уділяємо всім загально і поодиноко обох полів християнам повний відпуст всіх гріхів в виді загального Ювилея, якого можна доступити від цего дня аж до кінця місяця грудня біжучого року способом як наступає:

I. Замешкалі і прихожі на області Римської епархії:

1) мають відвідати два рази того самого дня або в ріжних днях Базиліки: Літеранську Пресв. Спасителя, Ватиканську св. Ап. Петра і Ліберийську св. Marii (S. Mariae Maioris); тут через якийсь час мають побожно молитися по вищему наведеній лумці Найвисшого Пастиря і взагалі за навернення грішників, викорінення ересей і схизм за мир і згоду всіх пануючих, з чого легше вийде підйом, успіх і свобода католицької Церкви і Її Голови, Намісника Ісуса Христа.

Якщо ізза великого відалення або з іншої якої справедливої перешкоди бувби для мешканців особливо на передмістю тяжкий доступ до згаданих Базилік, уповажнююмо сповідників дозволяти поодиноким відвідувати іншу парохіальну церков або прилюдну молитовницю, де звичайно відправляється Служба Божа;

2. мають через два дні, поза днями в яких обовязує піст і повздержність з права, постити з повздережданням по приписам кодексу канонічного права;

3. мають належно відправити сповідь в якій доступлять відпущення гріхів, поза річною сповіддю приписаною загальним правом і мають з побожністю приняти св. Евхаристію поза пасхальним причастям;

4. вкінци кождий по своїй можності і побожності має дати за порадою сповідника якусь милостиню на якусь побожну ціль.

II. Поза римською епархією на цілім світі приписуємо

дві відвідини що їх належить побожно відбути або в тім самім дні або в ріжких днях в трьох церквах або прилюдних молитовницях, що в них звичайно правиться бодай Служба Божа, котрі має визначити місцевий Ординаріят або його відпоручник. Якщо де нема стільки церков, то належить відбути три відвідини в двох, або шість в одній церкві. Крім цього кожний має докладно виповнити прочі вище наведені вчинки.

III. Тим, що в Римі чи денебудь схотілиби під проводом пароха або іншого визначеного священика відправити відвідини збірно або як кажеться процесійно, може Ординаріят по своєму розсудкові зменшити відвідини.

IV. Відвідини можна відбувати по часті в одній а по часті в другій епархії; а в тій самій епархії по часті в однім а по часті в іншім місці; однак тільки в храмах правно визначених для кожного місця,

V. Вірних, що з якоїнебудь справедливої і розумної причини перешкоджені не могли належно виповнити якогось з вичислених або і всіх діл, могуть сповідники звільнити і замінити приписані вчинки на якийсь інший вчинок.

VI. Всіх монахів, (*religiosi*) що під цим іменем приходять в другій часті другої книги кодексу канонічного права могуть як поодиноко так і збірно розрішати їхні безпосередні Настоятелі і замінювати приписані вчинки на інші, до яких одначе не є зобовязані під приказом. Монаші Згromадження світські може звільнити цей священик, що управляє ними в зовнішній області, а як зайде конечність, кождий може дістати диспензу від своєго сповідника.

Через весь час Ювілею мають сповідники в розрішеннях і диспензах поступати взагалі по науці введеній недавно кодексом канонічного права.

Одначе не зносимо надзвичайних якнебудь відпоручених властій, якщо вони малиби такі. Але крім цих уділяємо їм в цім році в межах юрисдикції звичайної чи відпорученої якою є надічені від своїх Ординаріятів наступних повновластій. А саме, як в Римі так і денебудь могуть розрішати належно розположених каянників від всіх випадків якнебуль задержаних особою (*ab homine*) або правом (*a iure*) під цензурою або без цензури, за вимком ви-

падків нарушення тайни св. Уряду і задержання в найособливіший спосіб св. Отцеві (кан. 2320, 2343, 2367 і 2369 код. п. к.), а в кінці і від тих, в котрих навіть по одержанню розрішення на основі канона 900 остає ще обов'язок удаватися до св. Пенітенціярії виповнити її поручення (пор. Декрет св. Пенітенціярії з 16 падолиста 1928). Також уділяємо дозвіл поодиноким апробованим як вище сповідникам розрішати з розумних причин від приватних обітів навіть скріплених присягою одначе за виїмком обітів задержаних каноном 1309 Апостольській Столиці, та за виїмком обіту, який приняла третя особа, для якої розрішення виходило на школу, хиба що ця особа зрекламувала своєого права. Також можна замінювати і карні обіти, але тільки на діло, що рівно успішно відтягає від гріха.

Ці повновласті розрішувати і диспензувати можна примінювати тільки до тих, що мають ширу волю доступити ювілейного відпусту і сповнити приписані або замінені вчинки. Одначе, як такі вірні, по приміненні до них властив, не моглиби ізза слухної перешкоди сповнити прочих умовин, ласкаво постановляємо, що примінення, яке одержали, буде важне.

З цих самих повновластей могуть користати сповідники тільки в області совісти (*in foro conscientiae etiam extra sacramentali*), хиба щоходить о гріх, від якого належить розрішити в Тайні Покаяння.

Ті, що на них наложено поіменно цензуру, або що їх такими прилюдно проголошено, не могуть користати з добродійства Ювілея так довго, доки не надоложать в зовнішній області по правним вимогам. Але як в області совісти широко позбудуться упертості і окажуть належне розположення, можна їх по усуненню згіршення, в сповіді розрішити тимчасово, однак тільки в цілі доступлення ювілейного відпусту з обов'язком, що виповнять чимскоршє вимоги і в зовнішній області по приписам права.

Що торкається ювілейного повного відпусту то можна його доступити як для себе так і для душ в чистилищі два або більше разів, якщо повториться два або більше разів приписані вчинки; сповідники могуть навіть більше разів уживати повновласті розрішувати від цензур і від задержаних випадків і замінювати умовини або диспензувати того самого каянника, що не сповнив ще всіх наложених

жених діл, але тільки тоді як перший раз достуває ювилея.

На протязі ювілейного року ніяк не уступають інші відцюсти надані за вчинки осібні від вчинків приписаних в ціли доступлення ювілею. Противно, щоби збільшити духа щоденної молитви радо призволюємо, щоби всі вірні на протязі цього року могли узискувати відпусту сім літ і стільки чотирорічниць, скільки разів помоляться перед виставленими Найсв. Тайнами, або навіть при замкненім кивоті по думці Найвищого Пастыря; також остаються в силі інші відпусти надані за те саме діло. А ті що кожного дня на протязі цілого тижня відбулиби ці побожні відвідини, могуть набути повний відпуст по сповненню звичайних умовин. Нацто щоби збільшити в цілім тім році побожність духовенства при відправі св. Служби Божої, уділяємо кожному священикові аж до дня 31. місяця грудня цього року особовий привілей, що його силою могуть кожного дня при відправі Служби Божої примінювати повний відпуст одній душі в чистилищі.

А щоби це Наше Письмо лекше дійшло до відома всіх вірних, бажаємо щоби навіть його печатані відписи, але підписані власноручно якимсь прилюдним нотарем, та заосмотрені печатию якоїсь духовної особи поставленої в церковнім уряді, мали таку віроdstойність, як це писано.

Ні кому з людей не вільно змінювати цього Нашого сповіщення проголошення, надання і волі або злорадно перечити. Якщо важивсяби хто цього намагати хай знає, що стягне на себе гнів Всемогучого Бога і блаженних Апостолів Петра і Павла.

Дано в Римі в св. Петра, дня 6. місяця січня в свято Богоявлення Господнього в тисяч дев'ятьсот двайцять дев'ятім році, в семім Нашого Понтифікату

*Фр. Андрій Кард. Фрівірт Лаврентій Кард. Лявл
Канцлер С. Р. Е. Пенітенціяр Б.*

*Йосиф Вільперт, Декан Кол. Прот. Ап.
Домінік Форіо Прот. Ап.*

**Ч. 12/орд. — В справі загального надзвичайного ювілею
в р. 1929 з нагоди п'ятьдесятиліття священства св. Отця
Папи Пія XI.**

Сегорічний рік стоїть під знаком великого дару ласки, що ним безконечно Божа Доброта хоче наділити цілу землю. Славно наш управляючий св. Отець Папа Пій XI святкує в грудні ц. р. рідке свято золотого ювілея свого священства. Перед п'ятьдесяти літами відправив св. Отець в церкві св. Карла Боромея в Римі першу Службу Божу. Дивними дорогами провадило Боже Прovidіння св. Отця у тих 50 літах. З особлившою ревністю і відданням сповняв св. Отець свої священичі обовязки, доки Бог не покликав Його на найвище достоїнство в католицькій Церкві на свого Намісника і наслідника св. Петра на Римськім Престолі. Ще розмірно коротко управляє св. Отець Христовою Церквою, але сей короткий час його правління приніс нам численні докази Його великої любові і мудrosti і вказує нам, як ідеально понимає св. Отець обовязки Пастиря пілої католицької Церкви.

Ще рідко коли так наглядно виявилось в історії значення Папства і загальний, цілий світ обнимаючий характер Христової Церкви, якою управляє Христовий Намісник, як саме за часів правління теперішнього Папи Пія XI. Оголошений Ним в р. 1925 ювілейний рік стягнув до Риму більше як міліон побожних путників зі всіх країв світа й у всіх мовах землі лунав там перед найстаршим престолом світа ювілейний клич: «Ти єси Петр» — Ти єси скала». І теперішній рік 1929, в якім св. Отець обходить 50 літній ювілей свого священства, має після волі св. Отця стати роком надзвичайного ювілейного відпусту.

І в сім році поспішать многі вірні цілого світа, щоби з одушевленням зазначити свою лучність зі Вселенською Церквою і зі спільним Огцем цілого християнства, щоби зложити свій поклін Найвищому Учителеві Божої Правди, що вірно береже дорогий скарб віри і вепомильно вказує такий напрям до вічної цілі. Будуть складати йому поклін як Христом покликаному Оборонцеві Любові й Справедливості, цих основ людської суспільнності. Будуть складати йому поклін як князеви мира, що вірний своїй девізі «Мир

Христовий в царстві Христовім» на ново звіщає світови вістку міра Витлеємських ангелів.

Але не всі католики матимуть щастя разом з благословенням Папи доступити ювілейного відпусту в Римі. Міліони вірних не будуть могли бути в Римі. Сі будуть могли доступити відпусту у себе. А саме св. Отець Папа Пій XI, щоби поділитися з вірними цілого світа своєю радістю і щоби зробити всіх учасниками небесних скарбів, якими має право розпоряджати, Найвищою Апостольською Конституцією „Auspicantibus Nobis“ з дня 6. січня ц. р. (Acta Ap. Sedis за січень 1929) надає на цілий рік 1929 надзвичайний загальний ювілей звязаний з повним відпустом.

Постанови дотично позискання ювілейного відпусту в Перемиській Епархії.

Передусім поручаємо Всч. Духовенству докладно перестудіювати вище подану Апостольську Конституцію, якою св. Отець уділяє ювілейний відпуст і прочі відпусти на 1929 рік.

В одну з неділь належить виголосити проповідь о ювілейнім відпусті і подати вірним до відома постанови дотично позискання відпустів і горячими словами завізвати і заохочити всіх, щоби користали з цеї великої ласки.

По заамвонній молитві належить відправити »Чин моленій во время ювілея« і відмовити на переміну з народом 5 Оче наш, 5 Богородице Діво і 1 раз Вірую, відтак багальну піснь з благословенням Найсв. Таїнами. В день закінчення ювілею відправлять Всч. оо. Душпастирі Службу Божу благодарну з проповідю, по заамвонній молитві »Чин моленій« 5 Отче наш, 5 Богородице Діво, раз Вірую і суплікацію з благословенням Найсв. Таїнами, по відпусті трикратно внесуть многолітство Святішому Вселенському Арх. Піеви Папі Римському.

Умовини, під якими всі вірні можуть доступити ювілейного відпусту, є такі:

1) *Достойне приняття св. Таини Покаяния і Пресв. Евхаристии*, причім виразно зазначаємо, що річна сповідь і пасхальне св. Причастє до позискання ювілейного відпусту не вистарчають.

2) *Побажні відвідини приписаних церков*, причім належить помолитися в наміренні св. Отця поданім у вище наведений

Конституції. Якоєсь спеціальної молитви св. Отець не приписує, в кождім разі вистарчить відмовити при кождих відвідинах церкви згл. прилюдної каплиці б Отче наш, б Богородице Діво і раз Вірую. Треба відвідати того самого дня або в ріжких днях:

три церкви (згл. прилісні каплиці, в яких звичайно відправляється Служба Божа) 2 рази або

дві церкви (згл. прилюдні каплиці, як вище) три рази або **одну** церков згл. прилюдну каплицю шість разів.

Силою властей уділених св. Апост. Престолом у вище згаданій Конституції уповажнюємо всіх Всч. ОО. Наставників парохій згл. самостійних сотрудників до визначування церков згл. прилюдних каплиць (як вище) в об'ємі їх парохій згл. самостійних сотрудників, якіби належало відвідіти в цілі доступлення ювілейного відпусту.

Зазначуємо, що в парохіях, в котрих церкви булиби недалеко від себе положені і доступні, там належалоби визначити всі три, згл. дві; де церкви булиби даліше від себе положені або тяжче доступні, визначать Всч. ОО. одну церков для відвідин в даній місцевості.

Не можна на відвідини призначувати придорожніх, приватних каплиць, хрестів, кладовищ.

При процесіональних відвідинах належить кождим разом відправити »чин моленій во время ювілея« і відмовити вище подані молитви.

Якщо цілий нарід ідуший в процесії не мігби поміститися в церкві згл. каплиці, тоді ці, що задля браку місця стоять при церкві згл. каплиці і відмовляють молитви, сповняють обовязок відвідин.

Прилюдні процесії мають по волі св. Отця відбуватися під проводом пароха згл. визначеного ним священика. З огляду на те, що св. Отець уділяє Ординаріям дозвіл зменшувати число процесіональних відвідин, можна відноситися в тій справі до Еп. Ординаріяту.

Звертаємо також ще раз увагу, що відвідини церков можна відбувати в часті в одній, в часті в другій дієцезії, а в тій самій дієцезії в часті в однім, в часті в другім місці в святинях на це призначених. Комpetентно визначений костел на цю ціль для латинників може служити і для греко-католиків.

Щоби вірні могли як слід приватно відбути приписані відвідини, Всч. ОО. Наставники парохій зарядять, щоби парохіяни мали додігний доступ до церкви.

3) *Піст і повздержність через 2 дні.* А саме належить через 2 довільні дні — в котрі не обов'язує піст ані повздержність — їсти тільки раз на день до сіта і здерожуватись від масних страв.

4) *Відповідна милостиня.* Що до милостині, то належить заховати якусь пропорцію межи майном даючуою милостиню, а самою милостинею. Впрочім кождий має в сім згляді вислухати ради свого сповідника.

Якщо вірні зі справедливої і розумної причини не могли виповнити приписаних діл, сповідники мають право розрішити їх від них і замінювати їх на інші добре діла. Таке само право мають і монаші наставники.

Само собою розуміється, що всі вичислені не можуть замінювати приписаних діл на діла, які з іншого титулу обов'язують під гріхом. Булоби вказаним св. Ювілей розпочинати від св. сповіди і св. Причастя, але вистарчить, коли бодай останнє діло відбувається в стані освятуючої ласки.

Просимо і взиваємо Всч. ОО. Душпастирів, щоби назначували час до слухання ювілейної сповіди перед појуднем і по полуночі, а також, щоби часто і приступно пояснювали вірним умовини доступлення ювілейного відпustу, — що цього відпustу *можна доступити і через приватні відвідини* визначеніх церков, — що можна його доступити не раз і не два, але частіше, кілько разів виповнено *приписані умовини* — а в кінці що *сповідники* при першім позискуванню цього відпustу мають широкі власті розрішати від гріхів і цензур задержаних Папі і Епископови.

Понадто уділяємо всім Всч. ОО. Спovідникам до кінця цього року власті розрішати від гріхів задержаних в Пере миській Епархії.

Рівнож належить поучувати вірних про *відпust*, що його частіше в сім році можемо доступити *через посіщення Найсв. Тайн*, та горячо їх заохочувати, щоби гідно користали з цього св. часу, в якім можуть позискати богато ласк для себе і для цілого нашого народу.

А що св. Отцеви в цій п'ятьдесятлітній річниці Його священства в першій мірі розходиться о освячення свяще-

ників, тож всіми силами стараємося розгрівати в собі Божий дар, що є в нас положенням святительських рук після напімнення св. Апостола Павла даного Тимотеєви (Іл. Тім. 1,6): „Воспоминаю тебе возгрівати даръ Божій живущій въ тебѣ возложенем руку мою“.

Даваймо добрий примір нашим вірним через побожне життє, через побожне відчитування молитвослова і відбування інших духовних практик, а особливо через побожне відправлювання Служби Божої, на якої побожне щоденне відправлювання св. Отець велику кладе вагу так, що через цілий цей рік що дня уділяє повний відпуст тій душі в чистилищі, за яку священик відправить Службу Божу.

Памятаймо, що по словам Йоана Золотоустого кожда Літургія (Служба Божа) значить стілько, скілько значить смерть Христова на хресті (бес. 48) і тому священик, котрий законно не перешкоджений залишає відправляти Літургію, уймає, о скілько це від него залежить, св. Тройці славу, Ангелам радість, грішникам прощення, праведним поміч, душам в чистилищі охолоду, Церкві добродійство, а собі лік». (Прп. Беда о жертві Літургії).

Особливо хай не буде межи нами такого, котрий в стані тяжкого гріха приступав до довершування цего взнеслого Таїнства, але будьмо приміром всіх чеснот, а томі цей рік святий стане для нас і наших вірних початком розцвіту праведного життя та запорукою ліпшої нашої долі і в сім життю і в життю будучім.

Пастирський Лист

Всеч. Духовенству й усім вірним Епархії на Великий Піст.

Перед нами знова спасений час Великого Посту. У цей час поручає св. Церков своїм вірним деякі обов'язкові умертвлення пригадуючи їм у змісті та обрядах богослужень подій, звязані з великою тайною відкуплення людського роду. Розважаннє цих поцій для нас незвичайно хосенне, бо дає нам в світлі віри точніше пізнати нашу надприродну ціль і відповідно до неї обновити наше духовне життя. У розпамятуванні цих правд скривається неоцінений скарб Божих ласк і спасених наук.

Сорок днів перевів Божественний Спаситель у відлюдній пустині на пості й молитві, заки виступив прилюдно як Учитель. У тім часі допускає добровільно трикратну покусу дівола, відносить над ним світлу побіду а словами »проч Сатано« звільняє себе від настирливого спричинника всякого зла в світі.

Піст і молитва, поборюваннє покус із надприродних мотивів і для надприродної ціли — Бога — ось у чім узмістовлюється суть і форма християнського умертвлення, по волі і взору Спасителя. І якраз цю обставину треба нам мати на оці тепер, коли вступаємо в блаженний час Великого Посту.

Потребу й значіннє посту та взагалі умертвлень у плененні надприродного життя розуміли й відчували добре християни у первовіку історії Церкви. Безлюдні пустині роїлися тоді від подвижників чесноти, які Христа ради цілими роками а то й ціле життя принимали на себе добровільно найтяжші недостатки й найбільші упокорення. Скільки гарних, будуючих примірів читаємо про се в життєписах Святих! А скільки іх зовсім не знаємо, бо Святі жили в укритті й недбали о славу у людей, в наслідок чого історія нічого або лише мало переказала нам про їхні подвиги! Стрічаємо між ними взірці всяких чеснот, в основу яких ді герої клали завсігди умертвленне.

Так прим. про пустинника Макарія читаємо:

Прийшов раз до його келії якийсь чоловік та приніс праведникови в дарунку гарну китичку винограду. Макарій приняв з подякою і хоч як збирала його охота спробувати тих ласощів, він не торкнувся винограду. »Ось тут біля мене живе у келії старець пустинник; йому така по-живиша більше потрібна чим мені« міркував собі Макарій й заніс виноград у дарунку старцеві. Цей знова приняв китицю з радістю й подякою але коли вже мав забиратися до іди сказав собі: »Годі мені здоровому кормитися ласощами! Занесу виноград недужому братові Назарові, щоби покріпився«. Так і зробив. Та щож? Брат Назар навіть чути не хотів про іду. »Ніяк мені вживати смакошів, коли моєму Спасителеві подавано на хресті жовч; а я маю бути Його послідовником!« І передав виноград іншому пустинникови а сей знова іншому, поки врешті китичка винограду піла й ненарушена не вернула назад до Макарія. Слези радости полилися з очей старця. Він дякував Господу з цілого серця за те, що окружив його такими любителями чесноти й умертвлення.

А таких любителів та героїв чесноти начислює св. Церков міліони. Вони виступають не тільки тоді в старину але також у середновічну тай у ниніших часах. Не в пустині, не на стовпах ані в затворенню а серед людей у вирі життя, у монастирах і на світі, у розсіянню на місцях у краях невірних, серед гамору зіснутого міста й на тихому селі, серед здорових як лікарі душі і між фізично недужими, щоб влекшити їхні болі. Є між ними священики, монахи є й люде світські, є богаті зі знаменитих родів є й незнані нікому бідаки, чоловіки, жінки, словом усі, що забажали якнайкрасше по силам піти дорогою зазиву Спасителя „Іще кто ходиша по мік'їтті, да щвержется сібе й взмета крестъ ской, и по мік'їтті грядетъ“: (Якщо хто хоче за мною йти, нехай відречеться себе самого й візьме свій хрест і за мною іде). (Мат. 16, 24).

Одні з них блестять надзвичайними подвигами, їхні імена подають з рода в род як зразки до наслідування — другі ні імям ні заслугами не знані, не бажаючи в безмежній покорі розголосу почили від трудів життя, щоби тим більшу прийняти заплату в нетлінній славі Бога. Всі вони розуміли, що „Царствіе небесне и єдитсѧ, и иждинци ко-хинаютъ є“. (Царство небесне здобувається силою і тільки

насильники здобувають його). (Мат. 11, 12.) а бажаючи осягнути височу степень совершенства принимали на себе добровільно всякі труди та неприємності, які лише може дати чоловікові злободневне життя.

Здобутися на надзвичайні подвиги в стремлінню до християнської досконалості не кожному з нас дане, бо це акт особливої Богом даної ласки. Не кождий обовязаний стати героєм але кожний мусить бути чесним борцем, бо стремління до совершенства та поборювання зла приказане Спасителем, „Будьте юко ви совершени, якоже єщо ваша існіння совершена єсть“ (Будьте звершеними як і Отець ваш небесний є звершений). (Мат. 5, 48). Розуміючи потребу самовідречення у плеканню надприродного життя св. Церков, та переємниця Христового діла на землі, вкладає на нас деякі обовязкові умертвлення як ось Великий Піст. Вимоги його невеликі, достосовані до потреб часу й обставин теперішнього життя так, що кождий при добрій волі легко може їх сповнити. За те той хто легкодушно переступає цей обовязок, стягає на себе тяжкий гріх, бо переступає наказ Церкви. А непослух із гордости це перший з головних гріхів, найбільш небезпечний, джерело всяких інших проступків. Те чого домагається від нас Церков в часі Великого Посту є нічим супроти геройських подвигів не то подвижників чесноти але загалу вірних перших часів християнства. Це душевне остудження для чесноти й самовідречення пізніших часів немов передбачили праведники золотого віку історії Церкви, коли записали таку незначну але богатомовну подію: На питання — в чому наша заслуга й чого ми довершили? — відповідає один з них чоловік праведного життя: »Ми сповнили Божі заповіди«. Його спитали далі: »А що зроблять ті, що по нас прийдуть?« »Вони виконають половину нашого діла« — відповів святий. »А ті що прийдуть пізніше по них?« — спитали ще. — »Ті нічого не довершать. На них прийдуть покуси й хто з них вийде побідно, той буде більшим і славнішим чим ми та наші попередники«.

Загальне невдоволення, нарікання на судьбу, смута життя — ось знамя духа нинішнього часу. Та чи знаходять вони належне виправдання в зовнішніх умовинах життя? Ні! Навпаки. Життєві умовини далеко красні як були давно. Джерело нещастия деинде лежить. Є ним брак кріп-

кої віри надприродної, брак життя з віри, затрата одушевлення для правдивої чесноти, погорда для діл християнського умертвлення. Тут корінь лиха! Невдоволений сьогодні чоловік із за того, що не може задоволити вимог власної амбіції згл. неупорядкованих наклонів тіла а се якраз іде в розріз з тим що диктує заповідь християнського умертвлення. І годі нам попадати в самообман. Злої нещасті будуть надалі мучити весь людський рід на ствердженне правди Божих законів так довго, поки чоловік буде висше цінити дочасне понад вічне, земне понад небесне, тіло над душу, трих над чесноту, поки нехтована буде Божа воля та закони Христової Обручниці св. Церкви католицької. Інакше впрочому не може бути; бо правдиве вдовolenня і щастя йдуть в парі з правдою та добром а їхнім джерелом Бог. За теж нещастя се відвічний наслідок зла й ложі а джерелом їх, звісна річ, діявол.

Та вернім до Великого Посту. Пригадуючи вам — Дорогі Браття і Сестри цей роковий і старинний закон Церкви, прошу вас перестерігати його точно. А може кому з вас за тяжко буде сповнити всі вимоги посту, бо не дозволяють на се домашні обставини, тоді не забувайте вчас звернутись до о. пароха згл. сповідника по розрішенню. Церков постановила сей закон. Вона й розрішає від него в поодиноких оправданих случаях. Слухняні діти не повинні занедбувати того рода щирого відношення до матери. З відмовою означеного ІІла сполучіть відповідний настрій душі й чиніть се в дусі покути. Не забувайте частіше відвідувати церкву в тім часі, ревніше відавайтесь молитві, бо молитва й піст це два найуспішніші орудники в поборюванні ворогів спасення та в стремлінню до надприродної цілі. Піст злучений з молитвою це одинокий засіб щоб звільнити себе від найбільшого ворога, діявола — його успіх рівний успіхови Христових слів »проч сатано«.

Великий піст се час, коли Господь посилає нам найбільше ласк а вони нам так дуже потрібні.

Наконець поручаємо вас — Браття і Сестри — Божій опіці й уділяємо Нашого Архієрейського благословення.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 13/Орд. Поручається Всі. ОО. Душпастирям від-

читати цей пастирський лист замість проповіди на св. Літургії в найближчу неділю після одержання Еп. Відомості додаючи від себе точні пояснення обовязуючих приписів що до самого посту.

Ч. 14/Орд. — Зарядження на час великого посту 1929 р.

Пригадуємо Всеч. Духовенству, що Львівський Собор зобовязує оо. Душпастирів, щоби в науках пояснювали вірним значіння, вагу і хосен посту та щоби через точне заховування посту були взором для них.

Піст належить заховувати точно по вимогам Львівського Собора. В разі потреби і по провіренню справедливих причин могуть Всч. оо. Душпастири, Катехити і Сповідники уділяти деяких полекш що до посту ненаруваючи пятниць.

На сповідь та пасхальне св. Причастя визначуємо час від першого понеділка св. вел. посту аж до Празника Сошествія св. Духа, однак Всч. ОО. доложать старань і труду щоби вірні по змозі приступили до св. Тайн ще перед Празником Христового Воскресення. Поручається перед розпочаттям сповіді точно поучити вірних про св. Тайну Покаяння і Пресв. Євхаристію та уложить порядок в якім вірні мають приступати до цих св. Тайн. Пригадується поновно заборону побирати з нагоди сповіді якінебудь датки (гл. Відом. з 1925 р. Ч. 1. стр. 3—4).

Як вище сказано Всч. ОО. сповідники мають власти розрішати від гріхів задержаних в нашій Епархії не тільки в пасхальнім часі але до кінця ювілейного року.

Ч. 876. — В справі уміщення нівеляційних знаків на церковних будівлях.

Ч. 5574. Міністерство робіт публичних має намір умістити в цілім краю нівеляційні знаки для доконання підставової нівеляції. Як що при переведеню тих робіт зайшла би потреба помістити ті знаки на будинку церковнім, поручається Всеч. Духовенству не ставляти в тім згляді перепон а уміщені знаки перенести в свою опіку. Виконавчий орган буде обовязаний при встановленю дотичних табличок ушкоджену евентуально з тої причини стіну довести до порядку. Про кождий випадок належить ту осібно донести.

Ч. 1258. — Про стемплеву оплату за витяги і свідоцтва метрикальні.

Всч. Урядам парохіяльним подається до відома, що на основі обіжника Міністерства Скарбу з 14. грудня 1928. Ч. D. 5214/6 стемплева оплата від витягів і інших посвідчень метрикальних виносить 1 зол.

Вільні від стемплової оплати є витяги та свідоцтва видавані державним урядам і самовладним (нпр. карним судам). Понадто, якщо особа, що бажає видачі витягу або свідоцтва є так незаможна, що стемплева оплата є неможлива без діймаючої страти маєткової, вільно видати її бажаний витяг чи свідоцтво без стемпля, однак цю обставину належить зазначити на виданім акті та вписати до урядового записника пр. до протоколярної книги.

Ч. 875. — Передплата за Епархіяльні Відомости на 1929 рік.

Належність за Еп. Відомости на рік 1929 буде виносити 10 зл. Квоту сю позволяється побрати з церковної скарбони, а канцелярія Еп. Консисторії відтягне єї з платні за квітень. ОО. які платні не побирають, як також ОО. Катихити обовязані повисішу належність негайно надіслати.

Ч. 624. „Катехизм до першого святого Причастя. Основні правила християнської віри для малих діточок“ (ціна 50 сот.) автора о. Льва Ваня, катихита в Самборі, поручається Всеч. Духовенству.

**Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.
(Дальше).**

Турочки нижні 5 зл., Скоморохи 7·10, Колодруби 5, Смільник 2, Жукотин 2, Волосате 3·65, Всч. о. Петро Голинський 5, Гільче 21·84, Всч. о. Ковшевич Юрій 3·16, Чашин 4, Завадка височ. 14, Яструбичі 10, Криве ад Тісна 5, Явора 5, Тарнава вижна 3·30, Добра шляхоцька 9, Бібрка 5, Биків 5, Кобильниця волоська 7·50, Боберка 10, Тучапи 10, Королева руська 5, Впр. о. Лотоцький 50, Беньова 12, Германовичі 3, Пискоровичі 10, Кривча 20, Ріпчиці 10, Пяткова руська 5, Іван Сулима, Смільник 3.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 5798/28 о. Тис. Прокіп — Торчиновичі.
- Ч. 778/29 о. Мельничук Антін — Сінява.
- Ч. 973 о. Бардахівський Андрій — Татари.
- Ч. 974 о. Кіц Іван Розсохи.

Завідательства одержали:

- Ч. 4763/28 о. Салук Пантелеймон доїздж. Колодруби.

Сотрудництва одержали:

- Ч. 125. о. Фукальчик Григорій управл. — Угерці мінер.

Померли:

о. Анатоль Кордасевич, парох в Лісковатім 23/2 1929.

Душу єго поручається молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 5. марта 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп. — Пом.

ІІ. ЧАСТЬ.

Душпастир як сповідник і пенітент.

1.

Великий Піст. Я запорів його парохіянам в часі Служби Божої ще в сиропустну неділю відчитавши їм переїтим Пастирський лист та зарядження єпископа. З того часу немов іншим духом повіяло в парохії. Не чути гучних забав, ні співів, ні звичайних криків пізними вечорами. Палка молодь пробує тут і там голосніше дати вислів хвилевим настроям та єї вговкують старші. І цей святочний настрій здається немов у воздусі проччуваєш, читаєш з лица кожного. В читальні вечорами кипіло життя. І тепер сходяться сюди старші й молодь. Читають, розмовляють, раду радять. Та не до пізна. І тон їхніх розговорів поважнійший чим звичайно.

А в церкві? Тут уже й не казати. Кождої неділі повно людей. На вечірні приходили звичайно хиба побожніші, члени брацтва а тепер молоді повна церква. Бути поклони, моляться, чекають на страстну проповідь. Не мало їх кождої середи та пятниці на Преждеосвященій — готовуються до великої сповіді. Від дня на котрий я єї заповів народ товпиться біля сповіdal'ниці, один тиснеться наперед другого. Те саме ранками перед Службою Богою а вже найбільше в неділі; тоді я прямо обложений з усіх боків. І чим близше Великодня тим більший натовп. Пояснюю, що речинець сповіді кінчиться аж на Зелені Свята, що не треба їм тиснутися. Та вони ні. Кождий бажає висповідатися перед Пасхою. Після Великодня приходять рідко, хиба в неділі. Чесні дущі, розуміють, вагу церковної заповіді, радіб єї виповнити.

А як щиро вони сповідаються! Скільки в них чувства внутрішнього жалю, скільки зрозуміння для надприродної сили святого дійства, яке солідне приготоване! А яке все те будуюче! Все точно так як приписує св. Церков, як я є слуга їх навчаю.

Я душпастир-священик; як мається у мене справа зі св. Сповідю? До мене ставить о скільки строгіші вимоги в цім згляді Спаситель і Церков. Як часто я сповідаюся? Чи справді найменше раз у місяць? Чи не ставляю себе в небезпеку нарушити повноту сповіди, відкладаючи єї надто довгий час? Чи не приступаю до священодійства в тяжких гріхах? Чи приготовлюсь, як належить, до сповіди та звершування св. Тайн?

2.

Після Зелених Свят числю записник. Хочу устійнити фреквенцію, зорентуватися, чи всі мої духовні діти відбули обовязок великої сповіді. Сотка, одна, друга, третя... десята... Що се таке? Більше сотки недостає. Розглядаю списи. Так, справді більше чим сотка вірних, між ними старші та поважні люди, яких часто можна бачити в церкві, не сповідалися у мене в цім році. Чому? Ставо неспокійний. Питаю одного, другого, третього,

„Я сповідався в місті, бо в єгомосці не було як“ каже один.

„А я на другій парафії, як був у кума на хрестинах“ виправдується другий.

„Я на місії в сусіднім селі“, відповідає третій.

Одні казали, що в будні не мали часу бо вони за рібники а в неділі годі було дотиснутись їм до сповідальниці, інші мнялися, не знали що відповісти й я бачив, що вони зо мною нещирі... Вже й не питаю далі, знаю о що ходить.

* * *

Господи, прости гріха! Сотка вірних несповідана з моєї вини. Я занедбав великий обовязок, бо не дав вірним зможи вибрати собі сповідника, хоч легко міг був се зробити. Міг був попросити ОО. сусідів, радо булиб помогли. Мене вони просять кожного року, була отже на года віддячитись. А причина? Яка вона благенька! Я не хотів робити собі клопоту з приняттям кількох гостей у хату; жалував гроша, бо тяжкі часи.

Господи, дозволь щоб негідний слуга Твій не повторив в будуччині цього залишення.

о. В. Р. РАБІЙ
парох в Юрівцях.

Про християнську організацію в парохії.

Час повоєнний непевний, ворожі настути на священство та лихі впливи на народ, змушують душпастиря до більшої праці так над собою як і над своїми вірними. Душпастир мусить більше кріпити свого духа волю, відновити ум, знанє, збільшити свою чуйність, посвяту, пожертвованнє та доложити більше своїх сил, щоби міг здержати ворожі настути, усунути небезпеку в парохії, та як слід сповнити обовязки свого уряду високого, для добра душ і їх спасення вічного.

Головні труднощі які зустрічається сьогодні в парохії це 1) ворожа агітація проти Церкви, 2) шкідлива преса. Вони то є розсадниками по парохіях всякого лиха та деморалізують народ. Наслідки їх то безвірство, брак пошани для Церкви і довіра для Її настоятелів. Цими трудностями і колодами, душпастир не може зражуватися у своїй праці. Ці і тимподібні труднощі від початку християнства були, і належить їх розумно поборювати і усувати з парохії. На питаннє як належить поборювати ці труднощі, ворожі впливи, агітації большевицькі, ворожу пресу, часописи і т. п. відповідь коротка — 1) поширення агітації і організації християнської, засновання відповідних брацтв церковних в парохіях, так серед парохіян як і серед молоді сільської і шкільної та 2) дати нараду парохіянам пізнати добру пресу християнську, поширювати єї і заложити бібліотеки парохіяльні.

На ворожі настути треба реагувати анальгічно, протиєвними діяннями, щоби осягнути ціль і вийти побідником з борби.

I. Церковні брацтва та інші христ. організації. Вони є одинокою підйомою христ. духа і оружем душпастиря проти всякого рода агітації ворожої і шкідливої для Церкви під цю пору. Вони сповнюють тихе післанництво у громаді, впливають морально і духовно на народ та дуже гарні овочі приносять ревному душпастиреві у винниці Христо-вій. Основаннє брацтв вимагає довшого підготовання і праці зі сторони душпастиря. Відповідні про-

повіди пояснення ціли та хісна даного брацтва належить систематично заподавати до відома парохіянам і горячо заохотити до основання христ. стоварищення. До найкращих стоварищень церковних і організацій хр. належить Апостольство молитви в злуці з Найсолідшим Серцем Ісуса, Українська християнська організація УХО і Марійський Союз. А) В Апост. молитви може парох зорганізувати найкраще своє душі. Приступне для всіх дітей, дівчат, молодців і женщин, подільне на гуртки до 7, 14, 30 душ з ревнителями (ками) злучене спільного молитвою і часте св. причастя членів брацтва, творить неначе одну родину в якій обильні ласки дає Пресвяте Серце Ісуса, і царює мир, згода і благословенство Боже серед парохіян. Зникає зі села сварка забобон, процеси, піяньство і інші пороки а на їх місце входять чеснота, любов, чистота, глибока віра, посвята, пожертвоване, учащене до церкви, привязане до храму Божого, пошана до отця душпастиря, послух для настоятеля, одним словом твориться тверда опока проти ворожого духа і проти агітації шкідливої Церкви. В) Впровадивши одно стоварищеннє, брацтво легко є засновати інші хр. організації як УХО і Марійський Союз. Для членів нового стоварищена позацерковного належить виголосити приступні реферати, часто збирати їх на довірочну раду, лучитися з ними тощо. Такими рефератами для членів УХО можуть бути справи на часі, пр.: Для чого маємо вірити в Бога? Чи віра є потрібна чоловікові? Що то є св. Письмо? Як його розуміти? Християнство а большевизм, соціалізм і т. п. Селяни дуже люблять це слухати, горнутися радо, тільки трохи доброї волі, а успіх великий і певний.

ІІ. Молодь села і та що вчиться і та що вже покинула пороги шкільні, наражена найбільше на утрату релігії, зло лектюри. Брошюри та письма бере до рук і читає, вчиться ненависти до Церкви і священства, тратить віру а коли дадамо що та молодь весною літом і в осені занята господаркою а в зимі по причині браку одежі рідко учащає до церкви то ці обставини прямо змушують нас занятися молоддю. Цеж цвіт села і будуча парохія. Для них найкраще основати тов. Марійський Союз. Рівно ж і тим треба подавати ради, науки, згуртувати їх у кружки під лелійний прапор Непорочної Діви, устроїти часто св.

сповідь і св. Причастя, заохочувати до учащення до церкви, беречи їх непорочних сердець і їх віри.

ІІІ. Шкідлива преса.

а) Великим нещастем для наших сіл і нашого народу є злі письма, які ширять ненависть до священства. Вони приходять з краю і з Америки задармо до селян і мов пошесті заражують здорові душі і серця наших парохіян. Душпастир рішучо мусить поборювати зло пресу, бо єї наслідки лихі, гірші як ворожа агітація. Слово написане находити послух і довіря серед легко-вірного люду приймається і поширяється скоро в парохії. Вже на початку належить інтенсивно слідити єї вплив і зараня знищити єї силу та спинити зло і небезпеку грозячу парохії. Тому заздалегідь душпастир мусить народові подати добру поучаючу християнську пресу а народ нездовго сам осудить лож і правду. Добре християнські часописи прийме а ворожі відкине геть. Чимало в нас є доброї преси: «Місіонар», «Наш Приятель», «Правда», «Бескид» і інші зрозумілі для селян, прості, приступні, цікаві. Тільки даймо парохіям а побачимо як радо будуть їх купувати, пренумеровати і читати.

б) Парохіальні бібліотеки не тільки є всказані але конечні. По селах богато злих книжок, одні проти інші другі проти моральності. Народ в вільних годинах їх читає і ними перенимається. Окрім ріжного рода молитвенників і т. п. суть осібні книжки відповідні для наших сіл проти злої лектури видані. Рухливе товариство видавниче Добра Книжка (Львів скр. р. 11) має на складі парох. бібліотеки звич 110 книжок. Книжки цікаві, релігійні приступні надаються на село. Замовляймо їх, розпаймо між своїх парохіян а будемо бачили що в читальні і в Кооперативі і під стріхою сільською, будуть радо слухали і читали ці книжки, старі і молоді. На місці ворожих книжок прийде хосенна лектура, важна і морально впливаюча на село; єї народ полюбити, відкине зло, забобонні книжки і осудить їх. — Спрібуйте а побачите!

Проте до праці! організуємо парохії, основуймо християнські створишення, гуртуймо парохіян своїх, виховуймо

Іх і даваймо ім духа християнського! Небезпека грозить нашим вірним, сталім іх серця, крім іх віру, більше праці, більше організації християнської, бо жнива ідуть.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

О. Юрій сумнівається чи важний шлюб.

О. Юрій від кількох років душпастирює в доволі численній міський парохії як сотрудник та ніколи ще не був у такому клопоті як саме тепер. Мимо того що він чоловік молодий, цеж перша посада до того ще в місті, парохія мішана, всілякі недорозуміння прикрости та ситуації спроваді тяжкі однаке він своєю впороністю і тактом з найбільших на його думку труднощів виходив побідно. Скільки гризоти було з добровільною конкуренцією на віднову церкви, скільки спорів з брацтвом, скільки ріжних претенсій, погроз і т. п. від поодиноких вірних! Цеж міська парохія і незавидні для нашого священика повоєнні часи. Нераз приходило йому до голови: пощо тут розпинатися, робити собі ворогів, ліпше сиди тихо а хай гризеться парох. Та ні! О. Юрій був чимсь більше як звичайний сотрудник, бо він заступав у всьому пароха, о. Теодора який на основі канонічних причин був звільнений від обовязку резиденції а до парохії приїздив хиба принагідно, на більші празники, спеціальні торжества тощо. О. Юрій почував сам тягар відповідальності за стан парохії, до того він молодий, повний енергії й сил, кидався радо до всякої праці не за страх а за совість. Занявся добровільно кооперативою, сидів вечерами в читальні, постарається о гарний хор, ба навіть дуту оркестру за що здобув собі немалі симпатії у міщан. Лиш одно було о. Юрієви прикро, що парох щадив йому признання за його заслуги а навпаки кілька разів дав вислів негодованню за деякі промахи на його погляд

зовсім неслушно та ще в доволі різкій формі. Болів його головно закид пароха буцімо він сотрудник занадто »розпустив« церковне брацтво. Поза тим казав о. Теодор нераз: »Усе в порядку й дуже гарно Отче Юрій. А булоб прямо ідеально, якби не ваша раптовна натура. Ви нераз уже переборшили необдумавши перед тим діла. На щастє воно пізніше далося направити. Але уважайте на будуче!«

Отже трафилася недавно о. Юрієви така пригода. Десь на Йордан приїхав о. парох, відправив Службу. Божу та Водосвяте, відвідав брацтво, читальню, гостював в парохії цілих два дні. Десь у тім часі принесла на оповіді богата міщанська родина. Батько молодої знатніший міщанин бажав на весіллю мати гостем о. пароха й тепер користаючи з нагоди предложив йому свою просьбу безпосередно з тим, щоби він повінчав молодих. О. Теодор вимовлявся започатку браком часу але наконець бажаючи вдоволити невинну амбіцію парохіянина згодився і приобіцяв. Рівночасно звернувся о. Теодор до сотрудника зі словами: »Зі шлюбом пана Н. Н. прошу заждати на мене; я приїду й сам повінчу молодих«.

Минув тиждень і другий, прийшов день на який назначено вінчання самим о. парохом. Тимчасом парох не приїздить. Шлюб назначений був на рано, а. о. Юрій пересунув його на вечір в надії, що чайже о. парох приїде. Але дарма. Не приїхав останнім поїздом. А тут вінчати треба бо гості ждуть, батько й молоді наглять. О. Юрій не роздумуючи богато повінчав молодих.

Що йно пізним вечером, коли вже поклався до постелі, почали находити його сумніви що до важності заключеного подружжя. »Парох сказав преші виразно — я сам повінчу молодих — тим самим я стратив повновласті« — міркує о. Юрій і ще більше загризся.

Чи важно повінчав о. Юрій?

По обовязуючим у нашій церковній провінції законам (декрет „*Ne temere..*“) важно вінчає лише парох місця або відпоручений ним священик. Тим самим потребує рівно ж сотрудник відпоручення від пароха, щоби міг важно вінчати. Подружje заключене при асистенції священика хочби навіть сотрудника позбавленого такої повновласти булоби неважне ізза браку форми. В практиці буває відношення

сотрудника до пароха того рода, що сотрудник не все а навіть дуже рідко одержує формальну повновласть до вінчання від свого пароха на кождий окремий случай. Парох нераз скаже: «Заступіть мене на дві неділі, бо я мушу виїхати» або «Робіть усе, бо я щось чуюся нездоровий» а нераз пішле ляка з дорученнем »на губу« щоби о. сотрудник дав шлюб і т. п. В таких випадках немає очевидно ніякого сумніву що до важності заключеного при асистенції сотрудника подружжа, хоч все таки належалоб цю формальність більше перестерігати. Звісно що декрет „*Ne temere...*“ цю справу бере дуже строго.

В нашім случаю одержав о. Юрій, так сказати, генеральну делегацію до вінчання, бож він усьому ї з правила весь час заступає свого пароха. Чи однак в наведенім випадку повінчав молодих важно? Залежить се від обставини, чи о. Теодор кажучи слова »...я прийду сам повінчаю молодих« мав намір відобрести повновласть сотрудникови на даний случай, чи ні. О скільки о. Теодор мав такий намір, тоді подружже булоби неважне. Однак обставини промовляють за важністю. Чому? Бо о. Теодор, як се виходить з його різких уваг на адресу о. Юрія, є не аби який ригорист а як такий бувби або вчас приїхав або письмом дав знати, що належить робити, як що бувби уважав сотрудника за позбавленого повновласти. Видко уважав, що о. Юрій і без того є в праві вінчати. Впрочім самі слова »Зі шлюбом Пана Н. Н. заждіть на мене; я прийду сам повінчаю молодих« ще не виходить, що повновласть відкликана. Це мусілоб бути висказане зовсім ясно з огляду на вагу такого акту як вінчання, тим більше що о. Юрій сповняв усі душпастирські функції з правила заступаючи у усьому пароха, який лише рідко коли приїздив до парохії.

П.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Розвязка т. зв. Римської квестії. — Між Апост. Престолом а правителством Італії прійшло до заключення угоди, якою зліквідовано т. зв. римську квестію, яка від

заняття Риму королем Віктором Емануїлом в 1870 р. вигорила свого рода воєнний стан між Папською та Італійською державами. Угода ця нормувє відношення Апостольської Столиці до Італійської держави а заключено єї завдяки добрій інтенції св. Отця та здесидованій поставі Мусолінія. Разом з тим відновлено Церковну Державу.

Починається нова доба в історії Церкви та її ролі в міжнародному житті. Відотхнули особливо італійські католики, які нераз знаходилися в прикрій ситуації не знаючи як погодити обовязки дітий Церкви з вимогами, що до них ставила світська держава.

З католицького життя в Польщі. — В ілі зорганізовання католицької акції й створення Ліги, яка обеднувала всі католицькі створишення в дієцезії, скликав епископ Плоцький Нововейскі зізд деканів. Зізд тривав через два дні, на протязі котрих обговорено й передискутовано цілий ряд питань організаційної натури. В тім часі виголошено було кілька інтересних рефератів на актуальні теми. Рішено урядити подібні курси в поодиноких деканатах для заінтересовання справами усього дієцезального духовенства. Відтак мають душпастири по одержаним вказівкам розпочати працю по парохіях.

Польське католицьке духовенство у Вильні й околиці наміряючи якнайшире спопуляризувати католицьку літературу почало в останніх часах виставляти при церквах полиці з книжками релігійного змісту, подібно як це діється в Англії та Німеччині. Таких полицець виставлено в самім Вильні 30. Таким способом розпродано з полицець при однім костелі св. Духа на протязі трох місяців 1.464 книжок.

Відкриттє кодексів кардинала Ізидора. — Префект Ватиканської бібліотеки о. Джіованні Меркаті відкрив при збірнику »*Codices vaticani graeci descripti*« серед рукописів незнаних ще авторів значне число кодексів Ізидора, українського кардинала й великого бойовника за зединення церков. Дотепер знане було тільки невеличке число документів ях спадщина по Ізидорі. Віднайдені через о. Меркаті листи, правні опінії та монографії з підпера Ізидора дадуть змогу написати точнішу біографію кардинала.

Більшовицька антирелігійна пропаганда. — При союзі «безбожників» в Москві створили більшовики театр, якого завданням давати одиноко антирелігійні вистави. На чолі театру стоїть жид Браїловський. — Рівночасно відкрито антирелігійний університет, на якому викладають засади атеїзму та звязані з ним доктрини. Подібні університети на зразок московського мають бути створені також по других містах.

Енцикліка „Rerum novarum“ у французькім парламенті. — З кінцем січня б. р. в часі дискусії над економічною та суспільною політикою франц. уряду промовляв посол Duval-Arnould, який спреконтував католицький погляд на завдання цеї політики. Промовець пригадав упадок доктрини індивідуалізму та єї зasad, «що працедавець і робітник можуть заключати стільки угод скільки Ім подобається та що з окрема в справі висоти винагороди можуть порозуміватися після уподобання. Понад їх свободіною волею стоїть висший і старший закон природної справедливості а він диктує, що винагорода мусить вистарчати на удержання екзистенції тверезого та чесного робітника. Факт, що робітник зневолений нуждою або обавою перед більшим злом, приємає тверді умови, які в іншому випадку бувби відкинув, доказує, що той робітник став жертвою насильства, проти котрого виступає справедливість». — Майже ціла палата приняла ці слова серед оплесків. Посол говорив далі: «Маєте слуханість, панове, що принимаете ці слова оплесками, бо це є одно з найкрасших місць енцикліки Льва XIII. про долю робітників. Панове знають, які живі струї викликала ця енцикліка». В салі знова загальні оплески.

Повисіла подія є доказом, що енцикліка „Rerum novarum“ має вплив навіть на тих, котрі з упередженням відносяться до католицизму та його ідей.

Невавидна доля духовенства в Совітській Росії. — „Бути священиком у совітській Росії це річ чим раз то дорозаша“ — пише знаний учений і письменник французький, G. Gouau. На початку вересня минулого року увійшла в життя нова тарифа комірного, яка відріжняє «клясу працюючу» від «кляси непрацюючої». Для цеї останньої висота комірного не має границь. Видумано цілу масу

страшних заряджень, своїм вістрям звернених проти духовенства, як »неробітників«, які приневолені вести тяжке, упокорююче життя. О скільки священик хоче бути льокатором, мусить заплатити 400 відсотків данини. Навіть за таку ціну тяжко йому добути мешканнє, так що священик може бути субльокатором якоїсь робітничої родини. Родина ця платить чини після тарифи для »класи працюючих« але священик після закона о субльокаторах мусить давати тій родині квоту означену для »неробітників«, яка в багатьох випадках виносить до 88 рублів в місяць за кубічний метер газу.

Священичий стан в Росії можна часто переплатити життем. Мимо сереслідування, що його зазнає католицьке духовенство в Росії, не бракує там кандидатів духовного стану. Лиш у першу хвилю годі серед них підріжнити людей покликання віх тих, котрих насилає Чека як своїх шпіонів. Між іими велика пропасть, яка панує між героями й шпіонами. Зразком правдивого геройства може послужити письмо Монсін. Сльоскана до своїх родичів; »Довсіди тієрми це найбільші й найкрасші з моїх внутрішніх переживань, хоч як важкою є неможність приносити Безкровну Жертву. Ніколи не одержав я стільки ласк як у тих місяцях терпіння. Моліться за мене, ні плачте. Я навчився тепер любити всіх людей безя виїмку, навіть тих, котрі — як моглоби видаватися — на любов не заслугують. Вони є найбіднішими споміж усіх«.

Ідеал католицької школи. — Німецькі католики уряжують кожного року т. зв. „Schulsonntag“ сес посвячуєть одну неділю шкільним справам. Є нею звичайно четверта неділя адвенту. В біжучім році з цеї нагоди епископи Баварії взывають вірних до молитов і пожертв в хосен католицької школи, при чому начеркують ідеал такої школи.

Зразком католицької школи є така школа, яка повстae з почину реалізації зasad католицької віди.

1) Школа служить дитині головно в той спосіб, що служить її душі. А душі служить тоді, коли дбає не тільки про навчання але також про вихованнє, опираючи методи навчання на виховних основах. Зразкова католицька школа мусить бути виховним заведеннем.

2) Ціль виховання мусить бути найвисша. Такою ціллю

є моральне удосконалення. Так учитель як ученик можуть знайти ідею моральної звершеності тільки в релігійному погляді на світ. Тому релігійні переконання мусять творити підвалини інкільної праці. Зразкова католицька школа мусить бути школою з релігійним напрямком.

3) Характер і духовий напрям надає школі в головній мірі й майже виключно учитель. Тому школа о напрямку релігійнім домагається беззастережно такого учителя, якого спосіб думання є релігійний і який високо стоїть під релігійним зглядом. Зване учителя се праця в службі Богу, це апостольство, священодійство, душпастироване в найглибшім значенню слова. Зразкову католицьку школу може творити тільки учитель, в якому живе правдиво священий дух.

4) Школа забуває на своє властиве, первісне джерело й минається зі своїм суттєвим завданням, якщо вважає себе виключно одностороннім, державним твором. Учитель відкидає найкрасші елементи — признаки своєго звання, якщо вважає себе тільки функціонарем держави. Школа працює над дитиною в першу чергу по вимогам закона природного з доручення родини. Від рілні одержує учитель свої права й влади над дитиною. Тільки така школа працює добре, яка вважає себе за одно з родиною й ніколи не легковажить її домагань. Зразкова католицька школа вимагає якнайтіснішого звязку між школою і християнською родиною.

5) Сьогодні поручають як нову мудрість, щоби школа ставила собі як найвисшу виховну ціль любов батьківщини й суспільного духа. Є це безспоречно ціль гарна але не одинока й найвисша. Щоби можна було вціпіти в серце молоді любов вітчини належить наперід здійснити те, що важніше; молодий чоловік мусить мати спромогу поконати темні сили внутрі самого себе та оточуючим його світі й мусить уміти давати розвязку важких, життєвих питань.

Зразкова католицька школа має підготовити молодь до ясного погляду на світ та до моральної побіди в житті.

Ось зразок нашої школи!

„Catholica Unio“ для Росії. — Безоглядна боротьба проти релігій в Совітській Росії мусить будити поважні але

ї болісні рефлексії в душах тих християн, які знають і розуміють перебіг цілої борби, її обяви й ціли. У всіх соціальних школах так висших як і низших особливож військових навчають учителі, які всякими можливими способами стараються впоги студентам і дітям атеїзм. В 1923. р. утворено »Інститут для розповсюдження атеїзму«, якого управа спочиває в руках ославленого комісара »освіти« Луначарського. Протирелігійна пропаганда має на своїх услугах пресу, агенти розкидають між населенням безбожні газети, та листочки в міліонах примірників. На державних домах видніють написи: »Релігія це опіюм для народу«.

Разом з переслідуванням релігії шириться деморалізація. Подруже в Росії так яби не існувало. Вільна любов стала державною мораллю. Серед доростаючої молоді, вихованої в атмосфері безбожності, шириться в застрашуючий спосіб проституція і всякі злочини. Ця молодь стане колись небезпекою не тільки для Росії але для цілого світу, бо духові й моральні недуги не знають політичних границь а та пощесть з часом загрозить християнській культурі й усьому людству.

Католицький світ не може глядіти зі заложеними руками на те, що діється на сході. Росія стала сьогодні до певної міри місійним краєм, більш небезпечним і невдвічним чим всякий інший місійний терен. Католицький світ мусить для цеї нещасної землі приготувати священиків-місіонарів, які в додінну хвилю приступили там до діла відбудови. Це обовязок католиків цілого світу.

О. Др. Бавр подаючи це в „Kirchenzeitung“ каже, що цей обовязок тяжить особливо на Німцях. »Німці — каже він — причинилися найбільше до підорвання єдності Церкви на Заході та до завдання християнству ран, яких наслідки саме в найновіших часах набирають чимраз більшого значіння також у краях Сходу. Тому маємо особливий обовязок співпрацювати над приверненням єдності всіх розеднаних братів. А далі, якраз батьки російського большовизму ходили до школи німецької фільософії такого Гегеля та Фаербаха... В кінці Німці поносять безпосередньо вину побіди большевизму, бо 1917. р. Ленін і Троцький з підмогою німецьких міліонів, під охороною німецького генерального штабу переїхали через Німеччину до Росії, щоби там підготувати та перевести діло знищення.

А це діло духового бурення всіх християнських цінностей проникає сейчас з цілою силою через соціальні кордони до Німеччини й до всіх інших країв світа. Коли отже причиняємося до поборення большовицького атеїзму... то це не тільки справа нашого спеціального обов'язку але це наказує нам наш інтерес самозбереження».

В цілі привернення духової і релігійної єдності між Сходом а Заходом як рівнож в цілі уділення помочі й попертя переслідуваному в Росії християнству, зістала покликана до життя »Catholica Unio«, яка узикала благословенне св. Отця. Має вона стати для Сходу а головно для Росії тим, чим є для місій місійні союзи. »Catholica Unio«, наміряє передовсім основувати монастирі та семінарії, в яких будуть образуватися російські священики й монахи. Того рода російський унійний монастир істнует вже в Amay в Бельгії. Інший має бути вкоротці оснований в Німеччині. В Римі побудовано вже російську, католицьку, духовну семинарію; подібні семінарії є надто в Ліль і в Альбертині.

Від Редакції!

Повідомляється Всеч. ОО. що Редакція приступить до печатання окремими випусками проповідей щойно тоді, коли більшість Отців бодай 500, жертвують на повищу піль 2 зол. і зложать відповідну заяву в канцелярії Еп. Консисторії. Дотепер вплинули такі заяви всего від кількох деканатів.

Рівнож просить Редакція II-ої часті Еп. Відом. Всеч. ОО. надсилати їй інтересні дані з рел. мор. життє в парохіях, слухаї з моральної богословії до розвязки, помічення з душпастирської праці тощо.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 59/Орд. — Подяка св. Отця за Петрів гріш 1928. р.

На адресу нашого Преосвященого Епископа Кир Йосафата надійшло від Апостольського Престола отсе письмо:

»Державний Секретаріят Його Свягости з Ватикану
21. січня 1929, Ч. 77055.

Всесвітліший і Преосвящений Отче!

З Батьківською зичливістю зволив Святійший Отець приняти Петрів гріш 4800 зл., котру то квоту недавно переслали через Апостольського Нунція добре вірні Вашої дієцезії, видячи в цім похвальні старання тих синів, котрими вони, під Вашим проводом, намагаються по можності прийти в поміч потребам Апостольського Престола. Ізза цого Його Святість висказує сердечну подяку і Вашому Преосвященству і поодиноким жертводавцям: і взаїмно відлячуючись Батьківською любовю за цю ніжну познаку привязання, уділяє Вам, Вашому Духовенству і Вашим вірним — як запоруку небесних ласк, своє Апостольське Благословення.

А і я, подаючи Вам це до відома тішуся, що можу при тім висказати чувства найбільшої моєї пошани з якою остаю
Вашому Преосвященству відданий

*Петро Кард. Гаспаррі (в. р.)**

Повисше письмо подаємо до відома Всч. Духовенства і поручаємо оголосити його народови в церкві в найблишу неділю, додаючи до цего щиру подяку і від Нас за тамтогорічну збірку.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 1722. — Обовязкове число годин науки релігії в школі.

Преосвящений Секретаріят Епископату Польщі в Варшаві зауділив Епп. Ординаріятою важні дати про обовязуюче, на основі існуючих державних законів і розпорядків, число годин науки релігії в поодиноких категоріях шкіл. I так

а) У вселюдних школах повинно бути по дві години науки релігії на тиждень у кождій класі — в семикласових школах годин 14, VI-клас. = 12 год., V-клас. = 10, IV-клас. = 8, III-клас. = 6, II-клас. = 4, I-клас. = 2 години;

б) в середніх загально образуючих школах по дві години тижнево в кождій класі;

в) в учительських семинарах, на першім курсі 3 год. на прочих по дві години тижнево; трета година придана для первого курсу розпорядком Мін. В. Р. і О. П. з дня 30. мая 1926;

г) у фахових школах:

1. агротехнічних (рільничих, лісових, огоронничих) по дві години тижнево на кождім курсі;

2. торговельних (дво- і трилітніх) по дві години тижнево;

3. торговельних ліцеях на курсах по одній годині в тиждень;

4. у фахових школах женських, низших, на I. курсі 2. години, на II—III. по одній годині; в школах жін. промислових на I. курсі 2. год., на II—III. по одвій годині, на вступних приготовуючих курсах по дві години тижнево;

5. у семинарах для учительок ремесла на курсах I—II. по одній годині, курс III як технічно фаховий науки релігії не має;

6. в господарських семинарах на курсах I—II, по

одній годині, на курсі III-тім як технічно-фаховім науки релігії нема;

7. в семинарах для інструкторок, на курсах I—II по одній годині, на курсі III. як технічно-фаховім науки релігії нема;

8. у технічно-промислових мужеських школах середніх, на курсах I—III. по одній годині, на курсі IV. як технічно фаховім релігії нема;

9. в ремісничо-промислових муж., в клясах I—II по одній годині, в класі III. як технічно-фаховій науки релігії немає;

10. в школах доповняючих (для термінаторів) для хлопців по $1\frac{1}{2}$ год. тижнево з розкладом на три роки, для дівчат по дві год. тижнево з тимсамим розкладом.

Повисше подається до відома Всеч. Духовенства.

Ч. 1723. — В справі звітів відбутих місій:

Поручається Всеч. ОО. Деканам заподати тут негайно звіти з відбутих місій в 1928 р., як також виказ парохій в яких проектується місія на 1929 р.

Всч. ОО. Декани, які ще не прислали звітів з попередніх років, числячи від 1923 р., обовязані це чимскоріше зробити.

Жертви на гробницю св. Йосафата у відні.

Ніновичі 3 зл., Торки 3, Воля нижна 5, Торгановичі 5, Майдан сінявський 5, Іх Преосвященство Кир Йосафат 50 долярів, Ульвівок 5 зл., Улицко 3'17, Всеч. о. Йосиф Хотинецький 5, Блажів 2, Чуква 2, Гуменець 5, Яблінка нижна 6, Загіре руд. 10, Береска 7, Двірці 2.

Жертви на католицьку пресу.

Добра 10 зл., Вірко 4'07, Гаї нижні 9, Жовква 50, Тарнава вижна 4, Ванькова 10, Добрівляни 6, Залокоть 3'50, Кропивник ст. 13, Гійско 6'90, Полькині 3'50, Потелич 25, Кінське 2'50, Тисовиця 1, Сілець 3'25, Поврозник 10, Вербяни 4'60, Висоцко 8, Яблониця польська 2'07, Мохначка нижна, 2'86, Хлиплі 2'75, Всеч. о. Лапічак Віктор 15, Урожж 15'66, Красна 5, Хашів 11'35, Горинець 6'54,

Дорогошів вел. 7'15, Волосате 3'15, Жукотин 3, Балигород 11'15, Матієва 5'50, Гломча 3, Яблониця руська 1'50, Гроздьова 5'30, Ялин 5, Коростно 5, Устрики дол. 5, Буців 5'49, Мігова 4'51, Посада риботицька 5, Хлівчани 7, Солотвини 10, Лівча 5, Опільсько 12, Телешниця сянна 6, Бібрка 5, Яжів ст. 5, Залуже 2'50, Яворів 8, Селиська ад Яксманічі 5, Щутків 4'60, Полонна 2'16, Веч. о. Коленський Володимир 5, Скварява Нова 15, Поляни 11, Грімно 2'10, Близянка 1'25, Галівка 8, Межибрід 3'37, Жовква 9'15, Радимно 5'52, Дубно 9, Липовець 2'60, Ліщовате 10, Букова 10, Подемщина 5, Лукове 3, Війско 8, Угнів 7'75, Люблинець 11'04, Головецько дол. 2'65, Дністрик дуб. 2, Опарівка 6'50, Головсько 2, Веч. о. Гуль Петро 2.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 1259. о. Гура Ярослав — Тяглів.
- Ч. 1274. о. Дороцький Йосиф — Маковисько.
- Ч. 1567. о. Мазяр Стефан — Загочеве.
- Ч. 1656. о. Бугера Іван — Милик.

Завідательства одержали:

- Ч. 778. о. Цолта Михайло — Крамарівка.
- Ч. 1259. о. Марко Тимотей — Камінка — Старе село.
- Ч. 1290. о. Гайдукевич Володимир — Крива (Воловець).

Сотрудництва одержали:

- Ч. 1576. о. Яремко Іван — Пруси.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 15. квітня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Еп. Пом.

ІІ. ЧАСТЬ.

Не пустим словом а ділом.

Іде Служба Страстної Седмиці. Цілими днями сидиш у церкві мов прикований. Сидиш, бо чуєш внутрішну потребу перевести час у храмі, бо тобі мило чут сидіти вчитуватися у парамеї, вслухуватися у мельодії страстних, пісень. Перед тобою виступає краса обряду в цілій величі.

В середу відправив ти останню в сім році Преждеосвященну — коби не останню взагалі! Приходить четверг, служба Страстей, по змісту сумна і повна жалоби але на зверх величня. Мовкнуть дзвони. В пятницю серед жалібно-святочного настрою закладаєш плащаницю а далі служення Великої Суботи при гробі Господнім. Смуток і жалоба сповнили твоє серце але жалоба надземська, що рівночасно вливає в душу таємну радість надприродну й немов велить тобі взвивати разом зі святим: „O beatum scelus!“

Приходить Воскресна Утрена, перше »Христос воскресе« перед дверми храму а відтак »Плотію...« перед престолом, радісні співи вірних, гомін дзвонів... Чиї уста в силі змалювати красу воскресної пісні, величність обрядів а особливо почування душі, яка розуміючи його форму й зміст немов усе те переживає на собі? І чуєшся пірваним, як колись св. Павло, до неба, чуєш що ти не сам, бо з тобою »Сили небесні невидимо служать...«

Подібне захопленнє почував ти вже нераз, бо обряд твоєї Церкви повен зверхного блеску і внутрішньої сили майже в кожному священодійстві. От прим. в часі Йорданського Водосвяття. Ти одягнений у всі ризи під голим небом на ріці в окруженні вірних з трисвічником в руці взвиваеш маєстатично: »Велій еси Господи і чудна діла Твоя...« Здається тобі неначе чуєш, як Бог на ці твої слова низпосилає благодать на воду. І тоді чуєш, що ти священодійствуєш, що Ти справді посередник між Богом і людьми....

Кожда св. Літургія, кожда Утрена, Вечірня, майський молебен і и., чи не повні вони чудових символів та мило-звукничих мельодій? В них пробивається смуток гріха й

радість відкуплення, богате з містом всесторонне життя Церкви, тайна сила що може душі полонити й підносити їх на вершини моральної звершеності. А яке все те гарне, яке міле серцю, яке рідне, своє!

* * *

Ось де багацтво українських дітей у великій католицькій сім'ї! Ось де їхні гордощі! — думаеш собі в захопленні, якому нерідко даєш вислів в розмовах зі священиками та світськими. Рівночасно не можеш зйтися з дива, як то деякі з твоїх однообрядців ба навіть парохіян та клегенько, замарну користь покидають свою церкву і свій обряд і перескають до чужих. Незрячі, сліпі, не знають що проміняли жемчуги на беззвартісний камінь — думаеш про них — а вину приписуеш релігійно-національним противникам та своїм »западникам«, що то намагаються псувати орентальну чисту форму західними домішками й т. п. І тут навіть не замічаеш що падеш жертвою самообману а пустим словом хочеш прикрити вибуялого, застарілого духа нерадивости.

Бо коли ти любиш свій обряд, то якаж тут твоя заслуга? Сю любов впоювала тобі літами Церков, вона показала тобі його красу; навчила значіння змісту, символів, підготовлюючи тебе до високого уряду Христового Служителя.

А твої вірні? Чи знають вони, в чому краса їх обряду? Чи знають їому ціну? Чи розуміють зміст і значіння Літургії, Утрені, Вечірні й інших служб? Чи вміють співати бодай красіші церковні пісні? Чи в храмі справді панує краса форми?

Що? Кажеш, нема на се часу й нагоди? Якже се? А літургічні проповіди! А церковне брацтво! Таж там маеш повну свободу, можеш людей усього навчити. На се вистане година в неділі й свята по вечірні. А шкільна дітвора? Навчи єї кілька пісень на рік і кажи хай співають у церкві. Через літей потрапиш до сердець батьків. Усі тоді заінтересуються обрядом і полюблять його а ти не будеш скаржитися на перебіжчиків.

Не пустим словом а ділом даси свідоцтво, що справа обряду тобі дорога.

П.

Церковний спів на лекції релігії.

Загально привикли ми розглядати мистецтво (якеби воно не було: мальарство, музику, різьбарство і і.) у відношенню до релігії — як средство прикрашення храмів, — або звеличення Богослужень. Безперечно що виконуючи ту задачу, воно служить до звеличення Слави Божої на землі. Належить однаке в мистецтві піднести момент внутрішній, момент що служить до переміни душ людських у храми Божі, що служить до ублагороднення сердець, — і коли так є, то з того згляду мистецтво чи не найбільше служить до зросту Слави Божої.

Із загального поняття: «мистецтво» вибираю тут церковну пісню і підношу її незвичайно велике значіння як чинника виховавчого. Спеціально тут хочу на неї звернути увагу, як на виховуючий чинник шкільної дітвори.

Чи дійсно і які симптоми знаходимо у церковнім співі, які з нього чинили оруддя виховуюче в руках катихиті?

Стверджую що так, і постараюся бодай деякі з них навести та деякими аргументами поперти.

1. Спів взагалі сила, яка глибоко порушує нашу душу. Сеж найніжніша мова якою висловлюємо наше почуття. Се мова якою викликуємо усміх радості або слізу смутку на других. Чиж треба доказувати, що кождий народ в безконечній скількості ріжних пісень оспівав всі свої пережиття... Повертаючи до св. Церкви — чиж не знайдемо аналогії до повисшою? Без сумніву так! А радше противно; світські пісні повстали як аналогія церковних. Перші пісні — були взагалі тільки пісні духовні — звеличуючі Маєстат Божий, або висловлюючі релігійні почування. Вся історія св. Церкви знайшла вислів у пісні. І псалми, і антифони і всі літургічні пісні... сеж глибокий вислів релігійних почувань, сеж історія св. Церкви і історія Відкуплення. А даліше всенародний церк. спів чиж се не творчість віруючої глибоко порушеної Божими Тайнами душі народу?

Сказане вистарчить щоби ствердити, що церковний спів є висловником почуття віри. Коли ж так є, то треба конечно заціплювати любов до нього в серцях шкільної

дітвори і навчити її давати вислів почуттю віри. Не вистарчить научити дитину на пам'ять правд віри. Треба, що так скажу, встремити їх в душу дитини, щоби вона їх відчула і полюбила, хочби і менше зрозуміла. Чи ж може бути кращий середник до цього, як пісня оспівуюча дану правду, або що є коментарем, аллюзією до даної правди?

І отсе я уважаю за один з перших важливих моментів, що чинять церк. пісню великим виховуючим чинником: єї сила розбуджує почуття віри і єї спроможність стати висловником цього почуття. Сей момент промовляє як не може краще за культивованням церк, пісні серед шкільної дітвори.

2. Спів є важливий чинник обєднуючий. Збірний спів учить підпорядкувати свою волю, свою здібність одній волі, одному проводові. І сю важну прикмету треба різною використати, коли візьмемо під увагу життя вірних. Спільна пісня, що пливе із соток і тисячів сердець — перемінює їх в одну громаду, в одну родину. Вони всі обєднуються думкою і чуттям, що їх висловником є дана пісня.

У нинішній час, коли то діявол під ріжними видами понаставляє масу сігій, щоби ловити вірних та відтягати їх від св. Церкви, збірний церковний спів причиниться до закріплення обєднання вірних дітей св. Церкви. До зросту цього почуття єдності, відданості, послуху і довірі — послужить безперечно в тім дусі велення церк. співу по школах у величі мірі. А коли сі почування вкоріниться в серці дитини на шкільній лавці, то не так легко вдастися кому небудь їх опісля вирвати із сердець вже як дорослих людей.

3. Спів є великий чинник уморальлюючий завдяки сполучі слова і мельодії.

Тут виховуюче значення співу чи то збірного чи однічного чи не найважніше і, що так скажу, найконкретніше. Зміст співаної пісні кидає виконавець, чи хор, до ушій, до сердець, до умів — відразу соток і тисячів слухачів. Чи богато є таких часописів, чи богато таких проповідників, якіби змогли в прекрасній формі як пісня, в глубокій змісті, при захопленні слухачів проголошувати великі правди св. віри, св. моралі, св. історії? — відразу соткам, тисячам людей?.. Сей аргумент може і вистар-

чив би за всі, щоби ствердити, яка є вага церковного співу, і в наслідок чого як дуже треба його плекати серед шкільної дітвори.

4. Годі є вичислити всі аргументи, попираючи мое твердження сказане на початку.

Додам ще один.

Духовна пісня, пляново ведена, примінена до головової спроможності і віку дітвори, є важним і дуже конечним чинником оживлюючим лекцію релігії. Спеціально в низших класах є конечною річию уріжнороднити лекцію релігії, — а що зробить се лучше як пісня, яку дітвора так радо співає? Кожду правду подану на викладі як кріпко попирається і як глибоко втискається в душу і переконання дитини піснню?

До сказаного додам ще коротенько практичну сторінку справи. Хочу подати проект, як конкретно братися до діла.

Уважаю що наука церковної пісні безумовно повинна бути нерозлучною частиною лекції релігії. Мусить бути однак плян, що призначав би відповідним класам — відповідні пісні. Сей плян повинен би обійтися 7 клас вселюдної школи. Рівнож треба розділити пісні, які школа виконує спільно (пр. літургічні), від пісень плеканих поодинокими класами на лекціях релігії. В слід за сим є річию конечною видання відповідно уложеного, легкого і дуже дешевого співаничка, який би могли діти набути і який би обіймав матеріял, який належить взяти з дітьми в поод. класах.

Колиб дитина в шк. році научилася лише шість пісень, то за сім літ науки научиться 42 пісні. Як що до того додамо пісні літургічні, то по скінченню школи винесе дитина около 50 Пісень.

Навчання церковної пісні, цього важного виховуючого чинника, повинно обнати не тільки міста але і школи по селах. Співаникни можуть бути видавані частями до поод. клас, або по 2—3 класи, і мають містити пісні, які в них конечно треба научити. Розучені діти у школі — рознесуть сі церковні пісні по домах, де вони певно процвітуть між народом, випруті неодні непострібну пісню — та стануть правдивим заборолом моралі, віри і народності.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

Чия втрата?

(Про обов'язок реституції).

Дім о. Декана Стефана зароївся від гостей. Прибули усі без виїмку кондеканальні священики не зважаючи на снігові завії, далеку віддаль та ріжні небезпеки гірських доріг зимовою порою. Кождий хотів бути на соборчику, дещо нового почути, порадитись або таки прямо розірватись. Після Служби Божої пішли реферати, дискусія, запити, заяви й т. п. майже під вечір. Опісля неофіціяльна часть соборчика, нетерпеливо всіми виждана, задержала всіх до пізної ночі.

Для нас інтересний цей соборчик о стільки, що на його офіціяльній і неофіціяльній частинах присвячено було багато часу й слів справі о. пароха Мирона, в якій той же прохав поради.

»Стара, деревляна церква — оповідав о. Мирон — вже давно не вистарчає моїм парохіянам і вони задумали будувати нову, муровану. Заохочений мною народ почав обильно складати гроші на тацу й збирати між собою а з нагоди різдвяної коляди вплинуло несподівано висше пять тисячі золотих. Двоє, богатий, бездітний газда жертвував на ту ціль два морги поля а одна побожна невіста завіщала при смерті морг луки. До року звезли ми трохи матеріалу, оплатили пляни й коштосписи і остало нам ще готівки 10.000 золотих. Братися з тим до будови неможливо а тут і народ у гірському селі бідний та хоч як жертволов любивши більше зложити не може. Не лишалося нам нічо іншого, як ждати. В межичасі вислав я до владетель проханнє о дозвіл на колекту й віднісся до односільчан емігрантів в Америці з просьбою о жертви. О скільки все добре піде — міркував я — через рік а найдальше два будуємо церкву. Але що до того часу зробити з готівкою? Провізори напирають, щоби закупити матеріал головно цеглу, яку справді конкурентійно дешево можна було набути а купець потребуючи готівки прямо накидався з товарем. Але я поставив справу інакше. Товару не бракне а може й подешевіє, до часу заки ми зачнемо

будувати. Має лежати в нас хай лучше лежить у фабриканта а наш гріш тимчасом принесе віцсотки. Проти волі моїх провізорів визичив я цілу готівку одному нашему купцеви з поблизького містечка очевидно на дуже корисних услівях. Аж тут не минуло пів року як золотий почав хитатися. Відношенне його до доляра було зпочатку 1:5'18, тепер скочило нагло на 1:6, 1:7.... 1:12 аж вкінці опинилося в теперішнім стані 1:8'89. Разом з тим скочила в двоє ціна товару. Іще в початках, як тільки розпочалася валютова кріза, управитель цегольні давав цеглу за давну ціну — потребував готівки. Але щож і я ще готівки не мав. Треба було ждати більше як пів року поки міне реченець звороту довгу. А за той час ціна цегли скочила більше чим у двоє. Зі слезами в очах платив я за товар, який рік тому не вартував половини. А якими очима гляділи на мене провізори! І мали слухність бо тут ходило о втрату яких 5000 золотих. Тай ніч на тім кінець, бо провізори з початку висказували хиба своє невдоволення але згодом вони почали таки рішучо домагатись від мене звороту п'ятьох тисяч золотих до церковної каси а в противному случаю загрозили скаргою до Консисторії. За одно твердять що се виключно з моєї вини потерпіла церква таку значну шкоду, бо вони хотіли сейчас з початку купити матеріял.

Найприкінче те, що мимо найкрасших намірів за працю і заходи для церкви попав я в таке нещастя. До вини не почиваюся тим менше до обовязку реституції. Всеж таки буду вельми вдячний, якщо Отці кондеканальні дадуть раду й розвяжуть сумніви».

Почалася дебата. Про деякі подробиці мусів о. Мирон ще раз оповідати. Вкінці присутні почали видавати осуди. Поділилися тут на два тaborи, як воно впрочім у таких випадках буває в звичаю — на строгих і лагідних судів.

Строгі казали, що о. Мирон обовязаний шкоду церкві повернути тому, що: 1) якби був грошей не позичив, була би церква не потерпіла втрати; 2) грошей церковних не вільно давати на позички, бо се заборонене Епп. Ординаріятом і оголошене в Перемиських Епархіяльних Відомостях; 3) о. М. знахтував зовсім гадку провізорів і зробив на власну руку; 4) годі щоби церква терпіла шкоду ізза промахів пароха і т. і.

Лагідні суді звільнили о. Мирона від обовязку по-
криття втрати церковної каси. — Тут не має по стороні
о. Мирона ніякої вини, отже й не може бути бесіди про
обовязок реституції — казали вони. О. Мирон мав якнай-
красший намір збільшити церковне майно, спадку валюти
не міг передбачити ані їй перешкодити а про заборону Еп.
Ординарія — як сам каже нічого — не знов. Суд цивіль-
ний звільнивши о. М. від реституції без найменшого сум-
ніву. Щоби скріпити свою тезу подавали ще такий аргумент:
»Коли справу брати так строго, тоді кождий з нас бувби
обовязаний покрити втрати, які потерпіла церковна скар-
бона наслідком девалюації. А це мало місце безсумнівно
у кождий церкві з тою хиба ріжницєю, що не розходилося
о таку велику суму«.

Цей аргумент промовив до переконання багатьма так
сильно, що »строгі« втратили нараз кількох найбільш го-
лосних приклонників а навіть здавалося, що залишать поле
бою. Коли нараз о. декан, який дотепер мовчав, піддер-
живав їх: »На мою думку о. Мирон — хай простить за тверде
слово — таки до реституції обовязаний. Визначаючи гроші
переступив він прецінь виразну заборону Церковної Власти
ї тут його вина. Незнанне, а в данім випадку нечитанне
розпорядку в Епарх. Відомостях ніяк не вправдує о. Ми-
рона; це є *ignorantia culpabilis*. Знати церковні закони й
розпорядки обовязаний священик в совісти. Рівно ж обовя-
заний читати Епарх. Відомости, офіц. орган Ординарія. Що
воно часто буває не так, про те свідчить хочби знана
поговірка: »Хочеш зберігти яку тайну перед священиками
тоді надрукуй її в Епарх. Відомостах«. В тім жарті кри-
ється сумна правда.

Візьмім на примір, що довжник купець збанкрутував
і не має з чого віддати довгі. Хто тоді платить? Очевидно
о. Мирон. А якщо купець лише половину довгу звернувши
а решта пропала — хто цю решту звертає церковній
скарбоні? Очевидно о. Мирон. А в нашім випадку, чи не
те саме? Довжник звернув гроші, тільки не всі, бо на полу-
вину меншу вартість; хто отже платить як не о. парох? Він
безспорно, хочби цивільні суди не знати як його
вправдували. Інша річ коли йде о висоту відшкодування.
Здається що провізори жадають трохи за богато — вистане
звернути ріжницю валюти«.

Bk.

Розвязка:

Схиляємося на сторону о. декана. О скільки хто з ОО. має іншу розвязку цеї труднощі, зволить надіслати її в цілі евент. поміщення друком.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Територія „Città del Vaticano“ й папські посіlosti в Римі. — Corriere d' Italia з 19. лютого б. р. подає подрібний опис території, яка на основі найновійшого договору належить до Церковної Держави як рівнож список будівель, звернених урядом Італії Апостольській Столиці.

1) До держави „Città del Vaticano“, над котрою Апостольська Столиця виконує суверенну владу, належать: теперішній Ватикан, Базиліка й ціла площа св. Петра, відтак терени, які з однієї сторони межують з ватиканськими огородами а з другої з мурами Риму й таким чином творять один комплекс до кінця захисту св. Марти.

2) До движимостей Апост. Столиці поза межами „Città del Vaticano“, з привілеєм екстериторіальності, зі звільненням від усіх податків як рівнож права вивласнення на публичні піли, зістали причислені слідуючі будівлі: Базиліка й палата Лятеранська, Scala Santa, базиліка S. Maria Maggiore і св. Павла поза мурами, палати Castel Gandolfo (віллі Cybo і Barberini), Dataria, Cancelleria, Propaganda Fide, св. Калікста за Тибром, Convertendi, св. Уряд, Вікаріяту Римського, як також усі недвижимості в комплексі між Porta Cavalleggeri, колумнадою св. Петра, і Borgo Santo Spirito до кінця Gianicolo. Серед тих будівель належаться між іншими головний дім ОО. Езуїтів і їхні бидинки, колегія Пропаганди та американська.

3) До категорії недвижимостей, звільнених від податків та права вивласнення однак без привілею екстериторіальності, належать: Григоріянський Папський університет, Біблійний Інститут, палати злучені з базилікою Дванацяті Апостолів, з церковою св. Андрея і св. Карла, будівлі Інституту Християнської Археології, Інституту Орієнタルного, Льомбардського Семинара, Української Колегії, палата св. Аполінарія враз з церковою як рівнож реколекційний дім.

Площа цеї нової держави виносить всього 44. гектари не рахуючи папських посілостей наділених привілеєм екстериторіяльності в Castel Gandolfo які обнимают рівно ж около 40 гектарів.

Дім для священиків емеритів Сандомірської дієцезії. КАП доносить, що розпочата перед двома роками будова емеритального дому для духовенства в місті Сандомірі добігає кінця. Треба ще лиш викінчити будинок внутрі, що по обчисленням потриває найдальше до осені. Заслуга в здигненні цеї будівлі належиться суфраганови еп-пови Кубіцькому, представником комітету будови та цілого епархіяльного духовенства, яке на повисшу ціль зложило добро-вільно суму 350. тисяч золотих. Кождий священик зложив пересічно 1200 золотих. Дім буде міг вигідно примістити 20. священиків не вчисляючи гостинних кімнат, мешкань для служби, спільноти ідальні, каплиці й т. п.

Які книжки мають найбільший попит в Росії? —Щоби відповісти на це питання, комуністи перевели спеціальну анкету, яка ствердила, що найбільшою почитністю втішається література окультистична. На другому місці стоять книжки змісту богословського. Св. Письмо та твори Отців Церкви, яких в Совдепі не вільно видавати розходяться найбільше, очевидно в старих накладах. За ілюстровану біблію платять там 75. рублів в золоті.

Показується, що притиснена звіриними інстинктами душа людини не почувается ніколи вдоволеною в такому стані а пізнавши раз ріжницю між тим що гарне і гідке, все таки стремить до того що гарне.

Відважна відозва польського священика до своїх земляків на Шлеську Німецькім. — О. Іван Мельц, парох Старого Козля на Шлеську Опольськім, відомий оборонець польського люду в Німеччині проголосив 8. марта б. р. відозву до своїх земляків що живуть на території Німеччини п. з. »Більше почести для наших рідних святих!« О. Мельц не будучи вузьким націоналістом вважає однак природним і справедливим, аби кождий почитав передовсім своїх рідних святих, до яких належать на Шлеську св. Яцко, блаж. Чеслав і блаж. Бронислава зі славної родини Ордовонжів. Відозва о. Мельца кінчиться такими словами:

»До почитання святих належить призиваннє їх заступництва у Бога. Призоваймо наших святих о поміч в обороні того, що нам наймилійше після спасення душі: нашої польської народності, нашої матірної мови! Тої мови, котрою вони самі розмовляли, в котрій на Шлеську Евангеліє голосили, на якій Богу пісні співали! Тої мови, що перша звенила з християнських уст на Шлеську, на якій найперше почитано тут правдивого Бога а яка тепер є витиснена аж на останній скравок Горішнього Шлеська. Наші вороги хотять вловні її загладити, невірні ліги народу покидають її для марної користі або з боязни перед людьми, вона готова зовсім вимерти, як що Небо нам не поможет. Бо сама тільки людська сила не здержить того нещасного розвою, що його провадить на заграду того що польське в межах німецької держави політика без серця. Благаймо отже наших Святих, хай молять Всемогучого і Вседоброго Бога, Отця всіх народів, щоби недопустив до того, аби наша улюблена польська мова тут вимерла».

Гарний примір польського учительства в Лодзі. — „Przegląd Katolicki“ з 24. марта б. р. доносить, що учительство фабричного міста Лодзь, яке є в подавляючій більшості релігійне, відбуло в біжучім великім пості духовні вправи. В каплиці СС. Уршулянок голошено науки для учительок в числі близько 400. осіб а в каплиці духовної семинарії для учителів. Учасники ходили пильно на всі духовні науки, хоч були зайняті в школах а відтак усі приступили до св. Причастя.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Яків Рудницький, архітект, конц. будівничий, бувши професор школи будівельної, заприсяжений знаток судовий для справ будівельних в Перемишлі ул. св. Йоакима 16 — просить цею дорогою о згляди Всеч. Духовенства.

Виготовлює пляни й кошториси на церкви, дзвінниці, приходські будинки, школи, народні доми, читальні, пе-

реводить оцінку будинків, приймає керму над веденем будови її усякого рода архітектурно-будівельні роботи.

ВІДОЗВА!

До Всеч. ОО. Катихитів!

Кружок Катихитів в Перемишлі, одинока організація станова священиків-катихитів в дієцезії числиль несповна десяток членів. Через те не може він розвинути ширшої діяльності ані як слід сповнити вложених на него статутом обовязків. Оживлення діяльності кружка можливе тільки при збільшенні числа членів. Тоді можна буде уряджувати спільні сходини з рефератами, обговорити актуальні справи шкільних підручників для науки релігії, методів навчання, релігійно-морального ведення дітвори, порозумітись в неодній важній справі, засягнути поради тощо.

З уваги на конечну потребу такої організації підписаній виділ звертається отсім до всіх ОО. Катихитів Перемиської Епархії з просьбою вписатись в члени Кружка. Членська вкладка виносить 3. зл. річно. Після поповнення числа членів будуть найдальше в маю скликані заг. збори, яких реченець буде поданий окремо до відома. Адреса Кружка: Перемишль, пл. Чацького 12, канц. Еп. Консисторії.

За Виділ Кружка Катихитів

о. Р. Демянчик
секретар.

о. П. Голинський
голова.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 105/Орд. — Канонічні візитації в 1929 р.

До переведення канонічної візитації в 1929 р. іменуємо отціх Вир. ОО. Візитаторів:

о. Крилошанина Пралата Володимира Гмитрасевича на деканат радимнянський.

о. Крилошанина Др. Романа Решетила на деканат рудецький.

о. Крилошанина Кипріяна Хотинецького на деканат немирівський і старосамбірський.

о. Крилошанина Омеляна Мартиновича на деканат самбірський.

о. Крилошанина Данила Бодревича на деканат комарнянський.

о. Крилошанина Івана Пастернака на деканат Яворівський.

Ч. 2435. — Про обов'язок ОО. Деканів предкладати звіти про релігійно-моральний стан вірних в їх деканатах і про відправу Служб Божих і інших богослужень через священиків їх деканатів.

З огляду на це, що Всч. ОО. Декани є заступниками свого Епископа і як такі совісно мають чувати над релігійно-моральним станом вірних і про всі зміни чи на ліпше,

чи на гірше мають інформувати Епископа, вже кілька разів наставали Ми, щоби кожного року, найдальше до кінця жовтня предкладали тут звіт про релігійно-моральний стан вірних дотичного деканату.

Цей обовязок пригадуємо отсім поновно ОО. Деканам.

Другий дуже важний обовязок ОО. Деканів це чувати над належитим виповнюваннем зобовязань всіх священиків свого деканату дотично **відправи Служб Божих і інших богослужень чи то за приняті стипендії чи в обовязку душпастиря.** Дотичні звіти мають ОО. Декани предкладати найдальше до кінця червня кожного року.

Ч. 2436. — Візитація науки релігії у вселюдних школах і предкладанне звітів ОО. Деканами.

По істнуючим дієцезальним приписам ОО. Декани обовязані переводити візитацію науки релігії у всіх публичних і приватних вселюдних школах деканату. Помагають їм в тому ОО. Містодекани як другі шкільні Ординаріатські Комісарі. Епп. Ординаріят пригадує, що візитація науки релігії є окремим актом урядовання, який має бути строго і точно переведений, з якого належить предкладати кожного року точний звіт. Звіт має обнимати: 1) характер школи, 2) скількість дітвори гр.-кат. віроісповідання по класам, 3) скількість (бодай приблизна) дітвори інших віроісповідань, 4) число годин науки релігії в тиждень, 5) кілько разів в році приступала молодь до св. Тайн, 6) ноту з відповідей в часі візитації, 7) замітку про релігійно-моральний стан дітвори, 8) хто уділює науку релігії, 9) замітки візитуючого про ев. недомагання, перепони тощо.

Всілякими інформаціями винні служити ОО. Деканам в першу чергу самі ОО. Душпастирі, які як учителі релігії обовязані знати так число дітей як також інші дати відносно релігійно-морального стану шкільної дітвори.

Візитуючі ОО. Декани зволять звертати особлившу увагу на те, чи наука релігії уділюється правильно, слідити причини ев. занедбання, в наглих випадках на місци зарядити лиху.

Візитацію школи можна переводити при нагоді візитування парохії або окремо.

Кожного року найдальше до кінця місяця липня на-

лежить предложити Епп. Ординаріяту звідомленнє з візитації зглядно виясненне, чому візитація не відбулася.

Ч. 2439. — Реченець іспиту на дяків.

Іспит на дяків відбудеся в Перемишлі в Дяківськім Інституті дня 5 липня с. р. о 10 годині рано.

Приватисти, які бажали бути допущені до цього іспиту мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули в Перемишлі найдальше до 20 червня ц. р.

Всич. оо. парохи зволять при тих поданнях зазначити моральне поведіння дотичного кандидата.

Реченець до вношенні подань о принятті до Дяківського Інституту в Перемишлі.

Кандидати, які стараються о принятті до Дяківського Інституту в Перемишлі на шк. р. 1929/30 мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули найдальше до кінця вересня ц. р.

Услівя приняття слідуючі:

- 1) Добре моральне поведіння кандидата стверджене власним Урядом парохіальним.
- 2) Укінчення IV по крайній мірі III кл. народних шкіл.
- 3) Добрий чистий голос.

Перед приняттєм до Інституту відбудеся вступний іспит в дяківськім Інституті дня 4 жовтня ц. р. о год. 10 рано, на котрий всі кандидати мають явитися.

Ч. 914. — Предкладаннє звітів про еміграцію.

Нужда приневолила багатьох наших людей шукати хліба поза границями нашого краю та церковної провінції, де вони наражені на небезпеку невірства, апостазії, та морального зіпсуття. Розуміючи се, що колись прийдеся нам відповісти і за ці душі, хочемо по можности прийти їм з духовною помічю.

Тому Всич. ОО. Душпастирі тих парохій в яких мала місце еміграція хочби лише одного чоловіка, зволять негайно предложити звіт про емігрантів тутешньому Ординаріяту; Хто виємігрував? Куди? (до Франції, Канади, Америки, Бразилії, Аргентини, чи на Волинь і т. д.) Всич. оо. Душпастирі і самі зволять переписуватись з емігрантами і підтримувати їх на дусі в привязанні до св. кат. Церкви,

остерігати перед баптизмом, штундизмом, схизмою і ін. Остерігати зокрема емігруючих на Волинь, щоби не вінчалися у православних. Заохотити їх щоби вони самі утримували лучність зі Старим Краєм предплачуочи собі кат. часописи, по крайній мірі »Місіонар« а волинські переселенці і »Бескид«. Передплати за сі часописи мінімальні, вирочім могуть передплачувати спільно. Переселенців на Волині скермuvати до О.О. Редемптористів в Ковлі вул. Новоколейова (О.О. Редемптористи).

Вкінці Всі О.О. Душпастири по всіх парохіях хай по ручать молитвам вірних і самі нехай моляться гарячо за переселенців та взагалі за успіх праці О.О. Редемптористів на Волині.

Ч. 1701 і 1951. — Запевнення душпастирської опіки українським, католицьким робітникам в Німеччині.

Німецьке, католицьке товариство „Deutscher Caritasverband“ в Берліні звідомляє, що на біжучий рік допущено до Німеччини сезонових робітників зі слідуючих повітів нашої дієцезії: Березів — 150, Любачів — 400, Ланьцут — 200, Переворск — 100, Рава-руська — 300, Самбір — 400, Новий Торг — 100, Ярослав — 800, Яворів — 300, Стрий — 500.

Щоби запевнити нашим робітникам раціональну душпастирську опіку та захоронити їх перед погубними впливами, Управа „D. Caritasverband“-у просить зладити для кожного виїздачого на заробітки точну консигнацію після слідуючого взірця:

- 1) Ім'я і назвиско робітника (робітниці),
- 2) дата уродин,
- 3) місце приналежності (громада, парохія, повіт, воєводство),
- 4) послідна адреса робітника перед виїздом до Німеччини,
- 5) Ім'я і назвиско родичів робітника(ці),
- 6) вільний чи жонатий (замужна),
- 7) число дітей і їх вік,
- 8) забрав(ала) діти до Німеччини чи оставил(ла) їх дома,
- 9) адреса робітника(ці) в Німеччині.

До рубрики 9) примічається, що на основі заключеної умови вже перед виїздом відома емігруючому адреса місця його праці в Німеччині.

Консигнації повисші будуть передані Всеч. о. Др-ови Петрови Вергунови, гр. кат. душпастиреви в Берліні, який з їх помічю буде міг лекше відшукувати своїх вірних та розвинути над ними успішну працю.

Подаючи повисше до відома Всеч. Духовенства, Епп. Ординаріят висказує надію що дотичні ОО. Душпастирі не тільки з уряду але з почуття віячності для згаданого Товариства за його дбайливість о добро луш наших вірних, постараються консигнації виготовити совісно. У випадках, де робітники вже виїхали, буде можна зібрати потрібні дані від оставшої дома рідні.

Поручається зладити консигнації точно на окремих карточках для кожного робітника в українській або німецькій мові й надіслати їх безпроволочно до Еп. Консисторії.

Ч. 2438. — Конкурс на опорожнені парохії.

З реченцем до 15. липня 1929. виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Деканат Балигородський: 1) Горянка, 2) Рябе.

Бірчанський: 1) Грозьова.

Бориславський: 1) Рибник.

Варяжський: 1) Нисмичі з Ниновичами.

Височанський: 1) Бориня, 2) Гусне вижне.

Горлицький: 1) Боднарка, 2) Гладишів, 3) Долини, 4) Крива, 5) Ліщини, 6) Мацина вел., 7) Новиця, 8) Рихвальд, 9) Смерековець.

Грибівський: 1) Баниця, 2) Королева руська, 3) Ізби.

Динівський: 1) Павлокома.

Дуклянський: 1) Воля Цеклинська, 2) Гирова, 3) Дошниця, 4) Кремпна, 5) Поляни, 6) Радоцина, 7) Ростайне, 8) Святкова, 9) Чорне.

Жукотинський: 1) Галівка, 2) Дністрик голов., 3) Дністрик дубовий, 4) Липе.

Комарнянський: 1) Березець, 2) Горбачі, 3) Конюшки королівські.

Короснянський: 1) Близянка, 2) Чорноріки.

Куликівський: 1) Звертів.

Лежайський: 1) Дубрівка.

Ліський: 1) Ліщковате.

Лупківський: 1) Воля Мигова, 2) Манів, 3) Солинка, 4) Явірник.

- Деканат Любачівський*: 1) Милків, 2) Синявка.
 „ *Лютовиський*: 1) Береги гор., 2) Поляни, 3) Хміль.
 „ *Мединицький*: 1) Криниця.
 „ *Медицький*: 1) Барич.
 „ *Мушинський*: 1) Матієва, 2) Ростока вел. 3) Явірки.
 „ *Немирівський*: 1) Улицько, 2) Смолин.
 „ *Підбужський*: 1) Свидник.
 „ *Порохницький*: 1) Крамарівка.
 „ *Равський*: 1) Белзець, 2) Камінка старе село.
 „ *Риманівський*: 1) Завадка, 2) Синява, 3) Ясель.
 „ *Рудецький*: 1) Ляшки завязані.
 „ *Сінявський*: 1) Майдан сінявський.
 „ *Старосамбірський*: 1) Білич гор., 2) Лінина мала.
 „ *Тіснянський*: 1) Ветлина, 2) Крива ад. Тісна, 3) Лопінка,
 4) Терка, 5) Яблінки, 6) Яворець.
 „ *Турчанський*: 1) Лосинець.
 „ *Устрицький*: 1) Лісковате, 2) Гошів.
 „ *Чесанівський*: 1) Крупець, 2) Плазів, 3) Подемщина.

Прошення внесені не по формі і не заоштотрені по-трібними залучниками, а особливо без свідоцтва з конкурсового іспиту як і ті, котрі впливали по дні 15. липня 1929, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має ще одну або більше дочерніх, зобовязуються в кождім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерніх церков разом з грунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, на міряючих внести подання о приняття в список на вище згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкорлату.

Ч. 2435.

Епископський Ординаріят в Станиславові просить о поміщені слідуючого оголошення:

„Уряд громадський в Лисци старім повідомляє, що в р. 1925. утікла з дому Катарина Балан уротжена Гуменяк, дотепер не вернула і місце єї побуту невідоме.

Проситься Всеч. Духовенство зарядити відшуканне згаданої пропавшої женичини в своїх парохіях. Ісли она перебуває в котрій парохії, проситься повідомити про се Еп. Ординаріят в Станиславові зглядно Уряду громадський в Лисци старім почта Лисець, повіт Богородчани“.

Поручаєся Всч. ОО. душпастирям повище виконати.

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.

Добрівляни 7'50 зл, Вс. о. Мокрівський Матвій 3'30, Розціле 10, Добромиль 12, Брониця 5, Климківка 4, Долини 4, Вс. о. Ортинський Ілярій 2, Вс. о. Петик Іван 5, Лютовиска 5, Воловець 5, Мишанець 3'30, Вс. о. Білинський Юліян 3.

Жертви на „Добру пресу“.

Жуків 10'89 зл, Речичани 6, Нове місто 2'98, Спасів 8, Тісна 6, Явірки 8, Граб 5, Тартаків 10, Губичі 3, Ріпник 1'50, Княжпіль 3'30, Боберка 7, Бахів 3'12, Жерниця вижна 12'30, Тучапи 10, Міжинець 14, Самбір 12, Розджалів 5, Krakів 4'10, Iсаї 6, Липовець 2'70, Ждиня 2, Завишенъ 6'30, Баниця 5'60, Криве 12, Лопушанка хомина 8'45, Волосянка вел. 4, Ольховець 3, Бутини 4'54, Стрільбичі 2, Суха воля 8'25, Диків ст. 4, Куличків 1'10, Дзвиняч гор. 4, Баранчиці 5, Коровиця 12'60, Биків 6, Орове 11'10, Стебник 12, Тяглів 4'39, Вс. о. Марко Тимотей 3, Устянова 7, Східниця 5, Літиня 10, Грушів 3'50, Гладишів 8'11, Вислок гор. 9'90, Шляхтова 4'85, Желдець 6'60, Довжнів 33, Стрільбичі 3, Пискоровичі 20, Полнятичі 6, Лобозів 5, Пралківці 3'90, Яксмановичі 5, Іскань 4, Торки 3, Бенікова Вишня 3, Завадів 5, Тростянець 7'40, Воля нижна 20'30, Яворець 2, Яжів новий 4, Липа 5, Майдан сінявський 7, Добра 11, Криниця медив. 4, Ліски 10'30, Маластив 24'50, Мохначка 2'20, Кривка 5, Трійця 5, Хревт 5, Кліцко 4, Шкло 4, Терка 3, Новиця 10, Стронягин 8, Барич 14'60, Нагачів 10, Мости велиki 5, Пристань 8, Чорна 9, Середне велике 5'50, Гусне 10, Сторонна 8, Варяж 7, Квасинина 10'70, Будинин 5, Сливниця 6, Береги 10, Білозва 5, Татари 9, Кальниця 6, Ляпки гостинцеві 5, Улазів 5, Крехів 3, Нове село 10, Солинка 2, Боднарка 6'68, Лопінка 1'56, Тилич 12, Волче 3, Головецько дол. 2, Заліска воля 2'30.

ХРОНІКА.

Іменовання.

Ч. 1404. о. Бирка Іван, парох в Желдци, Деканом Жовківським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 1403. о. Васильчак Евдоким, парох в Татаринові.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1822. о. Хотинецький Йосиф — Михалевичі.
 Ч. 1757. о. Лозинський Йосиф — Стрілки.
 Ч. 1783. о. Криса Йосиф — Кінське.
 Ч. 1851. о. Рихлевський Володимир — Колодруби.
 Ч. 1890. о. Трешневський Александр — Розджалів.
 Ч. 1891. о. Козенка Александр — Коровиця.
 Ч. 1892. о. Ванькович Михайло — Горожана мала.
 Ч. 2025. о. Гнатишак Юрій — Дидьова.
 Ч. 2235. о. Левицький Адріян — Турка.
 Ч. 2355. о. Корлятович Іван — Кавсько.

Завідательства одержали:

Ч. 1757. о. Рибак Николай — Висоцко нижне.
 Ч. 1783. о. Крупський Зенон — Павлокома.
 Ч. 1753. о. Гамерський Іван — Синявка.
 Ч. 512. о. Конкольовський Стефан — Ліщовате.
 Ч. 1802. о. Добрянський Стефан — Горянка.
 Ч. 1865. о. Заяць Михайло — Ізби.
 Ч. о. Венгринович Стефан — Синявка.
 Ч. 1877. о. Смулка Володимир — Рихвальд.
 Ч. 1878. о. Захаряєвич Іван — Радоцина.
 Ч. 1879. о. Гаштак Михайло — Лісковате.
 Ч. 1863. о. Дримала Стефан — Шоломиничі.
 Ч. 1866. о. Усцкий Евген — Ясель.
 Ч. 1864. о. Дацько Константин — Чорноріки.
 Ч. 1822. о. Фігар Яків — Улицько.
 Ч. 1892. о. Салук Пант. — Кремпна.
 Ч. 1890. о. Матюк Володимир — Подемщина.
 Ч. 1851. о. Крайчик Омелян — Конієшки корол.
 Ч. 1925. о. Дорош Андрій — Дашивка.
 Ч. 2032. о. Гошовський Іван — Мости велиki.
 Ч. 2094. о. Боровець Волод. excurr. Стібно.
 Ч. 2236. о. Кабаровський Євстахій — Гошів.
 Ч. 2241. о. Журавецький Волод. — Горбачі.

Сотрудництва одержали :

- Ч. 1749. о. Гура Теодор самост. — Пралківці.
- Ч. 1871. о. Білевич Олекса — Лопушниця.
- Ч. 1872. о. Щирба Ярослав — Шкляри ад Дальова.
- Ч. 1869. о. Ліськевич Николай — Дорожів.
- Ч. 1875. о. Лах Павло — Перемишль.
- Ч. 1876. о. Кліш Анатоль — Перемишль.
- Ч. 1393. о. Філяс Іван — Сянік.
- Ч. 1375. о. Шумило Ростислав — Будинин.
- Ч. 1769. о. Величкович Ніколай — Плоске.
- Ч. 1744. о. Крупський Стефан — Райске.
- Ч. 1870. о. Федоришак Григорій — Волоща.
- Ч. 1873. о. Федунь Стефан — Берест.
- Ч. 1868. Саламан Стефан — Полятичі.
- Ч. 2030. Чума Мирон — упр. Липовець.
- Ч. 2410. Погорецький Антін — упр. Фльоринка.
- Ч. 2412. Яремко Іван — упр. Пруси.

Померли:

- о. Криницький Іван, парох в Березци 30/3.
- о. Мороз Григорій, парох в Борині 19/4.
- о. Скобельський Йосиф, парох в Горбачах 6/5.
- о. Гриневецький Омелян, парох в Смолині 15/5.

Душі іх поручається молитвам Всіх. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 20. травня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Еп. Пом.

ІІ. ЧАСТЬ.

О важності і потребі контакту душпастиря з парохіянами.

Реферат 11/XII 1928. на конференції Членів „П. Е. П.“
(о. Йосиф Маринович).

Прорідний мотив цілого реферату слова Апостола »Всім вся бих, да всіх к Христу привлеку«.

Головна думка реферату представити образ доброго пастиря після слів Спасителя зам. в Ев. Іоанна гл. X. стих 11—16: „Аз есьм пастир добрий, пастир добрий душу свою полагает за овци, а наемник, иже ність пастир, ему же не сут овци своя, видит волка грядуща і оставляет овци і бігаєт й вовк разхитит їх і разпудит овци. А наемник біжит, яко наемник есть і не радит о овцах. Аз есьм пастир добрий; й знаю моя і знають мя моя. Якоже знает мя Отец і аз знаю Отца і душу мою полагаю за овци.“

Тими чудними словами має Спаситель образ доброго пастиря і радо називає себе добрым пастирем. По вознесенню виконує Ісус Христос свій пастирський уряд невидимим способом. В заступстві Христа сповняють сей уряд видимим способом апостоли, а відтак епископи і їх наслідники. Тому і вони звуться пастирями, а їх уряд пастирським урядом. Цілию пастирського уряду Христа було прославлення Бога і спасення душ. Ту саму ціль має також пастирський уряд Христової Церкви. Середниками до осягнення сеї цілі є: Уділювання св. Тайн, говошення Божого слова і правлення вірними, або властиве душпастирство. Повну душпастирську владу має научаюча Церков. Зокрема писькопи управлюють Церквою, а священники як душпастири в личності з епископом служать Церкві. Найбільша гідність священників та, що вони є Божими помічниками над спасенням людських душ.

Післанництво, яке одержав священник від Бога погятає на відданню чести Всевишньому через Безкровну Жертву і на ревности о спасення душ. Тому для него не вистарчає старатися о спасення власної душі, він має старатися

о спасення тих, які повірені єго опіці і коли їх занедбає, за них буде осуджений. В канонах Апостольських читаемо: „*Presbiter, qui cleri vel populi curam non gerit, segregatur et si in socordia perseverat deponatur*“. А св. Бернард говорячи о тих, які приняли Тайну Священства з дочасних мотивів, а не тому щоби працювати над спасенням душ, кличе: „Ліпше би було для них, щоби копали землю, або просили милостині, ніж, що є приодіті святою гідностю; в дни суду піднесуться проти них страшні слова скарги зі сторони тих, які через їх байдужість будуть осуджені“.

Св. Григорій говорить: »Священник, який посвячує своє життя для спасення душ, одержить тілько вінців, кілько душ для Бога позискає.“ І не повинен священник уставати в ревности, хоч може єго старання не приносити бажаних наслідків. Рільник, який управляє лиху рілю, варта тим більшої нагороди. Чим тяжча праця, тим більша заплата. Мотивом нашої ревности Бог і єго слова, а не нагорода від людей. Бо „*presbyterium crux est et martyrium*“ — говорить св. Августин.

Контакт душпастиря з вірними се оден з важних середників практичного душпастирювання. Є він випливом одушевлення для пастирського уряду, охотної діяльності, що випливає з любови Бога і ревности о спасення душ. Пастирський уряд є великий і важний. Душпастир мусить мати природні здібності і виховання. А щоби мудро душпастирювати, треба побіч інших передумов єще: а) знання людської природи з її хибами і нахилами; б) знання пануючого в громаді духа часу; тому душпастир мусить інтересуватись життям громали і знати її давніший і теперішній стан. Бо коли хоче бути правдивим провідником, мусить знати свою парохію. Спосіб думання, настрої, умові спосібності, релігійне образування, хиби і пороки, повинен знати, хто потрібує поучення, ради, напімнення, потіхи. Загалом 1) треба використати кожду нагоду, щоби зіднати собі довіре парохіян і на тім довірю даліше будувати, 2) треба полюбити свою парохію любовю загальною і сталою, огорнути любовю всіх парохіян, бути лля них батьком, працювати для них охочо, витревало, а передовсім сповнити совісно всі душпастирські обовязки і 3) треба пізнати свої вівці, бо без того праця над їх освяченням є неможлива. Тридентський Собор (Sess. XXIII. c. 1) постановляє:

Praecepto divino mandatum est omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere". »Пастир добрий овці своя глашаєт по імені«. »Знаю моя і знают мя моя«. Щоби пізнати, повинен користати з кожної нагоди, якою є душпастирські функції, а особливо заохомлювання хорих, чинності канцелярійні, катехізація і науки в школі, участь в товариствах і посіщення урядові і неурядові. 4) Потреба душпастиреви також сердечности. Як непривітність відпинає, так сердечність сей »квіт любови« всіх потягає, бо вона є ключем до сердець. *Nihil tam utile, quam diligi* — говорить св. Амвросій. Є то нині тим більше потрібне, що шириться явний бунт проти Бога, а з другої сторони змалів сей чар, який мало слово священника, зменшилася повага священничого одягу. Тому є конечне, щоби душпастирі відзначалися тими товариськими чеснотами, доброю і сердечністю. Ісси душпастир має лице погідне і кожного мило приймає, якщо кожному відає, що ему належиться, а ніколи не ужие слів острих, ображаючих, як разом з чеснотою уміє заховати гідність священничу, тоді на всіх, навіть упереджених і неохотних має великий вплив.

Противно душпастир захмарений, згризливий, який утікає від парохіян, зарозумілий, самолюбний і неучинний шкодить не тільки собі, але цілому духовному станови. »Як без віри не можна подобатися Богу, так без сердечності не можна керувати людьми« — говорить св. Бернард. Вправді є також гнів справедливий, якщо его понукає добра. Що більше, має душпастир строгий обовязок картати проступки і горе йому коли би се занедував. Але треба тоді уважати, щоби гнів не перейшов границі, яку ему назначує Боже право і розум. Деякі кажуть, що парохіянами треба управляти строго. Однак священик гордий, зарозумілий, непривітний і гнівливий є нещастем для себе і парохіян, а досвід стверджує, що така практика дразнить а не буде, вона творить фарисейську боязнь і знеохочує до душпастиря. А сердечність всіх потягає. Вона не має бути слабостю, але чеснотою, разом з другою чеснотою — мужеством в обороні Божого і церковного права, в пригадуванню христ. обовязків і в картанню гріхів.

Але памятати мусить душпастир, що говорить один святий: „*Melius est domino rationem reddere de nimia misericordia*

dia, quam de nimia severitate". »Научитеся от мене яко кроток єєм і смирен серцем«. Та лагідність має бути по мисли і приміру Спасителя, т. є. не вільно жертвувати засадами. Хто боїться ненависті світа, той мусить перейти на його сторону. Чим більше хто виступає за справою Бога і Церкви, тим більше зустрічає его ненависть зі сторони чинників ворожих Церкві і вірі. Ми маємо ратувати душі, а ратувати значить боротися проти небезпек, наражуватися. Не думаймо також, що через сердечність, лагідність ми дочекаємося все і від усіх вдячності. І Христос Спаситель плакав над Єрусалимом. Ми маємо все зробити, щоби найліпше словнити свій обовязок, а наслідки зложім в руки Божі.

Не біймося небезпек. „Поступи во глубину“ — вийдім з тісної захристії і церкви там, де кипить життя, до хат, на улицю, до народу, до мас! Миж рибаки! А що се за рибак, що боїться отвертого моря і лякається кожного подуву вітру? Ловля душ — успішність нашої душпастирської праці ділом Бога. Та як рибаки душ мусимо мати знання людей, щоби у відповідний час підійти і зловити для Бога!

»Прийдіте к мні вси труждаючіся і обремененні і аз упокою ви«. Се запрошення Христа до людей має виконати душпастир. Він має зближитися до людей, стати для них милосердним Самарянином, шукати з ними контакту. Ціль его перша, найважнійша скріпити любов Бога, а блудячих повернути до Христа. Використати все і всюди, щоби з любовлю зближитися до парохіян. Як много має до сего душпастир нагоди, він, що его віві звуть отцем духовним.

Одні нагоди до контакту, з урядового становиска душпастиря — в церкві, через богослуження і молитви, в школі, на приходстві, інші як наслідок ревнійшої всенародної праці, через яку витворюється тісніша злука парохіян з душпастирем; працю з любови поза церквою, яка немов нитками звяже особу душпастиря з парохіянами, робить його особу мотором всеї благородної праці в парохії, а приходство осередком духового її життя.

Се контакт посередній — громадний, через працю, а до него як оден рід метод душ. праці має прилучуватися і безпосередній — індивідуальний, контакт рівнож при

ріжних нагодах урядових, а також всюди там, де сего добро душ вимагає. Переайдім коротко поодинокі нагоди.

Перший посередній-громадний, а могучий середник духового контакту з вірними се побіч всенародних богослужень і молитов, проповідь і катехізація. »Бисть же належашу єму народу, да биша слышали слово Божіє«, — а нарід тиснувся до Нього, щоби послухати Божого слова. — (Лук. V 1 ст.) А в другім місци (Мар. 1. гл. 37 ст.) читаємо: Глаголаша єму: яко всі тебе іщуть». Як високе є звання душпастиря, щоби бідним людям заступити Спасителя, що колись ходив по землі, а з його уст виходили слова ласки і потіхи. Сухе і без серця розбирання букв закона через учених не могло заспокоїти духовного голоду широких мас народа. Нарід той бажав чогось лішшого. Не дивниця, що так тиснеся до Божественного Учителя.

Так і тепер буває. І тепер стає часто перед народом не любячий пастир душ, але згризливий і стетричілий бюрократ, або учений в письмі, але духом народові цілком чужий. А нарід голодний прагне чогось іншого. І він горнеться, коли почує слово Боже говошене в цілій його красі, глибині і обильності потіхи! Нарід хоче слухати, хоче просвіти, науки, він хоче бути уздоровленим з ран душі. І се ми мусимо сповнити, як Христос для тих, що ішли за ним і слухали його науки. Мотивом нашої проповіді нехай буде піднести не пригнобити. Христос є взором для нас. Рідко лиш до тих, яких любов не може позискати звертався зі словом »горе вам«. Поза тим словом єго — се блаженство і вказування вічної нагороди.

І ми маємо перед собою товпи народа зі збідованими і зажуреними лицями, що їх зорала борознами морщин борба о хліб, тяжка і чорна праця. Се люди убогі, слабі і грішні. Але у них є богато доброї волі і охоти. Даймо їм через проповідь потіху, добру новину, а не гіркий полин! І не дивуймося, коли нераз людиска вертають до дому не покріплені на душі, але пригноблені, нарікаючи на свого башу на проповідниці.

Добра проповідь вимагає праці-журби. Вигідніше сидіти з заложеними руками і нарікати на сумні часи. Але жиємо в часах боротьби о душі людські. І коли кругом буря і все нарікає і хилиться, на проповідниці має стати перед народу просто і відважно душпастир і голосити мо-

гуче слово Божих правд! Проповідниця се перший народний університет в найліпшім того слова значінню.

Правда, проповідник мусить звернути увагу на се, що світ змінився. Не всі давніші способи промовляють до людей. Треба правди віри подавати в гарній, переконуючій формі. Проповідь не повинна бути за довга. Др. Пельчар пише, що чув по $1\frac{1}{2}$ год. проповіди одного славного проповідника від одного зі слухачів такі слова: першої $\frac{1}{2}$ год. говорив проповідник для Бога, другої $\frac{1}{2}$ год. для себе, а решту вже для злого духа. Проповідь обдумана, в якій душпастир дасть відчути сердечне співчування до всего, що лежить на серці слухачам — приносить плоди. Побіч проповідей докторатичних, належить часом виголошувати проповіди принарадні, в яких відбеся співчуття для журб, недостатків, терпіння і зліднів парохіян. «Милосердя о народі сел» має вириватися часто з уст доброго пастыря.

Возьмім приміром похоронні проповіді, які є звичай у нас говорити. Се нехай не буде звичайне «подзенковане», але використання нагоди, щоби порушити серце людей. Так на похорон приходять часто люди, які рідко заглядають до церкви. Кілько нераз трагічних слухачів, кілько недолі, кілько сліз влів і сиріт, кілько кривди, яка неодного загнала в могилу. Не можемо болю усунути, але можемо його злагодити, освятити, можемо влити бальзам в рани своїм співчуттям, теплим благородним словом, збудити віру, яка по сім життю, вказує друге у вічності.

Як велике еражіння робить напр. слово над гробом бідака, який чесно жив, а за сю промову священикові ніхто не заплатив!

Так само промова при вінчанню — коли женихи чесні. Такі проповіді се сильний посередній контакт з вірними.

Найідеальнішою нагодою індивідуального контакту душпастиря з вірними є часто св. сповідь в церкві і при посвіченю хоріх. Вже Тертуліан сказав: *Poenitentia vita est*. Сповідь се друге хрещення. Се Вітезда нового завіта, до котрої приходять також множество сліпих, хорих, хромих, а тим ангелом, що має порушити воду для них се душпастир. Який се величний образ, коли перед молодим єреєм клякає нераз сивий старушок, цілує його руки і відкриває свою душу. Якіж великі наслідки духового відродження своїх парохіян спроваджує той душпастир, який при кож-

дій сповіди горить любовю до душ людських, і має для них слова милосердя і захоти! Як відійде неоден від сповіди без піднесення на дусі — зражений до священика нераз на довгий час! Бо приняти треба кожного сердечно, не непривітно, остро, а по батьківськи. Се нераз одинока нагода виратувати душу, роздути сю іскорку добра, що єще тліє.

Як святою є нагода контакту душпастиря в часі посіщення хорих, сего так дуже важного обовязку душпастиря. Як вона часта! Як богато може зділити посіщені хорого через сердечного пастиря, як прикро і болесно, коли в кімнаті хорого зявиться тілько строгий, без окрушини серця бюрократ, який холодно, механічно відправить церемонії, а з котрого очий не виглядає ніякий луч любови. Таке посіщення хорого не піднесе, але пригноблює і мучить. Затрівожить немов хмара, що за собою темну тінь волочить. Бідний хорий аж тоді чує полекшу, коли така хмара перемине і з очей зникає. Противно ревний священик спішить до хорого, бо любить своїх вівці, а скоро одна з них в небезпеці, він іде до її постелі, бо знає, кілько добра може там зробити хотяби се був послідний комірник на селі! Бо ревність о спасенні душ не знає граници.

А як незвичайно великий вплив має посіщення довше хорих поза сповідю, не так сказати офіційльне, як приватне. Таке посіщення доводить нераз найгіршого до пошани і подиву.

Коли вже говорю о посіщенню хорих при їх заосмотрюванню і поза тим — перейду до дуже важної нагоди особистого контакту з парохіянами при ріжких обходах, які є у нас в звичаю чи то з колядою перед Різдвом, чи з Йорданською водою, чи перед Воскресенням, при свяченю брящен, з нагоди запрошень на весілля, благословлення хат, водосвяття і інше. Се незвичайно важні нагоди особистого контакту з парохіянами.

Давнійші синоди наказували, щоби душпастир сейчас по обняттю парохії, або пізніше, від часу до часу відвідав всіх парохіян. У нас се так улегчене, бо майже у всіх парохіян бодай раз у рік є звичай ходження по хатах, що є навіть злучене з певними доходами. Єсли вже не є доцільне знести всюди сі »жебранини«, понижуючі достоїнство священика, а для народу переважно немилі, то на всякий

спосіб требаби сі звичаї піднести через надання їм духовної прикмети, не оглядатися на користь, а навіть де би нічо не було, не залишати сих обрядів, а використати для добра душ. Кілько в часі таких обходів може зробити ревний священик. Де нарід тішиться і відвідини через священника уважає за благословенство, як сильно може скріпити священик привязання до церкви, до своєї особи, охоронити родини перед якою небудь ворожою вірою і агітацією. А де вже люди зіпсуті, зрадикалізовані, кілько може зробити, коли дасть пізнати, що не іде тут о матеріальну користь, але робить се з любови до своїх духовних дітей, щоби їх піznати, побачити життя, потішати, псправити і в добром скріпити. Вірю, що розумне використання якраз сих обходів може принести великі користі для Церкви, особливо в сторонах розагітованих сельробами, радикалами і іншими руйнниками. Вступити до найбіднішої хати, не взяти від бідака нічо, сісти, дати добру раду, поручити добру книжку, часопись. Тоді має нагоду довідатися, яке пожиття в родині, усунити незгоду, пригадати дітям і родичам їх обовязки. При таких посіщеннях треба випрошуватися від трактаментів, бесіда має бути батьківська. Особливо в хатах нещасних, забутих, налогових грішників і таких, які сторонять від церкви і священика. О таких треба памятати, маючи на увазі слова Спасителя: »прийде бо Син человіческий взискати і спасти погиблого«. »Не прийдох бо звати праведних а грішников на покаяніє«. »Не требують здрави врача, а болящії.« В них висвітлена так пориваючо любов Ісуса до грішників, які малюють нам ідеальну картину душпастиря і мотиви ревности: нужду грішника і вартість одної душі. Тому треба іти до тих, що самі не хотять, або не можуть прийти. Бо гріх забиває волю, вкидає в нужду, відбирає своїм жертвам вільвату зближення до душпастиря, робить їх боязливими. Вони, як той 38-літній недужий, не знайдуть того, хтоби порушив для них воду — тоді страчені.

Нема парохій однакових, зовсім до себе поцібних. Інакші відносини по містах, інші по місточках, інші по селах. Та села до себе також не подібні. Є просвічені релігійно і національно, є зіпсуті. В одних є нарід спосібний, охочий, деінде зацофаний, недовірчий. Але в кождім селі є своє болото — всюди є люди занедбані, налогові

грішники і так по містах, як селах треба конечно індивідуального способу душпастирства, треба контакту. Особливо в тих парохіях, де лихо запустило глибокий корінь, чи то через брак плянової праці, чи через пінство, розпусту, спеціяльне положення, нахил до злодійства, агітацію проти віри — чи інші причини. Там побіч надзвичайних середників, як місія, треба також конечно індивідуального душпастирювання. Очевидно, що найліпша навіть праця священика не може часом всіх виратувати і мусить душпастир глядіти, як не одна душа пропадає у грісі, а сему не можна зарадити. Хотяби не знати як працював — не догоditъ часто всім. Що одні хвалять — другі ганять. Прихильність народу, се як химерна хвиля моря. Та взором нехай буде Спаситель, який ані словами «распни» ані «осанна» не дав себе відвернути від любови для душ. Не зражуймося проте нічим, коли зробимо все, що тільки було в наших силах — не буде Бог жадати від нас рахунку за страчені душі. Бо і Божествений Спаситель не міг всіх виратувати.

Згадаю тепер коротко о контакті з парохіянами через церковне брацтво, Ап. Молитви і парох, канцелярію.

Що праця над піднесенням парохіян через Брацтво церковне є дуже важна — се розуміє кождий з нас. Кілько в послідніх часах зробила уміла праця в Апостольстві Молитви через часту сповідь, поширення доброї преси, особливо «Місіонара», бібліотек парохіальних? На жаль в теперішніх так тяжких часах справа організації церковних брацтв є занедбана. Се наказ хвилі, щоби уложить взірцевий статут для всіх одинаковий. Сподіюся, що в нинішній дискусії буде між іншим порушена справа брацтв. На всякий спосіб одна з найближчих конференцій повинна мати за тему справу організації і способу ведення брацтв церковних а головно ведення через брацтво так дуже важної харитативної акції.

Важною, дуже важною нагодою контакту з молодим поколінням, сею надією Церкви і народа є школа. «Оставите дітей приходити ко мні». Душпастир має любити діти, інакше неможе бути добрым душпастирем. В школі защищувати в молоді серця чесноти — се перша задача священника. В сей спосіб виховає народ для Бога і Церкви. Науку релігії зробить милою, інтересною, свою особу рівнож

милу дітям. Основати для дітей Мар. Союз, дати »Нашого Прияителя«, урядити св. Николая з дарунками для біднійших дітей, вертеп, дігочий спів, часту св. сповідь, бібліотеку. Така праця роблена сердечно наповнює запалом молоді серця і зближає дітей до священника. Тоді міне скоро і мило година в школі. А діти витають всюди радісно свого священника, не утікають і не ховаються по дорозі, а зі школи виносять радісні спомини о своїм »єгомосцю«.

Головну увагу звертати на сі діти, що виходять вже зі школи. Треба старатися задержати вплив на них через втягання їх до Ап. Молитви, брачтв, хору та доброї часописи. Ведення дітвори шкільної і позашкільної се також влячна тема для чергових конференцій.

Важний є контакт через парохіальну канцелярію. Приходять за метриками, посвідками, витягами, свідоцтвом моральним, деклараціями, приходять о пораду, в ріжких урядових справах, весільних, похоронних. Якож вдячне поле для праці для того, хто не уважає вірних за клієнтів, яких оцінюється після ціни купна, хто не стриже, а пасе. Бо нічо не робить так закаменілим душ людських, як користолюбіє священника.

»Стукайте — а отвориться вам« — ся напись повинна бути на дверах кожного приходства. Сі двері повинні бути все доступні для парохіян: »хто ту просить одержить, що шукає знайде«. Вічливо без гордості, без довгото чекання в сінях, не відзываючися упокорюючио — як се роблять деякі типи, ніби аристократи. Коли прийде старший чоловік, сивоволосий не »тикати«, попросити сісти, бо він нераз збіджений і зажурений та утомлений життям. Розуміється шкідливе було б хлопоманство, прийоми, цілування, це ні — треба все заховати повагу і свою гідність. Але й в кождім, хотяби найбіднішім бачити також чоловіка! Важний контакт в канцелярії з тими, які наміряють емігрувати. Кілько їх у світі марнується. Як страшний образ нашої еміграції в Америці, Канаді. В посліднім часі є рух до Аргентини. Тих треба поучити. Також тих, що процесуються а заходять до канцелярії по посвідки. Кілько то гроша йде на марно на процеси!

А як важний контакт в канцелярії в часі іспиту передишлюбного. Єго не вільно залишити, а використати як нагоду впливати на тих, які творяхть нову родину. Які

родини — такі народи. Важне се особливо тепер, де молоде покоління здичіло. Кілько у нас сторін, що з тими іспитами є злучені звичай-приноси. Чи однако приносять ті іспити також женихам це, що потрібне їм на важну дорогу життя? Можна заохотити до купна так доброї книжки, як „Передслюбний дарунок“, пригадати взаємні обовязки супругів, часту сповідь, участь в богослуженню і т. п.

На конець треба згадати о важній праці священника так зв. громадянській, суспільній поза церквою, в читальні кооперативі й інших культурно-освітніх установах.

Правда першим і найважнійшим завданням священника мусить позістати діяльність специфічно духовна, душпастирська, або все це, що є властиво пасторальне. Сего порядку не вільно відвертати. Але побіч того мусимо використати все, щоби зближитися до парохіян, бо зближаться інші і поведуть паству проти нас. Стверджуємо всі зміну по парохіях. Говоримо про погіршення морального стану, шукаємо причин і вказуємо на потребу нових душпастирських метод. Побіч скріплення і поглиблення праці через проповідь, катехізацію, пресу, брацтва, часту сповідь і інше, важна дуже важна, участь духовенства в праці у всіх культурно-освітніх установах. В читальннях гуртується молодіж, також на мужчин можна мати великий вплив, бо вони більше гуртується, як жіноцтво, яке більше релігійне і скоріше бере участь в церковних брацтвах і Ап. Молитви. Ся праця поза Церквою є тяжка і вимагає посвяти. Мусить бути розважна, добрі обдумана, повільна а витревала. Треба Божої ласки і желізної волі душпастиря.

Читаю в одній часописі «Наші села і місточки представляють страшний образ морального упідку і здичіння. Волосся стає дубом, вірити не хочеться на вид того, що діється тепер. Наше село диче і тоне в моральнім багні, суди переповнені справами, а судові вязниці вязнями. Всі мусять взятися до ратунку, бо інакше постигне наші народні маси, крім моральної і національна, загибіль». — Ратувати мусимо в першій мірі ми душпастири через ревнійшу всенародну працю і зближенняся до народа. Проти нас, проти нашого марно вегетуючого життя, все змобілізоване. І духовенство мусить станути до ідейної і жертвенної праці.

»Милосердую о народі сем!« Чи не так сказавши Христос,

коли би перейшов по наших селах? Чи не знайшовби часом думних самолюбів, сухі урядничі душі без батьківського серця, яких священниче звання є нагодою до вигідного способу — заробити на кусник хліба? Ми тепер в такім положенню, що мусимо боротися за елементарне право існування. Як маємо заховатися? Наслідуймо примір Спасителя, який плакав над Єрусалимом. Чиж пушпастир, який вийшов з народа, мавби бути байдужний на его зліздні? Чи мавби ховатися, коли бачить небезпеку? Ні! Добрий пастир іде перед своїм стадом. Там де вівці, там і пастир: в читальні, кооперативі і всюди там, де добро народа (його обряд, мова, школа) є загрожені. Лиш злий пастир бачить вовка і утікає.

Скаже дехто, теоретично гарно, а в практиці не так легко. А ріжні доходження і т. п. Се правда! Вовк може кинутися і на пастиря. Але Христос каже: «Пастир добрий душу свою полагає за овци». Не лиш з християнського патріотизму, але з огляду на наше становище учителів Божого закона маємо станути всюди в обороні права і справедливості, в обороні свого народа. Піддержім нарід, а він піддержить нас. Коли хочемо бачити нарід характерним, мусимо самі дати примір характерності.

Треба вийти з закристій, треба іти в народ — кликав великий Папа Лев XIII. Треба радити з народом над правою його долі, поучувати в його правах і обовязках, ширити освіту, доброту, — старатися, щоби нарід перенятій духом релігійним і горожанським гуртувався в обороні своїх прав. Нехай духовенство розвине широку акцію суспільну в дусі католицькім, згідно з науковою Христом і після вказівок Церкви, щоби поширити Царство Христове, скріпити любов до своєї землі, мови і злучити всіх до згідної праці. Колиби небудь Церков тратила часом свою повагу і вплив на народи, а також довіря і симпатії у них, то вина спаде в першій мірі на її слуг, котрі занедували обовязок іти в народ. Передовсім треба мати отворені очі на нужду і треба змилосердитися. Треба отворити очі і взглянути в хату, де голод, зимно і така нужда, що найтвердіші характери порушать до сліз. Стараймося двигнути наш підупавший через нещасну долю люд і окружаймо його великою любовію.

А поле до праці в дусі христ. милосердія таке велике!

Ся праця буде найкращою апольгією християнства — вона також перша і одинока передумова до поширення Християнської Організації. Інакше: "Perditio tua ex te Israel". В Божій Церкві живе Божий і людський елемент. Тамтой зістає, а сей другий нетревалий. Частинні Церкви пропадали, як учити історія. І над нами тяжкі хмари. Кількох ми вже стратили...

Кінчу: Сонце се жерело світlosti є бодай найвлучнішим образом Спасителя світа. Є вонотакож найгарнішим образом священничого життя. Цодень сходить то сонце священник і несе благословлення тихо, незамітно. То сонце вносить світло, тепло, потіху, радість до Божого дому, в школу, до ліжка недужого. В світлі сего сонця траються діти і вигриваються старці. А коли в кінци то сонце-священник западе у море вічности — то жалоба вкриває кождий дім, смуток тисне кожде серце в парохії. Бо зайдло сонце, що ім так мило просвіщало.

Стараймося бути таким сонцем для своїх парохіян.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Як большевики поборюють релігію. — В »Ізвестіях« з дня 26. марта б. р. пише комісар освіти Луначарський про протирелігійне виховання в школі. Він заявляє, що треба почати кампанію, проти віруючої частини педагогічного персоналу. »Віруючі вчителі в радянській школі, це безглазда суперечність, тому відділи народної освіти повинні ужити всіх засобів, щоби заступити їх новими, настроєними проти релігії. Боротьба з ними не маловажна річ тому, що можна догатуватись, що між ними є від 30 до 40 проц. ріжного роду віруючих«. (Діло 6/4 1929. Ч. 76)

Рада народних комісарів затвердила декрет проти релігійних створищень. Заборонює він:

1) набування дорогою купна або найму всяких недвижимостей; лише поодинокі члени можуть набувати або віднаймати domi, площи та інший недвижимий інвентар на ціли культу; 2) не вільно уділювати науки релігії ні в школі

лах державних, ні приватних ані у виховних заведеннях. Наука ця дозволена є хиба в духовних семинаріях, академіях і на теологічних курсах. 3) Заборонюється примусове оподатковання членів релігійних створищень на ціли культу.

§. 17. декрету заборонює релігійним створищенным:

а) основувати допомогові каси для власних членів та ведення якихнебудь доходових підприємств; б) спомагання членів якої небудь релігійної інституції; в) скликування релігійних сходин молоді й жінок; уряджування вечерів біблійних, літературних, музичних та дискусійних; основування курсів ремісничих, робітничих, релігійно фільзо-софічних; ведення захистів для дітей, бібліотек, читалень та санаторій.

§. 3. декрету відбирає церквам можність виступати в характері правних осіб і т. п.

Вправді большевизм перебув уже немалу еволюцію і в многому змінив свою тактику, в одному незмінився а се в пристрасній ненависті до релігії. Останні протирелігійні розпорядки як рівнож офіціяльні і неофіціяльні виступи комуністів в часі Великодніх свят зраджують сатанину ненависть головно до християнства.

Ватикан проти Москви. — Останніми часами виступив „Osservatore Romano“ рішучо проти розповсюдніваних поголосок про мнимі переговори Ватикану зі Совітами буцимто з ціллю привернути релігійний мир у Росії. Правда, Совіти перенохували грунт в Римі бажаючи добути для себе признання *de jure*. Однаке Столиця Апост. не могла уділити такого признання для держави, якої суспільна й економічна система якнайбільше відбігає від християнських зasad, а яка опираючись на матеріалістичному світогляді є державою антихристиянською, Папа П'є XI. у консисторіяльній промові з дня 18. грудня 1924. р. зазначив виразно своє негативне становиско до уряду Совітів у відріженні до голодуючого населення, якому поспішив радо з помічю.

Апостольська праця українського душпастиря в Німеччині. — Як відомо на території Німеччини перебуває під теперішній пору доволі численна українська еміграція, в якій є дуже поважний відсоток греко-католиків. В останніх роках працює серед них з правдиво апостольською

ревністю і посвятою о. Др. Петро Вергун в Берліні. Помінувши незначне число інтелігентів та студіюючої молоді уся наша еміграції складається з робітників, які живуть у більших фабричних осередках. В біжуцім році почали напливати сезонові робітники, переважно до рільної праці на селі. Поважніше число наших живе в самім Берліні та околиці, далі в Бремені, Гамбурзі, Дельменгорст і і. всюди наражені на цогубні впливи комуністичних агентів. О. Вергун їздить часто до найдальших закутин, відшукує своїх вірних по робітничих кварталах, гуртує разом, веде до церкви на богослуження.

Українське то-во »Поступ« в Дельменгорст попало під впливи людей ворожо настроєних до Церкви які захопили керму то-ва в свої руки. Згіршене грозило відси цілій робітничий кольонії. Щоби тому протидіяти повстає заходами о. Вергуна »Католицький Союз св. Володимира Великого«, який гуртує кілька десять членів. На Різдво ходили вони перебрані за царів і пастирів з вертепом по українських родинах, колядували зівсім як у себе колись на рідній землі, вступали навіть до комунізуючих товаришів, здобуваючи іхні серця чарівними мельодіями рідної побожної пісні.

Поза душпастирською працею уряджує о. Др. Вергун по ріжких містах Німеччини популярні виклади з області історії нашої Церкви, літургіки й т. п. для Німців. Німецька католицька преса дуже часто приносить звідомлення про відчiti о. Вергуна окажуючи велике заінтересовання для справ нашої Церкви.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 2959. — В справі збірки на „Петрів Гріш“.

З покликом на тут. розпорядок з дня 30. червня 1928, Ч. 3245. (Епарх. Відом. р. 1928, Ч. VI. стор. 101) заряджуємо збірку в день Празника св. Верховних Апостолів Петра й Павла по всіх Церквах Нашої Епархії на т. зв. „Петрів гріш“.

В дочерніх церквах належить зарядити збірку в найближчу неділю по празнику св. Петра і Павла.

Збірку заповідають Всв. ОО. в попередну неділю зглядно в свято, та заохотять вірних до щедрих датків. При тім належить пояснити народові ціль збірки вказуючи на великі потреби, що їх має св. Отець у теперішні, тяжкі для Церкви, часи. Треба повчити вірних, що Христовий Намісник не розпоряджає ніякими матеріальними засобами за виїмкою хиба того, що жертвують Йому вірні. Томуто всі католики світа вважають своїм стислим обов'язком рік-річно щедрими датками підпомагати Святійшого Вітця, який з тих фондів удержанує місії, дає підмоги на будову церков, на духовні семинарі, школи; всякі культурні та добродійні інституції, спішить з помічю потерпівшим від елементарних нещасть і т. п. І наш народ користав рівно ж зі щедрої, матеріальної помочі Святійшого Вітця.

Сподіємося, що цегорічна жертвенність Наших вірних

буде далеко більша чим минулими роками, а то зі згляду на сегорічний 50-літній ювілей Свят. Вітця, в котрім всі народи світа шлють Йому не лишень „Петрів гріш“ але і жертви на построєння цінного престола в цій Церкві в Римі, в котрій Він відправив свою першу Службу Божу.

Зібрані гроші перешле відтак кождий уряд парохіальний до Еписк. Консисторії найдальше до кінця липня. Всі жертви чи особисті чи від парохії будуть оголошені в »Епарх. Відомостях«.

Еписк. Ординаріят є певний, що всі Всеч. ОО. Душпастирі постараються о як найточніше виконання цего зарядження.

Від Еп. Орд.

Ч. 2960. — Духовні вправи для священиків.

Цого року обовязані відбути духовні вправи всі священики, що їх дотепер з яких небудь причин не відправили і ці, що вже робили реколекції але в давніших літах. Спис священиків обовязаних до відbutтя реколекцій Канцелярія Еписк. Консисторії переслава до Урядів деканальних.

З огляду на те, що й цого року переводяться в будинку дух. Семінарії направи, визначується лишень дві серії духовних вправ а саме:

I. серія від 22. липня вечером до 26. липня рано, в якій зволять взяти участь Впр. і Всеч. ОО. отсих Деканатів: Балигородський, Буківський, Височанський, Горлицький, Грибівський, Дуклянський, Жукотинський, Короснянський, Ліський, Лупківський, Лютовиський, Мушинський, Риманівський, Старо-Самбірський, Тіснянський, Турчанський, Устрицький, Белзький, Варяжський, Великомостенський, Жовківський, Комарнянський, Krakowецький, Куликівський, Лежайський, Лучанський, Любачівський і Мединицький;

II. серія від 29. липня вечером до 2. серпня рано, в якій візьмуть участь священики всіх прочих Деканатів.

Впр. і Всеч. ОО. з Перемишля можуть вибрати собі котрий небудь з поданих реченців.

Впр. ОО. Цекани зволять всіх учасників дух. вправ тут до 15 липня зголосити.

Учасники духовних вправ мають явитись в будинку Духовного Семинара в день початку реколекцій в часі від 4—6 год. веч.

Кождий з Впр. і Всеч. ОО. зволить взяти зі собою постіль і зложити з гори означену оплату.

Священики, що не є обовязані цого року до відбуття дух. вправ, а бажалиби їх відправити, можуть в приписанім речинці зголоситись разом з цими ОО., що до цого обовязані.

Ч. 2678. — В справі сегорічного ювілейного відпусту.

З покликом на тутешній розпорядок ч. 12/орд. з р. 1929 (Епарх. Від. 1929 ч. III ст. 39 і сл.) позволяємо, щоби участь в одній ювілейній процесії рівналася чотиром приватним відвідинам так, що по відбутий одній ювілейній процесії лишиться обовязок лише 2 рази приватно відвідти церков згл. прилюдну каплицю.

Дотично повздоржности, то є обовязок здергуватися від мясних страв, а не від набілу.

Жертви на „Добру Пресу“.

Нагуєвичі 5'50 зл, Махнів 14'35, Мокротин 19, Бляжів 5, Чуква 5, Мостиська 10'62, Мишлятичі 6, Павлока-ма 2, Ванів 12, Турочки нижні 5'14, Артасів 5, Нагірці 2'80, Артасів 3, Брунари вижні 12'30, Яворів мале передмістє 8. Белз 19'25, Сілець белзький 6'50, Руданці 5, Тириява волоська 5'20, Пелня 4, Вислок нижній 10, Рогізно 10, Наконечне 14, Татаринів 5, Жіноча гімназія в Пере-мищі 25'14, Яблінка нижна 10, Загіре 6, Загутинь 10, Жапалів 10, Постолів 5, Рава руська 8'50, Бігалі 10, Ременів 12'80, Щирець 3'27, Костарівці 8, Унятичі 1'20, Ваневичі 7, Сокаль 10, Кривча 5, Любеля 4, Порохник 11'47.

Ч. 3006. — Конкурс на опорожнені Парохії.

З речинцем до 15. серпня 1929 виставляється на конкурс слідуоча спорожнена парохія:

Деканат Великомостенський: Мости великі.

Услівя як в Еп. Відомостях Ч. V/29 ст. 85.

Ч. 3075. — Вакаційний час в Еписк. Консисторії.

Повідомляється Всеч. Духовенство, що так як минулими роками вакаційний час в Еписк. Консисторії і Ординаріяті триває і цього року від 15. липня до 31. серпня.

ХРОНІКА.

Іменування.

Ч. 2192. о. Омелян Баранський, парох в Боянци за відателем деканату Великомостенського.

Ч. 2844. о. Теодор Банах, парох в Глинську місто-деканом Жовківським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 2021. о. Ігнатій Заяць, парох в Любича князі.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 2575. о. Кондро Стефан — Брусно.

Ч. 2582. о. Татомир Юліян — Лужок гор.

Ч. 2654. о. Хомань Матвій — Розбір окр.

Ч. 2655. о. Дигдалевич Михайло — Лежайськ.

Ч. 2702. о. Посікира Михайло — Курилівка.

Ч. 2656. о. Дорош Андрій — Дашибівка.

Завідательства одержали:

Ч. 2415. о. Гриневецький Денис — Смолин.

Ч. 2506. о. Куновський Волод. доїздж. — Бориня.

Ч. 2215. о. Хаба Петро — Береги горішні.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 20. червня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Еп. Пом.

ІІ. Ч А С Т Ъ.

Не по людському розчислюйте!

Тріумфують слуги темряви, старці во Ізраїли. Діпняли свого. Присуд на зненавидженого Галилейця був затверджений. Ще лише кілька кроків ділить їх від лобного місця, кілька хвилин від страшного акту ненависті... Врешті смерть Помазанника, діло понад усякий сумнів до-вершене. Решти мали допильнувати слуги публичної безпеки.

Дивні знаки на небі заколочують вправді їхню радість перемінюючи єї в таємний жах. Але се не довго треває. Хто ж з тоді живучих міг сумніватись в силу римського оружжа? Хто мав відвагу йому протиставитись? А воно було по їх стороні, ім робило службу. Самовдовілля й певність ізза того велять ім спокійно вертати домів.

— А сини Світла? Христові вибранці?

Усе для них погребане. Страх і тревога їхні невідступні товариши. Стратили всяку надію, розбіглись мов вівці без пастиря.

Річ зрозуміла по людському а вони по людському гляділи на Вчителя і Його Діло.

Та ні! Чимраз ясніші промінчики прориваються крізь хмари людської злоби. Дивні речі розказують жінки ба й поодинокі брати що »воста Господъ«. Ще хвилина сумніву й непевності... Врешті оглядають Його на власні очі, чують любий голос, дотикаються. Розвіяло темряву злоби й смутку світло воскресної радості.

Радіють радістю побідників.

Принимають обітницю животворного Духа, облікаються силою з гори. В свіtlі Божої Правди глядять на біг людських речей по Божому починають розчислювати.

Кидають визов до борби цілому світови, на Бога одноко уповаючи. Опозорене Дерево смерти стає знаком побіди, не по людському а по Божому.

— Чи справедливо перед Богом слухати вас більш як Бога судіть! —

І щож тепер в силі здружити їх від сповнення великої місії навернення світа? Не існує для них ніяка заборона там, де вона суперечить Божій волі. Вязниця, кара, суди від людей сповнюють радістю їхні серця. Знають, що так бути мусить, бо на те приготовив їх Учитель.

— Прийде час і година, що кождий хто убє вас, підуматиме, що службу приносить Богу... Істинно, істинно говорю вам, що ви плакати й ридатимете а світ радітиме; виж сумуватимете та смуток ваш в радість обернеться...

— І се я з вами по всі дні, до кінця віків.

— Та се сказав я вам, щоби ви, коли прииде ся година, згадали те, що я вам сказав...

* * *

Тріумфують і нині сини темряви. Голгофту готують св. Церкві й єї служам. На лобне місце супроводжують. По людському беручи нерівні змагаються сили: горсточка оборонців супроти тьми наступаючих.

Не так воно по непрослідним дорогам Провидіння.

— Мої мисли се не ваші мисли, тай ваші дороги не мої дороги, говорить Господь... Слово мое, що вийде з уст моїх не вернеться до мене впорожні, доки не сповниться все те, що мені вгодно і довершу дороги мої і заповіди мої...

Марні надії, даремні зусилля синів темряви. Все треба роблять, щоби явилися діла Божі на них.

А ти єрей, наслідник Його завіщань й обітниць, стра-
хаєшся людської злоби!

Ти вибранець Його Чина, завідатель Тайн Божих,
розвіслюєш по людському!

π.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

„Чия втрата?“

(Надіслана розвязка до случ. поданого в Еп. Відом. Ч. III. березень 1929).

О. Мирон не є обовязаний до реституції з жадного титулу. До реституції є обовязаний тільки той, хто в хвилі ділання мав намір другого скривдити, або себе неправно збогатити (вина богословська). Ісля же шкода повстала „*per accidens*“ або як в данім случаю через „*vis maior*“, яка не була до предвидження, то обовязку реституції нема. Так пр. не є обовязаний до реституції злодій з титулу случайного, не наміреного підпалу при крадіжки; не є обовязаний стрілець, який вмісто звірини убив нехочачи чоловіка, не є обовязана служниця, яка піткнувшись збила дороге начиння. В противнім случаю булиби обовязані до реституції і провізори, які радили закупити матеріал до будови, в случаю єго подешевлення.

В однім случаю о. Мирон бувби обовязаний до реституції, а то по справедливім вироку судії.

Ісля возьмемо під увагу суд світський, то цей, в данім случаю не має підстави до засудження о. Мирона, як це впрочім кондеканальні, а навіть строгий о. декан вирішили.

А суд церковний? На мою гадку також ні. Ісля возьмем наведений случай як конкретний, якби то по всім обставинам наведеним належало судити, то суд церковний не має підстави до видання вироку. Девалюація гроша зачалася в жовтні 1925 р., а Епископський заказ позичання церковних грошей появився доперва рік пізніше, в половині жовтня 1926 р. оголошений в ч. IV. Еп. Відомостей ст. 89. В хвилі отже, коли о. Мирон гроші в найлучшій вірі зичив, ординаріятського розпорядку не було, а на адресу о. декана дотично закиду незнання і нечитання духовенством Епарх. Відомостей можна би застосовати слова св. письма »врачу іспілси сам«.

Еслиже наведений случай возьмемо яко абстрактний, то суд цей найперше мусівби вирішити, чи частний розпорядок одного Ординаріяту, без виразного застереження кари, на підставі засади „*odiosa stricte sunt interpretanda*“ може мати силу обовязуючу до реституції.

На галку підписаного до реституції в совісти є обовязаний купець, а то на підставі засади „*nemo ex re aliena locupletari potest*“, если дійсно через позичку збогатився.

о. М. М.

Від редакції. — До рації о. М. М. позволимо собі в обороні о. декана замітити слідуюче:

До реституції обовязаний той, що його чинність є: 1) дійсно несправедливою, 2) успішною причиною шкоди і 3) теологочно провиненою. Тут розходиться о точку 3), чи о. Мирон провинився се є чи була принаймні *culpa lata*, яка *ipso facto* обовязує до реституції. На таку вину з боку Мирона годі заключати. Зате була по його стороні *culpa juridica levis*, яка могла би уповажнити судію в данім случаю Ординарія до наłożення обовязку реституції на о. Мирона.

I. Управа церк. майном прислугує бенефіціятові (*rector Ecclesiae*). Після партикулярних законів (пр. в бувшій Австрії) є згаданому додані 2—3. провізори до помочі (*zur Seite*). Яко співуправителі церк. майна підписують провізори разом знастятелем церкви всі акти, що відносяться до управи того майна, відповідають за совісну управу майна і тому можуть проти кожного зарядження настятеля церкви що до заряду церк. майном, якеби видалось їм менше відповідним, вносити спротив до декана згл. до Ординаріяту. З того виходило, що їх голос при тій управі є чисто дорадчий — а рішаючий прислугує лише настятелеви. — Відповіальність управителя церк. майном є анальгічна як опікуна над майном малолітніх. Після §. 228. австр. цив. код. обовязаний опікун управляти з цілою увагою доброго та пильного батька родини і відповідає за провину (*diligentia boni et exacti patris familiae*). Спеціально що до льокати капіталів належить церк. капітали з огляду на §. 230. ц. к. уміщувати з пупілярною забезпекою. Дальше квоту понад 3000 к. т. є.коло 600 дол. не можна уміщувати в щадничих касах.

II. В случаю »Чия правда« є слідуючі промахи о. Мирона:

1). о. Мирон повинен був числитись з радою провізорів, які після постанов правда можуть проти єго заря-

дженъ, на їх думку менше відповідних, внести спротив до декана згл. Ординаріяту. Отже вищі власти могли йому і заказати трансакцію тої позички. Тим більше, що його кардинальним обовязком є в першій мірі льокувати церк. капітали безпечно (в давім случаю в закупі цегли, яку справді конкуренційно дешево можна було набути) а не дуже користно, бо надто користні услівя при ріжних контрактах мають то до себе, що є менше безпечні та получені з певним ризиком.

2). Сам контракт позички заключений о. Мироном не вповні відповідає вимогам права, бо всі акти що відносяться до управи церк. майном підписують провізори спільно з настоятелем парохії згл. церкви.

3). о. Мирон побіч законної забезпеки самої позички повинен був подбати ще і про охорону перед евентуальною девалюацією.

4). Вкінці о. Мирон не повинен був позичати цілої квоти 10,000 зл. т. є. приблизно 2,000 дол. приватному підприємцеві, коли в часах довоєнних навіть в щадничих касах, що давали пупілярну забезпеку, не можна було льокувати понад 3,000 к. т. є. около 600 дол.

III. З наведеного промахи о. Мирона можна скваліфікувати о скільки не як culpa lata то певно як culpa levis. Олікун в заряді майна малолітніх відповідає і за ту і після присуду буде обовязаний до реституції. Відповіальність управителя церк. майном є аналогічна до відповіальності опікуна над майном малолітніх.

На оборону о. декана можна би ще й те додати, що його присуд був подиктований дбайливістю о церковне добро, до чого з титулу уряду вважав себе зобовязаним і покликаним.

Чи дозволена реституція?

О. Маврикій й о. Порфірій душпастирювали від ряду літ в однім підгірськім деканаті. Були собі добрими й зичливими сусідами хоч попри вдачу ріжнили їх грубо по-

гляди на церковно-обрядові та народні питання. Перший восточник, знаток церковних канонів, педант в справах обряду — другий завзятий западник, одушевлений для нових західно-католицьких зразків пасторизації, які з немалим успіхом примінювали у себе в парохії. Надто о. Маврикій орієнтувався на одну велику Русь, один язык й одну культуру а о. Порфірій обстоював в тім згляді якийсь сепаратизм. Тим своїм розбіжним переконанням давали нераз вислів оба в диспутах над рефератами на соборчиках, принагідних сходинах, розговорах і т. п. Один оспорював рацію другого, показував справу в іншім освітленні, додавав від себе дещо для вияснення, але так що диспута держалася в межах клерикальної пристойності й у нічім не нарушувала добросусідських взаємин. Один виручував другого в парохії на случай виїзду, помагали собі взаємно при великої сповіді парохіян, на храмові празники і т. п.

Так воно було аж до недавна, коні о. Порфірій спровадив від Епархіяльної Помочі бочку богослужебного вина для деканату. О. Маврикій був перший між тими, що вино замовляли й зложив навіть при відборі 35. золотих зобовязуючись решту 70. зол. заплатити протягом двох місяців, се є до речення, в котрім о. Порфірій взяв на себе зобовязаннє заплати цілої суми в Еп. Помочі. В означенні часі всі кондеканальні мали вже вирівнаний рахунок за виїмкою одного о. Маврикія. О. Порфірій пригадувався листовно раз і другий, але не помогало. Врешті заінтерпелював о. сусіда устно. Тут дізнався, що о. Маврикій відступив частину свого вина якраз на суму 70. золотих старенькому священикові зі сусіднього деканату, рідному вуйкови, о. Карпови. Нешасте хотіло, що той недовго опісля помер а о. Маврикієви — як сам твердив — совість не дозволяла вспоминатись за гроші ні перед смертю покійного ні сейчас по смерті тим менше, що оставша рідня опинилася в крайній нужді. »Можебі так ви Отче Порфірій — казав — постаралися щоби Епархіяльна Поміч дарувала сей довг бідній сім'ї. Ви там занимаєте якийсь уряд, тай маєте впливи...«.

Все те не переконувало о. Порфірія. Він знов одно: о. Маврикій замовив вино сам нічо не згадуючи про покійного о. Карпа, відобрав усе замовлене рівно ж особисто та зобовязався заплатити гроші в означенні реченці. Тай

з титулу близького споріднення з небіжчиком повинен би се зробити тим більше, що в цілому окрузі має найкрасшу парохію. Жаль робилося на серці о. Порфірієви, що місто подяки та признання за клопоти з вином мусів з власної кишени покрити довг засібнішого від себе священика. Не хотячи ізза марного гроша роздувати незгоди розпрашався о. Порфірій зі своїм сусідом по доброму в надії, що все таки претенсія якось буде вирівнана.

Була ще одна нагода, при котрій оба отці, Маврикій і Порфірій, постійно стрічалися кілька разів до року — відпустове місце, ціль многих побожних путників, Кальварія. Місцевий парох просив їх стало знаючи, що ці два ніколи не заведуть. І не помилявся, бо не тільки не стрінувся з відмовою але оба отці заєдно приїздили перші, останні відходили. І се на всі, навіть менші, відпустові празники в році. О. парох не міг нахвалитись обох перед чужими, ставив їх як зразок ревних та дбайливих о добро душ священиків. Конкретно виявляв о. парох свою вдячність так, що по скінчених торжествах і відізді чужих гостей, просив обох ще окремо до себе на гутірку а на прощанні доручав кожному в коверті більшу скількість місалій.

На серпневий відпуст сего року приїхали оба як звичайно. Окрім господаря не було ще ні одного священика а народу чим раз то прибуває. Цілими днями до пізної ночі сповідали, правили, послугували, де найбільша потреба. Аж тут пізним вечером перед самим Успеннем приходить до о. Маврикія післанець з листом. Нагла потреба в парохії веліла сейчас вертати. І о. М. нікому нічого не казучи виїхав незамітно.

Празник добігав кінця. Над вечір не було вже нікого з путників. Розіхались також священики. Останній відіхав о. Порфірій. Господар користаючи з нагоди, що о. Порфірієви випадала дорога попри саме приходство о. Маврикія, передав для останнього суму 400 золотих зі списком інтенцій. О. Порфірій приняв. Однак йому випало якось тим разом поїхати на окружну дорогу, через недалеке містечко. До о. Марікія не міг вступити ані лично передати йому інтенцій. Зробив се щойно слідуючого дня рано через довіреного післанця, якому вручив гроші й письмо такого змісту:

— Слава Ісусу Христу!
Дорогий Отче Сусіде!

Виїздаючи вчера з Кальварії одержав я для Вас від о. Декана богослужбових стипендій на суму 400 золотих. Список інтенцій залучаю. З наведеної суми позволив я собі відтягнути квоту 70 зол. як довг за богослужебне вино, що Ви його побрали від мене осеню минулого року. Решту залучаю в листі. Сподіюсь, що не будете противитись такому способи відшкодування та не допустите, аби я зі своєї нужди платив за Ваше вино.

Лишаюсь і т. д. Слуга в Хрті о. Порфірій. —

Прочитавши письмо о. Маврикій скіпів г. івом. Не даючи однак нічого по собі пізнати велів післаничи заждати хвилину а сам на борзі відписав таке: — Всеческий Отче!

Ваш поступок є самовільний і безправний. Відтягаючи частину з призначених для мене стипендій переступили Ви приписи моральної і канонічного права яке в каноні 827 Нового Кодексу виразно каже: „A stipe Missarum quaelibet etiam species negotiationis vel mercatura omnino arceatur“, а в каноні 840. §. 1. „Qui Missarum stipes manuales ad alios transmittit, debet acceptas integre transmittere...“ Суму 330 зол. задержую як жертву на відправу Служб Божих, з яких посвідку відслуження перешло в свій час парохови Кальварії. Тому що в цілій сумі передбачено якраз 70 золотих на Акафісти й Молебні, відсилаю Вам список дотичних намірень з тим, що їх правити не буду, бо до того я не обовязаний. Коли вже задержали жертви то відслужіть акафісти — я вам їх радо відступаю.

На будуче раджу в тих справах заховати більшу обережність. В Хрті Слуга

о. Маврикій.

Чи дастесь виправдати поступок о. Порфірія? Як оцінити поведення о. Маврикія? Хто обовязаний правити Молебні й Акафісти?

П.

(Розвязка слідує. Редакція просить Всеч. ОО. надсилати власні розвязки в цілі поміщення їх друком).

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Право горожанства у Ватиканськім місті.

На основі лятеранського трактату право горожанства в новім Ватиканськім місті одержить приблизно 400 осіб. Споміж церковних достойників є в тім числі: 25 кардиналів куріяльних, пралати та урядовці конгрегацій, консультори й урядовці трибуналів, Segnatura, Rota, Cancellaria i Datari — і апостольських кімнат і секретаріату стану, постійних папських комісій, губернатор міста Ватикану, великий майстер св. hospitium, заряд апостольських палат і Maestro di Camera, авдітор і милостинник Папи, штаб і старшини папської гвардії, урядовці рахунків, секретаріату і адміністрації папських дібр, відвічальний редактор „Acta Apostolicae Sedis“ і „Osservatore Romano“, великий кватермайстер, архітекти Ватикану, папський аптекар, префект бібліотеки, директори галерій і музеїв, префект тайного архіву, директори папської обсерваторії астрономічної, друкарні і книгарні.

Ватиканська держава буде мати гроші з міди, ні克лю, срібла й золота — на одній стороні портрет папи, на другій знак вартості.

Новий епископ в Люрд бувший адвокат. — Іменоване Mons. Gelier'a епископом в Люрд прийнято у Франції з великою радістю, бо ця номінація положила врешті конець тенденційним поголоскам, немовби Папа хотів іменувати епископом італійця.

Mons. Gelier був віцепрезидентом ліги дієцезальної в Парижі й на тім становиску положив немалі заслуги. Родився 1880. р. Відбудувши правничі студії став адвокатом. Як член апеляційного суду в Парижі від 1910—13. р. був секретарем союза адвокатів. Вже тоді живо інтересувався католицьким життям а від 1909—1913 р. повнив уряд президента Союзу французької, католицької молоді. 1913 р. вступив до монастиря. Брав відтак участь у світовій війні як старший десятник піхоти і був ранений у битві над Марною. Діставшись до неволі старався використати час для укінчення богословських студій а в р. 1921. одержав св. Тайну Священства.

З'їзд польських і німецьких католиків пацифістів у Берліні. — В днях від 21. до 24. травня с. р. відбувся в Берліні зізду польських і німецьких католиків. З польської сторони прибули ОО. пралати Масліньскі і Гавліна, о. Рострововскі Т. І., княжна Друцька — Любецька, гр. Марія Собанська, проф. Маріян Зізеховскі, проф. Лев Клєцкі, ред. Станислав Сопіцкі (Глос Народу) і др., з німецької сторони — оо. пралати Банаць і Ліхтенберг як репрезентанти єпископської делегатури, oo. професори Келлер (Фрайбург), Бруннер (Берсін), Гофманн (Бресляв), oo. Мукерман і Ноппель Т. І., o. Штратман Ч. П. і др.

Перший реферат виголосив проф. Schäfer з Берліна про польсько-німецькі історичні відносини на тлі католицизму. Стан католицької Церкви в Польщі в теперішнім часі представив о. прал. Масліньскі, в Німеччині — о. Константин Ноппель Т. І. з Мінхен. Дня 23. травня виголосив Dr. Генрік Дембліньскі з Krakova реферат п. з. „Польсько-німецьке питання“ в обороні польського становиска в справі кордонів Поморя, народних меншин і т. д. Його корреферентом був Dr. Кюнцер, з Берліна.

О. Ліхтенберг порушив був справу душпастировання серел німців католиків в Польщі. Проти замітів про кривдження в тім згляді німців-католиків у Польщі виступав о. прал. Гавліна, як рівно ж проти неприхильного становиска німецької католицької преси у відношенні до католицизму польського, домагаючись ревізії німецької, католицької опій. О. Мукерман Т. І. висказувався за тіснішою співпрацею поляків і німців на тлі католицизму та просив польських учасників о німецькі переклади польської літератури, головно о ширенні ідеології польських поетів передусім Міцкевича в німецькій пресі. До управи вибрано з польської сторони о. Рострововського і проф. Зізеховського а з німецької о. Ліхтенберга і о. Штратмана. До невтральної пресової комісії увійшли: з поль. сторони о. Рострововскі, о. Гавліна і Dr. Дембліньскі, з німців: о. Мукерман Т. І. і рацник Кюнцер.

Пастирський лист німецького єпископату в справі т. зв. „шкільної неділі“ — Неділю 5. травня с. р. обходжено в усіх німецьких дієцезіях як день католицької школи. В звязку з тим конференція німецьких єпископів в Фульді

випустила пастирський лист, в якім підчеркує з притиском, що католицька школа не може бути тільки місцем, в якому дітврі й молоді подається такі чи інші відомості, але школою виховання, яка є обовязана співпрацювати з родинним домом дітей і з Церквою в ділі образовання правдивих християн і морально цінних одиниць. Релігія в католицькій школі має бути не лише предметом навчання в певних, означених годинах але властивою душою шкільної праці. Католицька школа сповнить своє велике виховне завданне тільки тоді, коли родичі будуть відноситися до неї зі зрозуміннем і довір'ям. Родинний дім, школа і Церква се три великі чинники католицького виховання. Головним завданням католицької шкільної організації є плекати, поглиблювати і скріплювати серед католицького населення, пересвідчення про конечну потребу співіддання тих трех великих сил. Вона рівно ж мусить побороти всі повоєнні труднощі, які зродилися на шкільнім терені в Німеччині.

Православна Церква в Зединених Державах Америки. — Уніоністичний часопис „Іренікон“ в Бельгії (1929—Nr. 1) подає статистику визнавців православної Церкви в Зед. Державах. Російські православні начислюють там 95,134 вірних і 199 церков, грецькі 119.495 вірних і 153 церков, румунські 18.853 вірних і 34 церков, сирийські 9.207 вірних і 30 церков, сербські 13.375 вірних і 17 церков, альбанські 1.993 вірних і 9 церков, болгарські 937 вірних і 4 церкви.

З відомленні.

Дня 30. травня с. р. відбулися Загальні Збори Кружка »То-ва Катихитів« в Перемишлі. Після Служби Божої з Панахидою за покійних членів Кружка відкрито збори у великій салі духовного семинару. Почесна президія спочивала в руках Іх Преосвященства кир Григорія, зборам проводив о. проф. Гадзевич. До нового виділу вибрано о. Голинського Петра як голову, о. Мяткого Юліана (містоголова), о. Романа Демянчика (секретар) і о. Мокія Василькевича (скарбник).

Рішено скликувати частіше сходини всіх ОО. катихитів дієцезії получені з рефератами, уряджувати практичні

лекції з науки релігії, подбати о добірні підручники, побороти старання в головнім Товаристві в справі утворення в Перемишлі й Станиславові окремих дієцезальних філій То-ва, притягнути в члени й до співпраці всіх ОО. катихітів дієцезії.

Після вичерпання денного порядку відчитав о. кат. Сапрун Северин з Дрогобича реферат п. з. «Значіння церковного співу в релігійнім вихованні», який буде випечатаний в найближчім числі Епарх. Відомостей. О. Референт заповів ще один згл. два подібні відчити з поданням практичних вказівок. ОО. Мягкий і Подоляк зголосили відчити на тему «Недомагання нинішніх підручників до науки релігії».

Згідно з рішенням Заг. Зборів виділ прохаче всіх ОО. катихітів вступати в члени Кружка та надсилати річні вкладки з зол. на адресу скарбника о. М. Василькевича.

Виділ Кружка Катихітів.

О п о в і с т қ а.

Звичайні Загальні Збори Товариства »Епархіяльна Поміч« відбудуться дня 2. липня 1929 р. о год. 11. додому у великій салі гр.-кат. Духовної Семінарії в Перемишлі зі слідуючим порядком:

- 1) Отворенне зборів,
- 2) відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів,
- 3) звіт уступаючого виділу й провідників секцій з діяльності,
- 4) звіт провірної комісії з внесеннем на абсолюторію,
- 5) вибір 5 членів і двох заступників нового виділу,
- 6) вибір провірної комісії (трех членів),
- 7) внески й запити.

Того ж як рано о год. 9 Служба Божа в Катедральнім Храмі.

Виділ.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 3126. Справа приняття кандидатів до духовної семинарії.

Кандидати, що хочуть бути принятими до тутешньої духовної семинарії, мають внести прохання до Еписк. Ординаріяту до дня 20. серпня ц. р.

До прохання належить долучити:

- 1) метрику хрещення і миропомазання,
- 2) свідоцтво зрілості враз зі всіми іншими свідоцтвами.

Всч. ОО. Душпастирі дотичних петентів є обовязані прислати тут впрост свідоцтва моральності петентів і їх родичів.

Петенти, що відвували гімназійні науки в гімназіях лежачих поза обрубом тутешньої єпархії, упросять дотичних Всч. ОО. Катехитів, щоби надіслали тут впрост свідоцтва їх поведення.

Про стан здоровля принятих, видасть свідоцтва семинарицький лікар.

Всч. ОО. Душпастирям поручаємо повідомити про по-висший розпорядок перебуваючих в їх парохіях абітурієнтів, а вірних заохотити до щиріх молитов в тім наміренню, щоби Господь Бог прислав до нашої семінарії як найбільше число відповідних кандидатів.

Маємо надію, що Всч. ОО. Душпастирі з усею рев-

ністю займутися цею справою і в цей спосіб добрим і чесним кандидатам промостять дорогу до священичого стану.

Ч. 3127. — Обовязки Душпастирів дотично кандидатів духовного стану.

Щоби звернути увагу всіх Вс. ОО. Душпастирів на їх обовязки дотично кандидатів дух. стану перебуваючих в їх парохіях чи в часі ферій, чи при інших нагодах, пригадуємо Наш розпорядок в тій справі виданий в р. 1920 Ч. 3259 (Епарх. Відомости Ч. IV ст. 37.) силою котрого кождий о. Душпастир є обовязаний в особливший спосіб заняться кандидатом духовного стану. В тій цілі душпастирі є обовязані заохочувати кандидатів духовного стану, що перебувають в їх парохіях, щоби:

- 1) по можности кожного дня слухали Служби Божої і служили до неї;
- 2) як найчастійше — найменше що 2 тижні — сповідалися і по можности як найчастійше причащались;
- 3) щоби приставали з особами, що визначаються релігійним життєм;
- 4) щоби в часі ферій не брали участі в прилюдних зборах і забавах і взагалі так поводились, як цого від них домагається повага священичого стану, до котрого приготовляються.

Кандидатам духовного стану часто подається і пригадується їх обовязки, але це не богато поможе, як що в часі свого побуту поза семинарем вони не будуть старатися заховувати і як не найдуть в місцевих ОО. Душпастирів заохоти і опіки над собою.

Особливо щоденno відправлювана Служба Божа місцевого душпастиря в точно означенім часі і часті розмови з кандидатами духовного стану на тему душпастировання, аскези, ввічливого поведення і здержування від всяких критик духовної Власти можуть Ім дати добрий напрям на ціле життя.

Звертаючи Вс. ОО. Душпастирям на їх велику відвічальність перед Богом за повнення цего обовязку помочи душам вибраним до духовного стану, маємо надію, що всі ОО. Душпастирі примінятися точно до висше сказаного.

З Еписк. Ординаріяту.

Ч. 176/орд. Заказ удаляти св. Причастя в самім епітрахили.

Дійшло до відома Еп. Ординаріяту, що декотрі священики важаться удаляти вірним св. Причастя убрані лише в епітрахиль.

Цей спосіб поступовання уважаємо за разяче надужиття і тому з покликом на рішення Львівського Синоду з р. 1891, тит. II г. III, о пресв. Тайнії Евхаристії ч. 2. ст. 94 і сл. строго тойже заборонюємо.

Кожному священикові повинно бути відомо, що при удалянні св. Причастя належить брати на себе епітрахиль і фелон.

Ч. 3779. Поновна пригадка в справі надсилання консигнацій емігрантів.

Тому що на заряджене тутешнього Ординаріяту Ч. 914. гл. Епарх. Від. Ч. V 1929. лише в деякі, уряди парохіяльні прислали списи своїх емігрантів, взивається поновно Всч. ОО. Душпастирів негайно надіслати тут такі консигнації. Всч. ОО. Декани припильнують сю справу.

Заразом взивається Всч. ОО. Душпастирів, щоби при виготовлюванню консигнацій емігрантів заподавали по можності точні адреси теперішнього перебування воєнного емігранта.

Жертви на „Добру Пресу“.

Тарнавка 4 зл., Хоробрів 5·60, Біла 5, Передільниця 5, Лімана 7·47, Залісє 8, Лосинець 5, Дорожів 16, Конів 10·50, Трускавець 11, Рацруж 5, Добромиль 6, Тарнава 11·40, Биличі 5, Терло 7·30, Яструбичі 17, Зіболки 3, Коропуж 4·25, Підбуж 6, Медвежа 5, Дорожів 8·60, Крупець 2·50, Монастирець 10.

Жертви на гробницю св. Йосафата.

Добрівляни 6·65 зл., Всч. о. Матвій Мокрівський 3·30, Розділе 10, Добромиль 12, Брониця 5, Климківка 4, Долини 4, Всч. о. Ілярій Ортинський 2, Всч. о. Петик Іван 5, Лютовиська 5, Воловець 5, Мишанець 3·30, Ольшаник 3, Мокряни 3, Підбуж 6·80, Медвежа 5, Гочев 5, Біла 5, Лопінка 5, Крупець 3·50, Волошинова 5, Судововищенський деканат 37.

Х Р О Н И К А.

І м е н о в а н и я .

Ч. 3340. о. Котис Володимир, парох в Прилбичах II, містодеканом Яворівським.

Ч. 3111. о. Кобрин Олексій містодеканом Порохницьким.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 3527. о. Котис Володимир парох в Прилбичах.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 2989. о. Адріянович Евген — Лука.

Ч. 3442. о. Менцінський Юрій — Ванів.

Завідательства одержали:

Ч. 3215. о. Стояловський Зиновій — Свидник.

Сотрудництва одержали:

Ч. 3487. о. Ліськевич Николай — Трійця.

Ч. 3712. о. Федоришак Григорій упр. — Волоща.

Померли:

о. Комарницький Іван, парох в Монастирці 17/6 1929.

Душу Єго поручається молитвам Всеч. Духовенства.

, З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 22. липня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

+ ЙОСАФАТ
Епп.

ІІ. ЧАСТЬ.

Значіння церк. співу у релігійнім вихованні.

(Реферат о. Сапруна Северина).

I. Завдання св. Церкви на землі.

Велику місію має сповнити св. Христова Обручниця Церква — на землі. Се завдання є так універзальне, що нема розумної істоти на землі, якої воно не дотикається. Є се ведення людей до Божого Царства. Вона св. Церква, має виконати се, на згадку чого кожда істота дробиться, у тривожній непевності. Виконання сеї місії поручила св. Церква Божим слугам, наслідникам Апостолів і їх помічникам. Неначе ковчег Ноя прямує св. Церква на протязі 2-тисячок літ по бурливім морі до своєї цілі. Переоборов, переоборює сей ковчег і ще переоборе неодну бурю... бо ведуть його Божі слуги, що точно придержуються вказівок свого Основателя. Немов статут, немов правильник, залишив своїй Обручниці Спаситель науку, — по дорогам якої сей св. ковчег мусить доплисти до своєї цілі.

II. Наука -- Виховання.

»Шедше убо научите вся язики, крестяще їх во імя Отци і Сина і св. Духа..,« сказав Христос. Ми маємо се робити. На першій погляд справа проста — научити основ віри, катехизму, ну і сповнили свое завдання.

Справа однак куди складнійша, чим би виходило з першого погляду.

Научити — але так, щоби се, що учимо стало властивістю не тільки умів, але і сердець. Щоби воно стало переконанням і змістом життя — а не тільки обективним предметом. Нашу науку попровадити так, щоби наші учні узнали і приняли її за дорогою своєго життя. Тут ціла трудність справи. Бо не так то тяжко трафити до розуму людини, — натомість дуже тяжко є трафити до його серця, Значить іншими словами треба діратися цо думок людини, і надати їх ходови напрям який ми хочемо. Завдання дуже

складне — і тяжке. Проте і средства до сеї праці мусять бути відповідні.

Один із таких середників бесіди до серця людини є спів.

III. Спів — средство виховання.

Спів вже взагалі є дуже важним средством виховання. Скаже відноситься не тільки до шк. дітвóри але взагалі до людства.

Передовсім спів є важним обєднуючим чинником. Спільно співана пісня лучить даний збір незримими ниточками, лучить душі з душами. Се є так знана річ, що не треба її доказувати. Коли ж так, то як вел. значіння маєся прикмета у релігійнім вихованні. Спільно заспівана побожна пісня викликує почуття єдності, гармонії, братерства.

Спів є важним ум оральнючим чинником. Не одну правду, як вже сказано, не вистарчить виучити. Треба її часто прямо перелити з душі у душу. Чи ж може що краще надаватися до цього як пісня. Спеціально у вихованні дітей побожна пісня — є важним засобом засвоювання деяких правд, які тяжко прийшлось би зрозуміти.

Побожна пісня — є отвертим, явним визнанням віри. Пісня дає нагоду — явно зазначити свою віру, любов до неї і до Бога. Через побожну пісню будуться і зростають релігійні почування. Вистарчить згадати тут слова св. Августина. Він то, по посіщеню Медіолянської церкви, під час співу хору, — який заувів св. Амвросій сказав: »В міру того, як доходили до моєго слуху голоси, проникала в мое серце правда, а благочестє заставляло мене проливати сльози радості«.

Коли звернемо увагу на відношення вірних до публично віддаваної почести Богу, то ствердимо що під час Богослужебних чинностей повинні серця присутніх оставати під впливом ідей і почувань висловлених у Богослужебних словах. Як що ті слова будуть висказані в співі, в мельодії відповідаючі їх змістови і церковні урочистості, тоді сі ідеї, сі почуття, стануть живійшими більше урочистими, зближать і піднесуть душу до Бога.

Спів — спричинює зовнішній блеск Богослугження через що слухаючі вірні дізнають піднесення духа, що сягає аж перед Божий престол.

Зміст церк. пісень є найгарнішою і найповнішою ілюстрацією цілого Церк. Року. Суть там пісні зображуючі всі свята, пісні постні, пісні літургічні про Пресв. Євхар., про Найсол. Серце Ісусове, про Ангелів. Суть пісні за душі усопших, пісні принарадні і пісні історичні, і пісні що оспівують чудесні місця. Пісні прощанські, відпustові, братські. Суть пісні катехізмові, що улекшують запамятання всіх правд віри, пісні при слобі, пісні під час війни, зарази, неурожаю і голоду, пісні жовнірів і подорожників, а вкінці пісні про послідні річи — смерть, суд, небо пекло, чистилище.

І хоча поетична форма цих пісень часто полишиє багато до бажання то їх зміст є наскрізь католицький містить в собі всю теольгію, догматику і моральну дуже докладно майже систематично уложену.

З тих пісень можна би уложить цілий катехизм зі всіми св. Тайнами. Нема такої правди, ані св. Тайни нема чудесного місця, про котре не була б пісні, яка засвідчає, як глибоко в серцях народу врита віра в правдивого Бога, та почесть для Матері Божої і Святих.

І ся прикмета церк. пісні є може найважнішою: вона є викладом всеї науки віри і обичаїв — але в такій формі, що знайде рівночасно доступ і до інтелігента, і до простолюдини і до дорослого і до дитини.

В кінці має статична повага церк. співу — утишувє людські норови, усмирює покуси — силою мельодії, згл. силою специфічного складу тих мельодій — збудованих на правах інших від світських пісень.

Св. Тома з Аквіну каже, що церковна пісня се свого рода Божка вимова (*pars eloquentiae divinae*) — і інтеральна частина Богослуження.

Щоби сей великий і подиву гідний скарб наших церк. пісень гідно оцінити, треба передовсім докладно пізнати їх зміст і мельодію. Не вистарчить піznати і відспівати одну або дві строфі певної пісні, але треба перечитати і побожним розважанням перестудіювати цілу пісню а в часі Богослуження відспівати цілу. Релігійні правди зауміщені в піснях, розвиваються в поодиноких строфах, вияснюються, доповнюються і поступенно розбуджують у нашім серці відповідні почуття, акти звеличання, акти благодарення, чувства любови, жалю, просьби і стають в сей спосіб пре-

гарною молитвою. Сповнюють тоді головне завдання церковного співу, яким є не що іншого, а молитва. Що відноситься до мельодії пісні, то їй треба також докладно пізнати, присвоїти без зміни, без додатків; треба її виконати у відповідному такті, темпі і ритмі, ні за скоро ні за поволи, але умірковано, спокійно, без крику, після вказівок поданих у співаниках. Інакше церк. пісня тратить свій чар, а часто твориться з неї якась дивоглядна світська арія, яка навіть не лицює до Богослуження.

Пр. підкладання під старі церк. мельодії — нового тексту — хочби найгарнішого — є ділання проти натуральне, бо мельодія має випливати з тексту і бути його продовженням а не на відворот.

IV. Св. Письмо про спів.

Церковна пісня — се не є діло слuchaю. Вона має за собою не тільки авторитет св. Писма — але примір самого Спасителя. Як знаємо Христос Спаситель на Тайній Вечері, сім першім христ. Богослуженню співав. В той спосіб спів одержав у Церкві найвисшу Санкцію, по словам св. Письма: «основанія бо іного никтоже может положити паче лежащаго, еже есть Ісус Христос» — (І. Кор. III. 11.), і тому примір Спасителя повине бути незмінною основою для церк. співу.

Про сю подію каже св. І. Золот.:

»Спаситель заспівав, щоби і ми подібно йому співали«.

В св. Писмі єще на багатьох місцях знаходимо про церк. спів.

Книга Йова, гл. 38., ст. 7.: »Егда сотворени быша звезды, восхвалиша мя гласомъ велиимъ еси Ангели мои«.

Исход ст. 1—3.: »Видѣхъ Господа, сѣдѧща на престолѣ высоцѣ и превозносенї, и Серафими стояху окрестъ Его, и взываху другъ ко другу и глаголаху: Свят, Свят, Г. Саваофъ исполнився вся земля славы Его«.

Лука II. 13.: »И внезапу бысть со Ангеломъ множество вої небесныхъ, хвалящихъ Бога і глаголоющихъ: Слава во вишних Богу і на земли миръ во челов. благов«.

Апок. 19. 1.: »И по сыхъ слышахъ гласъ велий народа многа на небеси, глаголющаго: Аллілуя, спасеніе і слава і честь і сила Господу нашему«.

Пс. 32. 3.: »Співайте Господеві піснь нову добре йому співайте«.

Пс. 46. 8.: »Співайте Богу нашему співайте мудро«.

Пс. 146. 115.: »Нехай буде нашему Богові вдячна і гарна хвала, — бо великий Господь наш і велика сила Його...«

Св. Отці на багатьох місцях згадують про вел. значіння для виховання вірних церковної пісні. — Деякі вислови постараюся навести.

Передовсім св. Василій Вел. на багатьох місцях підносить вагу церк. пісні. Пр. в однім місці каже: »Господь до наук долучає солодощ співу, щоби зі солодочію і мильозвучністю для слуху — присвоювати собі незамітним способом те, що є хосенного в словах. В тій то цілі вимулено для нас гарні мельодії псальмів, щоби і діти, і ростом і обичаями незрілі, на зверх співали їх а в дійсності обучували свої душі...«

(Чи ж не вимовне піднесення виховуючого значіння церк. співу).

Св. Ів. Залотоустий каже в одній бесіді: »Діякон каже на літургії: Станім добрі... Не на дармо се установлено, а лише на те, щоби ми поправили наші думки, що буяють по землі, щоби ми, відкинувши житейські гризоти, могли поставити наші душі прямо перед Богом«.

В іншім місці: »Ми вимагаємо щоби ви (нарід) співаючи божественні пісні, були переняті великою поважністю...«

І много, много єще висловів св. Отців про церк. спів можна би навести, на що однак вузкі рамці нинішньої праці не дозволяють. Суть вони однак всі аргументом на се, що церк. спів є істотна частина Богослужіння що він буде у вірних Божого Духа, та веде прямо перед лицем Бога.

VI. Пій X. і Пій XI.

Все висше сказане — се такби сказати — сторінка теоретична справи, оперта на розумованню і висновках. В новіших часах маємо декілька розпоряджень церковних — які повинні би бути завершені практичними деякими посуненнями і у нашій гр. кат. церкві — що однак на разі ще не увійшло в життя.

Апостольська Столиця живо інтересується справою церк. співу, його розвоем і зростом. Недавно так бо 22. V. 1894 появився декрет св. Конгрегації Обрядів — з приписами відносно церк. співу.

На спеціальне однак заінтересування нами заслугують два дальші акти Ап. Столиці в тій же матерії.

I. е се з 22. XI. 1903 р. Правний Кодекс церк. співу св. О. Пія X. п. з. „*Motu proprio*“:

II. е се Апостол. Конституція св. О. Пія XI. з 20. XII. 1928 п. з. „*Divini cultus*“...

Постараюся коротенко подати есенцію з тих двох актів — торкаючи головно місць, що можуть у нас мати при-мінення.

I. „*Motu proprio*“.

На початку говориться про се, як дуже лежить на серці св. Отцеві піднесення краси Божого Дому. Спеціальнож св. Отець звертає увагу на красу церк. співу, який вже зі своєї натури є тяжкий до ведення, до опанування і через те та справа є найбільше наражена на наду́життя. Відтак слідує »Інструкція о церк. Музіці«, що обіймає 9 уступів.

В 1. уст. говориться про »Загальні засади«.

Музика церковна є складовою частию Богослуження і має з ним тулу саму заг. ціль, с. е. Славу Божу, освячення і піднесення вірних. Вона має з одної стор. гарною мельодією прикрасити текст, — з другої сто-рони додати йому більшої сили, щоби за посередництвом музики вірні були лекше побуджені до побожності і красше успосіблені до зібрання в собі овочів ласки, що спливає під час Богослуження.

Головні єї прикмети: свята, загальна і мистецька.

В 2. уст. говориться про »Роди церковної музики«.

Розріжняється 3 роди: 1. спів григоріянський, у нас осмогласний, 2. спів поліфонний, 3. спів театральний.

Сей послідний не сміє бути допущений в церкві.

В 3. уст. говориться про »Текст«.

Між іншим є замітка, що текст має бути виголошений без повторень і все так, щоби вірні розуміли.

В 4. уст. говориться про »Зовн. форми церков. композицій«.

В 5. уст. про »Співаків«.

В 6. уст. про уживання при Богослуженні інструментів.

В 7. уст. говориться про »Розміри богослужебних композицій.

Не вільно щоби священик чекав — через спів. —

При Богослуженню має завсідь музика виступати — для служби Богослуження, яке є осередком всего.

В 8. уст. говориться про »Головні средства“ осягнення повисше сказаного.

В тім уст. говориться:

Над виконанням церк. муз. і співу береже в дієцезії »Спеціальна Комісія«, зложеня з компетентних осіб. В дух. Семінарах має цвисти осмогласн. спів і повинна існувати Школа співу. При викладах Моральної і Права — де тільки дається звертати увагу на естетичну сторону співу, щоби богослови виходили з Семінара обучені в тім ділі.

9. уст. — є закінчення, з порученнем виконання.

Се коротесенький начерк славного „*Motu proprio*“.

Св. Отець Пій Х. уважав — як виходить зі сказаного — церк. спів дуже важним чинником релігійного виховання. Вимагає щоби і виконавець був обучений, щоби і форма твору була гідна св. Церкви, і щоби сам спів був гідно виконаний — тоді щойно буде осягнена ціль.

— Інакше все інше є надужиттям — яке треба викорінювати, і головно для викорінювання надужить, що випливають переважно з неуvtva і зарозуміlosti, було видане се „*Motu proprio*“.

Много можнаби сказати тут про надужиття церк. пісні у нас. Справа церк. співу поліпшена своєму ходови річи, неконтрольована ніким, непідпирана, здана на ласку деяких світських дірігентів, які трактують його не як молитву, і не як середник рел. піднесення вірних, — а хори як амвон, — але трактують як звичайну музику, а хори — як сцену до свого попису. Через се і успіх хоч часом і є, то не по інтенціям св. Церкви. Бо не є се успіх той, що як у св. Августина витиснув з очей слози радости, а сей, що порушує змисли, уприємняє побут в Церкві, і тим самим приижує єї маєstat.

ІІ. Апост. Конституція Його Свят. Папи Пія XI. з 20. XII. 1928. в 50 літ. Ювілей Його Священства. Містить вступ і 11 уступів.

Вступ.

До піддержання побожності народів цілих, в дивний спосіб від перших днів християнства причинився головно церковний спів. Як засвідчає історія — много варвар (поган) приняло християнство виключно завдяки съому чудесному впливови, який йде на філях церков. пісні у народні маси.

Якраз церк. спів був причиною, що аріянин цісар Валентій, під час відправи св. Василія, тратив змисли.

В Медіоляні закидували св. Амвросієви що чарує богослужебними співами цілі маси народу, що під впливом тих співів св. Августин рішив приняти Христ. віру.

При Церквах по містах — ціле місто становило один вел. хор, — і учасники пізнавали через зміст співаних пісень всю Христову науку.

Се нам пояснює, чому Римські Папи з такою дбайливістю опікувалися завсідь церк. співом. Вже Пій X поставив собі завдання — будити і удержувати Христ. духа у вірних, а через своє „*Motu proprio*“ — вказав, що уважає до сеї ціли найвідповіднійшим средством, церк. спів. Треба проте взяти його — сей спів — у певні норми, щоби дійсно красні штуки — були слугами Богослужень. Де тільки приписи відносно церк. співу зведено, там почала на ново жити і краса сеї найзнаменитшої штуки, а з нею почав буйно процвітати релігійний дух, а се тому, що народ привик брати участь в евхарист. обрядах, у псальmodії і прилюдних Богослуженнях.

Його Святість переконалася про се, коли в першім році Понтифікату хор богословів ріжних народностей приокрасив спільно урочисту Літургію — відправлену через Його Святість в Ватиканській Базиліці.

Натомість з прикростю належить ствердити, що не всюди примінено згадані зарядження. Що більше на власну руку і виразно проти тих заряджень, уводиться в доми Божі часто твори *par excellence* світ-

ські, які ані з церк. музикою — ані з Богослуженням не мають комплетно нічого спільногого.

Щоби запобігти дальшому упадкови церк. співу, у річницю монаха Гвідона з Аренцо, творця письма муз., видає Його Святість отсі зарядження, що послідують, які приказує увести в життя.

- I. Кождий, що бажає стати священиком, мусить вже від першої молодості обучуватися в церк. музиці, с. зн. починати від нар. шкіл, дальше в гімназіях і ліцеях, щоби під час теольгії, міг знаменою обучитися сій висцій науці, яку можна би загально назвати естетикою церк. музики, з якою весь клір повинен бути знаменною познакомлений.
- II. Вслід за сим, нехай у всіх заведеннях, головно в дух. Семінарах, відбуваються часті і щоденні вправи у церк. музиці, і то трактовані з Богослужебної точки погляду.
- III. Сі що заряджують Богослуженнями, нехай пильно звертають увагу на се, щоби відправа була не лише гідно і побожно виконана, але щоби ся відправа відповідала церковно-музичному мистецтву. Мусить бути дібрані тонації, виконані каденції, передишко при звіздках, вірші псалмів мають бути виголошенні рівно і з льогікою. Коли так буде, то з одної сторони виконавці в дивний спосіб викажуть спільноту своїх душ у відданню чести Богу, з другої через антифонний метод (две часті хору) стаються вірні подібні до Серафимів, що одні до других кличуть: Свят, Свят, Свят....
- IV. Щоби на будучність було се виконане, має на всіх будучих нарадах — мати місце стало точка про церк. спів, зі стану якого має здавати звіти хтось до тих цілій призначений, який би рівночасно поправляв проявлені блуди.
- V. VI. В сих точках говориться про основування хорів.
- VII. В сій точці обговорена справа виспости людського голосу над інструментами, і що хвалу Богови повинен віддавати передовсім людський голос, який найкраще віddaє почування.
- VIII. Про органи.
- IX. В сій точці говориться про се, що вірні не повинні бути на Богослуженню пассивними слухачами, але

брати мають всі чинну участь, т. є. в приписаний спосіб мають на переміну з духовенством співати.

- X. В сій точці поручається всім Ординаріям дбати про церк. муз. образування народу: А се станеся через навчання літургічного і взагалі богослужебного співу головно в школах, братствах інших Т-вах.
- XI. В сій точці говориться про образування до сеї ціли учителів, бо інакше не осягнеся результатів. Згадується зі спец. признанням Висшу Папську Школу церк. музики, заложену в Римі через св. О. Пія X в 1910 р., яку поручається всім Впр. Ординаріям.

Вкінци слідує поручення виконання повисшого.

Се булиби коротенькі начерки сих двох розпоряджень, які так вимовно говорять про вагу церк. співу у реліг. вихованню вірних.

VI. Наші відносини.

В далішому ході сеї розправи, в ціли винесення для нас конкретних і практичних конклузий), — порівнаю висше сказане з нашими відносинами у тім згляді.

З висше сказаного виходить, що церковна пісня є дуже важним чинником виховуючим релігійні почуття. Дальше виходить, що церк. спів повинен бути плеканий в школах народних і середніх, в народі взагалі, спеціальнож в Дух. Семінарах і дяківських інститутах, і поміж Духовенством, яке повинно бути докладно з церк. співом обзнакомлене, — яко складовою частию Богослуження, і яко з дуже важним средством релігійного виховання вірних.

Та в сім місци зберуся на цивільну відвагу — висказати декілька заміток *pro domo sua*.

На всіх тих етапах навчання і береженні церковного співу — про які згадує Його Святість Папа Пій XI — наша нивка церковного співу лежить на жаль зовсім забутим облогом. Про якесь систематичне навчання церк. співу у школах низших, середніх, і-т. д. не ма у нас мови.

Півці церковні, які повинні бути розсадниками культу духовної пісні між народом, єї практичними учителями зовсім з того не здають собі справи. А коли вони відбувають з'єзди — то не у своїх фахових цілях, але в цілях борби о поле, чи о доходи.

Таким же змістом переповнені дві їх часописи, які виходять у нашій Провінції, — натомість «ниже титли» — про се, що повинно бути сутию речі самого поняття «церковний півець».

У нашій католицькій пресі і поза нею, упоблікував я понад 10 праць в тім згляді надіючись викликати заінтересування і дискусію серед духовенства, — однаке ніхто нижче пари з уст.

Наука кантів — як знаємо — носить у нас п'ятно приналежності до відділу тих предметів — які називаються: «пуфівки». Тут і там, по місточках і селах, вириваються доморослі дірігенти, що мимоходом кажучи визначаються звичайно неузвівом, — і організують церковні хори, та уводять до храму Божого твори, які ані з церк. музикою, ані з реалігійним вихованням, ані з церк. мистецтвом взагалі не мають нічого спільного.

До якого степення церк. спів є нас в приниженню вистарчить згадати деякі факти, які суть загальні і неоспорими.

Пр. є фактом, що на зустріч Велик. Свят по всіх церквах робляться приготування. Мисяя підлоги, чиститься ліхтарі, переся стихарі і т. д. Одним словом йдуть всякі приготування для звеличення вел. Празника. Тільки непріготовляється того, що найбільше звеличує сей Празник — с. е. співу. Чи дяк раз робить коли пробу з Крилосами, пр. в антифоннім читанню псальмів? — Нічого подібного у нас не твориться — хоч се є таке натуральне!

Думаю, що прецінь повиннобіся справу рушити з мертвотої точки.

З народних шкіл повинна дитина винести певне минимум церк. пісень, — а зі середної школи ученик повинен уміти заспівати бодай незмінні часті з Утрені і вечірні.

Молодіж полюбила бы наше Богослуження, побачила бы що у тих піснях є краса, якої не почує нігде, — вонаби їх задивувала, заімпонувала, вони побачилиби, що Утреня і Вечірня не є чимсь таким, жо може собі дяк відкрічати чи вирипіти! — Булоби се велике оруже проти індеферентизму виходячої із середніх шкіл молоді — яка заповнює опісля кадри нашої індіферентної інтелігенції.

Очевидно сі речі мусять бути трактовані через фаховців науково, по мистецьки і з пляном. А коли фаховців нема,

то можна вислати на студії. — Покермована умілою рукою церк. пісня, трактована по мистецьки, повстане певно із упадку, і стане великим заборолом піднесення, оперта, побожності віруючих мас.

Сі на кінці наведені стрічки подиктовані любовю і журбою за наш вел. душі скарб — церк. музику, яка на наших очах гине, — і під тим кутом погляду прошу мої зауваги осуджувати.

Учіть ваших дітей молитви й чесного життя!

(На проповідь)

Один учасник останньої війни розказував про страхіття, що їх переживав на фронті. Про ріжних людей, звірів і героїв, правдивих приятелів і фарисеїв, відважних і трусів, добрих синів і лихих покидьків. Про одного щирого друга оповідав особливо богато, бо разом ділили долю й недолю протягом кількох років у найтяжіші хвилі. Один перед другим не знав ніякої тайни. А цей друг розказував про свою хату рідну, про неньку безпомічну дома, про другого брата, який уже зложив голову за Рідну Землю. А неньку він дуже любив. Кождого дня посылав їй вістку від себе. Старший він був літами але у відношенні й на згадку про рідну неньку він ставав мов мала дитина. І говорив як дитина. Оповідав, як мати ходила з ним до церкви, як молитви вчила, перед злом хоронила, коли ще маленьким був. А мав цей друг стрілець дуже гарний звичай. Кождого дня вечером відмовляв клячучи з вілкритою головою молитви не зважаючи на насмішки й кпини деяких злих товаришів бою. Робив се точно кождого дня в означений порі і як сам казав, оцин Отче наш і Богородице додавав стало за здоровля матері та за душу покійного батька. Занадто він любив своїх родичів а в інший спосіб на зверх не міг своєго чувства виявити як молитвою. Так учила його мати коли ще малим був, так робить він і тепер як вірний і добрий син.

Коли війна скінчилася і сей хоробрый стрілець вернув здоровий до звичайних занять, тоді старен'ка мати доживала при ньому віку. Знакомі й сусіди казали »Диви як гарно вони живуть! Ось доброї матері чесни син«. І правду казали. Бо в тій хаті панувала згода й любов, ніхто ніколи не чув там про сварні й незгоду. Хоч були бідні, жили чесно раді й вдоволені життям. Зрозуміла річ. Добрі й чесні родичі виховують таких же добрих і чесних дітей. Се є правило, бо яблоко недалеко паде від яблінки.

Але бачив наш оповідач й інші типи людей на війні. Стрічав богато лихих синів, які в прикрих хвилях проклінали годину, коли їх мати на світ породила, вічно зі всього невдоволені, не вміли пошанувати чужого майна, грабіж і кривда справляли їм вдоволення. З їх уст виходили заєдно проклони, нарікання та погані бесіди — молитва була їм незнана, вони єї не потребували і не практикували. По скінченій війні вернули й вони до рідних батьків, які витали їх з превеликою втіхою і радістю. Звичайно як батьки рідних дітей. Але не довго тревало їх щастя. Злоба, що загніздилася в літах ранньої молодості принесла свій овоч. Батьки тепер безрадні плачуть і гірко нарікають на невдачних синів а неодин в розпуці каже »сину, красше колиби ти був пропав на війні«. Коли спитати про глибшу причину того сумного явища то в більшості випадків відповідь одна: завинили родичі, батько й мати, що замолоду не дбали про дітей, не вчили молитви не провадили до церкви, самі доброго приміру не давали не картали за проступки. Сини росли собі свободно й виростили на дужих, здорових мушчин. В парі з фізичним ростом розвивалася душа тільки в браку доброго насіння поросла на ній хопта. Тяжко єї полоти тепер, треба чекати жнив. А які гіркі для батьків ті жнива!

Так! Дорогі Браття! Яблоко недалеко паде від яблуні — син недалеко відбігає від батька. Які родичі, такі їхні діти — се правило, з якого вправді бувають виїмки, але рідко. Усвідоміть собі сю велику правду й запишіть глибоко в серці а в життю буденім у відношенні до ваших дітей користайте з неї. Учіть ваших дітей доброго, ще коли вони маленькі, учіть словом і власним приміром. Найдівсе вчіть їх молитви й пильнуйте, щоби діти ваші точно кожного дня рано й вечір молились. В неділі й свята ідіть

самі до церкви і дітей забирайте зі собою. Це лишиться довго в іх памяті. В своїх діточих серденьках полюблять вони Божий храм, молитву, церковну пісню, обряд. Ця любов остане їй у старших літах не легко дадуть собі єї зі серця вирвати. Навчіть ваших дітей обовязку молитись кожного дня за родичів — коротко »Огче Наш« і »Богородице Діво« вечером. Син чи дочка, коли моляться за родичів, не будуть ніколи дітьми лихими й невдачними.

Але ї ви не забувайте молитись за ваших дітей, не забувайте давати їм доброго в тім згляді приміру. Тоді виростуть вони вам на потіху, Богу на славу, народові на пожиток, бо святі слова: »Благословенне вітцівське утверджує доми дітій а клятва матірня викорінює їх до основ« (Іс. Сирах).

Один священик хоронив раз бідну вдову. За домовиною спішила молоденька, одиначка сирота хлипаючи важко зі жалю та ще кількою сусідів. Усі плакали в сумнім поході ї на цвинтарі. Не так плакали над помершою як радше над бідною, безпомічною сиротою. Коли вертали з кладовища, каже одна старша жінка до священика: »Отче, дивіть яка бідна ця сирота! Вона марно пропаде...“ А священик їй на те: »Не бійтися! Господь Милосерний не заробить на неї. Вона не така бідна, як ви думайте. Мати лишила їй велике майно: навчила Бога любити, працювати й жити чесно. А се найважнійше в життю“. Так і вийшло. Бідна сирота чесним життєм і працею здобула собі пошану й любов у всіх, що єї знали. Скоро вийшла заміж і красше жила, чим єї подруги-товаришки, дочки засібних родичів.

Християнські батьки ї матері! Ви дбаєте о ваших дітей, з ранку до ночі тяжко працюєте, щоби їм придбати якнайбільше майна. Не забувайте однак на те, що важніше: лишити дітям почуття обовязку, чесного життя перед Богом і людьми. Це є найбільший, невянуний скарб на землі, запорука туземного їх щастя і грядучого, вічного — Амінь.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

2. Чи дозволена реституція?

(Розвязка слuchaю з Еп. Від. II. ч. за червень 1929),

1) О. Маврикій обовязаний до звороту 70 зол. за вино в користь о. Порфірія. Се без всякого сумніву, бо сам він вино замовив і сам відобрал нічого не згадуючи про о. Карпа. З другої сторони своїм поведінням дав доказ, що не має наміру звернути довг по доброму. Годі допустити, щоби тут грала ролю несвідомість обовязку реституції бож о. Маврикій показав себе знатоком церковного права і моральної в наеби яких тонкостях. Зла воля і надмірне привязання до гроша — ось вина й хиба о. Маврикія.

2) О. Порфірій не повинен був відтягати собі гроша зі стипендій призначених для о. Маврикія. Канонічне право і моральна забороняють строго всякі маніпуляції стипендіями вважаючи їх за щось нерозлучного з інтенціями. На оправданне о. Порфірія можнаби хиба те сказати, що він відтягаючи квоту 70 зл. робив це в наці, що о. Маврикій не буде тому противний. У своєму письмі до о. М. пише: »...Сподіюсь, що не будете противитись такому способові відшкодування...«

3) Хто обовязаний відслужити Акафісти й Молебні? О. Порфірій не має строгого обовязку їх правити, хиба що приймав дотичні інтенції відослані йому о. Маврикієм. Він може їх однаке назад переслати о. Маврикієви тим разом очевидно разом з грішми (70 зол.) і тоді обовязок цей буде тяжити на о. Мавр. а о. Порф. вийде ціло зі справи.

(Розвязка 2.)

Ad. 1. Поступок о. Порфірія не був самовільний і безправний, але недозволений. Мігби був о. Порфірій задержати собі як зворот за вино, колиби одержав від пароха з Кальварії для передання о. Маврикієви гроші з іншого титулу, а не як missalia.

Ad 2. Поступок о. Мавр. грішить проти справедливості. *Redde quod debes!* Він не повинен був відсылати

списку інтенцій, а їх сам відправити, щоби в сей легкий спосіб звернути довг о. Порф.

Ad 3. Правити Молебні і Акафісти обовязаний о. Порф., бо інтенції мусять бути відправлені, так передав їх через ного о. парох з Кальварії, а через непорозуміння незнане навіть о. парохови з Кальварії не може справа відправи інтенцій остати спірною.

Однак о. Мавр. обовязаний дальше до звороту о. Порф. 70 зл. за вино. Якщо передав вино своїкови, який помер в нужді, обовязаний сам внести просьбу, де належить о відписання довгу, а тим самим звільнення о. Порф. від обовязку плачення за вино. А якщо дістав відмовну відповід, обовязаний о. Мавр. заплатити 70 зл. о. Порф. біднішому за вино, яке взяв для себе, а відступив своїкови.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Св. Отець Пій XI. о священстві. Дня 18. червня б. р. приняв св. Отець на збірній авліенні учасників народного конгресу Союза італійських священиків „*Unio Cleri pro Missionibus*“ як рівноож духовних асистентів Католицької акції. Більше як дві тисячі італійських священиків в тім числі богато архиєпископів, епископів, пралатів і настоятелів монастих чинів та конгрегацій привитали св. Отця ентузіастичним окликом »Хай живе Папа Евхаристії, місій і Католицької Акції!« Св. Отець привітав їх сердечними словами зазначуючи, що вид тих священиків пригадує йому слова Господні: »Вас однак назавав я приятелями...« Папа не знаходить слів, які бодай приблизно могли б висказати те, що відчуває його серце на вид такого числа священиків. »Минуло 50 літ священства — казав св. Отець — 50 літ ласки Й Божого милосердя, 50 літ велітенської відповідальності, яка осягнула свій вершок в останніх роках понтифікату. Булиби вони пригнітаючими якби почування загального вітціства, подаване через доброту Й милосердє Боже, не мало в собі такої повноти потіх. То почування оживлюється і за кождим разом запускає чимраз глибші

коріння, коли до батька приходять сини його великої рідні. Присутні покажуть ще більше зрозуміння для духа того загального вітціства, бо як священики в границях, зачеркнених Провидіннем і послухом самі беруть в ньому участь як духовні отці так многих душ.

Прийшли, щоби зі спільним батьком пережити торжественні хвилі, щоби ділити з ним великудушність і радість серця, злучити свої молитви з його молитвами, бо важким обовязкам відповідають рівні а навіть більші благословення небес». Далі говорив св. Отець »Будьте чисті як ангели, раді в праці як апостоли, будьте побожні й повні покори в евхаристійнім дусі! — Трапилася врешті нагода повторити ці слова перед священиками, які є в цілій повні свідомі Божої величності власного призвання, які є перевірені так великими й пламенними намірами. Священики винні далі ступати по своїй дотепер стереженій дорозі в розумінні потрійного клича тої програми, винні чим раз більше ставати ангелами та апостолами. Тоді дізнають радости того містичного Вина, з котрого пливє невинність, того Хліба, котрий сильним додає кріпости, як першої умовини чинної й успішної діяльності. Так ще раз: священики винні бути чисті, бо вони є близькі кивота Того, що живе серед лелій й запахом лелій любуєсь. Мають бути діяльними апостолами, одушевленими для місійної ідеї, яка є суттєвим висловом апостольської ревности, бо якраз перші апостоли були місіонарами. Врешті священики мають бути побожні і повні страху Господнього не тільки як виконавці власного уряду але як ті, що оживлені правдивою невинністю і жертволюбністю, які сповняє цілу душу й ціле серце й усі афекти та стає ніжністю любови. Тоді стане вона не лише кормом священичого, душпастирського життя але заразом ознакою вдячності Божої, що пливе з Божого серця».

Програма Католицької Акції. — В часі одної конференції католицьких мушчин в Порцгайм епископ-суфраган о. Др. Бургер обговорюючи справу Католицької Акції сказав таке: »Католицька Акція не є нічим новим. Св. Отець хоче лише в особливший спосіб пригадати цю думку католицькій Церкві. Коли 60 літ тому назад так зв. лібералізм намагався відтягнути людей від Церкви то сьогодня той сам

дух проявляється в інший спосіб. Св. Отець означує його словом „ляїцизм“. Є це стремління, щоби на все глядіти чисто світським способом а релігійний головнож католицький вплив, о скільки можна поборювати. Між релігією і життєм, між Церквою і людством має бути розкопана прірва. Християнський дух уже не проникає цілого життя, хоч ще о тім говориться. Але така прірва не може існувати, бо релігія мусить заедно керувати нашим життєм так приватним як і публичним. Релігія не може бути відкинена. Тому велика се річ, коли світські люди виступають по стороні епископів і священиків в обороні католицького слова й думки. Треба нам пригадати собі католицькі засади, перенятися ними й підчинитись їм. Це є найвища ціль і завдання Католицької Акції. Дотичить вона головно людей, які стоять на боці. Слово священика не всюди може діяти, ігнорують часто також слова епископа. Тут необхідні мужчини й жінки вірні засадам, які дають примір католицького життя“.

Німецьке католицьке учительство а шкільна проблема. З кінцем травня б. р. відбувся в Саарбрюкен конгрес католицького союзу німецьких учителів. Союз числить 26.000 членів. Провідник конгресу Вебер у своїй промові дав вислів зasadничим домаганням німецьких католиків у висказі: «католицькі школи з учителями католиками для дітей католицьких». Союз домагається такої розвязки шкільної справи, яка би в практиці забезпечила повну рівноправність конфесійної школи з усікими іншими школами та дала спромогу основувати конфесійні школи також у краях, де є мішані школи. В звязку з тим Союз домагається конфесійного образовання учителів.

Як французькі католики дбають о виховання дітей. — Від часу як французька масонерія допровадила до розділу між Церквою і державою вичеркнено також науку релігії споміж предметів навчання у школах державних. Вихованне і навчання оплачуване державою стало зразу на ґрунт протирелігійний, читай протикатолицький. Ця обставина приневолила католицьких родичів до основування власних приватних шкіл усіх типів. В короткім часі покрилася ціла Франція сіткою приватних католицьких шкіл, в яких нині виховується міліон дітвори (мова про школи

всеслюдні) на $3\frac{1}{2}$ міліона дітей, що ходять до шкіл державних. Бачимо їх у кождій майже добре зорганізованій парафії — гарний будинок власний, добірні педагогічні сили, усі приклади потрібні до науки. На ціли удержання рідного шкільництва оподаткована там кожда католицька душа. Буває нераз, що в селі є школа державна з учителем оплачувана солено з податків навіть католиків та вона світить пусткою. Кілько ріді дітей державних функціонарів до неї ходить. А тут рядом скромний будинок католицької школи а в ній кілька соток дітвори. Згадати треба, що держава особливо в останніх часах веде острі кампанію проти приватних шкіл з наміром знищити їх зовсім. Але не застала вона неприготованими французьких католиків. Вони згуртувалися усі без ріжниць й повели енергічну якцію протестів. Результат їхньої акції вже є, бо уряд полішив приватні школи в спокою й почав іти на уступки в користь католицької Церкви також в інших справах. Небезпека для кат. школи однаке немине так довго поки уряд не відкличе зовсім законів, які обмежують свободу навчання.

Промовчані цифри. — „Le Dictionnaire de Théologie Catholique“ в одному з останніх випусків подає інтересні подробиці про мучеників католицької Церкви. Говорить лише про мучеників останнього століття і подає зіставлення цифрові тих, що кровлю прищечатали власну віру. І так в Кореї згинуло 1827 р. около 1000 а в рр. 1866—1870 около 8.000 католиків. У Сіямі, Анамі й Тонкіні в рр. 1855—62 і 1885 потерпіло звищ сорок тисячів християн мученичу смерть за те, що не хотіли ногами топтати хреста. В Китаю вимордували фанатичні боксери в р. 1900. около 8.000 християн. Про переслідування наших земляків за вірність католицькій Церкві під Росією напротязі цілого майже 19. століття згадана книжка не подає точних даних. За царя Миколая I. згинуло там за віру 406 самих священиків католицьких. Очевидна річ нема тут згадки ні про героїв що положили своє життя за скарб св. віри останніми часами в Совдепі та Мексику. До тепер ще нема точних даних. В минулому століттю нараховують кругло 57.000 мучеників за віру.

З католицького життя в Голяндії. — Після найно-

війшої статистики Голяндія числить нині 2,444.583 католиків і 3,859.797 протестантів. Загальне число учнів католицьких шкіл виносить 472.626, число учнів шкіл державних і некатолицьких є майже таке саме. В католицьких духовних семінаріях образується 253 богословів.

Гарні успіхи осягнула католицька праця організаційна; число членів католицьких професійних союзів в Голяндії, які працюють у тіснім контакті з епископами виносила дня 1. січня 1928 р. 105.674 а 1. січня 1929 р. 115.044 отже зросла майже о десять тисяч. Великий зрост виказує рівно ж число членів католицьких союзів дієцезальних: 1 січня 1929 р. — 93.383, а 1. січня 1929 р. — 100.365. Число членів союзу католицьких робітників побільшилося на протязі 1928 р. о 11.636 і осягнуло цифру 133.261.

За останніх 50 літ католицьке населення Голяндії подвоїлося. Побільшуєсь воно значно скорше чим проче населення, при чому навернення не відограють такої ролі як в інших краях.

В дієцезії Гаарлем є взірцево зорганізоване апостольство світських осіб. Працю ведуть мужеські та жіночі стоваришенні у кождій парохії під наглядом пароха або уповаженої ним особи, яка має титул директора. Для улекшення праці ділиться кожда парохія на округи. Члени католицької Акції в міру можности працюють у власних округах. Вимагається від них повнолітності, взірцевого ведення життя, спокійного, зрівноваженого характеру, знання всіх проблемів, т. зв. великого катихизму і найголовніших приписів католицького супружого права, основ католицької соціольогії і сучасного стану католицизму. Головним способом апостольської праці є відвідини по домах; визначає їх звичайно директор а виконують дві особи разом. Кандидати до Католицької Акції мусять відбути річну пробу і зложити іспит. На правильних зібраннях обговорюють члени апостольства методи праці та важні актуальні проблеми католицького життя.

РІК 1929.

Серпень.

Ч. VIII.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський,
Епископ Каменця Подільського.

ГРИГОРІЙ ХОМИШИН

Божою Милостю і Благословленням св. Апостольського
Престола Епископ Станиславівський.

ДІОНІЗІЙ НІЯРАДІ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Епископ Крижевицький.

ЙОСАФАТ КОЦІЛОВСЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Епископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький.

ПЕТРО ГЕБЕЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Епископ Мункачівський.

ГРИГОРІЙ ЛАКОТА

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Епископ Данійський і Пом. Перемиський.

ПАВЛО ГОЙДИЧ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського
Престола Епископ Пряшівський.

Всечесному Духовенству і Вірним
Божий мир і Архієрейське благословення.

Як милосерний Бог позволить, збереться в сім році греко-кат. Епископат Галичини, Підкарпаття, Сполучених Держав, Канади і Югославії у вічнім місті-Римі на свою спільну нараду і при тій нагоді в імені своєм і своїх вірних зложить найщірійші бажання спільному Вітцеві вітців, верховному Пастиреві всіх пастирів, непомильному Учителеві всіх християн, видимому Голові Церкви, Намісникові Ісуса Христа на сім світі, Папі Пію XI, з нагоди його 50-літнього священичого Ювілею. Сего року 20. грудня скінчить Святіший Отець повних 50. літ стоеї священичої служби.

П'ятьдесят літ у священичій службі, це рідка слава у людськім життю. П'ятьдесят літ у Божій святині і при Божім престолі, це велике благословення Боже, як для Ювілята, так і тих, що іх Бог Йому повірив.

Для того цілий католицький світ приготовляється, щоби як найторжественнішим способом прославити Ювілей спільногого Батька цілої вселеної, Папи Пія XI. — До того торжества прилучуємося й ми, найчисленніші представники східної кат. Церкви, щоби разом з 300. міліонами других католиків оказати свою горячу і ніжну синівську любов до Намісника Христового на цім світі Папи Пія XI.

Ми гр. кат. Епископи, бажаємо з особливим почуттям поклонитися Тому, котрому майже перед двома тисячами літ у особі св. Петра Христос-Цар сказав: „Ти еси Петро і на сій скалі збудую мою Церкву і ворота пекольні не переможуть п“. (Мат. 16. 18.)

Ми бажаємо, щоби всі разом приступили до Сего, що розсіває по світі світло, ширить чесноти і святість та обновляє світ в Христі Господі.

Ми хочемо в цих важких для нас часах станути близьше Него, по приміру великих наших предків Ізидора св. Йосафата, великого Венямина Рутського, Потія і других,

та звязатися з ним так кріпко, щоби ніяка ворожа сила, ані сама смерть не змогла нас від Него відорвати.

Хочемо видіти токо Керманича, що кермує Божою Церквою, не тільки в часі красної погоди, але й серед нагальніх вітрів й бурі, що спокійно стоїть при кермі, — хоч морські філі грізно підносяться.

А Вам, Преподобні Отці и дорогі в Христі Братья, пишемо не наше спільне послання, та взиваємо вас разом з нами почитати і любити вселенського Архієрея Папу Пія XI., бо Він є по Божій волі тою скалою, що її сам Господь поставив серед морської глибини цега світа, о яку розбиваються усі філі розбіщеного моря.

А тепер найдорожні в Христі, вислухайте найперше цого: ким є Папа Римський у Христовій Церкві, а відтак кілька слів про життя і діяльність нашого Ювилята.

I.

Ким є Папа Римський у Христовій Церкві?

Св. віра вчить нас, 1) що кождий законно вибраний Епископ римський є видимим Намісником Ісуса Христа на цім світі, — 2) що Він є спільним батьком всіх духовних пастирів і вірних, 3) що Він є верховним і непомильним вчителем всіх християн.

I. Папа Римський є Намісником Ісуса Христа на тім світі.

Було це до хрещенню Христа Господа у ріці Йордані. Там небо засвідчило про божество Христа Господа, а в імені всіх людей св. Йоан Предтеча вказав пальцем на Него, говорячи: „Се Агнець Божий, що бере гріхи світа“. (Йо. 1. 19).

Господь Ісус Христос ще немав тоді учеників. Перші, що прийшли до Него, це були ученики Йоана Хрестителя: Йоан і Андрей. Невинність Йоанова і радість Андрея звернули на себе особлившу увагу Христа Господа. Та коли Андрей привів до Ісуса свого брата Симона, то Христос поглянувши на нього сказав: »Ти єси Симон, син Йоанни; ти назвешся Кифа, що значить Петро«. (Йо. 1. 42).

Що означує той особливий погляд Христа Господа на Симона? що означають висказані слова? Господь Ісус Христос в тім часі не дивився на Симона, як на простого галилейського рибака, але його око бачило в нім «Петра»-скалу, на котрій постановив збудувати свою Церкву. Христос Господь в тім часі бачив в Петрі усіх Його наслідників, що мали бути разом з ним підвалиною Його Церкви до кінця світа.

Те, що Спаситель при тій нагоді предсказав Симонови, точніше овначив перед мурами міста Кесарії Філіппової, коли Його Симон по Божім натхненню признав: Христом, Сином Бога живого. Тоді то Спаситель відповів голосом, що прогомонів як звук воєнних труб по всіх сторонах світа, і буде звучати через всі часи, аж до кінця світа: „Ти еси Петро і на сій скалі збудую мою церкву і ворота пекольні не переможуть ї. І дам тобі ключі царства небесного і що звяжеш на землі, буде звязане на небесах, а що розвяжеш на землі буде розвязане на небесах“ (Мат. 16. 18. 19.).

Божественний Спаситель добре знав, скільки терпітимуть від злого духа і його помічників Петро і його наслідники як раз для того, що вони є основою його Церкви і ключниками небесного царства. Він про це більше разів говорив й на те приготовлював.

Але по установленню Найсв. Тайни Євхаристії перед своєю пращальною Архіерейською молитвою, так сказав Симонови Петрови: „Симоне, се сатана зажадав просівати вас як пшеницю; та я молився за тебе, щоби не ослабла твоя віра, а ти, колись, навернувшись, утверджуй своїх братів“. (Лук. 22, 31, 32).

Що божественний Спаситель при першій стрічі зі Симоном предсказав, що при Кесарії Філіпповій обіцяв то по своєму воскресенню виповнив. А було це так: коли Ісус Христос третій раз по своєму воскресенню явився ученикам при озері генезаретськім, особлившим способом знова поглянув на Симона-Петра й так його спитав: »Симоне Йо-нин любиш мене більше, чим ті? Сказав йому: Так Господи, ти знаєш, що люблю Тебе. Сказав йому: Паси ягнята мої. Сказав йому знов в друге: Симоне Йо-нин, чи любиш мене? Сказав йому: Так, Господи, ти знаєш, що люблю Тебе. Сказав йому: Паси вівці мої. Сказав втретє:

Симоне Йонин, чи любиш мене? Засумував Перро, що сказав йому втрете: чи любиш мене? і сказав йому: Господи, ти все знаєш; ти знаєш, що люблю Тебе. Сказав йому Ісус: Паси вівці мої». (Йо. 21, 15—17).

Коли перший раз Симон Петро заявив любов Христові Господеві, передав йому Ісус Христос власті пасти ягнята його. Коли другий і третій раз визнав свою любов, передав йому Христос-Цар власті пасти й вівці його. Тоді предсказав йому, що його чекає у життю, словами: »Коли ти був молодший, опоясувався еси і ходив, куди хотів. Коли ж постарієшся, простягнеш свої руки і інші тебе опояшуть і поведуть, куди не схочеш«. (Йо. 21, 18).

Цим торжественним способом передав Христор-Цар Петрови, а у нім й Його наслідникам, власті пасти ціле своє стадо, всі ягнята й всі вівці, а то значить, що св. Петро і його наслідники мають право й обовязок керувати й правити всіми настоятелями і вірними Христової Церкви. А це не є нічо інше, як бути Намісниками Христа Господа у Його св. Церкві.

З наведених слів св. Письма ясно слідує, що св. Петро заступав Христа Господа, що по своїм везнесенню є невидимим головою своєї Церкви, що св. Петро цріняв ключі небесного царства, що св. Петро дістав запевнення, що його віра ніколи не ослабне, а він має обовязок утверджувати своїх братів у вірі, що св. Петро дістав власті й обовязок пастирської служби над цілою Христовою Церквою.

А що церква Христова є видимим товариством, котре має тревати по всі часи аж до кінця світа »і се я з вами по всі дні до кінця віків«. (Мат. 28, 20), то з того ясно слідує, що вона аж до кінця світа мусить мати свого видимого голову.

Св. Петро управляв Христовою Церквою до своєї смерті, як римський Епископ. Він помер 29. червня 67 р.

Кождий законний римський Епископ є наслідником св. Петра на його Епископськім престолі, отже й наслідником у його епископській владі. Тим самим кождий римський Епископ має у Христовій Церкві ту саму власті, яку мав св. Петро, як Епископ римський. Тому не диво, що великий мученик св. Ігнатій Богоносець, ученик св. Йоана Богослова проваджений в Антіохії через малу Азію

до Риму, де мав бути кинений на жир диким звірям, витав римську християнську громаду як ту, що є »настялькою союза любови« ц. е. всего християнства. З його голосом крові лучаться голоси й свідоцтва св. Іренея з Галії, Тертуліана, Орігена й Кипряна з півн. Африки, Полікарпа і товаришів з мал. Азії, голоси всіх християнських громад, безчисленних християнських мучеників, всіх других святих та історії християнства. Святу правду: »Ти є Петро, на сім камені збудую церкву мою«, визнають і боронять величні християнського Сходу і Заходу від апостольських аж до часів наших великих славянських апостолів Кирила і Методія, до часів найбільшого оборонця католицької віри, на сході св. Теодора Студита, та св. свіщм. Йосафата, аж до найновіших часів, до нинішнього дня.

Ту правду визнаємо й ми, гр. кат. Епископи, разом з всіми нашими вірними в пропамятний день золотого Ювилею священства нинішнього Папи Пія XI. і признаємо, що він по волі й постановам Христа Господа є видимим головою його св. Церкви і як такий має властивість продовжати і увіковічнювати між вірними Христову Службу і Його Боже діло.

ІІ. Папа римський є спільним батьком всіх духових пастирів і вірних.

Римський Епископ є нашим вітцем, бо Він видимий голова великої Христової родини. По постановам Господа нашого Ісуса Христа, має він верховну властивість над цілим скарбом ласк зложених у св. Церкві, бо він ключник небесного царства. Головна задача видимої власти у Христовій Церкві є в тім, щоби нашим душам уділити надприродного життя, його розвивати, утврджувати і заховувати до кінця. Се є головною причиною, що цілий християнський світ від найдавнійших часів називає римського Епископа »Папою« ц. е. Отцем. З цеї причини слушно називаємо духовним вітцем кожного священика, котрий уділяє св. Таїни, а через це надприродне життя ласки. Але священик може ту свою духовну службу справувати тільки по власти, яку дістав від Епископа, отже Епископ є висшим духовним вітцем всіх священиків і вірних в Епархії. Знова Епископів настановляє Папа і тільки зединені з Папою

Епископи можуть правно вільновнювати свою духовну владу у Христовій Церкві. Тому Папа як верховний Наслідник Церкви Христової є вітцем всіх Епископів, священиків і всіх вірних. Тому слушно називаємо його Вітцем вітців.

Св. Теодор Студит в своїм листі до Папи Льва Пасхалія так говорить про римського Епископа: »Верховний Отець вітців, найперший між всіми первосвящениками, божественний первоначальник перший наш апостольський голова, архипастир цілої піднебесної церкви, від Бога определений вождь всіх«.

III. Папа Римський верховний і непомильний учитель всіх християн.

Кождий законний римський Епископ в особі св. Петра дістав владу й обовязок від Ісуса Христа пасти вівці й ягнята його св. Церкви, дістав владу й обовязок утверджувати своїх братів у вірі. З того слідує, що вселенський Архієрей римський є непомильним учителем св. віри, коли як верховний учитель й пастир св. Церкви опреділює правди віри й моралі. То наука св. Церкви. Так вірили й навчали від перших часів яристянства всі учителі Церкви; як св. Іриней, св. Кипріян та св. Василій, що у своїм 92. листі разом з 32. Епископами пише до римської Церкви »що Вона заслугує на найбільший подив, бо Її Господь дав те, що вона може розріжняти правду від неправди і проповідувати віру Отців без всякого відхилення (додатків)«!

Так вірив й вивчав св. Кирило Александрійський († 444 р.) котрий називає римського Епископа »віродостойним свідком правди«. Так вірили й навчали всі великі Отці християнського Сходу і Заходу.

Віру християнського Сходу перед самим розколом прекрасно визнавав та навчав словом й письмом наш великий цодвіжник і Святитель Теодор Студит, який пише: »що Римська столиця від початку є жерелом правди, що в ній належить глядіти непомильного рішення що до віри, »що Римський Папа є вселенським верховним світильником«, Ключником Євангелія й небесного царства, »що він має владу вселенського собора і є корифеєм, і що хто від него відорваний, є відорваний від Христа, та що Папа є »Петром« й без нього не можуть Епископи відправляти

законного собору. Римській столиці Христос Господь передав ключі віри и вона Богом збудована твердиня, прибіжище і спасення; вона проти ложновірних бур спокійна й забезпечена пристань всемірної Церкви; вона голова всіх Церков, хто з нею не злучений, той не є у лучності з Христом».

Маючи те все перед очима, історію всіх віків Христової Церкви, свідоцтва вселенських соборів, особливо Ефесского, Халкідонського, Ліонського, Фльоринтийського й Ватиканського, ілучи за приміром великих святителів нашої Церкви св. Йосафата, Венямина Рутського й др., по прикладу безчисленних мучеників св. зединення, з нагоди Ювилею вселенського Архієрея Пія XI. і ми Епископи гр. кат. обряду разом з нашими вірними кличено: за віру католицьку за Намісника Христового і ми готові при помочи Божої ласки всю жертвувати, щоби як найтісніше звязати цілий Схід зі скалою, на якій Христос Господь збудував свою Церков.

II.

ПАПА ПІЙ ХІ.

Боже Провидіння дало нам у тих тяжких часах такого вселенського Архієрея, якого вимагають наші часи.

Теперішний Папа Пій XI. уродився 31. мая 1857 р. у місточку Десійо, недалеко Міляно. Ім'я вітця було Франціск, а матери Тerezія. При хрещенню дістав ім'я Ахиль. Гімназійні науки скінчив як питомець архієпископської семинарії в Монці, а богословські найперше у Міляно, а відтак в Римі на Григоріянськім Університеті, де осягнув докторат фільбофії, права й богословия. Дня 20. грудня 1879 р., був рукоположений на священика а 21-го відправив першу Службу Божу в церкві св. Карла Боромейського в Римі. По скінченню богословських студій був назначений сотрудником в Міляно, пізніше професором богословия. Від 1888 р. став урядником славної бібліотеки в Міляно, которую оснували св. Карло Боромейський і Фридрих Боромейський. Там при наукових працях перебув до 1914 р. коли то Папа Пій X. покликав його до Ватиканської бібліотеки. Тут отворилося для него ще ширше поле праці. Як пре-

фект Амвросіянської і Ватиканської бібліотеки звидів цілу півднєву й західну Європу. По 4-ох роках праці у Ватиканській бібліотеці, післало його Боже Провидіння на північ і схід Європи. В 1917 р. назначено його Апостольським Візитатором а 1919 р. Нунцієм в Польщі. Вже по двох роках був поставлений Архієпископом і Кардиналом в Міляно, щоби мав нагоду запізнатися з обовязками Епископа, щоби пізніше як Епископ Епископів міг успішно провадити цілий християнський світ. На столиці св. Амвросія за короткий час здобув собі імя великого Епископа. В тім часі отворив католицький університет, який посвятив Найсоліднішому Серцю Ісуса, бо воно є жерелом зєдинення Божого і людського життя, за котрим зітхає кожде сотворіння й до якого зміряє, щоби зєдинитися зі своїм Сотворителем. (З бесіди при посвяченю університету).

Дня 6. лютого 1922 р. кардинал Ратті був вибраний Епископом Римським і прибрав ім'я Пія XI. — Дня 12. лютого відбулася коронація в церкві св. Петра і він по раз перший по довгих літах уділив благословення Римові і цілому світові.

У першім своїм посланні (*„Ubi arcano Dei“*) вибирає собі клич: »Христовий Мир у Христовім Царстві«. Він є Апостолом Божої любові, которую ділами й словами пропагує. Його престол є прибіжищем для всіх, як володарів держав, так й найбідніших скитальців, що в часі всесвітньої війни стратили все своє майно.

Минуло ледви 6 літ від коли Папа Пій XI. засів на престолі св. Петра, а довершив вже таких діл, що остануть тревалими пам'ятниками в Христовій Церкві. Всім добре знана його праця в часі ювілейного року, праця місійної вистави, великі старання о місії в світі, заведення нового празника Христа-Царя і його праця коло поширення католицької акції на цілий світ. Він кличе до праці у винограді Божім всіх католицьких мірян, мушчин й жінок, щоби під проводом Церкви працювали над поширенням Євангелія Христа-Царя. Його серцю є мила особливо ідея зєдинення з Христовою Церквою всіх незєдинених. Як правий господар кличе на гостину Христової любові всіх незєдинених словами: »Приходіть, бо вже все готове«. (Лук. 14, 17).

Папа Пій XI. є особою повною живої віри, нестру-

дженю в праці, неустримою у проповіданню вічних правд, він є повний доброти й любові до всіх, але заразом повний рішучості й відваги у кермованню Христовою Церквою. Його душа переповнена Божим страхом, але не знає страху перед людським зглядом. У нього велике уповання на Бога й тому ніколи не упадає на дусі. Цілий день посвячує молитві й праці, а крім того ще велику частину ночі. Та сильна душа перебуває у здоровім й сильнім тілі.

Папа Пій XI. справді великий Папа. Він своїм життям світить цілому світові. Не тільки католики, але й найбільші противники дивляться на него з найбільшим почуттям. За час його Понтифікату, св. віра проповідується по всіх сторонах світа й утверджується.

Взиваємо Вас Преподобні Отці і дорогі в Христі Браття, щоби Ви горячо молилися за Святішого вселенського Архієрея Пія XI. в часі цілого ювілейного року, як то робили перші християни, коли молилися за першого Папу св. Петра. Св. Письмо каже, що благословення вітця буде діом дітям. Горячо бажаємо, щоби благословення нашого найвищого духовного вітця збудувало й нашій Церкві на сході й нашому народові красну будущість.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога Отця і причастя св. Духа най буде зі всіми вами.

† Андрей,
Митрополит.

† Григорій,
Епископ.

† Діонівій,
Епископ.

† Йосафат,
Епископ.

† Петро,
Епископ.

† Григорій,
Епископ-Пом.

† Павло,
Епископ.

Повиший лист поручаємо відчитати в найблисшу неділю згл. свято по його отриманню.

Рівночасно з покликом на тутешні розпорядки ч. 12/орд. з р. 1929. (Епарх. Від. ч. III. з р. 1929. ст. 33. ісл.) і ч. 2678. з р. 1929 (Епарх. Від. ч. VI. ст. 107) ще раз взиваємо Всіх. ОО. Душпастирів, горячо заохотити вірних, щоби пильно старалися позискати всі ті ласки, якими наділую нас св. Отець всім ювілейним році.

Від Епископського Ординарія.

Ч. 4269/202. В справі звітів з відбутих ювілейних обходів.

Поручається Всч. О. О. Деканам надсилати звіти з ювілейних обходів. В звіті повинно бути зазначено: кілько процесій урядив парох? Кілько проповідій виголосив про значіння ювілею? Кілько приблизно вірних брало участь в процесіях? Кілько душ приступило до св. Тайн?

Виказ парохій в яких ще не відбулися місії.

1. Балигородський Деканат: Березка, Гочев, Жерниця, Загочеве, Рябе (б на 11).
2. Белзький: Жабче муроване і Шмитків (2 на 11).
3. Бірчанський: У всіх парохіях відбулись св. місії.
4. Бориславський: Доброгостів, Кропивник новий, Попелі, Рибник, Східниця (б на 14).
5. Буківський: Новосільці і Пулави (2 на 11).
6. Варяжський: Нисмичі і Тудорковичі (2 на 11).
7. Вел. мостиський: У всіх парохіях відбуто (3 місії а 7 реколекцій).
8. Височанський: Багновате, Ботелка вижна, Гнила, Кривка, Росохач (6 на 15).
9. Горлицький: Бортне, Ганчова, Гладишів, Долини, Крива, Мацина вел., Регетів, Рихвалд, Устє руське (9 на 18).
10. Грибівський: Камяна Баниця, Ізби, Королева руська Фльоринка, Чирна, Снітниця (7 на 10).
11. Линівський: Бахір, Добра шляхоцька, Іздебки, Кінське, Глудно (б на 10).
12. Добромильський: Княжпіль, Макова, Мігова, Папортно, Посада риботицька, Риботичі і Трійця. (7 на 13).
13. Дрогобицький: Болохівці, Брониця, Гаї нижні, Далява, Лужок, Медвежа, Михалевичі, Нагуєвичі, Унятичі і Ясениця сільна (10 на 14) З реколекцій (Вацевичі, Дрогобич, Якубова Воля).
14. Дуклянський: Воля цеклинська, Граб, Гирова, Зиндрanova, Мшана, Ольховець, Радоцина, Ростайне, Святкова, Тиханя, Тилява і Чорне (12 на 17).
15. Жовківський: Глинсько, Добрусин, Замочок, Куцинська Воля, Мацошин, Пили, Туринка (7 на 15).
16. Жукотинський: Вовче горішнє, Галівка, Дністрик дубовий, Мшанець і Хащів (б на 16).
17. Комарнянський: Березець, Горбачі, Горожанна вел..

- Горожанна мала, Грімно, Кліцко, Колодруби, Ко-
нюшки корол., Лівчиці, Поріче ґрунт., Піски, Ричи-
гів і Татаринів (13 на 16).
18. Короснянський: Близянка, Красна, Опарівка, Чорноріки,
(4 на 7).
 19. Krakовецький: Бунів, Кальників, Коханівка, Малнівська
Воля, Млини (5 на 15).
 20. Куликівський: Артасів, Колоденце, Колодно, Кукизів,
Нагірці, Ременів, Сtronя tin, Сулимів, Цеперів і Чес-
тині (10 на 16).
 21. Лежайський: всюди відбулися св. місії.
 22. Ліський: Ванькова, Ліско, Монастирець, Постолів, Се-
реднє вел., Тарнава гірна, Угерці мінер., Чашин (8
на 15). (Д. б.)
 23. Лупківський: Воля мігова, Команча, Лупків, Манів
і Смільник (5 на 15).

Заввага: Всякі неточності в заподаних даних, зво-
лять справити дотичні ОО. Декани через прислання до Еп.
Консисторії точнішіх звітів. (Д. б.)

Датки на „Петрів гріш“.

Крупець 5, Грушатичі 5, Горохівці 5, Бахів 3'71,
Пralківці 5, Валява 10, Вірко 7'40, Острів 11, Буців 7'42,
Шкляри 11'23, Салаші 7, Літиня 10, Мединичі 2'50, Яків
старий 14, Нагуєвичі 6, Коблянська воля 10, Тисовиця 4,
Кавсько 25, Загочеве 21'40, Трускавець 12, Медвежа 10'34,
Дубецько 5'87, Страшевичі 16, Дубрівка 10, Сливниця 4,
Дрогоїв 8'77, Нове місто 8'49, Доброгостів 10, Ванькова 46,
Сілець 3, Мокряни малі 10'50, Icaі 10, Лісковате 15, Ясель
6'60, Поляна 10'03, Улично 5, Подемщина 10'70, Пруси
10'35, Добра 31, Хлівчани 10, Гладишів 5, Усте руське 4'50,
Ганчова 10, Підбуж 10'50, Тучапи 12'50, Лівча 4, Пере-
дільниця 8, Стебник 20, Смерековець 5, Балигород 12'50,
Дорогошів великий, Дорогошів малий 1'95, Лімна 10,
Мшанець 6'50, Ліщини 4'40, Новиця 5, Яблониця руська
7'19, Бутини 5'40, Руське село 5, Лівчиці 5, Яблониця
польська 15, Більцарева 5, Дрогомишль 5, Фльоринка 3,
Скло 12'50, Угнів 3, Брунари 10, Межибрід 5'50, Трепча
3, Бортятин 3, Тулиголови 2'25, Святе 9, Забіре 10'56,
Теплиці 10, Судова вишня 18, Унятичі 3'20, Мишлятичі 6,

Дзвиняч горішний 5, Тершів 11·46, Княжпіль 5, Сурохів 12·50, Папортно 11, Липовець ад Любачів 5, Ріпник 5·75, Пулави 8·52, Середнє велике 5·30, Лукове 4, Щирець 6·14, Баранчиці 4·70, Камінка лісова 15, Пили 1, Жабче муроване 5·27, Немирів 5·66, Болестрашичі 7, Костарівці 10, Реклинець 6, Мохначка нижна 5·34, Чорноріки 14·36, Корениця 5, Шляхтова 10·38, Явірки 5·33, Двірці 4·67, Опарівка 10, Бонарівка 7, Біла 5, Волчищовичі 5·20, Самбір 14·76, Торгановичі 6, Хаців 16·20, Волосате 12·50, Майдан сінявський 5, Павлокома 5, Бітля 15, Болохівці 6·60; Белзець 2, Тяглів 17, Горуцко 7, Криниця мед. 15·03, Горуцко 4, Щутків 6, Речичани 10, Добряни 8·25, Білина велика 5, Добрусин 6·11, Галівка 15, Бандрів 5, Дубно 10, Кропивник старий 15·30, Стрільбичі 2·10, Татаринів 4·25, Крукеничі 3·50, Курилівка 6, Бабина 10, Чернилява 3·76, Яворів 32·07, Гошів 10, Вислок горішний 5, Коросно 12, Воля мігова 3, Явірки 10, Соколя 7, Немирів 10, Гвоздець 15·20, Радруж 10, Комарники 5·80, Желдець 10·59, Ольховець 3, Команьча 25, Маковиско 16, Фльоринка 1, Довгомостиска 5. (Д. б.)

ХРОНІКА.

Іменування.

Ч. 3932. о. Малко Теодор, парох в Волиці завідателем деканату Буківського.

Завідательства одержали:

Ч. 4044. о. Качмар Стефан — Підгайчики.

Ч. 4044. о. Кондрацький Василь — Криниця мед.

Сотрудництва одержали:

Ч. 3890. о. Кузьмінський Дмитро — Дорожів.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 22. серпня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

+ ЙОСАФАТ
Епп.

ІІ. ЧАСТЬ.

При престолі. (Початок Сл. Божої).

(Під розвагу священикам).

В огнищі священства — при жерелі помирної сили — перед горою святою, на яку спрямовуєсь тужний погляд Церкви Обручниці Христової, готова до жертви, чекає віруюча громада коли розіграється драма ласки, що то під ослоновою символів відновляється на престолі Нового, Вічного Завіту. **Кто взидет на гору Господню і станет на місті святім его?** Хтож то приступить, діткнесь Господнього жертвовника, хто переступить Божі преділи, і буде говорити з Богом блискавиць і громів на горі Синай. Кого то пішле Бог, щоби він увійшов у скінню свідіння, такого достойного що змігби діткнути Бога, Предвічного, святого, що може Його приносити в жертву, а могучого щоби окропив Божий народ Кровію Агнця? Господь не посилає Ангела, щоби на сій подоли слез заіntonував гимни блаженства, не посилає нікого такого, на кім блестілаби ясність вічності, нікого такого, що то його ввищих над світ сферах не дотикавби гріх землі, ніякого повелителя морям і бурям, щоби їх утихомирював, ніякого, щоби дотикав гір, а вони димились.

З товпи народу викодить він... Ог̄ человік пріємлем, за человіки поставляється. Так з цоміж людій, обложений немочами як і його братя а за человіки поставлений, має завдання своїх братів людій спасати, освячувати, для них жертвуватися. Він є образом Того перед яким клякають генерації, ожидают від Него великія і богатия милости. Він є образом Того, Хрестоносця, що то малочи взяти на Себе св. Хрест-жертви кровавої, на хвильку пристанув і »во своє воспоминаніє« збудував жертвовник негниючий, незнищимий, на якім приносить в жертву свою ніколи невигасаючу Любов. Ось сего Благословячого, сего Спасителя представляючи виступає .чоловік-священик з товпи, щоби приготовитись до великанської Жертви, яка в силі усмирить горе цілого світа. Хрест Господній на його плечах, отирає царські двері, а товпа здоровить його як Апосто-

ла, Післанця-ангела спасення, мимоволі клонить перед ним голову.

Перед степенями престола робить священик великий, низький поклін, кладучи на собі знак св. Жертви, бо місце »на нимже стої земля свята єст«. Знаком св. Хреста зна-менає чоло, грудь і рамени, бо буде провадити серіозну пертрактацію з Святым за гріхи свої і світа. Він знає звідки прийшов, що він приніс з немочій і провин. Тому палить в першу жертву кадило зітхаючи: Помилуй мя Боже, по велиції милости Твоєї і по множеству щедрот Твоїх очисти беззаконіє мое... Найпаче омий мя от беззаконія моєго... Віруючий нарід прагне спасення, Божа воля тягне його... Тому обходить він жертвеник Бога. А серіозність жертвовника і самої Жертви кадильної наповняє його жаром і духом жертви, згоріти як се благовонне кадило в жертву всесожжений. Та жертвенність проникає його ту і в цілім його священичім життю. Але на престолі Господнім луч його надії, воскресення.

Віруяй в мя, аще умрет оживет. Тому і сумовитість, мелянхолія жертви, самопосвяти враз з радощами вічних надій переливаються по душі священика. Він обходить жерело ласк, що обновляють дух прав в нем, сердце чисто заждеть, дає мудрість научати ще беззаконня путем єго, і тому возрадується язик той і кости смирення...

I той радісний злет до Бога остає хоч згадує на лукавий світ і лукаве своє серце: Ізбави мя от кровей Боже, Боже спасенія моєго. Він яко священик заступає справу Бога перед світом лукавим-беззаконним, якого має навчити доріг Господніх. Тому може сподіватись вислухання і помочі Божої, бо просить о святу справу і то возрадується язик мой... Але ось він сам повиненби спрятатись з перед Божого Ока, коли згадує на своє беззаконіє... але в нього надія... А просьба не отвержи мене от лица Твоего... Хватает сильну руку Господню. I духа твоего святаго не отими от мене. Він знає, що вона його не відкине без його провини і ніхто не забере у нього тої радості задля спокою совісти: Воздажд ми радость спасенія і духом владичним утверди мя. Знає що сам зі себе нічого доброго не зможе зробити, »ниже наречи Господа Ісуса«. А ту приходиться йому благословити Царство Отця і Сина і Св. Духа тому

просить: Господи устні мої отверзеш і уста мої возвістяй хвалу твою.

Скінчив кадильну жертву. Став перед степеннями престола. Його душу наповнюють звуки, які доступні лише для священичої душі. Він готов вже вхопити гарфу, щоби розігнати мелянхолію свого серця Божим гимном.

Але Церква стримує його руку. Вона каже ще раз зробити поклон глибокий, повільний, поважний, згадати що сердцем власне роздертий, жалем сокрушеним і смиреним Бог не уничожит. Тогда благоволит жертву правди.

Зворуваюча сцена! Той, якого погляд буде шукати Всесвятого Бога в небі, щоби Його стягнути на сей престол, якого руки на вхрест зложені покажуть небавом віруючому народові розділено Тіло і Кров Христову, тепер ще спускає свої очі на землю, рука мимоволі вдаряє розжалоблену грудь, а уста шепчуть Боже милостив буди мні грішному! Бо він є чоловік-священик, що має принести жертву і своїх грісіх. Тому Сл. Божу зачинає такою покірною молитвою о прощенні, помилуванні. Але ся молитва і випрямовує його. Вливає йому довіря, що приступає до престола благодаті со дерзновенієм. Виходить на степені, очищений, ободрений... а уста шепчуть Благословен Бог наш, Слава во вишних Богу і на землі мир во чловіціх благоволеніє.

РІК 1929.

Вересень.

Ч. IX.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 4640. — Празник Господа Нашого Ісуса Христа - Царя.

Сего річне Свято Христа Царя відбудеться у 18-ту неділю по Соп. св. Духа, се є, дня 27 жовтня.

Подібно як попередніх літ належить обходити це свято як найторжественнійше, приготувати на него вірних і заохотити їх до достойного приняття в цей день св. Тайни Покаяння і Пресв. Евхаристії.

В ниніших часах царство сатани шириться в заструшаючий спосіб і хоче змести з лиця землі христіянські засади а засадити безбожність. Тож нашим обов'язком є подбати, щоби всюди, де лиш сягає наш вплив, запанував Христос одинокий правдивий і могучий Цар.

В сам день Празника виголосять Всич. Отці добре обдуману науку в часі торжественної співаної Служби Божої, оперту на Енцикліці теперішнього св. Отця (гл. Епарх. Відомости ч. XII. р. 1926. ст. 53—69), а по Службі Божій, при виставленню Найсв. Тайн, відмовлять акт посвячення Пресв. Серцю Ісуса цілого людського роду після норми поданої минувшого року в Епарх. Відомостях (р. 1928 ч. IX. ст. 133).

Ч. 4718. — В справі Служб Божих релігійного фонду.

Преосв. Епископський Ординаріят в Станіславові віднісся свого часу до св. Апостольського Престола зі запитом, чи священики є обовязані відправляти Служби Божі релігійного фонду, хоч Правительство за їх відправу нічого не платить. І отримав відповідь, що як довго Правительство не виплачує стипендій, так довго душпастири не є обовязані відправляти згадані Служби Божі.

Повисше подається до відома Всч. Духовенства.

Ч. 4593. — Інтервенція у шкільних влад в справі навчання релігії.

Пригадується Всч. ОО. Душпастирям тутешній розпорядок ч. 3923. напечатаний в Епархіяльних Відомостях ч. VII. за липень 1928. р. по думці котрого в справах перепон, недорозумінь і т. п., звязаних з навчанням релігії в школі, належить звертатися в першу чергу до дотичних ОО. Ординаріятських Відпоручників до Рад шк. повітових.

Виказ парохій в яких ще не відбулись місії.

(Докінчення).

24. Лучанський Деканат: Білина вел., Биків, Волоща, Гординя, Дубляни, Лука, Пруси, Сілець і Татари (9 на 13).
25. Любачівський: Воля олещицька, Милків, Синявка і Суха Воля (4 на 13).
26. Лютовиський: Береги гірні, Боберка, Дверник, Дильтова, Криве, Поляна, Райське, Скородне, Хміль, Хревт, Царинське і Чорна (12 на 16).
27. Мединицький: Грушова (1 на 13).
28. Медицький: Баличі, Барич, Стібно, Торки, Хільновичі, Яксмановичі (6 на 12).
29. Мостиський: Боляновичі, Годині, Гусаків, Ляшки гостищецькі, Махнів, Мишлятичі, Пакість, Радиничі, Соколя, Хлиплі (10 на 15).
30. Мушинський: Війкова, Жегестів, Лелюхів, Матієва, Милик, Мохначка нижна, Нова весь, Поворозник, Шляхтова, Явірки (10 на 16).
31. Немирівський: Магерів, Немирів, Радруж і Улицко (4 на 12).

32. Нижанківський: Боршевичі, Германовичі, Горохівці, Грушатичі, Корманичі, Міжинець, Нижанковичі, Радохінці і Циків (9 на 11).
33. Перемиський: Пралківці (1 на 11).
34. Підбуський: Бистриця, Головецько, Звір, Ісаї, Кропивник старий, Ластівки, Опака, Підбуж, Свидник, Смільна, Сприня, Сторонна, Туре і Урож (15 на 16).
35. Порохницький: Дубецько, Крамарівка, Руське село, Хиринка (4 на 10).
36. Равський: Белзець, Камінка лісова і Руда лісна (3 на 17).
37. Радимянський: Болестрашині, Валява, Вишатичі, Дрогойів, Журавиця, Малковичі, Острів, Уйковичі (8 на 15).
38. Риманівський: Босько, Дошно, Королик волоський, Липовець, Синява, Тарнавка, Яблониця польська і Ясель (8 на 14).
39. Рудецький: Вощанці, Гошани, Коропуж, Кропильники, Ляшки завязані, Михайлевичі, Новосілки гост. Підгайчики, Хишевичі, Чайковичі і Шоломиничі (11 на 16).
40. Самбірський: Бабина, Барановичі, Береги, Ваневичі, Вяцковичі, Коблянська Воля, Ольшаник, Торгановичі, Черхава і Чуків (11 на 18).
41. Сінявський: Майдан сінявський (1 на 10).
42. Сокальський: Добрачин, Завишені, Зубків, Розджалів, Сокаль, Спасів, Стенятин, Тартаків, Яструбичі (9 на 14).
43. Старосамбірський: Потік вел., Ясениця замкова, (2 на 17) більша частина реколекції.
44. Старосільський: Букова, Волча долішна, Воютичі, Гуменець, Ляшки муровані, Ракова (6 на 14).
45. Судовищенський: Волчухи, Никловичі, Речичани, Судова Вишня, Стоянці і Цвіржа (6 на 14) 2 реколекцій.
46. Сяніцький: Загіре, Ялин, (2 на 14).
47. Тіснянський: Ветлина, Криве, Яблінки і Яворець (4 на 8).
48. Турчанський: Лосинець, (1 на 15).
49. Угнівський: Домашів, Диниска, Корчів, Корчмин, Махнів, Остобіж, Піддубці, Тяглів, Ульгівок (9 на 15).
50. Устрицький: Береги долішні, Гошів, Дащівка, Коростно, Лобізва, Лісковате, Старява сяніцька, Ялове (8 на 14).
51. Чесанівський: всюди відбути св. місії.

52. Яворівський: Брухналь, Мужиловичі, Наконечне, Скло, Тучапи, Яворівське мале передмістє, Яжів новий (6 на 17) 1 реколекції.
53. Ярославський: всюди відбuto — не було місії ні реколекції також в Krakovі.

Заввага! Всякі неточності в заподаних даних зволять справити дотичні ОО. Декані через прислання до Еп. Консисторії точніших звітів.

Датки на „Петрів гріш“.

Малнівська воля 5, Угнів 11, Терка 5·50, Куликів 7, Красне 8·60, Угерці мінеральні 14, Годині 10·50, Лужок долішній 7, Завадка 10, Осердів 10, Дошно 2·10, Ляшки гостинцеві 15, Телешниця сянна 10, Бібрка 12, Устянова 12, Хотинець 20, Гнила 7, Сухаволя 11·40, Камінка старе село 9·80, Якубова воля 12, Голе-равське 14·20, Сприня 13, Звір 10·80, Никловичі 5·20, Добромиль 21·18, Берест 19·58, Явора 20, Улицько 5, Висоцько 2·35, Хлиплі 10, Скопів 27, Терло 6·20, Ляшки завязані 10, Крамарівка 8, Ізебеки 15, Порудно 5, Кvasинина 3·30, Ясьонка масьова 10, Завищень 8·09, Тартаків 11·45, Арламівська воля 5·05, Манастир 7, Гирова 2, Макова 6, Гаї нижні 20, Цвіржа 2, Мігова 6·50, Брониця 11, Баниця 6·70, Радошиці 20, Полонна 20, Постолів 7, Корчмин 11·41, Потелич 20, Зіболки 4, Добра шляхоцька 5, Середниця 5, Рибник 6·50, Биків 12, Тарнава вижна 5, Кристинопіль 59·40, Млині 4, Тісна 8·50, Ванівка 15, Жовківа 76·70, Шоломинічі 15, Піски 15, Піддубці 10, Рихвальд 12, Девятир 6, Крехів 5·60, Рогізно 20, Яворів мале передмістє 10, Березка балигор 10·20, Гочва 7·50, Горожанна велика 15, Красна 5, Диків старий 8·20, Фельштин 5, Будинин 17, Жковтанці 34·79, Угринів 10, Нисмичі 6, Криве ад Тісна 20, Нове село 16, Краків 12, Залісє 5·36, Береги 6·50, Гломча 8, Боберка 10, Матієва 18, Новий Санч 9·27, Диниска 9, Ульвівок 7, Грозьова 5, Сокаль 25·57, Лопушанка хомина 10, Скварява нова 20·14, Явірник руський 13·30, Улюч 10, Жужель 10, Добрівляни 7·85, Вороблевичі 20, Опільсько 18·50, Олещичі 10, Камінка нова 7·36, Береги долішні 15, Мостишка 14, Лопушниця 6·60, Тарнавка рим. 6·20, Волоща 10·56, Ліщовате 19·50, Бігалі 13·20, Михалевичі 5, Липа 10, Кобильниця 5, Конюшки корол. 8, Кліцко 6, Комарно 38·50, Вірхомля велика 13,

Журавиця 8, Нагачів 15, Дидьова 5, Стефкова 35'55, Смільник 10, Ступосяни 8, Апостольство в Смільнику 2, Кооператива «Верховина» Читальня 2, Аматорський Кружок 1, Заряд школи 1, о. Іван Полянський 5, Катарина Найда 2, Анна Грицик 2. усі зі Смільника..

ХРОНІКА.

Іменування.

Ч. 4067. о. Чавс Петро, парох в Крукеничах, місто-деканом Мостиським.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 4375. о. Качмарик Стефан — Стібно.

Завідательства одержали:

Ч. 3442. о. Мікула Василь — Карликів.

Ч. 4209. о. Ломницький Євген, доїзд. — Магерів.

Ч. 4453. о. Гринкевич Митрофан Ч.С.В.В. Кристинопіль.

Ч. 4604. о. Орський Онуфрій — Тиханя.

Ч. 4650. о. Білій Стефан — Милків.

Ч. 4650. о. Коляса Василь — Поляни.

Сотрудництва одержали:

Ч. 4300. о. Крупський Стефан — Судова вишня.

Ч. 4301. о. Кульчицький Михайло, самост. Новий Санч.

Ч. 4236. о. Шургот Олександер — Райське.

Ч. 4375. о. Крайчик Омелян, доїздж. — Погірці.

Ч. 4653. о. Білевич Олекса — упр. Лопушниця.

Померли:

о. Пиріг Данило, парох в Тихані 25. серпня 1929.

Душу його поручаем молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 20. вересня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ

Еп.

ІІ. ЧАСТЬ.

Служба Божа до Святий Боже.

(Під розвагу священикам).

Коли священик стане при престолі, будить легким поцілунком свідків крові. Він стоїть на гробі, в якім спочивають кости св. Мучеників. Часто буде призовати їх помочі, він і цілий народ уповає на Іх молитви: »Молитвами Святих Твоїх, Спасе спаси нас«. Став перед очима свята, поважна старина. Ті що почивають в покойщи Христовім, вертають тепер. Будуть брати участь у св. Жертві, яка має приноситися на їх кістках. Є се зворушаючий припис св. Церкви, отсей поцілуй св. трапези. Св. Церква відновляє ним ті зворушаючі сцени катакомб, де то колись святі християнські священики між переслідуваннями християнами готовими на смерть, приносили жертву св. Служби Божої на костях замучених братів. Часи змінились але віра св. Мучеників та сама, тому також мужна любов священиків повинна бути така сама.

На очах Святих що враз з частію Церкви воюючою окружують сей престол зачинає священик найближчий і особливший вступ до Св. Жертви. Вдаряє в сильний, радісний акорд: »Благословенно царство Отца і Сина і св. Духа...«

Перед престол Бога Саваота заносить благання, в ектенії мирній. Тут священик говорить виразно як посередник між Богом а людьми. В його повторюване »Господу помолімся« вливається благання цілої маси то радісне, то сумне-прискорбне, повне уповання то плачливе: »Господи помилуй«. Тут чергуються потреби народу. Священик вийшов з посеред народу. Бачив його нужду, небезпеки, які грожуть його вічному спасенню і дочасному добробутові. Знає як терпіть, страдає безмірно св. Церква. Єї єпархія зневажена. В його ухах ще ляштиє крик: »Los von Rom«, усунути римофілів-Епископів. Під його серцем наболіло. Перед його очима стає св. великомучениця Унія, сплющена, висміяна, представлена як твір »невидимої руки«,

інтрига ворогів народу. Довкола свого серця чує священик тернівий вінець, чує як Вона, св. гр. кат. Церква питає: «Люді мої что створих вам, іли чим обидіх ви? За що розпинаєте мене, апостазуєте — Лемківщина — Чому сей народ покидає мене, жерело життя, іде за схизмою, штундою, сельробами?» «О благословенії св. Божіх Церквей і соєдиненії всіх... О Святішем вселенськом... Паці Римськім Митрополіті, боголюбивім Епископі, Господу помолімся» Священик знає сю прожену на безбожну агітацію і деморалізацію, українську молодіж, він є знає зі школи, з читальні, він є включає будучність народу в прошені: «О благовірнім народі нашем...» Душпастиреві знаві інші потреби народу, парохії, його прошено і зобовязано до молитви за парохіян. Тому молиться за грішників, засліплених, заблудших. Благає для них милосердія навернення, опамятання. Він стоїть між працюючими масами; якже відповідно є піднести молитву і за них, — О трудахшихся... Стоїть між робітниками, які може втратили віру його ж завдання є піддержати, захоронити їх і їхні родини перед зіпсутям. Ту стоїть він для всіх як соціальний молитвеник, що поручає загроженні маси «паки і паки» Божому милосердію — заступству, спасеню помилуваню, захороні Божої благодаті.

Коли маса чує, що має гідного святого посередника між собою, який не надармо є поставлений в тім чині, якже весело бренять антифони: — «Восхідні Господеві вся земля»... «Боже ущедри ни і благослови ни, просвіти лице Твоє на ни...» Вони переливаються в довшу пісню «Єдинородний Син». Здається, що звенять арфи блаженних ангельських духів враз із серцями людей. Слава Отцу і Сину і Святому Духу... Та небавом голоси людей беруть перевагу над ангельським... Тихнуть небеса, чується клич землі до Єдинородного Сина Божого, що то «безсмертен сий» а ізволивий спасення ради дінних людей «воплотитися». Як те фільюоче море бути думки о жертвенний олтар і від нього відбиваються. Під важкою, великою ідеєю Божого Воплощення клоняться голови маси, як колоски пшениці під подувом вітру. Священик на згадку про Воплощення глибше від усіх клониться на знак, що він ніколи не пійме сего простору між „Безсмертним сущим“ і чоловіком. Ані величи і безміру любови що

Безсмертного Суши до воплощення і вочеловічення склонила... Всеж таки Божество і чоловіцтво злучити ізволивий »спасенія нашого ради«. В тім на оден момент зникає образ адорованого Божества. А жалісне »Распнийся же за ни Христе Боже«, насуває якби голгофську темряву. На чорнім тлі біле тіло Розпятого. Але се лиш на оден момент. Бо слідує сильне стрясення воскресення: „Смертью смерть поправий“. І знова бачимо Ісуса по правиці Бога Отця яко »Єдинаго Суща Святія Тройці« в цілій величі блеску і славі „спрославляєма Отцу і святому Духу“. Але і ту бере перевагу невгасаюче бажаннє, жажда спасення і тому нарід кілька разів любить повторяти: »Спаси нас — спаси нас...« „Єдинородний Сине... Спаси нас, спаси нас“ се дійсно дуже підходяча пісня до жертовного олтаря на грішній землі. Ся пісня є вимовною бесідою священика-жреця. Тому священик чуючи те бажання спасати душі сі довідавшись як сильне те саме бажання у самого народу, який має він спасати завзыває: „Паки і паки“ благати о Боже милосердя. По сій ширій сердечній і вилітій з повної груди, повним віддихом молитві »Спаси нас“ настрій веселій. Просьба переходить в більш вже ликовствуючий гімн, всеж таки перемішаний з просьбою о спасенні. »Прійдіте возвадуемся Господеви восклікнім Богу, Спасителю нашему.. Спаси нас Сине Божій...«

І знова маса нагадує собі небезпеки на дорозі вічного спасення. Священик пригадав святість Бога: »Яко свят єси Боже наш і во святих почиваєши — Святий між святыми! тому ми грішні на землі бреними устами співаем: »Святий Боже, Святий кріпкій, Святий безсмертний«. Так підноситься сильний клич »помилуй нас«. Ту стрічаються молитви священика і народа »помилуй нас«. Про сю молитву каже тайне Откровеніє: „Ангел пріде, и ста пред олгарем іміяй кадилницу злату: і дани быша ему тіміями мнози, да дастъ молитвам святих на олтар сущій пред престолом. И ізиде дым кадилний молитвами святих..“

Gr.

ПРОТОКОЛ

Звичайних Загальних Зборів Товариства »Епархіяльна Поміч«, які відбулися дня 2 липня 1929. о год. 11. перед пол. в салі Духовної Семінарії в Перемишлі зі слідуючим порядком днівним:

1. Отворення Зборів.
2. Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів.
3. Звіт уступаючого Виділу.
4. Звіт контрольної комісії.
5. Вибір нового Виділу.
6. Запити і внески членів.

О год. 9-їй відправилась Сл. Б. в наміренні Т-ва.

Присутні: Преосв. Йосафат, Преосв. Григорій і 45 членів Т-ва

Ad 1.) По відсліванню молитви »Царю небесний« Преосвящений Йосафат отворили короткою промовою Збори, провірили що Збори скликані по вимогам статуту, згадали про померших членів Товариства і поручили їх душі молитвам Отців. На предсідника Зборів покликали Іх Преосвященство Впр. о. Кирил. К. Хотинецького а на секретарів oo. Т. Калинича і I. Черкавського.

Ad 2.) о. Кирил. Гриник відчитав протокол попередніх Загальних Зборів, який прийнято одноголосно без змін.

Ad 3.) Звіту діяльності Виділу, який випечатаний роздано всім присутнім, на внесення о. Ярки не відчитувано.

Ad 4.) о. Бронислав Гоцький зложив звіт іменем провірної комісії з провірки касових книг дуже подрібно. Тому що ділэводство найдено в найбільшому ладі, на його внесення Заг. Збори висказали подяку Іх Преосвященству за опіку і провід і одноголосно уділили абсолюторію, уступаючому Виділові.

Ad 5.) На внесення о. Несторовича вибрано до Виділу тих самих Отців, що і попередного року, а саме: Всесв. о. Др. Р. Решетила, о. Борисевича, о. Грицеляка, о. Мягкого, о. Голинського. На заступників виділових oo. Зятика і Лопачака.

Ad 6.) На внесення о. Мариновича Заг. Збори вибрали до Провірної комісії oo. Гоцького, Несторовича і Войтовича.

Ad 6.) Всч. о. Гоцький поставив чотири внесення, які прийнято в слідуючій формі:

1) Загальні Збори ухвалюють піднести місячну вкладку на позичковий фонд з 0'50 зл. на 1'50 зл., щоби дати можливість незаможним священикам користати з цього фонду в більшій мірі як дотепер. Будучий Виділ ухвалить в якій висоті уділяти священикам членам беззворотну і зворотну підмогу.

2) Загальні Збори стверджують з жалем, що богато священиків а навіть декотрі деканати ще до Товариства не належать і просять так Преосвященого як і Виділ, щоби відповідною відозвовою чи іншими середниками вплинули на нерадивих.

3) Загальні Збори ухвалюють: Кождий нововступаючий член до Товариства, котрий бажавби користати з фонду позичкового, мусить зложити членську вкладку за час повстання цего фонду, т. є. від 1926 р.

4) Загальні Збори звертаються з прошенням до Іх Преосвященства і Виділу Епарх. Помочі щоби взяли під розвагу чимскорше приступленне до будови священичого дому в кліматичної околиці.

В дискусії над цими внесеннями брали участь оо. Ярка, Піщепорський Андрій, Маринович, Бачинський, Косонога, Плешкевич, Войтович, Ліщинський, Грицеляк, Валюх, Хотинецький Кипріян, Гоцький Бронислав.

Перше внесення ухвалено як окончне, проти мірнійшого внесення о. Ярки. Для виконання другого внесення ухвалено вислати відозву до священиків нечленів П. Е. П. і заохотити Іх до вступлення в члени Т-ва. Редакцію той відозви поручено оо. Мариновичеви, Плешкевичеви і Калиничеви Теофілеви.

Третє внесення ухвалено без дискусії.

Довша дискусія вивязалася над четвертим внесенням о. Гоцького, під час котрої в виду трудностей священичої санаторії виринула гадка, збудувати бодай якийсь менший приют, якийби відтак можна добудувати, але вкінці по довгій розвазі перейшло четверте внесення о. Гоцького у вище поданій формі.

Загальні Збори приняли одноголосно слідуючі два внесення о. Мариновича:

1. Загальні Збори П. Е. П. висказують по причині ювілею Святішого Отця, Пія XI. радість і просять Преосв. Йосафата передати почування вірности, віданості і синівської любові Його Святості.

2. Заг. Збори просять Іх Преосвященство передати від нас слова пошани Преосв. Григорієви Хомишинови з нагоди 25 літнього ювілею Епископської праці.

Загальні Збори взивають даліше всіх Всеч. Отців по-пирати усильніше як досі католицьку пресу, а в особенности: »Нову Зорю«, »Правду«, і »Бескид«.

На внесення Президії Загальні Збори уповажнили Виділ Т-ва по думці § 34. буквa i) устава, набувати обтяжати і позбувати реальності Товариства.

Тому що о. Крил. Хотинецький був перешкоджений, провід при кінці Зборів обняв о. Др. Решетило.

Заг. Збори поручили Виділови розглянути справу, порушену о. Плещевичем, що до площі П. Е. П. в Горлицях, чи не далосьби на ній вибудувати дім.

По вичерпаню порядку дневного і закінченню дискусії, предсідник зборів подякував всім за участь, а в кінці Преосвящений Йосафат в короткій промові зреасумували стремління сих Загальних Зборів і ствердили, що Товариство П. Е. П. сильно держиться витиченої собі ціли, ц. е., нести матеріальну і моральну поміч духовенству і вірним гр. кат. Перем. Епархії. Вказали даліше на практичний бік сей акції П. Е. П. а іменно видавання »Бескиду« та II часті Епарх. Відомостей, завізвали присутніх, щоби освіломлювали народ про цю акцію П. Е. П. і подякували за участь в сегорічних Загальних Зборах. Відспіваннem молитви „Достойно ест“ закінчено збори о год. 14 ій.

ЗВІТ ВИДІЛУ ТОВАРИСТВА „Е. П.“ за 1. VI. 1928. — 1. VI. 1929 р.

Виділ відбув 11. засідань. Опіка над сиротами: На удержанні То-ва були захисти в Новосілках, Дрогобичі, Яворові, Жовкві а надто ремісничі хлопці й учні в Перешиблі. Захист в Кристинополі зліквідовано. Удержанується в захистах літвору лише до десятого року життя. Удержануємо 6 учнів гімназії в бурсі »Дешева Кухня« і 5 ремісничих хлопців на прив. станціях. Трох учнів користало з одноразових підмог (20—50 зол.) Дітвора в захистах ко-

ристала зі школи, дівчата в Яворові й Дрогобичі учають до учит. семинара.

То-во підпомагає матеріально прив. учит. Семинар СС. Василіянов в Дрогобичі, який міститься в будинку То-ва. В Перемишлі захоронив Виділ перед ліквідацією захоронку Брацтва св. О. Николая на Болоню, уділюючи Брацтву позичку на суму 14.000 золотих, яку забезпечено на реальностях Брацтва. — Зі зворотних підмог користало в біжучім діловім році 16 священиків у висоті 600—100 зол. Одній церкві надано беззворотну підмогу 200 зол.

В біжучім році набув Виділ на власність То-ва дві площи в Дошні й у Жегестові. В Перемишлі при вул. Владиче набув Виділ реальність, партеровий дім з огорожем за ціну 6.800 дол. Надто Виділ підпомагав матеріально часопис «Бескид», який сповняє з успіхом важку місію католицького освідомлювання широких мас вірних головно на Підкарпатті.

П'ята секція То-ва скликала три конференції з повчуючими рефератами оо. Мартиновича, Лещука й Сапруна. Один з рефератів був уже випечатаний в другій часті Еп. Відомостей, два другі готуються до друку.

Заходом шестої секції появлялася правильно кождото місяця друга неофіціяльна частина Епархіальних Відомостей. Секція поробила рівнож. приготовання в цілі печатання проповідей окремими випусками. За мале число зголосованих ОО., які цого бажали, не дозволило до тепер перевести в чин сього наміру.

Місійна секція урядила всего одну місію в Тарнавці (Добромуль) тому, що вже другий рік працю переняли на себе оо. Редемптористи й Василіяни.

ЗВІТ КАСОВИЙ. — СТАН КАСИ ДНЯ 1. VI. 1929 Р.

Каса головна.

Готівка з 1. VI. 1928	6.194·85
вкладки членські	5.425·15
вплати на позичк. фонд	2.625·—
зворот підмог (позичок)	5.203·50
сироти	11.364·13
гроші переслані	139·30

з продажі книжок	439.31
» » долярів	893.—
Преосвящені	384.40
фонд будови церков	239.43
на санаторію	50.—

Прихід зол. 32.958.07

Новосілки	8.712.47
позички (зворотні підмоги)	5.157.55
оплата студентів	3.156.73
допомога ремісникам	2.144.80
преса	4.347.95
СС. Василіянки, Служебниці і Йосифітки	4.961.05
Роблення контрактів	1.295.62
підмога церкві	200.95
» » священикови	180.95
Гіпотечний Банк — Львів	230.—
Каса хоріх	57.84
гроші переслані	183.87
дрібні видатки	122.03

Розхід зол. 30.751.81

Прихід зол. 32.958.07

Розхід „ 30.751.81

Готівка зол. 2.206.26

Доляри:

Готівка дня 1. VI. 28.	430
V. Секція зворот	200
позичка у V. секції	300
Прихід	930

Василіянки позичка	70
продано	100
Дрогобич Василіянки	500
Розхід	670

Прихід	930
Розхід	670
Готівка	260

Фонд позичковий:

Стан дня 1. VI. 29.	.	.	6834 зол.
на позичках	.	.	<u>6052</u>
			"
		Готівка	782 зол.

V. Секція. — Справовдане за 1928/9 р.

Управа Секції: о. Й. Маринович, о. М. Гащак о. Демянчик Р. Від 20/4. на місце о. Гащака — о. Лопачак, як касієр.

Управа відбула 5 засідань.

Заходом Секції відбувалися дальше конференції членів П. Е. П. за остатній рік було 3.

Каса в днем 1. VI. 1929.

Прихід . . .	1692.07 зол.	+	332 дол.
Розхід . . .	<u>1031.75</u> „	+	300 „
Готівка . . .	660.32 зол.	+	32 дол.
Запас вина . . .	18 бочок	+	90 літрів.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Права в папській державі. — Після виміни ратифікаційних грамот підписав св. Отець ряд законів, які нормують правні відношення в папській державі, а саме основний закон „Citta del Vaticano“, закон про джерела права, закон о горожанстві ватиканськім, закон о державній адміністрації, закон господарства, торговлі і промислу, та закон про публичну безпеку.

Основний закон обирає 21 артикулів і каже, що Папа є сувереном „Citta del Vaticano“ та посідає повноту законодатної, виконної і судейської влади. В часі опорожнення Апостольської Столиці влада переходить на св. Кардинальську Колегію, яка однаке може видавати закони тільки на случай потреби й лише до часу вибору нового папи. Папа може передати право видавання законів в певнім обсягу папському губернаторові, який повнить виконну владу. Вимір справедливости в справах цивільних і карних належатиме до трибуналу, в якого склад входять предсідник,

двох судів і представник св. Римської Роти. Папа посідає право ласки і право проголошування амнестій.

Папський прапор становить хоругов з двома красками: білою і жовтою. На білому полі зображена тіяра з ключами. На печатці видніє рівнож тіяра з написом „Держава міста Ватикану“.

Закон о джерелах права обирає 25. артикулів і постановляє, що головним джерелом права є *Codex juris canonici*, папські конституції та закони Ватикану. Для справ повисшими законами неунормованих міродайними є італійські закони. Шкільна наука дітвори від 6—14 літ є обов'язкова. До часу отворення шкіл у Ватикані діти мають ходити до римських шкіл, що їх визначить губернатор.

Ватиканськими горожанами є: кардинали, хочби мешкали поза границями Ватикану в Римі, всі достойники та урядовці, о скільки мають законом передбачений обов'язок мешкати на території Ватикану згл. о скільки Папа їм на се зізволив. Належать сюди рівнож члени рідні ватиканських горожан, як що з ними удержануть спільній дім і мають дозвіл. — Вступ і побут на території Ватикану дозволені в годинах від 6-ої до 23-ої. Кождий вступаючий обов'язаний вилегітимуватися перед сторожею і назвати особу згл. уряд, до котрого наміряє уdatися.

Закон о адміністрації обирає 18. артикулів. Закон о господарстві передбачує впроваджене власної монети, обирає приписи що до перевласнення недвижимості, аренди, служебності, та інших прав річевих. Набуванне товарів і середників поживи в цілі відпродажі становить монополь держави. Ввіз іншою дорогою підлягає оподаткованню цла. — Закон про публичну безпеку вводить уряд губернатора як найвисший орган публичної безпеки. Без дозволу губернатора не вільно: основувати стоваришень, непередбачених канонічним кодексом, відбувати збори під голим небом, носити та переховувати зброю навіть у мешканні, виконувати звання типографа, літографа, фотографа, наліплювати оголошення, роздавати друки, книжки і т. п., заниматися уличною продажю і служити за провідника або товмача.

Церковні справи в Мехіко. — Дня 1. липня с. р. перший раз від трох літ відправлено св. Службу Божу

в трийці церквах стану Мехіко. Перед престолом Матері Божої з Guadelupe тиснулася така маса вірних, що коло 50 осіб віднесло тілесні ображення і мусіли користати з помочі поготівля Червоного Хреста.

Папа заіменував о. Ігнатія Ромеро секретарем апостольської делегації. Так апостольський делегат як і секретар є Мексиканцями.

Тому що катедра в Mexiko протягом останніх трох років улягла знищенню і грозить заваленням, не може в ній відбутися інгрес нового архиєпископа Mons. Diaz-a. Тимчасово мають признати як катедру стародавну церкву „la Professa“.

Рівночасно приходять вістки, що мексиканське правительство згодилося видати на ціли необхідного ремонту католицьких храмів суму 480.000 доларів американ.

Величаві католицькі торжества в Ірландії. — Ірландія обходить цього року столітну річницю проголошення толерантійного едикту для католиків Британської держави, в якої склали до недавна ще і вона входила. Торжество відбулося в Дубліні в парку Фенікса на просторі 15 акрів, де збудовано 50. стіп високий престол. Цілий ірландський епископат був зібраний разом зі спеціальним папським делегатом архієпископом Пізанієм. При Архієрейській Службі Божій асистували перейшло тисяча світського та монашого кліру. Целебрував примас Ірландії архиєпископ з Armagh. В часі консекрації презентувала зброю почетна сотня війська вільної Ірландської держави. Генерал губернатор та всі міністри клячали близько престола. В торжестві взяло участь 250.000 людей. По скінченім богослужінням рушила до міста величава процесія з пепроглядними масами народу.

З нагоди цього свята вистосував св. Отець пастирський лист »до епископів і вірних Ірландії« такого змісту: »Дізналися ми, що незадовго будуть святкувати в Дубліні радісне торжество з нагоди століття радісного узискання релігійної свободи через ірландських католиків. Справді щасливий повзали ви намір устроїти в Дубліні численну процесію вірних, в часі котрої Господь Наш Христос, Цар Мира, утаєний у св. Евхаристії, має бути торжественно і прилюдно обношений, бо не улягає квестії, що

така процесія тісно в'язеться з успішним розцвітом нашої віри. Найвідповідніший це спосіб святкувати побіду Церкви прилюдним визнанням Христа Господа, вдячним серцем з молитвою і піснею на устах». При кінці листа Папа хвалить ірландський народ за його горячу віру, завдяки котрій світив він завжди як зразок гідний наслідування.

Конкордат Апост. Столиці з Прусами, підписав в Берліні пруський міністр та папський нунцій Pacelli. Передбачено там новий поділ Прус на дієцезії. Епископ має право свободно обсаджувати парохії без обов'язку повідомляти про се наперед державну владу. Повідомляє єї що йно по довершенні назначення пароха собою. На случай опорожнення епископського престола, місцева капітула та всі пруські епископи предкладають Апостольській Столиці листи кандидатів. Папа вибирає з поміж представлених трьох а відтак капітула вибирає з поміж тих в тайнім голосованні одного, якого предкладає правительству в цілі висказання ев. політичних замітів. Після згоди з боку уряду Папа іменує електа епископом.

Уряд бере на себе будову осідку для епископа та капітули, катедральних храмів та дух. семинарів в новооснованих дієцезіях.

Конкордат не порушує зовсім справ шкільних.

Католицизм а большевизм. — Більшовицький експеримент протягається, а богато країв на світі з трудом опирається отруї, яка повалила Росію. Історики, фільософи, публіцисти призадумуються над російською революцією, бажаючи зглубити її причини. Серед численних творів, які порушують це питання, є й такі, що доволі точно і вірно змальовують поступенний розвій революційних ідей, які довели до кровавого зрыву 1917. р.

Однаке ніякий з тих творів не виказав антикатолицьких джерел більшовизму. Видавані в Парижі „Etudes“ публікують оперту на документах статтю п. Андрія Михайлова, яка доказує, в який спосіб ненависть до зasad голошених через католицизм сприяла розвиткови большевизму. Читаемо там, як православні духовні семинарії місто поборювали радше сприяли соціалізму тому, що він ставився ворожко до католицької Церкви. Автор викладає головні антикатолицькі засади, яким служив російський загал на

протягі більше як половини століття. Врешті вказує на інтересну подібність протикатолицької політики старого режиму і єї продовжування нинішнimi більшовиками. Наконець пише автор: «Бог хотів, щоби при могилі міліонів жертв більшовизму, отворилися очі тих, котрі бажаючи служити батьківщині ставлять інтереси своєго народу — на позір реальні а в дійсності уроєні — понад відвічну справу Церкви».

Св. Отець Пій XI. про вагу праці для католицької преси. «Преса в наших часах це могутність одна з найбільших, бо в життю того світа може вона бути силою найбільш негідною і на відворот може принести найбільше благословення. Дотичить се рівно життя самої Церкви. Тому ніколи не можна досить зділати для католицької преси. Кодіб ми навіть нічого іншого не робили кромі розповсюднення католицьких денників і часописів, то вже те саме булоби річю святою. О скільки ж лучше і кориснійше чинить той, хто по одержанню образовання і осягненню цілих своїх життєвих змагань, з любови до Господа нашого Ісуса Христа служить пером католицької пресі».

Навернення англіканських духовних. — По обчисленням одного з англіканських конвертитів, який сам був служителем того віроісповідання A. Burges-Bayly працює сейчас в католицькій, духовній єпархії в Англіїколо 100 священиків, бувших англіканських пасторів. З тих дев'ятьох це езуїти, вісъмох бенедиктини, шістьох ораторіяни а прочі належать до світського клира. Від часу навернення кардинала Нюмана, який передтим сам був англіканським духовним, навернулося на католицизм приблизно 800 пасторів. Від р. 1910. принято їх на лоно католицької Церкви 222.

В останніх часах навернувся англіканський єпископ дієцезії Delavare в Злуч. Держ. Півн. Америки Dr. Knasman. Овіянний духом покори не хотів навіть приняти католицьких священъ а свій краснорічівий талан бесідника відав на услуги Церкви виголошуучи численні конференції в Зединених Державах.

Кардинал Гаспарі до Примаса Польщі в справі Католицької Акції.

Ця акція (зн. католицька) в своїм суттєвім значенню в'язеться з внутрішнім життям Церкви а своїми початками сягає часів самих Апостолів, які до охочої співпраці над ширенням дорогоцінних скарбів Христової науки покликували і зрілих мужів і побожні невісти, відважну молодь й усі супільні стани, бо навіть невільників і визволенців уважаючи всіх за свободних й ублагороднених в Христі. Так само історія вашої Польщі подає нам богато примірів такого пожиточного апостольства так у борбі зі зазіханнями поганства і ересі як у праці над піддержанням і розвоєм християнського життя, головно ж через подиву гідні приміри чесноти та християнської мужності навіть у молодім віці як прим. у тих двох ангельських зразків молоді: св. Казимира і св. Станіслава Костки, що своїм апостольським впливом по нинішній день мають спасений вплив на вашу молодіж.

В теперішніх часах апостольська співпраця світських осіб з єпархією стала потребою тим більшою і наглійшою, що зростають і множаться недуги, які розкладають супільність а рідніючі на жаль ряди священиків не в силі заспокоїти духовні потреби вірних, що з дня на день стають більш важкі і численні. Задля тих причин св. Отець заявив уже в своїй Енцикліці „Ubi arcano Dei“, що співпраця світських людей з духовенством становить сьогодні подекуди частину християнського життя і священичого післанництва. З тих самих причин Його Святість не щадить признання ні захоти епископам і усему духовенству до лучби по волі Провидіння ревних католиків в цілі і здисципліновані організації в тій цілі, щоби ці добірні гуртки віддали себе на услугу єпархії та співпрацювали з нею в обороні, ширенню й примінюванню зasad католицької науки не лише у житті одиниць але також в життю родиннім і публичнім та щоби таким чином причинювалися в великий мірі до віdbudovi і ширення Христового Царства в цілім суспільнім життю. Рівночасно хоче св. Отець підчеркнути й те, що вже підносили численні, папські енунціації а саме, що Католицька акція по своїй суті, з огляду на свою ціль є акцією стисло релігійною. Дотичить вона

загалу католиків без ріжниці поля, культури і суспільного становиска, та хоч лучить їх в організації, які мають свої окремі безпосередні цілі, примінені до особливих умовин членів, однаке лучить їхню працю для спільніх інтересів і то в усіх ділянках релігійній, горожанській, в родині, і в школі, в життю приватнім і публичнім.

З природи і ціли Католицької Акції випливає необхідність єї безоглядної лучності з Церквою і слухняності супроти католицької єпархії, від котрої одиноко може одержати мандат і управу. Ця питоменність не менше як ціле єї апостольство спрямоване на ширене пізнання і любови Христа-Царя вимагає основного, духовного підготовання. Таке вироблене має бути без сумніву безпосередною ціллю поодиноких організацій особливо молодіжі однак є воно необхідне також для тих, що належать до зарядів. Вправді Католицька акція не повнить функції керовничої в обсягу теорії тільки виконавчу в ділянці практичній, однаке на чоло цілої організації і праці повинна вона ставити людей, які до того тяжкого післанництва передтим приготувалися шляхом духовного образовання ума і серця.

Так отже Католицька акція користатиме передусім з праці інших католицьких творів та інституцій головножитих товариств і організацій, які приспособлюють до глибшого, християнського життя. Надівсе обійме вона католицькі організації молоді, котра з легкістю і запалом підійметься чинного апостоловання, але передтим повинна перейти добру школу внутрішнього життя, з котрого всі зовнішні чини беруть свій зміст і надприродний успіх.

Врешті з Католицької акції винесуть католики взнеслі настрої й успішну заохоту до участі в життю публичнім в обсягу обовязкової співпраці горожан-католиків для загального добра і щастя суспільності.

Всеж таки Католицька акція згідно зі своїм призначенням як така не творить ніякого сторонництва, не служить ні приватним інтересам ані ніяким спеціальним цілям політичним. Вона буде держатись поза політичними партіями і понад ними і поза їх хочби й оправдами борбами поліщаючи в тім згляді одиницям свободу поступовання і личних симпатій очевидно в рамках католицької науки і під умовою належного підпорядковання підрядних і приватних справ інтересам загальним і найвищим.

Хто думає що стоїть, нехай уважає щоби не впасті!

(Проповідь).

Хто думає, що стоїть, хай уважає щоби не впасті — слова св. Письма, записані в листі св. Ап. Павла I. до Коринтян 10, 12. Святі се слова й глибока скривається в них правда. Ніхто з живучих на землі людей ані навіть найбільший праведник не може сказати про себе »Ось я посів таку кріпку віру надприродну, що ніяка вражка сила єї в мені не підірве й не склонить до невірства“ або »я став так твердо на дорогу чесноти, що ніяка покуса не в силі мене захистити чи склонити до гріха“, »я ніяких покус не боюся« і т. п. Чому? Бо людина є немічна з природи, в наслідок первородного гріха склонна більше до злого чим до доброго. Творити добро, встоятись на дорозі чесноти може вона певно але тільки з помічю Божої ласки, поруч з котрою повинна йти природна чуйність над змислами і гріховними наклонами, виминанне покус і нагод до гріха. Постарайтесь висвітлити сю велику правду на примірах.

Далеко від нас ген на півден, там де сонішко Боже посилає прямовісно свої золоті проміння на землю, лежить велика частина землі — Африка. Переважно вкрита вона пустинею але має й гарну, плодочу землю, гарні ростини та ліси а в них богато всякої незнаної в нас звірини. Живуть там ріжні племена тубольці, в захожі колювісти з Европи але найбільше там чорнокожих негрів муринів. Спосіб життя тих людей первісний, від нашого дуже відмінний. На рілі працюють мало, більше живуть з ловлі риб по ріках, звірини по лісах та з овочів дерев і ростин, на які тамошня земля дуже богата. Одним із середників заробітку є ловлення малпи та іншої звірини, яку відтак мурини спродають білим европейцям за готовий гріш або за товар. Для нас інтересно послухати, як вони полюють на такі боязкі звірятка як малпи. Дуже штудерно. Мурин бере глечик або шкіряний мішочок, всипує туди трохи рижу на дно і привязує його кріпко до гиляки на дереві а сам заходить недалеко в гущавині. Отвір посудини є вузенький так, що малпа може якраз всунути туди і витягнути назад

порожні лапку, але витягнути затиснений кулак зі зернятами не в силі. Приходить малпа і зазирає в середину глечика а доглянувши там улюблений присмак, всуває лапку. Тягне назад, а воно не йде, кричить, шарпає та все надармо. Тоді прибігає чорний ловець, відвязує мішочок і бере добичу в неволю.

Дурна малпочка, думає дехто, тільки було пустити зерняті з лапки, блегко витягнула з посудини а так запропастила волю раз на все. Та чи дивуватися нерозумній звірині, коли чоловік наділений ясним пізнанням і розумом в життю поступає зівсім подібно? Кілько між нами таких, що леген'ко дають себе ловити в сіти гріха, заманені туди надією хвилевої приемності, користі чи пустої слави? Знаємо це всі з досвіду, божі ловкруги нас воно діється. Не тільки ті непоправні, що нехтують голосом Божого закону але й ті, що на дорозі чесноти високо станули й загально знані з побожного та праведного життя є доступні для покус гріха і легко відають себе йому в неволю.

Десь читав я раз, як трох учених вибралися шукати праведних людей, щоби випробувати їх чесноту. В одному місті при вулиці, де живуть самі богаті й засібні люди, кинули вони на хіднику банкнот стодолярів а самі скрилися так щоби прохожі їх не бачили. Ідуть собі люди троупаром, один, другий але грошей не запримітили і пішли далі. Аж іде якийсь панок, давиться а тут гроши лежать. Розглядається на боки, чи хто його не бачить, схиляєсь жваво і піднявши банкнот ховає його в кишеню та спішить скоро домів. Але наші учени все те завважили і пустилися слідом за ним. Зайшли до хати й питаютъ: «Пане! Ми загубили гроши тут на вулиці, чи ви случайно їх не знайшли? „Ні — каже той — але може хто другий знайшов, бо вулицею іде богато народу“. „Алех, добродію, ви знайшли і підняли гроши, на се маємо свідків — кажуть йому пошкодовані. А цей добродій починає присягатися, що ніяких грошей не бачив. В справу заміщалася поліція, зробила ревізію в домі того добродія, знайшла банкнот з означеним числом і звернула його правним власникам а наш налізник зістав покараний. Але найтяжшою карою був для него стид, бо справа розійшлася скоро по цілім місті, дісталася навіть до газет. До того цей чоловік був

загально знаний і всіми поважаний як чесний громадянин, який зі своєго великого майна радо підпомагав убогих і всяких добродійні заведення а на чуже ніколи не лакомився. І щож з ним сталося тепер?

В якийсь час опісля зайшов до него його приятель і спітав о виясненне цієї сумної події, бо не вірив, щоби вістки подані в газетах були правдиві. А він йому: „Так Брате! Усе правда. Сам не знаю, що тоді зо мною сталося; прямо чорт підкусив“.

І правду сказав. Перед покусою ніхто і ніколи не є безпечний. Вона глядає доступу до нашої душі тоді, коли ми того найменше сподiemося, коли рахуючи на власні сили ми занадто певні себе. І тоді їй найлекше нас побороти.

»Чувайте і моліться, щоби ви не увійшли в спокусу« пригадує Спаситель апостолам в городі Оливнім безпосередно перед своїми страстями. В тих святих словах містяться засоби, яких нам у борбі проти гріховних покус тряба ужити. Є вони(ці засоби) надприродні Божі і природні людські. Перше всього треба нам покірною молитвою у свідомості нашої немочі благати Бога о внутрішній кріпость-силу потрібну до тяжкої боротьби. Просити не тільки тоді, коли вже покуса нас опанувала але передтим, частіше, кождий день. Не забуваймо на частий обрахунок совісти кожного дня вечером а надівсе приступаймо частіше до св. Тайн Покаяння і Евхаристії. Свобідна від гріха і Евхаристійним кормом скріплювана душа се для покуси тяжка до здобуття твердиня.

З природних середників треба нам заєдно зберігати чуйність над змислами, якими неначе широкими ворітами гріх увіходить до душі. Звернім особливишу увагу на нашу найслабшу сторону, на те що найлекше їй дуже часто нас до гріха доводить. Поставмо найбільше скріплену стійку на точці по котрій ворог найскоріше може нас заскочити. Виминаймо обережно всяких нагод до злого.

Не втечі нам перед покусами, як довго ми живі. Успішна боротьба з ними це наш обовязок. Чуйність і молитва це одинока певна зброя, бо поручена самим Богом. Тому »чувайте і моліться щоби ви не увійшли в спокусу« — Амінь.

П.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 5319. — В справі Празника св. Священомученика Йосафата.

Цегорічний Празник св. Священомученика Йосафата переноситься на неділю дня 1. грудня ц. р.

Перед Празником належить всюди відправити тридневницю згл. девятницю, ц. е. кожного дня відспівати молебен до св. Йосафата (деби було більше число вірних) з виставленням Найсв. Тайн, виголосити коротку проповідь і відспівати Суплікацію.

В сам день Празника ц. е. в неділю 1. грудня належить відправити торжественну Службу Божу в честь св. Священомученика Йосафата, а в належито приготованій науці піднести, які благодаті спливали на нас через св. католицьку Церков та вказати на необхідну потребу кожного чоловіка належати до цеї св. Церкви. По Службі Божій належить відспівати »Тебе Бога хвалим« і уділити благословення Найсв. Тайнами.

В неділю перед празником належить заохотити вірних, щоб численно приступали до св. Тайн.

Ч. 5297. Сповідь і св. Причастє шкільної дітвори.

Пригадується ОО. Душпастирям, що по істнующим приписам шкільна молодь має приступати три рази на протязі шкільного року спільно до св. Тайн Сповіди і св. Причастя. На ту ціль визначує школа три рази в році вільні від науки дні, запевнюючи дітворі учительську опіку і велить провадити її спільно до церкви на Службу Божу.

Обовязком совісти ОО. Душпастирів є підготувати дітей до гідного приняття св. Тайн та подбати, аби вона не менше як три рази до року до них приступила. Не вільно священикови під віякою умовою у правильно функціонуючій школі зменшувати те число та позбавляти молоді душі одиноко успішного середника освячення, яким є св. Тайни.

Ч. 5320. Хто відповідає за відправу Служб Божих в парохії при її опорожненню?

За відправу Служб Божих фондаційних за час її опорожнення відповідає дотичний завідатель, чи він є місцевий, чи доїзджаючий.

Датки на „Петрів Гріш“.

Торки 3 зл., Вапівці 3'50, Малковичі 11'30, Тисова 20, Поріче ґрунт 4'07, Дубляни 10, Загутинь 10, Тирява волоська 11, Тустановичі 10, Черхава 7, Пакість 6, Заліська воля 7'10, Горянка 18, Всч. о. Добрянський Стефан 2, Маластів 19, Смереків 6'60, Мокротин 14'60, Карів 7, Розсохи 10'68, Опака 12, Довжнів 5, Тилич 16, Журавці 5, Яблінка вижна 5, Букова 5, Корналовичі 7, Добрачин 5, Міротин 12, Татари 11'30, Суровиця 10, Долини 2, Климківка-Лосе 5, Вс. о. Оргинський Іларій 3, Вишатичі 7'50, Жуків 21'81, Барич 10'98, Стібно 12'18, Всч. о. Боровець Володимир 4, Топільниця 5, Боднарка 15'50, Камяна 5, Кінське 5, Загіре 8, Ростока велика 12, Тарнава добр. 19'40, Куличків 3, Близянка 3'17, Нагірці 2'40, Мокряни 3, Поляничі 10, Карів 18'54, Залокоть 10, Чайковичі 11, Липовець 10, Цівків 7, Волчухи 5'50, Кривча 5, Ліско 11,

Карликів 10, Войткова 10, Махнів 10, Торчиновичі 3, Бобятин 5, Гуменець 5, Креців 6, Дахнів 30, Негрибка 22, Тенетиска 6·70, Тирава волоска 4, Водча низьна 11, Чуків 4, Пристань 6, Губичі 10, Сілець белзький 12, Білич дол. 1·35, Міжинець 13·06, Тростянець 24·50, Ждиня 5, Руда монастирська 12, Скоморохи 8, Прилбічі 4, Радванці 7, Грімно 5·25, Колодруби 10, Стрілки 5·15, Розсохач 10, Хишевичі 5, Хлипі 10, Вільки мазовецькі 3, Колбаєвичі 15, Перемишль 20, Ванів 16, Городище 4, Гільче 12, Лубна 12, Райтаревичі 8, Поворозник 6, Конів 15, Коропуж 3, Ракова 5, Грушів 5, Лосинець 14, Смільник 10, Шумяч 6, Токарня 2, Кальниця 10, Болозва 9, Волошинова 5·50, Ліщава гірна 7·50, Ваневичі 15, Биків луч. 10, Боршевичі 5, Головсько 8·50, Волиця 16·50, Красна 5, Ільник 10, Вільшаниця 3, Турочки низкі 5, Махнів 5·60, Колоденце 6, Східниця 5, Лупків 1·75, Лімна бірч. 10·50, Лабова 20, Сосниця 12, Ніновичі 5, Кульчиці 10, Мацошин 12, Пяткова руська 10, Урож 4·20, Чертеж 18, Граб 6, Яворець 3·50, Розділе 10, Брусно 11, Кобло старе 5, Вяцковичі 6, Чирна 1·65, Щавне 5, Комарники 17·66, Ступниця 5, Боянець 14·20, Верезка 5, Зіндранова 9, Люблинець 25·69, Лютовиска 5, Ліски 8·90, Присліп 7·50, Гребенці 5, Ульвівок 10, Новосілки гостинні 10, Тудорковичі 12·50, Монастирець 10.

ХРОНІКА.

Завідательства одержали:

- Ч. 4642. о. Журавецький Володимир — Монастирець.
Ч. 4693. о. Федоришак Григорій — Плазів.

Сотрудництва одержали:

- Ч. 4798. о. Масляник Франц — Волоща.

Померли:

о. Наклович Лев, сам. сотрудник в Сушиці риковій
9. жовтня 1929.

о. Брилинський Іван, парох в Пискоровичах 22.
жовтня 1929.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 15. жовтня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ІІ. ЧАСТЬ.

Почитання св. Йосифа.

Коли пшеничний лан стріляє в колос зявляєсь між пшеницею синьоокий блават та червоний мак. Рільник-реаліст не бачить у тих квітках нічого більше як непотрібну хопту а віруюча, поетично-настроєна душа милий додаток плодовитої землі, ба навіть далеких рідних і знайомих Пресв. Євхаристії, що єї заготовляють з благородної пшениці. Те саме діється у св. Католицькій Церкві. Тут родиться не лиш конечний насущний хліб духовного життя, св. віра і Тайни, але також милі цвітки набоженств, що немов прозябають з плодючої землі св. віри. Св. Дух будить їх у свій час на збудовання вірних а св. Католицька Церква плекає їх як середники спасення та докази власної живучості. З набоженством до св. Йосифа не інакше. З року на рік підноситься воно, кріпшає, позискує людські серця, ба навіть здобуло собі уже свій місяць.

Чому ж ми маємо спеціально молитися о поширенні культу св. Йосифа?

Св. Йосиф це кормитель, охорона і голова Пресв. Родини має не лише приватне але і загальне значіння. Се був перший завязок св. Церкви. В сій родині клались основи і приготовлялось спасення світа. Все що зробив св. Йосиф для Пресв. Родини, зробив для Церкви і для нас. Життя Святого було одним пасмом великих і важливих услуг для Божого Сина. Він був опікуном Ісуса тоді і остав ним для далі живучого у св. Церкві Христа а тим самим для нас. Відколи св. Отець Пій IX відав торжественно св. Церкву під опіку св. Йосифа, від тоді іде до красного. Бо хоч папи були у неволі, їх авторитет не впав а противно зискав на силі. Міліони сердець почало тим горячіше бити для голови християнства чим більш грізні удари сипались на Церкву. Якась невидима опікунча рука завсе відбиває ворожі філі, що грозять розбиттям Христового корабля. Це тасама рука що вратувала життя Дитині Ісусові перед мечем Ірода. Св. Йосиф Обручник

це відбитка св. Йосифа Єгипетського, який сказав своїм заляканим братам, що се Господь післав його в Єгипет, щоби забезпечив їм поживу і ратунок. Нам священикам слід вдивлятись і іти дорогою праці, трудів і терпіння св. Йосифа, щоби запевнити вірним ратунок св. кат. віри.

Другою причиною, задля котрої почитаемо св. Йосифа се його святість. Яку повноту мудрості, чесноти і святоності належить приписати св. Йосифови, коли Провидінне вибрало його на голову Пресв. Родини! Справджаються на нім слова, сказані фараоном до Єгипет. Йосифа: «Єгда обрящем чоловіка сицеваго, іже імат Духа Божія в себі? Ність чоловіка мудрійша і смисленнійша паче тебе!» Бути настоящим представником Бога се щось більше, як бути заступником фараона Єгипту.

Св. Йосиф був мужем по серцю Божому, в якім св. Дух мешкав в цілій повноті. Коли приказувати другим, робити добрих людей покірними, то як покірним мусів бути св. Йосиф, який приказував самому Богу! Як був він підданий Божій волі! На один Божий знак кидає вітчину і спішить у чужий край, між людей, яких мови ні обичаїв не знає а які палають ненавистю до жидів. Пускатись у далекий край, з ніжкою матірю і дитиною через безлюдні пустині, куди Ізраїль колись 40 літ блукав, чи не значило се виставляти себе і Дитя на загибель? Чи ж Боже Провидінне не мало інших засобів, щоби захоронити Дитя перед мечем Ірода? А коли вже тікати, то чого до Єгипту? Чи не ліпше до землі трох царів? А однак Йосиф не ставить тих замітів, тільки мовччи здається на Божу волю і »нощю отіде во Єгипет«.

Як чистий мусів бути сей муж, якого не ангельська рука з престола Єгови очистила огнем як Ісаю пророка, але якого освячував всегдашийний вид і обнимання самої Чистоти — Бога живого.

Св. Йосиф це взір взнеслого і тяжкого покликання.

Усе життя мав він старатись і дбати о других. Сам мав остати чимсь побічним, знарядом, що його відкидають, коли уже сповнив своє призначення. Апостоли мали за завдання проповідати усім Христа як Бога, а св. Йосиф радше мусів Божество Ісуса закривати до якогось часу. Він мав приготувати діло, невтомно працювати але так, щоби не коштувати плоду власної праці. Це велике

і внесле покликаннє але повне самовідречення, прикре і тяжке для людської природи. Кому з нас судився такий хрест покликання, сей най гляне на св. Йосифа.

Св. Йосиф це найкрасший взірець для життя і праці священика.

Контемплятивне життя лучить він пречудно з активним. Позістає в зносинах з людьми, відається тихій, буденій праці а рівночасно пекає внутрішнє життя, маючи заєдно лице Бога перед собою не відвертаючи від него ні думки, ні серця. Він є настоятель і слуга в одній особі. Тут він зразком до наслідування для нас, чого коли виступаємо як душпастирі і настоятелі парохій, чи як карно підчинені своєму епископові.

Життя св. Йосифа було повне несподіванок і прикрих досвідів, внутрішніх і зовнішніх хрестів. Від Вифлеємських ясел починаючи усюди тягнеться за Божою Дитиною слід хреста і терневого вінця. А він св. Опікун усе те відчував, переживав на собі.

За свое праведне життя святості, за сповнене вказівок Провидіння діждався св. Йосиф завидної смерти. Після передання склонив голову на грудь прибраного Сина і так завінчав святе життя, відаючи чисту душу Богу. Тому і почитається як покровитель доброї смерті.

Гр.

З життя міжнародних, християнських, робітничих організацій.

Коли в нас виступить хто як речник робітництва з критикою теперішньої капіталістичної господарки, ми привикли на него глядіти як на соціаліста чи комуніста. Такий погляд серед нашої суспільності оправданий о стільки, що у нас робітничі та професійні організації майже без відмінку находяться в руках правовірних поклонників Маркса від радикалів до комуністів включно. Інакше діється на заході. Соціаліст чи комуніст а речник бажань робітників давно перестали бути синонімами. Нині ми є свідками, як на заході розвиваються і кріпшають робітничі організації

і професійні союзи оперті на християнському світогляді, яких метою не на словах а на ділі є поправа долі працюючих.

Інтересно буде пізнати дещо з історії цього міжнародного христ. робітничого руху. Початок його датується від 29. липня 1900. р., коли професійні організації християнських робітників текстильного промислу в Бельгії, Німеччині та Голяндії відбувають першу конференцію в Aix-la Chapelle з метою утворити власну світову організацію проти другого соціалістичного інтернаціоналу. Однак конференція не осягнула тим разом бажаного успіху.

У 1903. р. відбувся в Брюсселі міжнародний конгрес працюючих, в якому взяв участь париський союз торгових і промислових працівників. Тут прийшло до зудару між соціалістами і католиками, які виступили рішучо підчеркуючи свій католицький світогляд. З того часу христ. робітники стремлять постійно до утворення власної світової організації. В тій цілі скликають вони міжнародний з'їзд до Ціріху у 1918. р., на якому покликано до життя Міжнародний Секретарят та Міжнародну Комісію.

Після великої війни соціалістичний інтернаціонал кинувся до організаційної праці серед робітництва з великим розмахом і запевнив собі найбільший вплив у Міжнародній Бюрі праці, що його утворено трактатом у Версайлю. У 1921. р. осягнув соц. інтернаціонал найбільшу силу вказуючи 26,470.000 членів. Разом зі зростом власної сили почав він виявляти сильну ворожнечу у відношенні до християнського, робітничого руху.

Рівночасно оживають також християнські організації. В березні 1919. р. сходяться в Парижі відпоручники християнських, професійних організацій Бельгії, Швейцарії, Голяндії, Польщі, Італії, Еспанії і Франції, щоби покликати до життя власну світову організацію. В тім самім часі відбувся з'їзд християнських, робітничих союзів з Німеччини, Австрії і німецької Швейцарії, який увійшов в порозуміння зі з'їздом у Парижі. В лютім 1920. делегати Німеччини, Франції, Бельгії і Голяндії перетрактують вже спільно в Роттердамі і рішують скликати конгрес до Гаги. Конгрес відбувся в червні того ж року при співучасти відпоручників християнських проф. союзів з держав: Бельгії, Франції, Голяндії, Швейцарії, Чехословаччини, Еспанії, Німеччини, Угорщини й Австрії репрезентуючи разом довол. показне

число бо три міліон членів. Тут рішено окончно покликати до життя Міжнародну Конфедерацію християнських, професійних Союзів й означено в загальних начерках її організаційну структуру опираючи її на федераційних основах. Повний статут для Конфедерації опрацьовано щодо на слідуючім конгресі в Інсбруці при участі 163. делегатів від 12. народів. Третий з черги конгрес відбувся 1925. р. в Люцерні, який надав організації більше викінчений характер. Таким чином повстав т. зв. християнський або більш робітничий інтернаціонал.

Програма Міжнародної Конфедерації відповідає наскрізь духови католицької етики. Це своє становиско заявляє вона рішучо сейчас у першій точці, що »спирається на наукі й етиці християнській«, що »вважає їх основою, на якій належить оперти суспільно-економічний устрій«. Цей християнський інтернаціонал виповідає борбу обом ворожим суспільним доктринах: ліберально-капіталістичній та соціалістичній. Першій тому, що проголошуючи необмежену свободу доводить до того, що сильніші економічно безпощадно руйнують слабших, спроваджують зубожіння широких, працюючих мас а вслід за тим загальне невдовolenня. Другій за те, що голосить боротьбу кляс, яка є »суперечна з основами християнської справедливості й любові«. Християнське зорганізоване робітництво признає приватну власність за одну з основ суспільного ладу з тим застереженем, що на ній тяжать важкі обовязки суспільні. Арт. II. програми голосить: »Конфедерація стверджує, що теперішній суспільно-економічний лад у своїх основних точках є суперечний з духом христянства« а дальші точки програми подають подрібний план суспільної перебудови. Вона стремить до заведення корпораційного ладу в суспільноти, який одинокий може справедливо розвязати проблему відношення праці і капіталу, признає деяку потребу інтервенції держави в суспільно-економічнім життю й забезпечує консументові деякій вплив на хід господарського життя. Під час коли соціалісти-марксісти опираючись на теорії »надвартості« зневажають робітника до праці, то ідеольоги християнської суспільно-робітничої системи проголосили працю як обовязок особистий, родинний і суспільний. В цілі поправи долі працюючих домагаються вони участі робітників в зисках, 8 годинного дня праці,

обмеження праці в неділі і дні святочні а праці вічної до необхідного мінімум, охорони жінок і дітей при праці, бюра фахової поради і суспільного узбереження.

Вправді програма праці М. К. зістала начеркнена лише загально, однак по середниках можемо пізнати близьше єї конкретні ціли. А еї політичні засоби такі: 1) удержання міжнародного бюра, 2) скликання міжнародних конгресів, 3) збирання матеріалів дотично стану робітничої верстви і професійних організацій в поодиноких краях, 4) унормовання еміграції та іміграції згідно з професійними інтересами робітників, 5) співпраця при заключуванню умов між професійними групами поодиноких країв, 6) інші чесні засоби, які будуть прямо будь посередно ведуть до наміченої цілі.

Міжнародна Конфедерація християнських Професійних Союзів збудована на принципі федералістичнім. Членом може бути хиба професійна організація краєва, оперта на християнські засади етичні, яка приймає висше подану програму. Статут передбачає в засаді тілько одну краєву (державну) організацію однак в практиці з огляду на окремішність релігійну (як прим. протестантів і католиків) в поодиноких краях може їх бути більше. Нині належить до Міжнародної Конфедерації 14. краєвих федерацій, що представляють 12 держав і 2,500.000 членів (з чого на саму Німеччину припадає висше 700.000 членів).

Міжнародна Конфедерація веде акцію на конгресах і з помічю бюра. Конгреси скликується нормально що три роки. Їх завданням є розглянути звіт з діяльності М. К., міжнародну ситуацію, вибрати нових членів Бюра на місце уступаючих і подати директиви дальшої праці. У конгресах беруть участь відпоручники поодиноких федерацій та члени Бюра. Число відпоручників поліщається до волі кождої краєвої федерації, бо вона виключно поносить кошти їх приїзду та удержання. За те при голосуванні примінено зasadу, що перші стотисячів членів оплачених у федерації дають право до одного голосу, від сто до п'ятисот тисяч — до двох голосів, від п'ятисот тисяч до міліона — до трох голосів; за кождих п'ятисот тисяч повище міліона прислугує всього один голос. Так здійснено зasadу рівності поодиноких, краєвих організацій на міжнародній терені виминаючи заразом небезпеку майоризовання організацій слабших сильнішими.

В склад Бюро конфедерації входить дев'ять членів, вибираючих конгресом на протяг шести літ з посеред кандидатів, предложених поодинокими краєвими організаціями. Половина з них уступає що три роки. О скільки конгрес не вибере ніякої представниці жіночих союзів, тоді Бюро має право кооптувати собі дві представниці жіночих організацій. Бюро має таких урядовців: презеса, містопрезеса, секретарів, скарбників та асесорів. Засідання відбуваються після потреби. Бюро видає місячний бюллетен на мовах французькій, голландській і німецькій. Кождочасний конгрес прелімінує бюджет і розкладає рівномірно на поодинокі організації суму вплат. Рішенням конгресу в Люцерні з 1925 р. має кожда федерація платити річно від тисячки членів 42. годинний пересічний заробіток.

М. К. протиставила сміло ідеольогії соціалістично-комуністичній програмі власну, оперту на засадах Христової Науки, доказуючи в практиці, що поправа робітничої долі та усунення соціальної несправедливості є можливе тільки на дорозі християнської любові. Впливи М. К. на міжнародній терені зростають з дня на день. 1926. р. по кликала Рада Ліги Націй секретаря бельгійських Християнських Професійних Союзів як члена комітету, якого ціллю було підготовити міжнародну конференцію економічну, а в р. 1927. увійшов в склад дорадчого комітету господарського генеральний секретар М. К. п. Serrarens. У Міжнародній Бюрі Праці християнські організації посідають кількох репрезентантів а секретар тогож Бюро соціаліст Альберт Thomas висловив признання для християнських робітничих організацій. Таким чином на міжнародній арені в Женеві виступає побіч червоного соціалістичного Інтернаціоналу Амстердамського Уtrechtська або біла Міжнародна Організація.

Західні католики кладуть під теперішну хвилю дуже велику вагу на творення християнських професійних і робітничих організацій. Проф. Союзи в Голяндії обходили недавно 25. річницю своєго істновання. З тої нагоди виголосив єпископ з Гарлем знаменну промову, в якій підчеркує що професійні організації се найважніший рух наших часів. »Повторюю завсіди, що робітники і працевдавці мають суспільний обовязок організовуватися. Це чудовий і величний обяв, що релігійне життя католицької Го-

ляндії розвивається з таким добрим вислідом,... Ми є суспільні ества. Тому совісне виконуваннє тільки власних обовязків релігійних не вистарчає; нині, де великанські армії загрожують нашим суспільностям намагаючись їх зі собою поріжнити, маємо обовязок сповнити наші обовязки суспільні, а се зможемо сповнити тільки вступаючи до суспільних організацій се є професійних союзів. Через суспільні організації будемо мати вплив на розвій цілої суспільності... Підпридане матеріяльного добропу вповні відповідає Божій волі і годиться з католицьким світоглядом. Бог дав нам душу і тіло; по Божій волі треба нам дбати о одно й друге. Дбайливість о поправу матеріяльного стану не має нічого спільногого з матеріалізмом. Матеріалістом є той, хто перше всього шукає матеріяльного добра зі шкодою для справ релігійних“.

Як ілюстрація для суспільної діяльності голландських католиків може послужити їхня праця на протязі короткого часу в окрузі Лімбурга. Лімбург це одна з нечисленних, католицьких провінцій Голландії з високо розвиненим промислом. Живе там приблизно 300.000 людей. Округ цей завдяки промислові розвивається в незвичайно скорім темпі. В 1913 р. було в ньому 10.000 робітників копальняних а сьогодні числять їх на 34.000. Продукція вугля піднеслася в тім часі з двох міліонів на десять міліонів тон. Беручи на увагу нинішні обставини і духа часу ціла ця робітнича округа повинна бути інші подібні округи у Франції і Бельгії стати доменою соціялізму. І так воно було якийсь час до війни. Але згодом завдяки доцільній праці католицьких професійних союзів соціялісти втратили всякі впливи. Організація союзів незвичайно сильна і метка. При кождій копальні повстає сейчас новий осідок організації а в слід за ним церква, школа, народний дім і т. п. На протязі кількох років католицькі робітничі союзи збудували довкруги Heerlem около 6.000 помешкань.

Як у кожному великому ділі так і тут ініціативу і розвій організації приписати належить в заслугу одиниці. Є нею бувший професор з Америки Mgr. Dr. Poels, про котрого німецький посол до парламенту і славний, католицький діяч Йосиф Joes так висказується: »...Це людина широкого світогляду і незломної волі, герой і муж довіря народу в найліпшій значенню слова. Він підготовив ґрунт під всесвітну, католицьку, робітничу організацію«.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Св. Отець о праці. — В травні б. р. приняв св. Отець наломництво французьких робітників, до котрих сказав слідуючі знаменні слова:

»...Маємо ще іншу причину радіти видом величавого паломництва, що ось тут зібралось перед нашими очима. Ви репрезентуєте Францію праці — праці, которую розумієте і виконуєте. Вид праці сповняв завсіди Наше серце дуже міллим вражіннем. Відчували Ми те вражінне, коли кілька днів тому три тисячі металургічних робітників з безпосереднього окруження Риму прибули до нас в паломництві так як в часі святого року тисячі і десятки тисяч робітничих путників прибували до Риму шукати освячення душ.

Так праця дає нам завсіди шляхотливий вид і за кождим разом, коли єї обсервуємо не можемо не дати вислову Нашої симпатії до неї і до працівників. Коли ж стає перед нами праця така, яку ви понимаєте і виконуєте, праця понята і практикована в найчистішім і найглибшім дусі християнства, тоді серце Наше сповняється справді обильною радістю. Тоді не можемо здергатись від слів: «Честь для праці, яка оправдує життя і яка достарчає засобів на удержання, яка дає душі вдоволення і найшляхотнішу радість. Честь для праці, яка є рівночасно Богом установленою експіліцією за гріхи людства та збірною синтетичною практикою найвисших чеснот. Слава праці, яка ушляхотнює життя людини а ще більше життя християнина! Слава праці, яку вшанував, вивішив і полюбив Божественний Спаситель, Божий Син, котрий майже ціле життя присвятив праці та вчинив з неї один із наймогутніших середників нашого, загального Відкуплення! Слава праці!«

Церква, ця велика Мати усіх, ця незрівнана Учителька людей... учиТЬ нас справедливо цінити працю і бачити в ній орудник для морального піднесення і освячення.

Працюйте, Дорогі Сини і дорогі Доньки, але без всякого сумніву і без усякої боязni; відайтесь з довір'ем цій Матері, Учительці і Виховательці, якою є Церква. Вона заборонить вашим душам прибігати до цеї страшної фільософії, яка суспільні квестії, ці суперечності людські питання, ба-

жалаби розвязати в такий нелюдський спосіб се є шляхом твердої і гострої конкуренції через жахливу борбу о життя, через брутальний добір і ще більш брутальне усування слабих сильними. Ні! Такі доктрини не знайдуть тут ні найменшого потурання, не менше як ті, що бажали б одиницю знищити для зборні, під час коли все повинно служити піднесенням кождої поодинокої душі, під час коли наш Спаситель бажає спасті усі душі, бо дає за кожду з них свою Кров, жертвую і готовить усі скарби духового життя».

Хто є світським апостолом? На перших прилюдних зборах цьогорічного конгресу німецьких католиків у Фрибургу промовляв націон. радник Йосиф Шеррер на тему: «Праця світських осіб в Церкві». Реферат подає богато цінних вказівок для католицьких діячів та прикмет, якими вони повинні визначатися.

»Світським апостолом є той, хто у тихій праці дбає о власне освячення. Без власної реформи і поправи одиниць нема бесіди про поправу відносин в державі і суспільноти. Світським апостолом є той, хто релігійну і суспільну готовість до жертви і терпіння старається позискати з молитви як рівноож з животною і найбільш внутрішнього зединення з Христом у Пресв. Евхаристії. Світським апостолом є той, що поважно числиТЬся зі заповіддю »Люби своєго близького, як себе самого«. Світський апостол це той, хто в практичнім життю високо цінить католицькі ідеали і життєві засади, їх боронить і примінює в чин. Апостольська діяльність це боротьба о свободу і необмежену можність праці для Церкви, єї органів та інституцій в публичному життю. Апостольська діяльність се незахитана і пильна дбайливість о родинне життя, честь для таїнственної гідності і нерозривності подружжя і родичів, виховання дітей в католицькім дусі. Апостольський дух домагається того, щоби людина у ділянці економічно-суспільній була осередком і підметом, щоби єї працю справедливо оцінювано і винагороджувано не тільки з точки погляду економічної але рівноож моральної і суспільної. Цей дух домагається оборони загрожених прав людини, справедливости і любові у заробітковій праці і такої участі всіх у земних добрах, яка відповідає справедливости до апостольської діяльності

належить рівнож свідоме ціли підпірання преси шляхом співпраці, матеріальної допомоги і пропаганди».

Католицька акція а реколекції. Управитель віденського секретаріату для реколекцій, о. Енгельгардт доказує у „Wiener Kirchenblatt“, як тісно луличться Католицька Акція з реколекціями. Католицька Акція з реколекціями. Католицька Акція вимагає іщирого християнського духа; тільки той, котрого наповняє ласка, може вдаватися в борбу о душі для Бога. Ніякий інший середник не влекшue так осягнення правдивого релігійного життя, як реколекції. Вони повчують нас про правдиве відношення до Бога. Катол. Акція терпить на тім, що працюючі в ній одиниці дуже часто не Бога шукають а себе самих; духовні вправи ставлять нам виразно перед очі властиву ціль життя. Катол. акція жадає натуги всіх сил, що ними розпоряджує християнин. А зрозумінне цеї натуги сил дають як раз реколекції. Найціннішим наслідком добре відправлених реколекцій є скріплена любов Бога і близького, яка прямо приневолює людину до праці в Католицькій Акції.

Про суть Католицької Акції.

О. А. Шмід помістив в одній з німецьких газет кілька влучних завваж про суть Католицької Акції. »Діяльністю й організацією — пише о. Ш. — не богато можна прислужитись Католицькій Акції. Памятаймо слова кардинала Фавльгабера о подіях в часі евхаристійного конгресу в Чікаго. Треба нам закинути погляд, що достосованняся до новочасної культури й пропаганда серед мас, ведена найновішими технічними засобами, є неначе чимсь суттєвим для обнови християнського духа. Усі католицькі зїзди та евхарист. конгреси не принесуть ніякої користі, як що між нами не повстануть апостоли чину, духовні й світські які не лише будуть голосити католицизм але самі будуть його переживати враз з усіми його концепціями, що випливають з правдивої приналежності до учнів Христа. Це є істотне значіння Католицької Акції Пія XI, якої завданнем є будити нового духа чину а не творити нові організації.

Ми католики не боїмось, щоби Церква Христова не заломилася по причині гиперцивілізації, хочби її зовнішна організація улягла захорінню або зміні. Хочби навіть за-

хідна культура потерпіла упадок, то й так обітниця Христа запевнить Церкві вічне тревання, а хліб життя можливо навіть дорогою катакомб проникне до нової культури. Не кожий член Церкви посідає запевнене, що буде вратований з катаклізму культури. Можлива річ, що в недалекім будучім будемо переживати дальші масові відірвання від Церкви. Ні організаційна праця ні масова пропаганда по найновійшим зразкам не запобіжать лихові а зробить се одиноко обнова людської душі в католицькім дусі, шляхом католицького чину через відповідно поняту «Католицьку Акцію».

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Образи св. свмч. Йосафата. Щоби поширити культ св. Йосафата між нашим народом, видали Перемиські ОО. Василіяни з нагоди тристалітньої річниці Його смерті гарні, кольорові образи.

Ті образи розіслано по всіх церквах Галичини, так що нині відай нема церкви, де не були образу св. Йосафата.

На жаль однак по приватних хатах між нашими вірними того образу ще майже нігде нема.

Всечесні Отці чигали в пресі, як пр. Чехи дбають про кult свого святого Вячеслава, а Поляки про кult блаж. Боболі.

Від них учитися нам, як маємо собі дорожити своїм Святым, якого нам дало Боже Провидіння.

І тому ми повинні подбати, щоби принайменше образ того нашого святого був у кождій нашій хаті.

Тепер, коли-то по наших церквах будуть відправляти-ся набоженства в честь св. Йосафата, є найліпша на-года заохотити вірних, щоби собі спровадили ті так гарні образи.

Самі люди ледви чи будуть уміти до того забратися. Треба, щоби Всеч. Отці самі тим зайнялися.

Ті образи найліпше замовляти впрост від ОО. Василіян, Перемишль (Засане) — по 3 зл. за один образ.

Принагідно проситься Всеч. Отців, щоби переглянули свої книги, чи вже вирівнали довг за образи отримані в 1925 р., бо, много образів іще до нині не заплачено.

РІК 1929.

Листопад — Грудень.

Ч. XI-XII.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 5962. В справі богослужень з нагоди сегорічного Правника Непорочного Зачаття Божої Матери.

З нагоди 75-л. річниці оголошення доктрини Непорочного Зачаття Божої Матери, котру сего року обходимо, Всич. О.О. постараються відсвяткувати сегорічний празник Непорочного Зачаття як найторжественніше. Поза тим що їм в рамках можности і розсудку подиктує любов до Непорочно Зачатої Божої і нашої Матері, всі Всич. О.О. Душпастирі:

1. Заохотять всіх вірних до численної участі в св. Тайнах в день празника;

2. приготують до нього своїх вірних тридневими богослуженнями і проповідями перед празником, — а

3. в сам день празника виголося під час Служби Божої святочну проповідь примінену до дня, — а по Службі Божій, при виставлених Нсв. Тайнах посвятять свої парохії як найторжественніше Непорочно Зачатії Матері Божій. (Взорець посвяти гляди Епарх. Відом., ч. XI. р. 1928, стор. 161).

Всеч. О.О. Катехити постараються тоді рівно ж о відправи з відповідною духовною науковою для своєї шкільної молоді.

Ч. 5524. — Справа навчання релігії по вселюдних школах.

Оден з Орд. Відпоручників до Пов. Шк. Ради розіслав до Урядів деканальних свого повіту слідуючий, актуальний обіжник:

До Пречесного Уряду Деканального в

Згідно з розпорядком Еп. Орд. з 1926 р. ч. 5288, оголошеним в Еп. Від. ч. II. ст. 45 і розпорядком з 1928 р. ч. 3923 Еп. Від. ч. 7. ст. 112, зволять ласкаво Вспр. о. Декан, з нагоди осіннього соборчика, пригадати Вс. оо. кондеканальним, евентуально через придлення відповідного реферату, або обіжником, слідуючі найновіші розпорядки і заклики Еп. Ординарія відносно науки релігії по школах.

1. Зарядження св. Вітця в справі уділювання науки рел. (Еп. Від. з 1923 р. ч. IV. ст. 50).

2. Обовязок катехізування в школі (Еп. Від. з 1920 р. ч. IV. ст. 35).

3. В справі занедбування науки релігії в школах (Еп. Від. 1922 ч. I/II).

4. Наука релігії в школах (Еп. В. 1923. ч. III. ст. 46).

5. В справі науки рел. в школах (Е. В. 1923. ч. IV. ст. 56).

6. В справі науки релігії в школах (Е. В. 1927. ч. II. ст. 32. Розп. мін. В. і О. П. з 9/XII. 1926).

7. Катехізація в церкві і школі (Е. В. з 1926. ч. 3. ст. 70).

8. В справі ведення окремого дневника катехізації в церкві (Е. В. 1921. ч. III. ст. 76).

9. В справі першого св. Причастія (Е. В. 1922. ч. II. ст. 32).

10. Розклад науки релігії по всенародніх школах (Е. В. 1924. ч. II. ст. 31).

11. В справі співу шкільної молоді в церкві під час богослужень (Е. В. 1924. ч. III. ст. 58).

12. Обовязкове число годин науки релігії в школі (Е. В. 1929. ч. IV).

13. Ремунерація за уділювання науки рел. в прилюдних народніх школах. (Е. В. 1926. ч. II. ст. 4).

14. Підводи для душпастирів катехітів (Е. В. 1923. ч. I. ст. 17).

15. Шкільні підводи для душпастирів. (Е. В. 1925. ч. II. ст. 27).

16. Візитація науки релігії у вселюдних школах і предкладання звітів оо. деканами (Е. В. 1929. ч. 5. ст. 82).
17. В справі звідомлень оо. катихитів з виховної праці над шкільною молоддю (Е. В. 1927. ч. 4. ст. 63).
18. Контакт з відпоручниками до Шкільних Повітових Рад (Е. В. 1926. ч. II. ст. 45).
19. Полагоджування справ через оо. Орд. Відпоручників до Повітових Шкільних Рад (Е. В. 1928. ч. 7. ст. 112).
20. Інтервенція у шкільних влад в справі навчання релігії (Е. В. 1929. ч. IX. ст. 162).
21. Арт. 3. зак. з 31/XII. і виконавчий розпорядок Мін. Осв. з 7/I. 1925. (про мову навчання в школах) (Е. В. 1925. ч. I. ст. II).

Практичні завваги:

До 1—5: Побіч закликів і розпорядків так Ап. Столиці як і нашого Орд., які апелують до совісти і обовязку душпастиря з огляпу на релігійно-моральне виховання молодих гнучких душ шкільної дітвори, звертаю увагу, що дотеперішній склад Шкільної Ради Повітової в є релігійно настроєний. Шкільний інспектор в своїх справозданнях візитаційних шкіл, завсігди подає, чи дотичний душпастир уділює регулярно науки релігії, а світські члени тоїж Ради, виявили кількократно своє здивування а навіть обурення, що священники можуть занедбувати свій найважніший обов'язок в нинішні грізні, для релігійного виховання молоді, часи. Виказ занедбуочихся священиків тамошнього деканату подам при кінці цього письма.

До 7—9: Звертаю особлившу увагу на приготування літей до I сповіди і св. Причастія по парохіях і селах де школи нема, або дітей котрі не ходять до школи. Моя практична рада така: В часі йорданської коляди списати поіменно усіх дітей здібних до I. сповіди, зобовязуючи ро-дичів і службодавців, щоби призначенні діти на науку точно і правильно посылали. Науку розпочати в неділі і свята, перед або після вечірні, з початком великого посту, а на випадок зимна найпізніше після Великодніх Свят. Діти повинні приходити з цілої парохії т. є і з дочерніх. Таких наук малоби бути 16—24, кожда по 2 години. Дуже добрим підручником є польський кс. Вл. Сарни «Пшиготоване до першої споведі дзеці до школи не ученішчаніонціх». Грудек 1894. Доповнення з українських підруч-

ників. Науку розложить на 2 роки, Першого року приготовити добре до сповіді і висповідати 2—3 рази без Св. Причастія, а другого року з тими самими дітьми і в тім самім часі повторити цілий матеріал і доповнити Св. Причастієм. І Св. Причастіє влаштувати торжественне. В той спосіб діти пляново перейдуть і повторять найважніші правила віри, навчати добре сповідатися і не буде страху за святотатське Св. Причастіє. По двох роках брати нових дітей. До посилання дітей спонукувати родичів упімненнями або і личним картанням. В пашенні худоби раз в тиждень, може дитину старша заступити. Такі діти катехізацію люблять і радо на неї ходять, а коли родичі або хлібодавці часом з ріжких причин забороняють їм ходити, плачуть і самовільно на »катеху« втікають. Про користі з так переведеної катехізації знаю з довголітньої практики.

До 10: Побіч вичерпання нормального пляну науки належить оо. Душпастирям: а) звернути особлившу увагу на поправне вивчення шкільних дітей щоденних молитов, а де це є можливе то з учителями умовитися, щоби при відмовлюванню молитви перед і після науки не ограничуватися тільки молитвою „Отче наш“ і „Богородице Діво“, але протягом 4 років перейти усі щоденні молитви, а де це неможливе там на годинах релігії відмовляти з дітьми усі молитви, перепитувати та наказати навчитися їх з книжок, б) безумовно жадати, щоби усі діти, почавши від III степеня мали підручники до науки релігії і з них училися, в) подбати, щоби усі старші діти покупили собі молитвенники, їх до церкви носили та з них молилися або співали, г) дотично повищих жадань бути тактовним, консеквентним і неумолимим згідно з засадою »гутта кават ляпідем нон ві сед сепекаденко«. Наш народ жадає принуки і нею не ображується, а енергійного священика цінить і любить. Ціль моєї завваги є, щоби будучі покоління вивчили поправних молитов, бо теперішнє, як маємо нагоду при передшлюбних іспитах переконатися, до неможливості ці молитви перекручус, а молення з книжок запобігне післяшкільній неграмотності. Кромі цього порадним булоби в неділі і свята перед Службою Божою відмовляти з народом на голос поволи і виразно усі щоденні молитви, щоби молодіж їх не забувала а старші понятливіші навчалися.

До 6 і 11: Звертаю увагу на § 10 розпорядку ад. 6. який звучить: »На науку церковного співу належить призначити частину часу призначеного на обовязкову науку співу. Учитель співу обовязаний порозумітися з о. преф. що до вибору рел. пісень«. В цьому випадкові не ждати на ініціативу зі сторони учителя, але самому цю справу управильнити. Підшукати відповідних пісень, спровадити до них ноти, кощти покрити зі шкільного бюджету як то передбачує § 9. цього розпорядку і кожного року кожду клясу хоч 2—3 пісень навчити. В більших школах особливо по місточках подбати про точне виконання § 7 згаданого розпорядку. В тій цілі в парохіях з одним священиком булоби порадним постараціся о »Юс бінанді«, щоби шкільні діти могли бути кождої неділі і свята на Служ. Божій і в часі ІІ співати. Цю шкільну Сл. Б. полюблять і старші і будуть на неї ходити. Можнаби ще і 5 хвилеву егзорту-проповідь з великим пожитком долучити. Дотично шкільно-церковного співу і його релігійно-морального значення, поручаю прочитати ще раз з увагою статті о. С. Сапруна напечатані в ІІ часті Еп. Від. за 1929. ч. 4. ст. 71. і ч. 7. ст. 125.

До 12 і 13.: При укладанні поділу годин науки релігії з початком шк. року брати чинну участь. До цього душпастирі мають право на підст. розп. ад. 6. § 7. і 8. В класах понад 40 дітей мають право жадати поділу на відділи, а тим самим збільшення числа годин науки рел. Ремунеграція за науку рел. є платна кожного місяця з долу і є стала, кожного місяця однакова і не залежна від примх управителя школи чи інспектора. Тільки неоправдані години потручується слідуючого місяця. Години опущені в часі святочних ферій, урльопів учителя, хвилевого замкнення школи, пр. з причини епідемії, морозів, оправданої недуги душпастиря, не треваючи понар 1 місяць, оправданої перешкоди, є платні. Про кожду неправильність належить донести умотивованим письмом до Пов. Шк. Ради, а також до підписаного для інтервенції на засіданнях або і перед ними.

До 14 і 15.: При укладанні шкільного бюджету з початком адміністраційного року подбати, щоби, оскільки якась громада не хотіла бы достарчiti для душпастиря підводи в натурі, вставити відповідну квоту в бюджет

шкільний. Наколиб місцева Шк. Рада не хотіла цього зробити, негайно донести Пов. Шк. Раді і підписаному. Пов. Рада Шк. має право на підставі вище наведеного розпорядку, вставити в шк. бюджет даної громади потрібну квоту на підводи для священника. Належить також доложити старань, щоби священик ввійшов до місц. Ради Шк. для впливу на шк. справи.

До 16 і 17.: Підписаний наміряє з кінцем шк. року 1929/30 зладити статистику шкіл цілого повіту для духовної влади і для власного ужитку. Звертаюсь проте з уклінним проханням: Вспр. оо. Декани зволять ласково заздалегідь подбати, щоби в травні і червні 1930 р. безумовно перевести візитації усіх шкіл своєго деканату, приналежних до повіту, а згадані звіти в місяці липні предложить підписаному для використання при статистиці, та предложення іх Еп. Ординаріято. В цій справі ще в своєму часі пригодається, та пришло обширніший квестіонар до виповнення.

До 18—20.: Всякі недомагання, зажалення дотично шкільно-релігійних справ, нехай оо. душпастири негайно письменно і урядово зголошують підписаному з об'єктивними представленнями справи, з заподанням, в міру потреби, віродостойних свідків, точних дат, бо яко представник духовної влади, мусить дбати про повагу своїх внесків.

До 21.: Справи з цим розпорядком звязані, кожному душпастиреві, яко провідникові народу, повинні рівно ж лежати на серці. Для внесків на засіданнях Ради належить звертатися радше до інших представників нашої народності якими є:... як представник Пов. Видлу, та... як представник селянства (Поляки мають 2 представників, Жиди 1).

Виказ занедбуючихся священиків:...

• , дня 31 жовтня 1929 р.

Орд. Відпор. до Пов. Шк. Ради в . . .

Ч. 5601. Поручається книжочку Всв. О. Дра Теодозія Галущинського Ч. св. В. В. „Найвисший Пастирський Уряд в Христовій Церкві“.

Накладом Укр. Христ. Організації у Львові появилася книжочка під заголовком »Найвисший Пастирський Уряд в Христовій Церкві« написана Всв. О. Дром Теодозієм Галущинським Ч. св. ВВ.

»Почин до сеї популярної книжочки« — як каже Всв. О. Автор на вступі — дала агітаційна стаття, поміщена в ч. 14 »Воскресенія« п. з. »Глава св. Апостольской Соборной Православной Церкви«.

Розвідка ся в приступній а легкій формі подає науку католицької Церкви о Церковній єпархії, головно о первенстві св. Апостола Петра і Єго наслідників Папів Римських, а тим самим в великий мірі може причинитися до скріплення католицької віри і привязання до св. Апост. Столиці в наших тяжких часах, де то вороги Церкви усіх сил докладають, щоби зашкіпити у нас схизму, яка є першим етапом до занепаду всякої віри і моральності, як се доказує досвід з останніх років. Еп. Ординаріят має надію, що Всч. Духовенство Нашої Епархії ревно займeseя поширенням сеї книжочки поміж нашим народом, особливо в тих околицях, які є загрожені схизмою і іншими сектами.

Ч. 5768. Поручається брошуру „Папа Пій XI.“, о. Петра Дзедзика.

Всч. О. Петро Дзедзик, душпастир у Львові, вул. Підвальля 9/І, видав брошуру під заголовком: Папа Пій XI. Його життя, праця і діла (з нагоди 50-літнього Ювілею Його священства). Сей твір поручаємо Всч. Духовенству Нашої Епархії.

Датки на „Петрів Гріш“.

Клоковичі 5 зл., Дрогобич 44'50, Беско 10, Артасів 3.

Датки на гробницю св. Йосафата у Відні.

Башня 3'50, Угринів 10, Х 1, Кальниця 2'70, Всч. о. Мартинюк Ярослав 5'10.

Датки на „Добру Пресу“.

Пулави 3, Суха воля 16, Журавці 5, Болозва 5, Ільник 7, Лімана бірч. 7'50, Жукотинський деканат 14, Впр. о. мітрат Пинило 4, Клоковичі 5, Тарнавка рим. 7'10, Тарнавка рим. 4.

ХРОНІКА.

Іменовання:

- Ч. 5807. о. Гумецький Юліян, парох в Мостах великих деканом Великомостенським.
- Ч. 5844. о. Козаневич Евген, парох в Страшевичах, деканом Старосамбірським.
- Ч. 4610. о. Гайдукевич Олександер, парох в Риботичах, II. містодеканом Добромильським.
- Ч. 584. Титул вислуженого декана одержав о. Андрій Бенцін парох в Старім Самборі.

Крилошанські відзнаки одержали:

- Ч. 5620. о. Парашак Теодор, парох в Головецьку долішнім.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 5395. о. Шкільник Іван — Гошів. Ч. 5605. о. Гумецький Юліян — Мости великі. Ч. 5363 о. Ляльович Йосиф — Мацина Велика. Ч. 5362 о. Масляник Іван — Ляшки завязані.

Завідательства одержали:

- Ч. 5395. о. Ядловський Стефан — Тилява. Ч. 5395. о. Кабаровський Евстахій — Бориня. Ч. 5362. о. Худа Михайло — Острів. Ч. 5274. о. Захаряєвич Іван — Новиця. Ч. 5274. о. Дзяма Дамян доїзд. — Радоцина. Ч. 5684. о. Матюк Володимир — Магерів. о. Кондро Стефан доїзд. — Подемщина. Ч. 5605. о. Гошовський Іван — Любеля.

Померли:

- о. Решетило Іван, парох в Магерові 28. вересня 1929.
- о. Баранський Омелян, парох в Боянці 10. падолиста 1929.
- о. Хотинецький Константин, парох в Бикові 10. грудня 1929.
- о. Демчук Антін, ем. катехит в Сокалі 9. грудня 1929.

Душі їх поручтається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Коңсисторії.

Перемишль, дня 10. грудня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ІІ. ЧАСТЬ.

Служба Божа.

(Під розвагу священикам).

Апостол: Розлягаються голоси герольдів. Являються післанці великого Царя-Жертуви. Вони голосять Божому народові вхід вічного Мелхіседека до своєї святині. Підносить свій голос сосуд ізбран понести ім'я Христове пред царми і язики, Павло, апостол нарощів, або камінь віри на якім збудована Церква, Ключник небесного царства, Верховний намісник Христа в пастирськім уряді, Петро, або возлюблений ученик, наперсник і дівственик Іоан, своїм лагідним, повним серця і любови способом. Всі вони великі піонери християнської релігії голосять взнеслими слотами Божі таїнства. Вхід Ісуса Христа до свого, нового Єрусалиму заповідають голоси передідуших Його повірників. Стас перед нами новий, великий образ, образ повний життя і сили, образ якого передові, величні постаті торують дорогу Господеві.

Євангеліє: Має послідувати новий епізод таїнственного, жертвеного входу. Вноситься дуже вірний образ Господа Ісуса, окружений світлом і кадильним нахучим димом, щоби приготувати людські серця на прихід правдивого, дійсного Бога. Священик задержуєсь і молиться і просить щоби человіколюбец Владика возсіяв в сердцах наших богоразумія нетлінний світ, . . . отверз очі . . . да плотська похоті поправше, духовное жителство пройдем . . .

Дійсно, повне значіння а притім зовсім природне уладнання. Щож ліпше годиться до Христового жертвеника і святій годині жертви як розділ його Богочоловічого життя. Є се копія Його лица на камінний памятник Його любові — заки Господь сам — особисто прийде, відживає вже в ясних образах, перед Ним розстелює гарно тканий килим з вірною відбиткою зближаючогося Спасителя — Його власні слова доходять до наших вух. Його самарянська любов і до грішного чоловіка, його милосердий суд над явногрішницею, його блаженства, величання невинності, його величні притчі; його чудесні діла, якими потверджує

свою науку. Він каже »Аз єсм світ міру« і сліпородженому дає зір. »Аз єсм хліб животний« і дівчи розмножує хліб. Називає себе: »Аз єсм воскресеніє і живот« а не словно — воскрешає мертвих: Твердить що має властивість відпускати гріхи і дає на се аргумент — »Но да увісте яко Син человіческий властивість імати отпушати гріхи рече разслабленному: Востані возми одр твой і іди в дом твой«. Якже гарно, мило чуємося заскочені сею чудесно гарною звязею науки і чудес.

Якеж довіря будить у нас ся чудотворна сила Христа Господа. В часах гнету і сирої неволі йде в народ сила Христова, всюди розяснює сум, вливає надію, жene зневіру. Навіть там де людська сила безрадна там народ може сказати і ми його маємо сего навчити: »Аще хощеш, можеши ми помоць«. А Він помагав, Він сточене проказою тіло обновив, а навіть душу вертав. Чиж не маємо ми права кинутись з упованням в обійми такої Всемогучості. Таж в тих чудах так чудно обявляється співчуваюче всякому горю, Серце Христове. Як гарний сей промінчик освітлення має статичного чуда воскрешення молодця в Наїн »і даде его матери его.« Яка ніжність і чулість Серця Ісусового! Та не лиш ніжність і чулість але і всемогучість.

Се все є старі, добре нам відомі звуки, які однак ніколи не нудять, але все оживляють, одушевляють, кріплять, розширяють наше серце, з любовю упоминають, на ново потішають. Євангеліє своєю простотою, що увійшла в приповідку »є тою хвалою із уст ссущих і младенцев совершенною«. Євангельські образи є часто пілім арсеналом нашого простенько і щиро віруючого народу. Якже тому добре і вміло робить св. Церква, коли вплітає сей образ Спасителя в ріжних редакціях і многих варіантах в літургічне приготовання до найсв. Жертви.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Про католицьку акцію.

Вискази св. Отця Пія XI. — Швейцарський церковний орган оголошує письмо св. Отця до єпископів Швейцарії в звязку з останньою конференцією швейцарського єпископату та конгресом католиків в Люцерні.

Відома річ — пише папа — що до католицької акції привязуємо найбільшу вагу і вважаємо її надзвичайно актуальну. Від самого початку Нашого понтифікату підчеркуємо при всякий нагоді, що католицька акція в ніякім згляді не ріжниться від душпастирювання і християнського життя, тому що в суті річи вона не є нічим іншим як тільки апостольством світських осіб, які під управою єпископів віддаються на услуги Церкви й у деякій мірі доповнюють її місію. Рівно ж вияснили ми, що ця акція зівсім слушно може бути названа дорогою і середником, що їх уживає Церква, аби подати народам свої добrolітства... Католики осягнути цю високу мету, о скільки в тім великім ділі вірні Нашим дорученням і зазивам будуть держатись здалека від усякої дрібничкової, партійної, політики і від партійних інтересів та о скільки при виконанні цього апостоляту матимуть перед очима одиноко Божу славу й спасенне душ».

....Знова в часі авдієнції паломництва католицьких організацій женської молоді з Бельгії св. Отець в той спосіб висказався про католицьку Акцію: »Католицька акція свята міліція, передбачує боротьбу, а боротьба має вести до побіди: побіда передовсім над собою самим, до власного освячення. Немає побіди без борби, а борби без опору й сили. Але тайна сили лежить у зединенні. Неходить тут о єдність, ідентичність, тільки о згоду, о сполучу всіх стремлінь й усіх сил, це є о зединенні, унію. Однаке унія не може встояти ажі осягнути побіди, якщо чужою їй є дисципліна і послух, які обусловлюють повний успіх».

На авдієнції медіолянських паломників св. Отець вказав рівно ж на Католицьку акцію, яка не є вічим іншим

як ділом ствердженим католицьким життям і сповненiem діл епископів і священиків.

Напрямні Католицької акції. Конференція німецьких епископів в Фульді під проводом епископа з Бреслява кардинала Бертрама усталила слідуючі напрямні для Католицької акції:

»Значине є суть Католицької акції в прилюдних заявах св. Престола були означені як розповсюдженне і впровадження в життя католицьких засад. Завдання й організація Католицької акції зістали достаточно виложені у відручнім програмовім письмі Його Святості з дня 13. жовтня 1928 р. З него дізнаємося, що програмою Католицької акції є наука і основні засади католицької релігії а ціллю здійснення тих засад та практичне примінення їх в буденнім життю серед усіх верств католицького населення та в публичному життю. Як особливу задачу Католицької акції вказав Папа Пій XI, на чим раз більше необхідну борбу о чистоту віри й моральності. В злуці з єпархією Церкви повинні також світські католики співпрацювати над сповненням обовязку, що його Христос Господь повірив апостолам та їхнім наслідникам. Відсі випливають такі особливі завдання для Католицької акції. Передовсім ширене між вірними глибшого знання науки, етичних засад католицької віри як рівнож того, чого вона домагається від вірних і що їм заборонює. Таку живу віру має передовсім плекати виховання в католицьких сім'ях, які є першими й найважнішими стійками в ділі католицької Акції. Продовження того виховання молоді належить до Церкви й до школи. Відсі пливе дбайливість, аби загал вірних завсіди як найчисленніше брав участь у церковних відправах і торжествах, відсі домагання конфесійних шкіл як рівнож образовання та виховання в католицькому дусі учительського персоналу. На тім полі співпраця в напрямі гармонійного співділання родинного дому, Церкви й школи становитиме головне завдання Католицької Акції.

Друга важна задача це основання та розвій католицьких союзів та створищень молоді, Марійських конгрегацій, яких ціллю буде доповнити шкільне виховання і приготувати молодь до праці в своєму фаху. Надівсе велике значення посідає тут апостольська праця студентських орга-

нізацій, яких члени маючи висше наукове образовання так у життю суспільнім як і в професійній праці будуть колись занимати керовничі становиска, на котрих тим успішніше могли буті присвічувати добрим приміром й тим лучше помогати до здійснення ідеалів Католицької Акції.

Третий діл праці Католицької Акції має на цілі поглибити знання зasad віри серед мас вірних і полягає на уладжуванню релігійних відчitів, ширенню католицьких книжок і письм, основуванні доповняючих курсів для осіб ріжного віку і стану як рівнож попирання католицької віри, яка є речником католицького світогляду та католицького розуміння життя. Добра католицька преса віddaє неноцінену прислуго, бо стає неначе правдивою, висшою народньою школою. До того ділу належатиме праця в католицькім дусі на полі театру, кіна й радіофонії тих нині так важких, виховних засобів. Вельми цінним середником поглиблення віри є станові реколекції, паломництва, всенародні місії.

Члени католицької акції винні передовсім стреміти до власного, внутрішнього удосконалення в приватнім життю, щоби присвічувати особистим приміром чеснот та християнської любові. Назва Католицької Акції не може бути покришкою, під якою скриваються чисто світські стремління, ані вивіскою для політичних цілей.

В ділі апостольства світських Католицька Акція має організувати курси катихитів, які малиби за завданнє помогати в душпастирській праці священикам.

За вельми вдаче завдання Католицької Акції вважає св. Отець злагіднення партійних терп'ять таким способом, що члени ріжних партій беручи спільно участь в католицькій акції, будуть піддаватись єднаючому впливови католицької думки. Кличем Католицької акції є *Pax Christi in regno Christi*.

Католицька акція має розпочати енергійну борбу проти поширюванню словом чи письмом блудних теорій, суперечних з наукою Церкви та виступить рішучо в обороні прилюдної моралі. Боронитиме святості й нерозлучності християнського подружжя, остерігатиме перед мішаними подружжами. Завданням Католицької Акції є боротьба з порнографією в усіх її проявах, у слові, письмі, театрі й фільмі.

Вона має протиставитися поганському культови наготи, та поборювати нескромну жіночу моду.

Католицька Акція має занятися суспільним питанням, голосити й розповсюджувати засади католицької Церкви, що їх висловив Папа Лев XIII.

Поза названими ділянками праці Католицька Акція повинна розвинути живу благодійну діяльність, підпомагати всякого рода діла християнського милосердя пропагувати місійну ідею через співпрацю з численними істнуючими місійними створишеннями.

Усе вичислене не є вповні вичерпуюче а має на меті вказати на важніші ділянки, в яких Католицька Акція може розвивати свою діяльність.

Дотично самої організації то вона має достосуватися до організації Церкви сполучуючи католицькі створишення в союзи парохіальні, декацальні й ліцеезальні. Не ходить тут о творенні нових товариств а радше о витворенні між істнющими нового співживиття та співпраці для спільної цілі.

Позатим Католицька Акція старатись буде примінитися до спеціальних локальних обставин, до вдачі місцевого населення, виминаючи при тому всякий шабльон, не відповідаючий умовам життя даної місцевості. Який рід діяльності серед даних обставин й у даній місцевості має вибрати Католицька Акція це полишається благоразумію священиків та єпископів. В усіх працях Католицької Акції має панувати дух згоди й єдності у стремлінню до спільної цілі».

Католицька Акція а робітнича сім'я. — Голова федерації французьких католиків ген. Castelnau помістив в часописі „Correspondance Hebdomadaire de la F. N. C“ за 19. жовтня б. р. статтю під повищеним заголовком. На початку пригадує автор слова св. Отця Пія XI., що Католицька Акція »боронить основ добробуту й щастя народів. се є недоторканості обичаїв, чистоти домашнього огнища, згоди й поєднання суспільних класів«, відтак зазначує, що федерація на своїх останніх загальних зборах поставила собі як ціль діяльности на найближчий час дві проблеми: сім'ю й школу.

Передусім підносить матеріальну нужду й недостатки проти котрих приневолена боротись робітнича родина.

Робітничі сім'ї більше як усі інші потребують оборони перед засадами й консеквенціями матеріалістичних доктрин. Матеріалістичне виховання не признає релігійної етики й заперечує святість супружої звязи, через що руйнує родину, спроваджує вилоднення, суспільний хаос й руйнує вітчизни. Здаючи собі точно справу з того останні загальні збори рішили зайнятись передовсім ратуванням селянської та робітничої сім'ї. Впрочім Федерація вже передше дбала о те, щоби закон про суспільне обезпечення був примінюваний розумно. Зусилля її зміряли до того, щоби з того нового законодавства користав не тільки уbezпечений але також члени його сім'ї.

Ревіндикуючи в усіх царинах життя природні й коначні прерогативи сім'ї, тої основи суспільного ладу й оборонюючи всюди зверхні права її опікуна, Федерація слугує, як цого дэмагається спільній Отець вірних, »до-часним інтересам« а заразом дбає про збережене віри й моралі.

Обновити християнську родину так в місті як на селі, привернути матері гідність і спромогу виповнення обов'язків, яких кождої хвилини вимагає від неї фізичне й моральне життя її дітей, зреорганіувати для тих дітей школу, аби в ній менше було матеріалістичного ляїцизму а більше образовання ума і серця — оце завдання, що мають злути католиків поза й понад політичними партіями. Католики бажають і мусять працювати для спільногодобра через вілення в житті засад Евангелія так, як їх завсіди стосувала Церква при розглядуванню суспільних питань і як їх сьогодні поручає стосувати св. Отець.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

*V. Секція То-ва „Епархіальна Поміч“ і Кружок
Катихитів в Перемишлі уладжують дня 10 січня 1930 р.
о. год. 11. передпол. в салі Духовного Семинара
спільну конференцію членів*

На порядку дня два реферати: 1) Нові методи навчання
релігії, 2) Методичні замітки до навчання біблійної історії
в школі (план праці) та інші актуальні справи.

Проситься на конференцію прибути громадно та при-
готовитися до дискусії.

За V. Секцію Е. П.
о. Маринович.

За Виділ Кружка Катихитів
о. Голинський.